

BNP PARIBAS

**INSTRUMENTY FINANSOWE
W BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A.
BROSZURA INFORMACYJNA
DLA KLIENTÓW
(DOTYCZY PRODUKTÓW I USŁUG
W RAMACH DZIAŁALNOŚCI
PRZEJĘTEJ PRZEZ BNP PARIBAS
BANK POLSKA S.A. W WYNIKU
PODZIAŁU PODMIOTU O NUMERZE
KRS 14540)**

SPIS TREŚCI

WSTĘP

I. OPIS USŁUG INWESTYCYJNYCH ŚWIADCZONYCH W RAMACH DZIAŁALNOŚCI PROWADZONEJ PRZEZ BANK NA PODSTAWIE ART. 70 UST. 2 USTAWY O OBROcie INSTRUMENTAMI W RAMACH DZIAŁALNOŚCI BANKU POWIERNICZEGO ORAZ DZIAŁALNOŚCI BIURA MAKLERSKIEGO BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A. (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540)	4
--	----------

II. INSTRUMENTY RYNKU PIENIĘŻNEGO I KAPITAŁOWEGO	7
1. BONY SKARBOWE.....	7
2. OBLIGACJE SKARBOWE	9
3. TRANSAKCJE REPO i SELL/BUY BACK.....	12
4. BONY DŁUŻNE	13
5. FUNDUSZE INWESTYCYJNE	15
6. OBLIGACJE KOMERCYJNE	23
7. ZAGRANICZNE PAPIERY DŁUŻNE	27
8. LOKATA DWUWALUTOWA.....	30
9. LOKATA INWESTYCYJNA	34
10. UBEZPIECZENIE NA ŻYCIE Z UBEZPIECZENIOWYM FUNDUSZEM KAPITAŁOWYM (PRODUKT STRUKTURYZOWANY)	36
11. UBEZPIECZENIE NA ŻYCIE Z UBEZPIECZENIOWYM FUNDUSZEM KAPITAŁOWYM (PRODUKT FUNDUSZOWY)	38
12. INSTRUMENTY NOTOWANE NA RYNKU NEWCONNECT	39

III. TERMINOWE I POCHODNE PRODUKTY WALUTOWE.....	41
---	-----------

IV. BIURO MAKLERSKIE	149
1. AKCJE	151
2. PRAWA DO AKCJI (PDA)	152
3. PRAWO POBORU.....	153
4. CERTYFIKATY INWESTYCYJNE Funduszy Inwestycyjnych Zamkniętych	153
5. KONTRAKTY TERMINOWE	154
6. OPCJE.....	156
7. ETF	158
8. CERTYFIKATY STRUKTURYZOWANE	158
9. LISTY ZASTAWNE	163
10. WARRANTY	164

V. USŁUGI POWIERNICZE.....	166
-----------------------------------	------------

WAŻNE INFORMACJE	168
-------------------------------	------------

WSTĘP

W trosce o utrzymanie najwyższej jakości usług BNP Paribas Bank Polska S.A. – w tym Biuro Maklerskie BNP Paribas Bank Polska S.A. – realizuje standardy dyrektywy Unii Europejskiej MiFID oraz MiFID II. Głównym celem przepisów MiFID oraz MiFID II jest ochrona interesów Klientów poprzez dostosowanie do wymogów prawa unijnego sposobu oferowania i realizacji usług inwestycyjnych oraz zwiększenie przejrzystości i konkurencyjności działania firm oferujących takie usługi.

Jeśli należ Państwo do grona Klientów BNP Paribas Bank Polska S.A., którzy nabyli nasze produkty inwestycyjne bądź zamierzają skorzystać z usług inwestycyjnych za pośrednictwem Banku, zachęcamy do zapoznania się z treścią tej Broszury.

Broszura omawia wszystkie produkty inwestycyjne (dalej zwane „instrumentami finansowymi” lub „instrumentami”) oferowane Klientom BNP Paribas Bank Polska S.A., w tym Biura Maklerskiego BNP Paribas Bank Polska S.A., w zakresie wymaganym przez MiFID oraz MiFID II i zawiera dla każdego instrumentu finansowego podlegającego MiFID II:

- opis charakteru danego instrumentu oraz funkcjonowania i wyników tego instrumentu finansowego w różnych warunkach rynkowych (pozytywnych oraz negatywnych),
- wskazanie potencjalnego ryzyka inwestycji oraz opis tego ryzyka, wskazanie potencjalnych korzyści dla inwestorów,
- warunki niezbędne do zawarcia transakcji na danym instrumencie,
- zasady opodatkowania w zakresie przychodów z danego instrumentu finansowego.

Podjęcie każdej decyzji dotyczącej zainwestowania swoich środków powinna poprzedzać analiza dostępnych instrumentów finansowych, z których każdy charakteryzuje się odmiennymi cechami w zakresie stopy zwrotu możliwej do uzyskania, poziomu ryzyka związanego z utratą zainwestowanych środków oraz praw, które sobą reprezentuje. Niniejsza Broszura ma Państwu pomóc w tej analizie.

Szczegółowe informacje na temat aktualnej oferty w zakresie instrumentów finansowych uzyskają Państwo w oddziałach Banku i u Państwa Opiekuna bądź Doradcy.

Życzymy udanych inwestycji!

I. OPIS USŁUG INWESTYCYJNYCH ŚWIADCZONYCH W RAMACH DZIAŁALNOŚCI PROWADZONEJ PRZEZ BANK NA PODSTAWIE ART. 70 UST. 2 USTAWY O OBROcie INSTRUMENTAMI W RAMACH DZIAŁALNOŚCI BANKU POWIERNICZEGO ORAZ DZIAŁALNOŚCI BIURA MAKLERSKIEGO BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A. (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540)

1. PRZYJMOWANIE I PRZEKAZYWANIE ZLECEŃ NABYCIA LUB ZBYCIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Usługa ta polega na zobowiązaniu się Banku do przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych przez:

- a. przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych do innego podmiotu, w tym do emitenta instrumentu finansowego, wystawcy instrumentu finansowego lub sprzedającego taki instrument w celu ich wykonania lub
- b. kojarzenie dwóch lub więcej podmiotów w celu doprowadzenia do zawarcia transakcji między tymi podmiotami.

Bank świadcząc usługę przyjmowania i przekazywania zleceń działa jako profesjonalny pośrednik między Klientem a podmiotem wykonującym zlecenie lub między dwoma Klientami, umożliwiając Klientom nabycie lub zbycie instrumentów finansowych, w tym tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania.

2. WYKONYWANIE ZLECEŃ NABYCIA LUB ZBYCIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH NA RACHUNEK DAJĄCEGO ZLECENIE

Usługa ta obejmuje nabywanie lub zbywanie przez Bank instrumentów finansowych na rachunek zleceniodawcy, czyli Klienta lub dokonywanie innych czynności wywołujących równoważne skutki, których przedmiotem są instrumenty finansowe. Wykonywanie zleceń może również polegać na zawieraniu przez Bank transakcji na własny rachunek lub na przyjmowaniu zapisów na emitowane przez Bank instrumenty finansowe. W ramach tej usługi Bank między innymi sprzedaje wyemitowane przez siebie instrumenty finansowe na rynku pierwotnym.

3. NABYWANIE LUB ZBYWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH NA WŁASNY RACHUNEK

Usługa ta obejmuje nabywanie i zbywanie instrumentów finansowych przez Bank we własnym imieniu, z wykorzystaniem kapitałów własnych Banku lub dokonywanie innych czynności wywołujących równoważne skutki.

4. DORADZTWO INWESTYCYJNE

Usługa ta polega na udzielaniu Klientowi osobistych i odpowiednich rekomendacji inwestycyjnych dotyczących jednego lub większej liczby instrumentów finansowych.

Rekomendacje uznaje się za osobistą, jeśli jest skierowana bezpośrednio do Klienta lub jego przedstawiciela. Rekomendacja jest uznawana za odpowiednią, jeśli jest oparta na analizie indywidualnej sytuacji Klienta oraz skłania do podjęcia przez Klienta następujących decyzji inwestycyjnych: dotyczących kupna, sprzedaży, subskrypcji, wymiany, wykonania lub wykupu określonych instrumentów finansowych albo powstrzymania się od zawarcia transakcji, albo wykonania lub powstrzymania się od wykonania uprawnień wynikających z instrumentów finansowych do zakupu, sprzedaży, subskrypcji, wymiany, wykonania lub wykupu instrumentu finansowego. Bank świadczy usługę doradztwa inwestycyjnego w sposób zależny.

5. OFEROWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

W ramach tej usługi, Bank podejmuje na rzecz emitenta papierów wartościowych lub wystawcy/sprzedającego instrumenty finansowe czynności prowadzące do nabycia tych instrumentów przez inwestorów. Czynności te polegają w szczególności na:

- a. prezentowaniu, w dowolnej formie i w dowolny sposób, udostępnianych przez emitenta, wystawcę lub sprzedającego informacji o instrumentach finansowych i warunkach ich nabycia, stanowiących wystarczającą podstawę do podjęcia decyzji o nabyciu tych instrumentów lub
- b. pośredniczeniu w zbywaniu instrumentów finansowych nabywanych przez podmioty w wyniku prezentowania informacji, o których mowa w pkt 1 lub
- c. prezentowaniu indywidualnie oznaczonym adresatom, w dowolnej formie i w dowolny sposób, udostępnianych przez emitenta, wystawcę lub sprzedającego informacji w celu:
 - i. promowania, bezpośrednio lub pośrednio, nabycia instrumentów finansowych lub
 - ii. zachęcania, bezpośrednio lub pośrednio, do nabycia instrumentów finansowych.

6. PRZECHOWYWANIE LUB REJESTROWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH, W TYM PROWADZENIE RACHUNKÓW PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH, RACHUNKÓW DERYWATÓW I RACHUNKÓW ZBIORCZYCH ORAZ PROWADZENIU RACHUNKÓW PIENIĘŻNYCH

Usługa ta polega na przechowywaniu instrumentów finansowych w formie dokumentów lub rejestrowaniu instrumentów finansowych niemających formy dokumentów, w tym rejestrowaniu zdematerializowanych papierów wartościowych. W ramach tej usługi Bank prowadzi na rzecz Klienta np. rachunek papierów wartościowych lub rachunek derywatów, na których zapisywane są właściwe instrumenty finansowe.

Usługa prowadzenia rachunku papierów wartościowych obejmuje ewidencjonowanie instrumentów finansowych na tym rachunku, przechowywanie tych instrumentów oraz obsługę pożytków z zaewidencjonowanych instrumentów.

Usługa prowadzenia rachunku instrumentów pochodnych obejmuje ewidencję instrumentów pochodnych oferowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. oraz księgowanie przepływów finansowych wynikających z rozliczeń tych instrumentów.

Usługa prowadzenia rejestrów Zagranicznych Instrumentów Finansowych obejmuje ewidencję zagranicznych instrumentów oraz obsługę pożytków z tytułu posiadania tych instrumentów.

Usługa prowadzenia depozytu Instrumentów Finansowych w formie dokumentu obejmuje przechowywanie instrumentów w skarbcu Banku w celu zapewnienia ochronnych aktywów Klienta.

W celu bezpieczeństwa ewidencja instrumentów jest prowadzona na rachunkach/rejestrach Klientów i jest oddzielona od aktywów własnych Banku i innych Klientów.

7. SPORZĄDZANIE ANALIZ INWESTYCYJNYCH, ANALIZ FINANSOWYCH ORAZ INNYCH REKOMENDACJI O CHARAKTERZE OGÓLNYM DOTYCZĄCYCH TRANSAKCI W ZAKRESIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Usługa ta obejmuje przygotowywanie ogólnych rekomendacji dotyczących transakcji na instrumentach finansowych nieuwzględniających indywidualnych potrzeb Klientów. Mogą one przybierać formę opinii o określonych instrumentach lub emitentach (analiza inwestycyjna) albo o pierwszych ofertach publicznych akcji (analiza finansowa). Bank może przedstawiać również sugestie o trendach na rynku i potencjalnych szansach inwestycyjnych, które nie są skierowane do konkretnych Klientów (inne rekomendacje o charakterze ogólnym).

CZYNNOŚCI WYKONYWANE PRZEZ BANK W ZWIĄZKU Z DYSTRYBUCJĄ LOKAT STRUKTURYZOWANYCH:

8. ŚWIADCZENIE USŁUG W ODNIESIENIU DO LOKAT STRUKTURYZOWANYCH

Usługi w odniesieniu do lokat strukturyzowanych, które świadczy Bank, to usługa obejmująca czynności zawierania umowy lokaty strukturyzowanej z Klientem oraz doradztwa inwestycyjnego. Lokaty strukturyzowane to bardzo specyficzny produkt finansowy, ponieważ łączy on ze sobą cechy lokaty (gwarancję kapitału) z inwestycją w instrumenty finansowe (odsetki od lokaty uzależnione są od notowań

instrumentów, na których oparta jest lokata strukturyzowana). W związku z powyższym ze świadczeniem ww. usług, które są kompleksową obsługą lokaty strukturyzowanej wiąże się szereg obowiązków nałożonych na Bank przez przepisy krajowe i unijne (głównie informacyjnych), które są tożsame z obowiązkami dotyczącymi instrumentów finansowych.

RYZYKA ZWIĄZANE ZE ŚWIADCZONYMI USŁUGAMI:

Korzystanie z usług Banku może wiązać się z poniżej wymienionymi rodzajami ryzyka:

- ④ **Ryzyko wystąpienia konfliktów interesów między Bankiem a Klientem** – w przypadku świadczenia usług na rzecz Klienta przez Bank mogą wystąpić konflikty interesów, które mogą skutkować ryzykiem wystąpienia szkody dla Klienta. Bank stosuje rozwiązania służące efektywnemu identyfikowaniu i zarządzaniu zidentyfikowanymi konfliktami interesów w celu zapewnienia, że szkoda taka nie wystąpi. W przypadku braku możliwości skutecznego zarządzania konfliktem interesów, Bank informuje o nim Klienta i wstrzymuje się ze świadczeniem usługi.
- ④ **Ryzyko kredytowe** – ryzyko to oznacza brak pewności co do możliwości spłaty zobowiązań przez podmioty uczestniczące w zawarciu i obsłudze kontraktu. Może ono dotyczyć zarówno niewypłacalności Banku, jak też innych podmiotów zaangażowanych w wykonanie zlecenia. W przypadku usługi przechowywania, upadłość Banku jako przechowującego może spowodować czasowy brak dostępu Klienta do przechowywanych instrumentów finansowych czy też środków finansowych.
- ④ **Ryzyko operacyjne** – ryzyko to jest prawdopodobieństwem wystąpienia awarii systemów informatycznych oraz błędów ludzkich i zamierzonych działań, które powodują dokonywanie operacji niezamierzonych przez Klienta. Wiąże się ono zarówno z czynnościami dokonywanymi przez Bank, jak i z działaniami podmiotów, z którymi Bank współpracuje przy świadczeniu usług maklerskich. Bank stosuje kompleksowe regulacje wewnętrzne, w tym w celu zapewnienia ciągłości działania, aby ograniczyć to ryzyko.
- ④ **Ryzyko rynkowe, czyli ryzyko zmiany ceny produktów** – może być związane bezpośrednio z instrumentami finansowymi, które są oferowane Klientowi lub w które zdążył on już zainwestować. Jednakże dotyczy ono również rynków instrumentów finansowych, na których oparte są produkty oferowane przez Bank (np. ryzyko związane ze zmianą cen na rynku akcji dotyczy nie tylko Klientów inwestujących w akcje, lecz także inwestorów posiadających lub wystawiających opcje na akcje).
- ④ **Ryzyko kosztów transakcyjnych** – ryzyko to wiąże się z zagrożeniem, jakie niesie ze sobą zmiana opłat i kosztów ponoszonych przez Klientów w związku z usługą świadczoną na rzecz Klienta. Ryzyko to ma szczególne znaczenie dla inwestorów, których strategia opiera się na dokonywaniu dużej liczby transakcji z niewielką stopą zwrotu z każdej z nich (np. wykorzystujących efekt dźwigni finansowej).
- ④ **Ryzyko nietrafionej rekomendacji** związanej z usługą doradztwa inwestycyjnego, w wyniku której Klient może utracić część lub całość zainwestowanego kapitału.

II. INSTRUMENTY RYNKU PIENIĘŻNEGO I KAPITAŁOWEGO

1. BONY SKARBOWE

OPIS PRODUKTU

Bony skarbowe to papiery dłużne Skarbu Państwa o terminach zapadalności od 1 do 52 tygodni. Ich oprocentowanie ma charakter stały, dyskontowy (dochód stanowi różnica pomiędzy ceną zakupu a wartością nominalną). Wartość nominalna jednego bonu to 10 000 PLN. Na rynku pierwotnym bony skarbowe sprzedawane są na przetargach organizowanych przez Ministerstwo Finansów za pośrednictwem Narodowego Banku Polskiego (NBP) i ewidencjonowane w Centralnym Rejestrze Bonów Skarbowych. Na przetargach Narodowy Bank Polski odgrywa rolę agenta pośredniczącego w sprzedaży bonów objętych emisją. Podmiot posiadający status uczestnika rynku pierwotnego, który ma zamiar uczestniczyć w przetargu, kieruje swoją ofertą do NBP. Na rynku wtórnym bony skarbowe mogą być kupowane i sprzedawane za pośrednictwem banków lub bezpośrednio pomiędzy podmiotami. Bony skarbowe służą do lokowania nadwyżek finansowych na krótkie terminy (do 1 roku) oraz mogą być wykorzystywane przy transakcjach repo i *sell/buy back*. Mogą też stanowić zabezpieczenie kredytów lub innych zobowiązań.

KORZYŚCI:

- dywersyfikacja form lokowania nadwyżek finansowych;
- wyższa rentowność z inwestycji niż na depozytach;
- wysoka płynność na rynku wtórnym;
- bardzo wysoki stopień bezpieczeństwa inwestycji;
- możliwość wykorzystania jako zabezpieczenie w transakcjach kredytowych;
- dostęp do inwestycji na bardzo krótkie terminy dzięki transakcjom repo i *sell/buy back*.

GŁÓWNE POTENCJALNE RYZYKA INWESTYCJI:

- ryzyko powiązane ze zdolnością regulowania zobowiązań przez emitenta, czyli Skarb Państwa;
- ryzyko stopy procentowej (związane ze zmiennością na rynkach finansowych, przejawiające się w zmianach ceny pieniądza) wynikające z sytuacji polityczno-gospodarczej;
- ryzyko płynności – ceny na rynku wtórnym mogą podlegać znacznym wahaniom; w przypadku sprzedaży przed terminem zapadalności istnieje ryzyko, iż inwestor posiadający bony skarbowe nie będzie mógł ich zbyć w dowolnym terminie, w liczbie przez siebie zakładanej i po satysfakcjonującej cenie. Istnieje ryzyko poniesienia ewentualnych strat, wynikających ze sprzedaży bonów skarbowych po cenie niższej niż wyniosła cena ich nabycia.

WARUNKI NIEZBĘDNE DO ZAWARCIA TRANSAKCJI NA BONACH SKARBOWYCH:

- zawarcie Umowy zawierania transakcji na instrumentach finansowych i zaakceptowanie Regulaminu obrotu i prowadzenia rachunków bonów skarbowych w BNP Paribas Bank Polska S.A. (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540) lub
- zawarcie Umowy zawierania i rozliczania transakcji na bonach skarbowych z BNP Paribas Bank Polska S.A. (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540),
- zaakceptowanie Regulaminu obrotu i prowadzenia rachunków bonów skarbowych w BNP Paribas Bank Polska S.A. (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540)

ZASADY OPODATKOWANIA

Osoby fizyczne

Przy wykupie bonów skarbowych przez emitenta dochodem podlegającym opodatkowaniu jest dyskonto, rozumiane jako różnica pomiędzy ceną wykupu a ceną nabycia (bez względu na to, czy dane papiery wartościowe zostały nabyte na rynku pierwotnym – od emitenta – czy na rynku wtórnym). W przypadku odpłatnego zbycia bonów skarbowych, dochodem podlegającym opodatkowaniu jest różnica pomiędzy ceną sprzedaży a ceną nabycia, pomniejszona o koszty przeprowadzenia transakcji.

Osoby prawne

Dochodem podlegającym opodatkowaniu jest różnica między ceną uzyskaną z tytułu wykupu bonów skarbowych przez emitenta lub kwotą uzyskaną ze zbycia bonów skarbowych na rzecz osoby trzeciej a ceną nabycia bonów skarbowych, pomniejszona o koszty przeprowadzenia transakcji. W przypadku nierezydentów, poboru podatku dokonuje się z uwzględnieniem postanowień umów o unikaniu podwójnego opodatkowania.

PRZYKŁADOWE WYNIKI INSTRUMENTU W RÓŻNYCH WARUNKACH RYNKOWYCH

Bon skarbowy o wartości nominalnej 10 000 PLN wyemitowany 2 października 2017 r., z terminem wykupu 23 października 2017 r.

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ROZLICZENIA W DNIU WYKUPU:

Data	Operacja na instrumencie	Przepływy finansowe
02.10.2017 r.	Zakup bonu skarbowego po 97,75 PLN	-9 775,00 PLN
23.10.2017 r.	Wykup bonu skarbowego w dniu wykupu	+10 000,00 PLN

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ROZLICZENIA W PRZYPADKU SPRZEDAŻY PRZED DNIEM WYKUPU:

Data	Operacja na instrumencie	Przepływy finansowe
02.10.2017 r.	Zakup bonu skarbowego po 97,75 PLN	- 9 775,00 PLN
17.10.2017 r.	Sprzedaż bonu skarbowego przed dniem wykupu po 99,15 PLN	+9 915,00 PLN

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ROZLICZENIA W PRZYPADKU SPRZEDAŻY PRZED DNIEM WYKUPU:

Data	Operacja na instrumencie	Przepływy finansowe
02.10.2017 r.	Zakup bonu skarbowego po 97,75 PLN	- 9 775,00 PLN
17.10.2017 r.	Sprzedaż bonu skarbowego przed dniem wykupu po 97,50 PLN	+9 750,00 PLN

KOSZTY TRANSAKЦИИ

Kosztem zawarcia transakcji jest *mark-up* wbudowany w cenę zawarcia transakcji. Maksymalna wartość *mark-up* dla bonów skarbowych wynosi 5% kwoty nominalnej transakcji. Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej maksymalnej wartości. *Mark-up* jest jednorazowym kosztem zawarcia transakcji.

W przypadku gdy nabyte przez Klienta bony skarbowe są przechowywane i/lub rozliczane przez Bank na rzecz Klienta, Bank może z tego tytułu pobierać odpowiednie wynagrodzenie, zgodnie z tabelą opłat i prowizji przedstawioną Klientowi przed podpisaniem umowy o świadczenie takich usług.

Zwrot z inwestycji w bony skarbowe zostanie obniżony o łączne koszty wskazane powyżej.

W związku z transakcjami Bank nie otrzymuje płatności od osób trzecich (zachęt).

Przykładowa prezentacja szacunkowych kosztów

Przypadek 1: Klient zawarł z Bankiem transakcję zakupu bonów skarbowych o wartości nominalnej 100 000 PLN przy założeniu *mark-up* na poziomie 0,1%.

	Koszty procentowo (od nominalu transakcji)	Koszty kwotowo
Koszty związane z instrumentami finansowymi (<i>mark-up</i>)	0,10%	100,00 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i usługami dodatkowymi	0,00%	0,00 PLN
Łączne koszty:	0,10%	100,00 PLN

Przypadek 2: Klient zawarł z Bankiem transakcję zakupu bonów skarbowych o wartości nominalnej 100 000 PLN przy założeniu *mark-up* na poziomie 0,1%. Dodatkowo Bank świadczy na rzecz Klienta usługę rozliczania transakcji (10,00 PLN/transakcja) oraz przechowywania (0,02% rocznie od wartości nominalnej). Klient po roku sprzedał bonyskarbowe.

	Koszty procentowo (od nominalu transakcji)	Koszty kwotowo
Koszty związane z instrumentami finansowymi (<i>mark-up</i>)	0,10%	100,00 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i usługami dodatkowymi:		
■ opłata za rozliczenie transakcji kupna	0,01%	10,00 PLN
■ opłata roczna za przechowywanie	0,02%	20,00 PLN
■ opłata za rozliczenie transakcji sprzedaży	0,01%	10,00 PLN
	Suma: 0,04%	Suma: 40,00 PLN
Łączne koszty:	0,14%	140,00 PLN

2. OBLIGACJE SKARBOWE

OPIS PRODUKTU

Obligacje skarbowe to dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa, który jest jednocześnie gwarantem wykupu obligacji. Środki uzyskane z emisji obligacji przeznaczone są na sfinansowanie wydatków publicznych. Obligacje skarbowe emitowane są zarówno w postaci dyskontowej, jak i z oprocentowaniem płatnym w postaci kuponu. Mogą być nabywane na rynku zarówno pierwotnym, jak i wtórnym. Instrument ten służy do lokowania nadwyżek finansowych w średnim i długim horyzoncie czasowym. Wykorzystywany jest również przy transakcjach *repo* i *sell/buy back*. Obligacje skarbowe mogą stanowić zabezpieczenie kredytów lub innych zobowiązań.

KORZYŚCI:

- dywersyfikacja form lokowania nadwyżek finansowych;
- wyższa rentowność z inwestycji niż na depozytach;
- wysoka płynność na rynku wtórnym;
- bardzo wysoki stopień bezpieczeństwa inwestycji;
- możliwość wykorzystania jako zabezpieczenie w transakcjach kredytowych;
- dostęp do inwestycji na bardzo krótkie terminy dzięki transakcjom *repo* i *sell/buy back*.

GŁÓWNE POTENCJALNE RYZYKA INWESTYCJI:

- ryzyko powiązane ze zdolnością regulowania zobowiązań przez Emitenta, czyli Skarb Państwa;
- ryzyko stopy procentowej (związane ze zmiennością na rynkach finansowych, przejawiające się w zmianach ceny pieniądza) wynikające z sytuacji polityczno-gospodarczej;
- ryzyko płynności – ceny na rynku wtórnym mogą podlegać znacznym wahaniom; w przypadku sprzedaży przed terminem zapadalności istnieje ryzyko, iż inwestor posiadający obligacje skarbowe nie będzie mógł ich zbyć w dowolnym terminie, w liczbie przez siebie zakładanej i po satysfakcjonującej cenie. Istnieje ryzyko poniesienia ewentualnych strat, wynikających ze sprzedaży obligacji skarbowych po cenie niższej, niż wyniosła cena ich nabycia.

WARUNKI NIEZBĘDNE DO ZAWARCIA TRANSAKCJI NA OBLIGACJACH SKARBOWYCH:

- zawarcie Umowy zawierania transakcji na instrumentach finansowych i zaakceptowanie Regulaminu zawierania transakcji na obligacjach skarbowych z BNP Paribas Bank Polska S.A. (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540) lub

- zawarcie Umowy zawierania transakcji na obligacjach skarbowych z BNP Paribas Bank Polska S.A. (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540),
- zaakceptowanie Regulaminu zawierania transakcji na obligacjach skarbowych z BNP Paribas Bank Polska S.A. (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540),
- zawarcie Umowy prowadzenia rachunku papierów wartościowych i rachunku bankowego przez BNP Paribas Bank Polska S.A. (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540) niezbędne do otwarcia rachunku powierniczego w Zespole Usług Powierniczych;
- zaakceptowanie Regulaminu usług powierniczych;
- zawarcie Umowy o telefoniczne przyjmowanie dyspozycji i udzielanie informacji o rachunku papierów wartościowych i rachunku bankowym, umożliwiającej potwierdzanie transakcji w Zespole Usług Powierniczych oraz przekazywanie instrukcji rozliczeniowych drogą telefoniczną lub telefaksową.

ZASADY OPODATKOWANIA

Osoby fizyczne

Dochodem podlegającym opodatkowaniu jest kwota faktycznie otrzymanych odsetek i/lub dyskonto, rozumiane jako różnica pomiędzy ceną wykupu a ceną nabycia (bez względu na to, czy dane papiery wartościowe zostały nabyte na rynku pierwotnym – od emitenta – czy na rynku wtórnym). W przypadku odpłatnego zbycia obligacji skarbowych, dochodem podlegającym opodatkowaniu jest różnica pomiędzy ceną sprzedaży a ceną nabycia, pomniejszona o koszty przeprowadzenia transakcji.

Osoby prawne

Otrzymane odsetki podlegają opodatkowaniu w momencie ich faktycznego uzyskania. W przypadku odpłatnego zbycia obligacji skarbowych lub ich wykupu przez emitenta, dochodem podlegającym opodatkowaniu jest różnica między ceną uzyskaną ze zbycia obligacji skarbowych lub kwotą uzyskaną z tytułu wykupu obligacji przez emitenta a ceną nabycia tych obligacji, pomniejszona o koszty przeprowadzenia transakcji.

Bank nie ponosi żadnej odpowiedzialności za skutki podatkowe związane z inwestycją w obligacje skarbowe, w

PRZYKŁADOWE WYNIKI INSTRUMENTU W RÓŻNYCH WARUNKACH RYNKOWYCH

Obligacja skarbową o wartości nominalnej 10 000 PLN i odsetkach wypłacanych rocznie według oprocentowania 1,80% w skali roku, wyemitowaną 1 kwietnia 2017 r., z terminem wykupu 1 kwietnia 2022 r.

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ROZLICZENIA W DNIU WYKUPU:

Data	Operacja na instrumencie	Przepływy finansowe
01.04.2017 r.	Zakup 100 obligacji skarbowych po 100,00 PLN	-1 000 000,00 PLN
01.04.2018 r.	Wypłata odsetek od obligacji skarbowych	+18 000,00 PLN
01.04.2019 r.	Wypłata odsetek od obligacji skarbowych	+18 000,00 PLN
01.04.2020 r.	Wypłata odsetek od obligacji skarbowych	+18 000,00 PLN
01.04.2021 r.	Wypłata odsetek od obligacji skarbowych	+18 000,00 PLN
01.04.2022 r.	Wypłata odsetek od obligacji skarbowych	+18 000,00 PLN
01.04.2022 r.	Wykup obligacji skarbowych	+1 000 000,00 PLN

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ROZLICZENIA W PRZYPADKU SPRZEDAŻY PRZED DNIEM WYKUPU:

Data	Operacja na instrumencie	Przepływy finansowe
01.04.2017 r.	Zakup 100 obligacji skarbowych po 100,00 PLN	-1 000 000,00 PLN
01.04.2018 r.	Wypłata odsetek od obligacji skarbowych	+18 000,00 PLN
01.04.2019 r.	Wypłata odsetek od obligacji skarbowych	+18 000,00 PLN
01.04.2020 r.	Wypłata odsetek od obligacji skarbowych	+18 000,00 PLN
22.07.2020 r.	Sprzedaż 100 obligacji po 102,50 PLN	+1 025 000,00 PLN

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ROZLICZENIA W PRZYPADKU SPRZEDAŻY PRZED DNIEM WYKUPU:

Data	Operacja na instrumencie	Przepływy finansowe
01.04.2017 r.	Zakup 100 obligacji skarbowych po 100,00 PLN	-1 000 000,00 PLN
01.04.2018 r.	Wypłata odsetek od obligacji skarbowych	+18 000,00 PLN
01.04.2019 r.	Wypłata odsetek od obligacji skarbowych	+18 000,00 PLN
01.04.2020 r.	Wypłata odsetek od obligacji skarbowych	+18 000,00 PLN
22.07.2020 r.	Sprzedaż 100 obligacji po 99,55 PLN	+ 955 000,00 PLN

KOSZTY TRANSAKCJI

Kosztem zawarcia transakcji jest *mark-up* wbudowany w cenę zawarcia transakcji. Maksymalna wartość *mark-up* dla obligacji skarbowych wynosi 5% kwoty nominalnej transakcji. Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej maksymalnej wartości. *Mark-up* jest jednorazowym kosztem zawarcia transakcji.

W przypadku gdy nabyte przez Klienta obligacje skarbowe są przechowywane i/lub rozliczane przez Bank na rzecz Klienta, Bank może z tego tytułu pobierać odpowiednie wynagrodzenie, zgodnie z tabelą opłat i prowizji przedstawioną Klientowi przed podpisaniem umowy o świadczenie takich usług.

Zwrot z inwestycji w obligacje skarbowe zostanie obniżony o łączne koszty wskazane powyżej.

W związku z transakcjami Bank nie otrzymuje płatności od osób trzecich (zachęt).

Przykładowa prezentacja szacunkowych kosztów

Przypadek 1: Klient zawarł z Bankiem transakcję zakupu obligacji skarbowych o wartości nominalnej 1 000 000 PLN przy założeniu *mark-up* na poziomie 0,1%.

	Koszty procentowo (od nominalu transakcji)	Koszty kwotowo
Koszty związane z instrumentami finansowymi (<i>mark-up</i>)	0,10%	1 000,00 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i usługami dodatkowymi	0,00%	0,00 PLN
Łączne koszty:	0,10%	1 000,00 PLN

Przypadek 2: Klient zawarł z Bankiem transakcję zakupu obligacji skarbowych o wartości nominalnej 1 000 000 PLN przy założeniu *mark-up* na poziomie 0,1%. Dodatkowo Bank świadczy na rzecz Klienta usługę rozliczania transakcji (10,00 PLN/transakcja) oraz przechowywania (0,02% rocznie od wartości nominalnej). Klient po roku sprzedał obligacje skarbowe.

	Koszty procentowo (od nominalu transakcji)	Koszty kwotowo
Koszty związane z instrumentami finansowymi (<i>mark-up</i>)	0,100%	1 000,00 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i usługami dodatkowymi:		
■ opłata za rozliczenie transakcji kupna	0,001%	10,00 PLN
■ opłata roczna za przechowywanie	0,020%	200,00 PLN
■ opłata za rozliczenie transakcji sprzedaży	0,001%	10,00 PLN
	Suma: 0,022%	Suma: 220,00 PLN
Łączne koszty:	0,122%	1 220,00 PLN

3. TRANSAKCJE REPO I SELL/BUY BACK

Transakcje *repo* i *sell/buy back* są rodzajem transakcji na papierach wartościowych.

Transakcja *repo* jest transakcją, w ramach której strona sprzedająca zobowiązuje się wobec strony kupującej do przeniesienia w dniu nabycia własności zbywanych papierów wartościowych w zamian za zapłatę ceny.

W z góry ustalonym dniu odkupu kupujący zobowiązuje się wobec sprzedającego do przeniesienia własności równoważnych papierów wartościowych w zamian za zapłatę ceny. Przy transakcjach *repo* często nie występuje faktyczne przeniesienie papierów wartościowych międzyrachunkami papierów wartościowych stron transakcji.

Przeniesienie zastępowane jest często blokowaniem papierów wartościowych.

Transakcje *sell/buy back* są bardzo zbliżone do transakcji *repo*. Zasadniczą różnicą jest to, że przy transakcjach *sell/buy back* zawsze dochodzi do przemieszczenia papierów wartościowych między rachunkami papierów wartościowych stron transakcji.

Bank zawiera transakcje *repo* oraz *sell/buy back* tylko na bonach skarbowych i/lub obligacjach skarbowych.

WARUNKI NIEZBĘDNE DO ZAWARCIA TRANSAKCJI REPO I SELL/BUY BACK:

- zawarcie Umowy zawierania transakcji na instrumentach finansowych (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540) oraz
- zawarcie Umowy zabezpieczającej (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540) oraz
- akceptacja Regulaminu zawierania transakcji *repo/reverse repo* oraz *sell/buy back* z BNP Paribas Bank Polska S.A. (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540)

GŁÓWNE POTENCJALNE RYZYKA

- ryzyko powiązane ze zdolnością regulowania zobowiązań przez emitenta, czyli Skarb Państwa;
- ryzyko stopy procentowej (związane ze zmiennością na rynkach finansowych, przejawiające się w zmianach ceny pieniądza) wynikające z sytuacji polityczno-gospodarczej;
- ryzyko niezwrócenia instrumentów w dniu odkupu w związku z ich ponownym wykorzystaniem przez stronę, na którą w wyniku transakcji *repo* lub *sell/buy back* został przeniesiony ich tytuł własności;
- ryzyko niewypłacalności Banku – ryzyko niewywiązania się Banku ze zobowiązań wynikających z transakcji, w szczególności polegające na tym, że Bank może nie zwrócić środków pieniężnych będących zabezpieczeniem transakcji lub nie zwrócić w dniu odkupu instrumentów bądź nie zapłacić kwot rozliczeniowych wynikających z transakcji;

- Ⓢ ryzyko obowiązku wniesienia dodatkowego zabezpieczenia – ryzyko to polega na możliwości żądania przez Bank wniesienia (dodatkowego) zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach. Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W chwili zawierania transakcji może nie być znany moment ani wysokość zabezpieczenia, jakie w związku z jej zawarciem będą w przyszłości wymagane. W konsekwencji w trakcie trwania transakcji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Brak wniesienia tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem transakcji zawartych przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta;
- Ⓢ ryzyko jednostronnego zamknięcia – polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia przez Bank *mark-up* przy zawieraniu transakcji, kosztów wynikających z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązku pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych).

PRZYKŁADOWE WYNIKI INSTRUMENTU W RÓŻNYCH WARUNKACH RYNKOWYCH

Klient zawiera z Bankiem tygodniową transakcję *sell/buy back* o wartości nominalnej 1 000 000 PLN po stawce 1,50% w skali roku.

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ROZLICZENIA:

Data	Operacja na instrumencie	Przepływy finansowe	Przepływy papierów wartościowych (w nominale)
01.04.2017 r.	Rozliczenie I nogi transakcji <i>sell/buy back</i> (Klient sprzedaje papiery wartościowe, otrzymuje środki pieniężne)	+1 019 040,00 PLN	-1 000 000 PLN
08.04.2017 r.	Rozliczenie II nogi transakcji <i>sell/buy back</i> (Klient odkupuje papiery wartościowe, zwraca środki pieniężne)	-1 019 333,15 PLN	+1 000 000 PLN

4. BONY DŁUŻNE

OPIS PRODUKTU:

Bon dłużny (BD) to wierzytelność pieniężna powstała w ramach Planu Bonów Dłużnych, wyrażająca prawo podmiotowe inwestora do żądania od spółki świadczenia pieniężnego (należności głównej) w określonej wysokości i określonym terminie. Podstawą prawną instrumentu jest Kodeks cywilny.

Bony dłużne są dla przedsiębiorstw alternatywą dla pożyczek, jakich firmy udzielają sobie wzajemnie. Mogą być również wykorzystane do konwersji wierzytelności handlowych na wierzytelności finansowe bez dostarczania środków finansowych przez dłużnika.

W ramach Planu Bonów Dłużnych, Bank rozlicza transakcje na bonach dłużnych i występuje w roli agenta płatniczego. Bank nie jest dealerem. Są to tzw. transakcje zamknięte, czyli kierowane do wskazanych przez spółkę inwestorów.

SCHEMAT TRANSAKCJI:

Na podstawie podpisanej Umowy Planu Bonów Dłużnych Bank udziela pożyczki spółce, a następnie wierzytelność wynikającą z udzielonej pożyczki konwertuje na bony dłużne, dzieląc ją na równe części (o wartości 100 000 PLN) i sprzedaje inwestorom wskazanym przez spółkę.

Dokładne parametry danej transzy bonów dłużnych (łączy nominal, termin zapadalności, rentowność) określa każdorazowo spółka w porozumieniu z inwestorami.

CECHY BONÓW DŁUŻNYCH:

- bony dłużne nie są papierami wartościowymi, ale wierzytelnościami;
- w ramach tzw. Planu Bonów Dłużnych określony jest czas trwania Planu i maksymalny poziom zadłużenia spółki z tytułu bonów dłużnych;
- nominal 1 bonu dłużnego: 100 000 PLN;
- instrument dyskontowy;
- terminy zapadalności: od 3 dni do 360 dni;
- możliwość rolowania bonów dłużnych;
- inwestorzy nabywający bony dłużne są wskazywani przez spółkę.

Dokładne parametry danej transzy bonów dłużnych (łączy nominal, termin zapadalności, rentowność) określa każdorazowo spółka w porozumieniu z inwestorami.

KONWERSJA WIERZYTELNOŚCI HANDLOWYCH NA FINANSOWE:

Warunkiem przeprowadzenia takiej transakcji jest podstawienie przez inwestora na rachunku BNP Paribas Bank Polska S.A. niezbędnych środków (i tym samym spłata przeterminowanych wierzytelności), które po jej przeprowadzeniu wracają na jego rachunek. Dzięki transakcji konwersji wierzytelności handlowych na finansowe w bilansie inwestora zamiast przeterminowanych wierzytelności, pojawiają się aktywa finansowe (bony dłużne).

KORZYŚCI Z BONÓW DŁUŻNYCH DLA SPÓŁKI I INWESTORÓW:

- ④ umożliwiają tanie i wygodne zarządzanie środkami pieniężnymi w grupach kapitałowych lub spółkach powiązanych;
- ④ mechanizm rolowania umożliwia dowolne wydłużanie okresu finansowania spółki;
- ④ elastyczność instrumentu – o strukturze poszczególnych transz bonów dłużnych (rentowność, łączny nominal, termin zapadalności) w ramach Planu Bonów Dłużnych decydują spółka i inwestorzy, którzy negocjują bez pośrednictwa Banku;
- ④ możliwość przedterminowego wykupu bonów dłużnych bez opłat;
- ④ szybkość – uruchomienie Planu Bonów Dłużnych możliwe jest do przeprowadzenia nawet w dniu podpisania Umowy, a kolejne transze również w ciągu 1 dnia;
- ④ konwersja wierzytelności handlowych na finansowe odbywa się bezgotówkowo.

GŁÓWNE POTENCJALNE RYZYKA:

- ryzyko kredytowe spółki, czyli jej zdolność do terminowej obsługi zadłużenia; brak zdolności spółki do terminowego regulowania zobowiązań z tytułu bonów dłużnych może skutkować utratą części lub całości zainwestowanego kapitału;
- ryzyko stopy procentowej wynikające z sytuacji polityczno-gospodarczej;
- ryzyko płynności instrumentu – istnieje ryzyko, iż inwestor posiadający bony dłużne nie będzie mógł ich zbyć w dowolnym terminie, w liczbie przez siebie zakładanej i po satysfakcjonującej cenie.

Bony dłużne nie są objęte regulacją MiFID ani MiFID II i środkami ochrony inwestora z nich wynikającymi. Prawa i obowiązki spółki są szczegółowo regulowane we właściwej umowie zawieranej z Bankiem.

ZASADY OPODATKOWANIA

Osoby fizyczne

Dochodem podlegającym opodatkowaniu jest różnica między kwotą uzyskaną przez inwestora z tytułu wykupu bonu dłużnego przez spółkę a kosztem nabycia tego bonu. W przypadku inwestycji w bony dłużne następującej w ramach wykonywania działalności gospodarczej, dochód z tej inwestycji powinien być opodatkowany łącznie z pozostałymi dochodami z tej działalności, według stawki właściwej dla opodatkowania przychodów z tej działalności.

Osoby prawne

Dochodem podlegającym opodatkowaniu jest różnica między kwotą uzyskaną przez inwestora z tytułu wykupu bonu dłużnego przez spółkę a kosztem nabycia tego bonu. Dochód z inwestycji w bony dłużne podlega opodatkowaniu łącznie z pozostałymi dochodami Klienta, z zastosowaniem 19-procentowej stawki podatkowej. W przypadku nierezydentów, poboru podatku dokonuje się z uwzględnieniem postanowień umów o unikaniu podwójnego opodatkowania.

WARUNKI NIEZBĘDNE DO ZORGANIZOWANIA PRZEZ BANK PLANU BONÓW DŁUŻNYCH:

- akceptacja Regulaminu obrotu bonami dłużnymi za pośrednictwem BNP Paribas Bank Polska S.A. (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540) przez spółkę i przez inwestorów;
- podpisanie przez spółkę z Bankiem Umowy Planu Bonów Dłużnych (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540);
- podpisanie przez inwestorów Umowy ramowej bonówdłużnych (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540).

5. FUNDUSZE INWESTYCYJNE

OPIS PRODUKTU

Fundusz inwestycyjny to podmiot posiadający osobowość prawną, działający na podstawie Ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1355 ze zm.), którego wyłączną formą działalności jest lokowanie środków pieniężnych zebranych publicznie lub niepublicznie w papiery wartościowe i inne prawa majątkowe określone w ustawie.

W zamian za dokonane wpłaty do funduszu inwestorzy otrzymują – zależnie od rodzaju funduszu – jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne (w przypadku krajowych funduszy inwestycyjnych) bądź tytuły uczestnictwa (w przypadku zagranicznych funduszy inwestycyjnych). Ich wartość pokazuje proporcjonalny udział uczestnika w majątku funduszu inwestycyjnego.

Z ustaloną częstotliwością fundusz inwestycyjny ustala wartość jednostek uczestnictwa, certyfikatu inwestycyjnego lub tytułu uczestnictwa, czyli oblicza „wartość aktywów netto funduszu” przypadających na jednostkę uczestnictwa, certyfikat inwestycyjny lub tytuł uczestnictwa. W tym celu fundusz wycenia portfel inwestycyjny, a następnie dzieli jego wartość przez liczbę jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych lub tytułów uczestnictwa przysługujących wszystkim uczestnikom. Znając wartość jednostki uczestnictwa, certyfikatu inwestycyjnego lub tytułu uczestnictwa funduszu inwestycyjnego, Klient może wyznaczyć aktualną wartość swojej inwestycji w dany fundusz – mnożąc wartość jednostki uczestnictwa, certyfikatu inwestycyjnego lub tytułu uczestnictwa tego funduszu przez liczbę posiadanych przez siebie jednostek funduszu certyfikatów inwestycyjnych lub tytułów uczestnictwa.

Wartość jednostki uczestnictwa czy certyfikatu inwestycyjnego lub tytułu uczestnictwa może się zmieniać w każdym dniu wyceny. Ich wartość publikowana jest w prasie, na stronach internetowych oraz udostępniana w infoliniach. Jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne oraz tytuły uczestnictwa są zbywane i odkupywane przez fundusz po cenie wynikającej z wartości jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych lub tytułów uczestnictwa w danym dniu, odpowiednio powiększonej lub pomniejszonej o opłaty manipulacyjne, pobierane przez towarzystwo zarządzające tym funduszem.

PODMIOTY OBSŁUGUJĄCE FUNDUSZE INWESTYCYJNE

TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH (TFI) – działające w formie spółki akcyjnej, jest jedynym podmiotem, który jest uprawniony do tworzenia funduszy, zarządzania nimi oraz reprezentowania ich w stosunkach z osobami trzecimi. Towarzystwo odpowiada wobec uczestników funduszu za wszelkie szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem swych obowiązków w zakresie zarządzania funduszem i jego reprezentacji. TFI działa na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego.

DEPOZYTARIUSZ – to bank lub oddział zagranicznej instytucji kredytowej z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bądź Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., którego podstawowymi obowiązkami są m.in. przechowywanie aktywów funduszu inwestycyjnego, prowadzenie rejestru aktywów funduszu, bieżące kontrolowanie zarządzania funduszem i zapewnienie, że wartość aktywów netto funduszu jest obliczana zgodnie z przepisami prawa i statutem funduszu inwestycyjnego.

AGENT TRANSFEROWY – prowadzi rejestry uczestników funduszy inwestycyjnych otwartych, specjalistycznych funduszy otwartych oraz przyjmuje i realizuje dyspozycje, zlecenia uczestników, organizuje i przeprowadza obieg dokumentów i środków pieniężnych. Agent transferowy odpowiada za kontakt z uczestnikami i przekazuje potwierdzenia realizacji zleceń.

DYSTRYBUCJA

Jednostki uczestnictwa, tytuły uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne są zbywane przez towarzystwo, firmę inwestycyjną, bank krajowy wykonujący działalność, o której mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami lub krajowy oddział instytucji kredytowej, uprawnionej do wykonywania działalności w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych albo innego podmiotu, który uzyskał zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego na pośredniczenie w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa.

BNP Paribas Bank Polska S.A. pełni funkcję dystrybutora jednostek uczestnictwa, tytułów uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych na podstawie umów zawartych pomiędzy Bankiem a odpowiednio TFI lub funduszem inwestycyjnym.

Bank posiada szeroką ofertę funduszy inwestycyjnych – zarówno krajowych, jak i zagranicznych.

RODZAJE FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH ZE WZGLĘDU NA KONSTRUKCJĘ PRAWNĄ:

FUNDUSZ INWESTYCYJNY OTWARTY – FIO

Fundusze otwarte mogą zbywać nieograniczoną liczbę jednostek uczestnictwa i są prawnie zobowiązane do ich odkupienia na każde żądanie uczestnika. Gotowość do odkupienia jednostek uczestnictwa oznacza, że lokaty funduszy otwartych charakteryzują się znacznie większą płynnością niż lokaty funduszy zamkniętych.

SPECJALISTYCZNY FUNDUSZ INWESTYCYJNY OTWARTY – SFIO

Statut takiego funduszu może różnić się od klasycznego funduszu otwartego o warunki określone w Ustawie np. dodatkowo definiować osoby, które mogą być uczestnikami funduszu, warunki w jakich uczestnik może żądać odkupienia jednostki uczestnictwa przez fundusz lub określać mniej rygorystyczne zasady polityki inwestycyjnej.

FUNDUSZ INWESTYCYJNY ZAMKNIĘTY – FIZ

Emitują certyfikaty inwestycyjne w okresach subskrypcji. Są to papiery wartościowe, których liczba jest stała i może zmieniać się tylko w przypadku nowych emisji lub wykupienia przez fundusz. Certyfikaty inwestycyjne mogą być dopuszczone do publicznego obrotu a następnie wprowadzone do notowań na rynku regulowanym.

RODZAJE FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH ZE WZGLĘDU NA STOSOWANĄ POLITYKĘ INWESTYCYJNĄ (PONIŻSZE KOMENTARZE W ZAKRESIE W JAKIM ODNOSZĄ SIĘ DO JEDNOSTEK UCZESTNICTWA, DOTYCZĄ TAKŻE CERTYFIKATÓW INWESTYCYJNYCH):

FUNDUSZE PIENIĘŻNE

Fundusze te lokują środki Klientów w krótkoterminowe papiery dłużne takie jak bony skarbowe czy krótkoterminowe obligacje Skarbu Państwa. Jest to grupa funduszy obciążona najmniejszym ryzykiem inwestycyjnym w porównaniu z pozostałymi typami funduszy. Fundusze te stawiają sobie za cel, aby wypracować dla Klienta zysk powyżej inflacji, a wartość inwestycji podlega niewielkim wahaniom. Zazwyczaj zalecany przez TFI okres inwestycji w funduszu pieniężnym wynosi do 1 roku.

FUNDUSZE OBLIGACYJNE

Inwestują środki Klientów w obligacje. Obarczone są nieco większym ryzykiem inwestycyjnym niż fundusze pieniężne. Inwestycja w fundusze obligacyjne nie powinna być krótsza niż dwa lata, jest to zazwyczaj minimalny zalecany przez TFI horyzont inwestycyjny. W krótszych okresach mogą pojawić się niekorzystne tendencje spadku wartości jednostek uczestnictwa.

FUNDUSZE STABILNEGO WZROSTU

W portfelach inwestycyjnych funduszy stabilnego wzrostu przeważają papiery dłużne: obligacje i bony skarbowe. Udział akcji w aktywach może wynieść od 0 do 40%. Zazwyczaj zalecany przez TFI okres inwestycji w tego typu fundusze to minimum 3–4 lata.

FUNDUSZE ZRÓWNOWAŻONE

Inwestują środki Klientów w akcje oraz w obligacje, a udział tych papierów wartościowych w portfelu funduszy jest mniej więcej równy. Celem takiego funduszu jest stabilne, długoterminowe zwiększanie wartości aktywów poprzez ich aktywne lokowanie w papiery wartościowe – zarówno w te związane z podwyższonym ryzykiem (akcje), jak i w papiery wartościowe o umiarkowanym poziomie ryzyka (obligacje). Ryzyko związane z tymi funduszami jest zatem większe, przy większym potencjale zysku niż w przypadku funduszy stabilnego wzrostu. Zazwyczaj zalecany przez TFI okres inwestycji przy tego typu funduszach to minimum 4–5 lat.

FUNDUSZE AKCJI

Lokują do 100% aktywów w akcje przy wykorzystaniu agresywnych strategii inwestycyjnych. Są najbardziej podatne na wahania koniunktury rynkowej. Ryzyko jest wysokie z powodu możliwych znacznych wahań wartości jednostki lub certyfikatu. Wraz z wydłużaniem horyzontu czasowego inwestycji ryzyko to zazwyczaj powinno być mniejsze. Dla funduszy akcji zwyczajowo zalecanym przez TFI horyzontem inwestycyjnym jest okres min. 5–7 lat. W ramach funduszy akcyjnych mogą występować te inwestujące w określone sektory gospodarcze

(np. sektor finansowy lub ochrony zdrowia), inwestujące w określony typ spółek (np. małe i średnie spółki) bądź w określone regiony świata (np. fundusz akcji polskich, rynków rozwijających się itp.).

FUNDUSZE AKTYWNEJ ALOKACJI AKTYWÓW

Mogą w zależności od koniunktury na rynku finansowym kierować środki pieniężne w te segmenty rynku, które dadzą najkorzystniejsze możliwości ich pomnożenia. Ich możliwości inwestycyjne nie są tak ograniczone jak w przypadku klasycznych funduszy. Zarządzający takimi funduszami mają dużą elastyczność w zarządzaniu i doborze bieżącej strategii. W określonych przypadkach mogą zredukować liczbę akcji w portfelu inwestycyjnym do zera, jeśli koniunktura jest niekorzystna, natomiast gdy ulegnie ona poprawie, mogą zwiększać ich liczbę do osiągnięcia udziału maksymalnego.

FUNDUSZE ABSOLUTNEJ STOPY ZWROTU

Spełniają łącznie następujące warunki:

- nie posiadają regularnego benchmarku, będącego możliwym do odwzorowania portfelem papierów wartościowych ani portfela wzorcowego określającego politykę inwestycyjną funduszu,
- prowadzą politykę inwestycyjną uwzględniającą co najmniej dwa spośród poniższych założeń:
 1. stosują techniki inwestycyjne ukierunkowane na osiąganie dodatnich stóp zwrotu niezależnie od bieżącej koniunktury rynkowej w klasie aktywów, w której specjalizuje się fundusz, a w przypadku inwestowania w kilka klas aktywów – niezależnie od bieżącej koniunktury w tych klasach aktywów,
 2. mogą korzystać systematycznie z dźwigni finansowej poprzez: zaciąganie kredytów lub pożyczek o znacznym udziale w aktywach funduszu, wykorzystanie instrumentów pochodnych lub zastosowanie innych technik inwestycyjnych, przy czym łączna ekspozycja funduszu przy uwzględnieniu stosowanej dźwigni finansowej istotnie przewyższa wartość aktywów netto funduszu,
 3. przy uwzględnieniu stosowanej dźwigni finansowej istotnie przewyższa wartość aktywów netto funduszu, wykorzystuje w dużym stopniu krótką sprzedaż instrumentów finansowych lub krótkie pozycje w instrumentach pochodnych,
- pobiera opłatę zmienną za zarządzanie, uzależnioną od wyników funduszu.

FUNDUSZE Z OCHRONĄ KAPITAŁU

Podstawową zasadą polityki inwestycyjnej jest zabezpieczenie przed spadkiem wartości jednostki uczestnictwa poniżej określonego poziomu poprzez alokowanie portfela inwestycyjnego w udziałowe papiery wartościowe, instrumenty pochodne oraz papiery wartościowe o stałym dochodzie. Fundusze te jako cel inwestycyjny obierają możliwość ochrony kapitału, natomiast nie gwarantują tej ochrony.

INNE TYPY:

FUNDUSZE Z WYDZIELONYMI SUBFUNDUSZAMI, CZYLI PARASOŁOWE

Konstrukcja ta pozwala na utworzenie w ramach jednego funduszu inwestycyjnego kilku subfunduszy, z których każdy może realizować własną politykę inwestycyjną. Parasolem jest tutaj cały fundusz, który posiada osobowość prawną, natomiast subfundusze są odrębnymi portfelami inwestycyjnymi, ale nie posiadają osobowości prawnej.

Korzyścią dla inwestora jest to, że koszty działalności całego funduszu rozkładają się proporcjonalnie na wszystkie subfundusze, a przede wszystkim to, że zyskuje neutralność podatkową przy zamianie jednostek uczestnictwa pomiędzy subfunduszami w ramach tego samego funduszu – gdyż opodatkowanie zysku z tytułu udziału w funduszu inwestycyjnym następuje dopiero przy wyjściu z funduszu.

FUNDUSZE FUNDUSZY

Lokują swoje aktywa w jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne innych funduszy inwestycyjnych, niekoniecznie tego samego towarzystwa. Zaletami tego typu funduszu są dodatkowa selekcja i dywersyfikacja inwestycji.

FUNDUSZE AKTYWÓW NIEPUBLICZNYCH

Inwestują w obligacje lub akcje i udziały w spółkach niepublicznych oraz przygotowują i wdrażają programy podniesienia wartości tych spółek. Po osiągnięciu zakładanych wyników programów restrukturyzacyjnych fundusz zbywa akcje lub udziały w tych spółkach.

FUNDUSZE ALTERNATYWNE

Lokują swoje aktywa w inne niż tradycyjne instrumenty, jak akcje czy obligacje. Definicja ta jest stosunkowo szeroka i obejmuje aktywa rzeczowe – takie jak dzieła sztuki, wino, antyki, monety, starodruki – i niektóre aktywa finansowe takie jak surowce, *venture capital*, *private equity*. Cechują się również brakiem płynności lub ograniczoną płynnością. Zalecanym zwyczajowo przez TFI horyzontem inwestycyjnym jest okres min. 5 lat.

FUNDUSZE Z RÓŻNYMI KATEGORIAMI JEDNOSTEK UCZESTNICTWA

Pomimo że fundusz prowadzi jednorodną politykę inwestycyjną, tzn. tworzy jeden portfel inwestycyjny, może zbywać uczestnikom jednostki uczestnictwa różnych kategorii.

Można wyodrębnić dwie podstawowe grupy jednostek uczestnictwa:

- jednostki uczestnictwa różniące się sposobem pobierania opłat manipulacyjnych;
- jednostki uczestnictwa różniące się stopniem uczestnictwa ich nabywcy w obciążeniach aktywów funduszu.

FUNDUSZE ZAGRANICZNE

Od 1 maja 2004 r. możliwa jest w Polsce dystrybucja tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych. Tytuły uczestnictwa to wszelkiego rodzaju papiery wartościowe lub prawa majątkowe, z których posiadaniem wiąże się udział w funduszu. Fundusze zagraniczne mogą mieć różne formy prawne, np. formę spółki akcyjnej o zmiennym kapitale, formę funduszu inwestycyjnego czy funduszu powierniczego. W zależności od tej formy prawnej tytuły uczestnictwa mogą być nazywane odpowiednio akcjami, jednostkami uczestnictwa lub certyfikatami inwestycyjnymi.

PODMIOTY ZWIĄZANE Z OBSŁUGĄ ZAGRANICZNYCH FUNDUSZY:

- przedstawiciel funduszu zagranicznego – jego zadaniem jest ułatwianie uczestnikom kontaktu z funduszem zagranicznym, czyli obsługa uczestników oraz przyjmowanie i rozpatrywanie skarg i reklamacji;
- agent płatności – bank, który przyjmuje od uczestników wpłaty i wypłaty związane z nabyciem lub umorzeniem tytułów uczestnictwa oraz dokonuje wypłat dochodów lub innych świadczeń należnych uczestnikowi.

PRODUKTY OPARTE NA FUNDUSZACH

Towarzystwa funduszy inwestycyjnych oferują różnego rodzaju produkty oparte na funduszach inwestycyjnych. Produkty te działają na podstawie własnych regulaminów, tabel opłat oraz prospektów informacyjnych funduszy. Mogą to być m.in.:

- programy systematycznego oszczędzania – umożliwiające systematyczne nabywanie jednostek różnych funduszy; plany te mogą być oparte na jednym lub na kilku funduszach, Klient deklaruje regularność określonych wpłat w konkretnym okresie i uzyskuje w ten sposób niższe w opłatach manipulacyjnych;
- indywidualne konta emerytalne i pracownicze programy emerytalne – umożliwiające oszczędzanie środków na przyszłą emeryturę i dające dodatkowe korzyści podatkowe;
- portfele modelowe – Klient może wybrać portfel o odpowiednim dla niego ryzyku inwestycyjnym, który zakłada inwestycje w określonej proporcji i w konkretne fundusze inwestycyjne towarzystwa.

ZASADY OPODATKOWANIA:

FUNDUSZE POLSKIE

Dochody z tytułu udziału w funduszach inwestycyjnych podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych w formie zryczałtowanej. W przypadku funduszy inwestycyjnych podatek dochodowy naliczany

jest dopiero w momencie umarzania jednostek uczestnictwa lub certyfikatów inwestycyjnych bądź zbycia certyfikatów osobie trzeciej. W przypadku nierezydentów, poboru podatku dokonuje się z uwzględnieniem postanowień umów o unikaniu podwójnego opodatkowania.

FUNDUSZE ZAGRANICZNE

Przedmiotem opodatkowania jest różnica pomiędzy ceną umorzenia jednostek a ceną nabycia, pomniejszona o koszty transakcji. Klient rozlicza podatek samodzielnie, Bank nie pobiera w tym przypadku podatku.

ZASADY INWESTOWANIA:

- im większy potencjalny zysk, tym wyższe ryzyko inwestycji;
- dłuższy okres inwestycji minimalizuje negatywne skutki czasowych wahań koniunktury;
- dywersyfikacja – posiadanie w portfelu różnych klas aktywów pomaga ograniczyć wahania wartości portfela oraz minimalizuje ryzyka i oznacza uśrednienie zysków;
- strategia systematycznych wpłat pomaga inwestorom uzyskać wzrost wartości inwestycji dzięki uśrednianiu cen; przy planowaniu inwestycji Klient powinien:
 1. uwzględnić minimalny okres inwestycji sugerowany dla danego funduszu przez TFI;
 2. kierować się własnym poziomem akceptacji ryzyka inwestycyjnego;
 3. pamiętać, że wyniki historyczne funduszy nie dają żadnej gwarancji powtórzenia się w przyszłości i nie mogą być czynnikiem decydującym przy wyborze funduszu.

GŁÓWNE RYZYKA ZWIĄZANE Z INWESTYCJĄ

W zależności od swojej polityki inwestycyjnej fundusze cechują się bardzo różnymi rodzajami i poziomami ryzyka inwestycyjnego.

Główne ryzyka związane z inwestycjami w fundusze:

- ⊗ ryzyko firmy (emitenta) – niepewność związana z przepływami finansowymi firmy, w związku z prowadzoną przez nią działalnością;
- ⊗ ryzyko finansowe – niepewność co do sposobu, w jaki firma prowadzi finansowanie prowadzonej przez siebie działalności,
- ⊗ ryzyko płynności – występujące głównie w przypadku posiadania certyfikatów funduszy inwestycyjnych zamkniętych, poprzez brak możliwości złożenia zlecenia kupna/sprzedaży certyfikatów inwestycyjnych w jak najkrótszym czasie bez wpływu na cenę takiego certyfikatu. W przypadku nieuwzględnienia tego ryzyka może wystąpić trudność ze sprzedażą lub zakupem certyfikatów inwestycyjnych. W razie zamiaru wykupu przed terminem wykupu istnieje ryzyko, iż Klient posiadający certyfikaty inwestycyjne nie będzie mógł ich przedstawić do wykupu w dowolnym terminie, w liczbie przez siebie zakładanej i po satysfakcjonującej wartości. Istnieje także ryzyko poniesienia strat wynikających ze sprzedaży certyfikatów w obrocie wtórnym po cenie niższej, niż wyniosła cena ich nabycia lub też jeśli obrót certyfikatami inwestycyjnymi danego funduszu na rynku wtórnym nie jest duży, znalezienie nowego nabywcy może być utrudnione. Ryzyko płynności może również wystąpić w zakresie jednostek lub tytułów uczestnictwa funduszu inwestycyjnego otwartego, natomiast jest ono znacząco mniejsze niż w przypadku certyfikatów funduszy zamkniętych;
- ⊗ ryzyko kursu walutowego – związane z nabyciem instrumentów finansowych denominowanych w walucie obcej, a tym samym z niepewnością co do kursu po jakim nastąpi w przyszłości potencjalna wymiana waluty obcej na krajową. Efektem tego ryzyka może być błędna ocena rentowności z danej inwestycji;
- ⊗ ryzyko rynkowe – ryzyko zawsze występujące, a związane z koniunkturą na rynku instrumentów finansowych lub produktów finansowych. Dotyczy niepewności związanej z możliwością zmian w politycznym lub gospodarczym otoczeniu kraju, które mogą skutkować rozchwianiem sytuacji rynkowej i przez to wpłynąć na konkretny sektor, firmę lub instrument bądź produkt finansowy. Głównymi czynnikami wrażliwości są: poziom inflacji, stopy procentowej, deficyty budżetowe, poziom bezrobocia, saldo obrotów bieżących, poziom popytu konsumpcyjnego oraz inne czynniki makroekonomiczne. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być podjęcie błędnej decyzji o rozpoczęciu lub zakończeniu inwestycji;
- ⊗ ryzyko branży – ryzyko związane z inwestowaniem w instrumenty finansowe lub produkty finansowe związane z jedną branżą, w którą inwestuje fundusz. Wynika z faktu, iż każda branża narażona jest na ryzyko inwestycyjne uwarunkowane zewnętrznymi warunkami gospodarczymi, trendami inwestycyjnymi, sezonowością branży, w której działa spółka będąca przedmiotem inwestycji funduszu. W przypadku spółek surowcowych ryzyko wynika z poziomem cen surowców na giełdach towarowych i ich skutków

dla wyniku finansowego spółki. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być inwestycja obciążona znacznie większym ryzykiem niż inwestycja zdywersyfikowana pod względem branżowym;

- ④ ryzyko kredytowe – ryzyko związane z przepływami finansowymi funduszu lub spółki, w którą inwestuje fundusz oraz możliwością niedotrzymania warunków umowy przez kontrahenta funduszu lub ww. spółki. Ryzyko takie może pojawiać się także w przypadku inwestycji funduszu w dłużne papiery wartościowe. Najniższy poziom tego ryzyka występuje (w kolejności) dla instrumentów dłużnych emitowanych przez Skarb Państwa, a najwyższy – dla instrumentów emitowanych przez komercyjnych przedsiębiorców;
- ④ ryzyko krótkookresowych zmian cen – ryzyko występujące na skutek zmienności nastrojów (często emocjonalnych) panujących na rynku wśród inwestorów. Wynikiem takich działań są nieracjonalne zmiany kursów instrumentów finansowych. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być podjęcie błędnej decyzji o rozpoczęciu lub zakończeniu inwestycji;
- ④ ryzyko podatkowe – ryzyko zmiany przepisów podatkowych powodujące, iż inwestowanie w instrumenty i produkty finansowe związane będzie z większymi niż dotychczas obciążeniami podatkowymi, co może skutkować zmniejszeniem opłacalności inwestycji;
- ④ ryzyko prawne – ryzyko związane ze zmianami prawnymi dotyczącymi regulacji, którym podlegają emitenci lub dystrybutorzy instrumentów czy produktów finansowych;
- ④ ryzyko rozliczenia – ryzyko nierozliczenia w terminie transakcji zawartych przez fundusz inwestycyjny, wynikające w szczególności z zawodności systemów informatycznych bądź innych ograniczeń technicznych;
- ④ ryzyko stopy procentowej – ryzyko niestabilności stóp procentowych, powodujące trudność oceny dochodowości inwestycji dla instrumentów o zmiennej stopie procentowej lub powiązanych z wysokością stóp procentowych. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być inwestycja w papiery dłużne o stałym oprocentowaniu, podczas gdy lepsze efekty uzyskuje się inwestując w papiery o zmiennym oprocentowaniu;
- ④ ryzyko utraty kapitału – wiąże się z możliwością utraty zainwestowanego kapitału. Co za tym idzie, w przypadku nabycia jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych lub tytułów uczestnictwa możliwa jest utrata całości zainwestowanego kapitału;
- ④ ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków – ryzyko wywierania znacznego wpływu na wyniki funduszu poprzez inwestycje w poszczególne aktywa bądź rynki, ze względu na ich duży udział w portfelu funduszu;
- ④ ryzyko związane z wysokością opłat – dotyczy opłat pobieranych z tytułu nabycia oraz posiadania danego produktu. Im wyższe opłaty, tym wyższe ryzyko nieosiągnięcia pozytywnej realnej stopy zwrotu z inwestycji;
- ④ ryzyko złożoności produktu – dotyczy ryzyka związanego z charakterem instrumentu finansowego lub produktu inwestycyjnego oraz związaną z nim dokumentacją. Im bardziej złożony, niestandardowy instrument finansowy lub produkt inwestycyjny, tym bardziej złożona będzie jego dokumentacja oraz zawarte w niej opisy. W efekcie zrozumienie zasad działania danego produktu może być utrudnione.

Klient, dokonując wyboru funduszu, powinien zapoznać się z dokumentami dostępnymi dla danego funduszu, takimi jak statut funduszu, prospekt informacyjny, prospekt emisyjny, a także z warunkami emisji, kluczową informacją dla inwestorów (KIID) lub dokumentem zawierającym kluczową informację (KID). W dokumentach tych są szczegółowo opisane ryzyka związane z uczestnictwem w danym funduszu, ryzyka związane z działalnością funduszu, a także ryzyka związane z otoczeniem, w jakim fundusz prowadzi działalność. W przypadku kolejnego nabycia jednostek uczestnictwa danego funduszu, Klient powinien sprawdzić, czy nie zaszły zmiany w statucie funduszu, tabeli opłat manipulacyjnych albo w prospekcie informacyjnym.

W celu podjęcia prawidłowej decyzji inwestycyjnej Klient powinien również zapoznać się z rocznym i półrocznym sprawozdaniem funduszu inwestycyjnego oraz zwrócić uwagę na kwalifikacje oraz doświadczenie zawodowe osób mających wpływ na decyzje inwestycyjne funduszu, w szczególności osoby zarządzającej funduszem.

Prospekt informacyjny to dokument zawierający wszystkie niezbędne informacje o funduszu, m.in. o ryzyku, opłatach, towarzystwie, zarządzających funduszem itd. Prospekt zawiera również statut funduszu, który określa ramową strategię inwestowania oraz benchmark funduszu.

Prospekt informacyjny oraz tabela opłat dostępne są w oddziałach Banku oraz na stronach internetowych towarzystw funduszy inwestycyjnych.

Wyniki instrumentu finansowego w różnych warunkach rynkowych

W zależności od wybranej strategii inwestycyjnej należy uwzględnić to, w jaki instrument finansowy lokowane są środki. Bez względu na dobór funduszu – akcyjny, obligacyjny, pieniężny, zrównoważony, absolutnej stopy zwrotu lub inny – należy mieć na uwadze fakt, że wyniki instrumentu są skorelowane z aktualną sytuacją na rynku finansowym. Oznacza to, że w przypadku dużych wzrostów lub spadków fundusz może – lecz nie zawsze musi – zanotować odpowiednio pozytywną lub negatywną stopę zwrotu. Takie podejście ma zastosowanie do wszystkich grup funduszy inwestycyjnych, a ich wyniki historyczne nie stanowią gwarancji osiągnięcia podobnych stóp zwrotu w przyszłości.

JEDNOSTKI UCZESTNICTWA FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH MOGĄ NABYĆ:

- osoby fizyczne posiadające pełną zdolność do czynności prawnych;
- osoby fizyczne z ograniczoną zdolnością do czynności prawnych;
- osoby fizyczne nieposiadające zdolności do czynności prawnych;
- rezydenci i nierezydenci;
- przedsiębiorstwa posiadające osobowość prawną;
- jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

Wszyscy Klienci przed rozpoczęciem świadczenia przez Bank usług w zakresie funduszy inwestycyjnych zobowiązani są do zapoznania się z Regulaminem korzystania z usług pośrednictwa BNP Paribas Bank Polska S.A. (DOTYCZY PRODUKTÓW I USŁUG W RAMACH DZIAŁALNOŚCI PRZEJĘTEJ PRZEZ BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A. W WYNIKU PODZIAŁU PODMIOTU O NUMERZE KRS 14540) w zakresie funduszy inwestycyjnych oraz do podpisania Umowy o korzystanie z usług pośrednictwa BNP Paribas Bank Polska S.A. (DOTYCZY PRODUKTÓW I USŁUG W RAMACH DZIAŁALNOŚCI PRZEJĘTEJ PRZEZ BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A. W WYNIKU PODZIAŁU PODMIOTU O NUMERZE KRS 14540) w zakresie funduszy inwestycyjnych. Usługa pośrednictwa dostępna jest jedynie dla Klientów, na rzecz których Bank świadczy usługi bankowe. Klient może złożyć zlecenie w oddziale Banku poprzez zdalne kanały czy bankowość elektroniczną.

Nabycie jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych lub tytułów uczestnictwa wymaga wpłaty środków pieniężnych i złożenia stosownego oświadczenia woli – tzw. zlecenia nabycia, które jest zarazem zawarciem umowy przystąpienia do funduszy inwestycyjnych. Zlecenie nabycia staje się ważne w momencie dokonania przelewu na rachunek bankowy funduszu.

Na podstawie zlecenia oraz dokonanej wpłaty następuje zbycie na rzecz Klienta jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych lub tytułów uczestnictwa i jednocześnie odpowiedni wpis do rejestru. Klient, składając zlecenie, nie zna ceny, po jakiej będzie realizowane zlecenie – wie jedynie to, z którego dnia wyceny będzie ta cena. Zasady te są ściśle określone w prospekcie funduszu.

Uczestnik otwartego funduszu inwestycyjnego może w każdej chwili dokupić lub sprzedać funduszowi dowolną liczbę jednostek uczestnictwa.

Fundusz inwestycyjny otwarty sporządza i niezwłocznie doręcza na wskazany adres korespondencyjny uczestnika pisemne potwierdzenia dokonania każdego zlecenia lub dyspozycji, chyba że Klient wyraził pisemną zgodę na doręczanie tych potwierdzeń w innych terminach.

Publiczne certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych zamkniętych są zbywane w ramach oferty publicznej, zgodnie z regulacjami dotyczącymi obrotu instrumentami finansowymi oraz oferty publicznej. Aby nabyć tego typu certyfikaty inwestycyjne, należy otworzyć rachunek papierów wartościowych. Oferta nabycia niepublicznych certyfikatów inwestycyjnych funduszu zamkniętego kierowana jest do określonego kręgu adresatów – z reguły inwestorów profesjonalnych, mających rozeznanie na rynku kapitałowym. Do proponowania nabycia niepublicznych certyfikatów załączą się warunki emisji, które określają podstawowe dane dotyczące emitenta i emisji.

Sposobem wyjścia z tego rodzaju inwestycji jest sprzedaż certyfikatu inwestycyjnego według aktualnej ceny rynkowej – na rynku, na którym certyfikat inwestycyjny jest notowany – lub sprzedaż certyfikatu inwestycyjnego w drodze umowy cywilnoprawnej poza parkietem, z uwzględnieniem przepisów o obrocie instrumentami finansowymi oraz o ofercie publicznej. Cena ta może różnić się od podawanej przez fundusz wyceny aktywów netto na certyfikat inwestycyjny (WANCI). Jeśli obrót certyfikatami inwestycyjnymi danego funduszu na rynku wtórnym nie jest duży, znalezienie nowego nabywcy może być utrudnione. Dodatkowo w funduszach zamkniętych, w okresie określonym w statucie funduszu, inwestor może przedstawić funduszowi certyfikat inwestycyjny do wykupienia. Certyfikat inwestycyjny jest wówczas umarzany z mocy prawa. Niektóre fundusze zamknięte mają ponadto z góry określony termin likwidacji i – co za tym idzie – odkup certyfikatów inwestycyjnych.

KORZYŚCI DLA KLIENTA:

- ④ szansa na atrakcyjne zyski;
- ④ profesjonalne zarządzanie pieniędzmi – wiedza i doświadczenie specjalistów gwarantują optymalny sposób zarządzania inwestycjami;
- ④ dywersyfikacja – duży portfel inwestycyjny funduszu może być bardzo dobrze zdywersyfikowany w przeciwieństwie do portfela indywidualnego inwestora; dodatkowo Klienci mają możliwość wyboru spośród szerokiej gamy funduszy inwestujących w różne typy instrumentów finansowych na rynkach krajowych i zagranicznych;
- ④ bezpieczna forma inwestycji – działalność funduszy podlega wielu ograniczeniom ustawowym w celu zapobiegania podejmowaniu przez zarządzających portfelem inwestycyjnym funduszu nadmiernego ryzyka; aktywa funduszy są oddzielone od majątku TFI, fundusze są nadzorowane przez Komisję Nadzoru Finansowego, a zgodność wyceny jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych oraz tytułów uczestnictwa z prawem i statutem jest weryfikowana przez instytucję banku depozytariusza;
- ④ możliwość regularnego oszczędzania nawet w przypadku wpłaty niewielkich kwot;
- ④ łatwość zawierania transakcji;
- ④ bieżąca lub co najmniej częsta wycena stanu aktywów;
- ④ w przypadku funduszy otwartych – brak konieczności deklarowania czasu trwania inwestycji;
- ④ możliwość udziału w operacjach kapitałowych dostępnych jedynie dla znaczących inwestorów lub dla inwestorów instytucjonalnych, np. udział w operacjach rynku pieniężnego, uczestniczenie w przetargach na bony skarbowe i obligacje, nabywanie dużych pakietów akcji na rynku pierwotnym;
- ④ płynność inwestycji przede wszystkim w przypadku funduszy inwestycyjnych otwartych (w przypadku funduszy inwestycyjnych zamkniętych płynność inwestycji może być niższa), czyli możliwość wyjścia w dowolnym momencie;
- ④ fundusze inwestycyjne świadczą dodatkowe usługi i udogodnienia na rzecz uczestników:
 1. uczestnictwo w premiowanych niższymi opłatami różnego rodzaju programach systematycznego oszczędzania;
 2. prowadzenie indywidualnych kont emerytalnych i pracowniczych programów emerytalnych, będących formą zabezpieczenia emerytalnego;
 3. jednostka uczestnictwa może być przedmiotem zastawu, stosowanego jako zabezpieczenie oznaczonych wierzytelności;
 4. otwieranie kilku rejestrów dla jednej osoby oraz wspólnych rejestrów małżeńskich;
 5. oferowanie przez towarzystwo dodatkowych świadczeń pieniężnych lub zniżek na rzecz uczestników, którzy zadeklarują znaczne wpłaty do funduszu;
 6. ustanowienie zapisu lub dyspozycji na wypadek śmierci uczestnika.

6. OBLIGACJE KOMERCYJNE

OPIS PRODUKTU

Obligacje Komercyjne są papierami wartościowymi emitowanymi przez podmioty gospodarcze w PLN lub innej walucie w celu pozyskania środków finansowych bezpośrednio z rynku pieniężnego i kapitałowego. Terminy emisji wynoszą od miesiąca do kilku lat, przy czym zależnie od potrzeb emitenta, emisji obligacji dokonuje się w seriach w ramach tzw. programów emisji. Świadczenie i termin jego spełnienia określone są w warunkach emisji obligacji, natomiast informacje o emitentach zawarte są w stosownych dokumentach informacyjnych i załączonych do nich sprawozdaniach finansowych emitentów. Istnieje również możliwość zorganizowania tzw. emisji zamkniętej, czyli proponowania obligacji wskazanym przez emitenta inwestorom.

BANK W PROCESIE EMISJI MOŻE PEŁNIĆ NASTĘPUJĄCE FUNKCJE*:

- agent emisji – przygotowanie dokumentacji emisji oraz materiałów informacyjnych na temat emitenta, organizacja procesu emisji;
- dealer emisji – sprzedaż papierów dłużnych na rynku pierwotnym, organizacja i animacja obrotu wtórnego obligacjami;
- agent płatniczy – obliczenia i dokonywanie rozliczeń świadczeń z tytułu obligacji między stronami transakcji – emitentem a inwestorami;

- depozytariusz – prowadzenie ewidencji obligacji i obligatariuszy;
- opcjonalnie Bank może pełnić funkcję subemitenta/underwritera (gwarancja uplasowania emisji dla emitenta) lub gwaranta emisji (gwarancja wykupu obligacji dla inwestorów).

* Emitent może zdecydować o przekazaniu ewidencji obligacji do Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych (KDPW). W takim przypadku Bank pełni funkcję agenta emisji (organizuje emisję) i oferującego (plasuje obligacje wśród inwestorów), a rozliczenie emisji i prowadzenie depozytu obligacji jest realizowane przez KDPW.

EMITENTEM MOGĄ BYĆ:

- podmioty prowadzące działalność gospodarczą i posiadające osobowość prawną oraz spółki komandytowo-akcyjne;
- jednostki samorządu terytorialnego.

CECHY EMITOWANYCH OBLIGACJI KOMERCYJNYCH:

- obligacje zerokuponowe/dyskontowe (najczęściej przy krótkich terminach zapadalności) lub kuponowe o stałej bądź zmiennej stopie procentowej (dominują przy dłuższych terminach zapadalności);
- emitowane w złotych lub w walutach obcych;
- terminy zapadalności od miesiąca do kilku lat;
- obligacje zabezpieczone (gwarancja, hipoteka, zabezpieczenia rzeczowe i inne) lub obligacje niezabezpieczone;
- obligacje zdematerializowane lub niemające formy dokumentu.

KORZYŚCI DLA INWESTORA:

- ④ dywersyfikacja form lokowania nadwyżek finansowych;
- ④ atrakcyjna dochodowość, przewyższająca rentowność lokat czy papierów skarbowych (oprocentowanie zależy m.in. od kondycji emitenta i sytuacji rynkowej);
- ④ możliwość dopasowania rodzaju obligacji (zabezpieczona lub niezabezpieczona) do akceptowanego przez inwestora poziomu ryzyka;
- ④ elastyczność inwestycji – możliwość dopasowania terminów zapadalności do przepływów pieniężnych inwestora;
- ④ możliwość odsprzedaży obligacji na rynku wtórnym i odzyskania płynnych środków bez konieczności utraty narosłych odsetek, przy czym rynek wtórny nie jest gwarantowany przez Bank;
- ④ wygoda i łatwość obsługi – zawieranie transakcji przez telefon;
- ④ kompleksowa obsługa przez Bank na rynku niepublicznym – Bank prowadzi ewidencję, rozliczenia i oferuje możliwość zbycia zakupionych obligacji na rynku wtórnym.

GŁÓWNE POTENCJALNE RYZYKA INWESTYCJI:

- ④ ryzyko kredytowe emitenta, czyli jego zdolność do terminowej obsługi zadłużenia; brak zdolności emitenta do terminowego regulowania zobowiązań z tytułu obligacji może skutkować utratą części lub całości zainwestowanego kapitału;
- ④ ryzyko płynności – ceny papierów wartościowych mogą podlegać znacznym wahaniom w zależności od kształtowania się relacji podaży do popytu. Istnieje ryzyko, iż inwestor posiadający papiery wartościowe emitenta nie będzie mógł ich zbyć w dowolnym terminie, w liczbie przez siebie zakładanej i po satysfakcjonującej cenie. Istnieje ryzyko poniesienia ewentualnych strat, wynikających ze sprzedaży papierów wartościowych emitenta po cenie niższej, niż wyniosła cena ich nabycia;
- ④ czynniki ryzyka związane z otoczeniem, w jakim emitent prowadzi działalność;
- ④ czynniki ryzyka związane bezpośrednio z działalnością emitenta;
- ④ ryzyko stopy procentowej wynikające z sytuacji polityczno-gospodarczej (głównie przy inwestycji w obligacje długoterminowe o stałym oprocentowaniu);
- ④ ryzyko walutowe w przypadku emisji nominowanych w walutach obcych;
- ④ ryzyko umorzenia lub konwersji zobowiązań może występować w odniesieniu do papierów wartościowych, których emitentami są banki lub inne instytucje kredytowe. W warunkach przewidzianych ustawą o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym może dojść do zastosowania instrumentu umorzenia lub konwersji zobowiązań, tj. w szczególności do umorzenia zobowiązań Banku lub instytucji kredytowej wynikających

z transakcji lub do zamiany ich na inne instrumenty, w związku z czym Klient może nie otrzymać płatności wynikających z warunków zawartych w transakcji.

Prawa i obowiązki emitenta są szczegółowo regulowane we właściwej umowie zawieranej przez niego z Bankiem.

WARUNKI NIEZBĘDNE DO ZAKUPU PRZEZ INWESTORA OBLIGACJI KOMERCYJNYCH:

- ④ zawarcie Umowy zawierania transakcji na instrumentach finansowych i zaakceptowanie Regulaminu emisji i obrotu obligacjami za pośrednictwem BNP Paribas Bank Polska S.A. (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540) lub
- ④ zawarcie Umowy ramowej określającej zasady obrotu obligacjami za pośrednictwem BNP Paribas Bank Polska S.A. (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540);
- ④ akceptacja Regulaminu emisji i obrotu obligacjami za pośrednictwem BNP Paribas Bank Polska S.A. (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540);
- ④ zawarcie Umowy o telefonicznym składaniu dyspozycji we wtórnym obrocie obligacjami za pośrednictwem BNP Paribas Bank Polska S.A. (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540) w przypadku gdy inwestor zamierza składać dyspozycje zakupu lub sprzedaży obligacji przez telefon;

ZASADY OPODATKOWANIA

Osoby fizyczne

Dochodem podlegającym opodatkowaniu jest kwota faktycznie otrzymanych odsetek i/lub dyskonto, rozumiane jako różnica pomiędzy ceną wykupu a ceną nabycia (bez względu na to, czy dane papiery wartościowe zostały nabyte na rynku pierwotnym – od emitenta – czy na rynku wtórnym). W przypadku odpłatnego zbycia obligacji komercyjnych, dochodem podlegającym opodatkowaniu jest różnica pomiędzy ceną sprzedaży a ceną nabycia, pomniejszona o koszty przeprowadzenia transakcji.

Osoby prawne

Otrzymane odsetki podlegają opodatkowaniu w momencie ich faktycznego uzyskania. W przypadku odpłatnego zbycia obligacji komercyjnych lub ich wykupu przez emitenta, dochodem podlegającym opodatkowaniu jest różnica między ceną uzyskaną ze zbycia obligacji komercyjnych lub kwotą uzyskaną z tytułu wykupu obligacji przez emitenta a ceną nabycia tych obligacji, pomniejszona o koszty przeprowadzenia transakcji. W przypadku nierezydentów, poboru podatku dokonuje się z uwzględnieniem postanowień umów o unikaniu podwójnego opodatkowania.

PRZYKŁADOWE WYNIKI INSTRUMENTU W RÓŻNYCH WARUNKACH RYNKOWYCH

Obligacja komercyjna o wartości nominalnej 10 000 PLN i odsetkach wypłacanych półrocznie według oprocentowania 2,50% w skali roku, wyemitowana 01.06.2017 r., z terminem wykupu 01.06.2019 r.

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ROZLICZENIA W DNIU WYKUPU:

Data	Operacja na instrumencie	Przepływy finansowe
01.06.2017 r.	Zakup 10 obligacji komercyjnych po 100,00 PLN	-100 000,00 PLN
01.12.2017 r.	Wypłata odsetek od obligacji komercyjnych	+1 250,00 PLN
01.06.2018 r.	Wypłata odsetek od obligacji komercyjnych	+1 250,00 PLN
01.12.2018 r.	Wypłata odsetek od obligacji komercyjnych	+1 250,00 PLN
01.06.2019 r.	Wypłata odsetek od obligacji komercyjnych	+1 250,00 PLN
01.06.2019 r.	Wykup obligacji komercyjnych	+100 000,00 PLN

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ROZLICZENIA W PRZYPADKU SPRZEDAŻY PRZED DNIEM WYKUPU:

Data	Operacja na instrumencie	Przepływy finansowe
01.06.2017 r.	Zakup 10 obligacji komercyjnych po 100,00 PLN	-100 000,00 PLN
01.12.2017 r.	Wypłata odsetek od obligacji komercyjnych	+1 250,00 PLN
01.06.2018 r.	Wypłata odsetek od obligacji komercyjnych	+1 250,00 PLN
22.06.2018 r.	Zakup 10 obligacji komercyjnych po 101,00 PLN	+ 101 000,00 PLN

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ROZLICZENIA W PRZYPADKU SPRZEDAŻY PRZED DNIEM WYKUPU:

Data	Operacja na instrumencie	Przepływy finansowe
01.06.2017 r.	Zakup 10 obligacji komercyjnych po 100,00 PLN	-100 000,00 PLN
01.12.2017 r.	Wypłata odsetek od obligacji komercyjnych	+1 250,00 PLN
01.06.2018 r.	Wypłata odsetek od obligacji komercyjnych	+1 250,00 PLN
22.06.2018 r.	Zakup 10 obligacji komercyjnych po 99,55 PLN	+ 99 550,00 PLN

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ROZLICZENIA W PRZYPADKU UPADŁOŚCI EMITENTA:

Data	Operacja na instrumencie	Przepływy finansowe
01.06.2017 r.	Zakup 10 obligacji komercyjnych po 100,00 PLN	-100 000,00 PLN
01.12.2017 r.	Wypłata odsetek od obligacji komercyjnych	+1 250,00 PLN
01.06.2018 r.	Wypłata odsetek od obligacji komercyjnych	+1 250,00 PLN
31.12.2018 r.	Upadłość emitenta	W zależności od wyników postępowania upadłościowego, w skrajnie negatywnym przypadku inwestor może nie otrzymać od emitenta żadnej płatności (odsetek i/lub kwoty wykupu) z tytułu posiadanych obligacji

KOSZTY TRANSAKЦИИ

Kosztem zawarcia transakcji jest *mark-up* wbudowany w cenę zawarcia transakcji. Maksymalna wartość *mark-up* dla obligacji komercyjnych wynosi 5% kwoty nominalnej transakcji. Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej maksymalnej wartości. *Mark-up* jest jednorazowym kosztem zawarcia transakcji.

Zwrot z inwestycji w obligacje komercyjne zostanie obniżony o łączne koszty wskazane powyżej.

W związku z transakcjami Bank nie otrzymuje płatności od osób trzecich (zachęt).

Przykładowa prezentacja szacunkowych kosztów

Przypadek 1: Klient zawarł z Bankiem transakcję zakupu obligacji komercyjnych o wartości nominalnej 100 000 PLN przy założeniu mark-up na poziomie 0,1%.

	Koszty procentowo (od nominalu transakcji)	Koszty kwotowo
Koszty związane z instrumentami finansowymi (mark-up)	0,10%	100,00 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i usługami dodatkowymi	0,00%	0,00 PLN
Łączne koszty:	0,10%	100,00 PLN

7. ZAGRANICZNE PAPIERY DŁUŻNE

OPIS PRODUKTU

Zagraniczne papiery dłużne (ZPD) jest to długoterminowy instrument o charakterze dłużnym (oznaczającym zobowiązania emitenta [dłużnika] w stosunku do inwestora [nabywcy] do spłaty kapitału wraz z narosłymi odsetkami w określonym czasie), wyemitowany poza rynkiem polskim lub w innej walucie niż waluta polska, w formie zdematerializowanej – zgodnie z regulacjami prawnymi obowiązującymi emitentów na danych rynkach. Tym samym emitentem ZPD może być każdy podmiot, o ile przepisy dewizowe kraju jego siedziby tego nie zabraniają.

ZPD są przechowywane i ewidencjonowane przez zagraniczne instytucje posiadające stosowne uprawnienia do przechowywania papierów wartościowych bądź prowadzenia rachunków papierów wartościowych, zgodnie z prawem obowiązującym w miejscu ich siedziby. Transakcje przeprowadzane przy użyciu ZPD rozliczane są przez takie instytucje rozliczeniowe jak m.in. Clearstream i Euroclear.

KORZYŚCI:

- atrakcyjna dochodowość, przewyższająca rentowność lokat w walucie innej niż PLN;
- dywersyfikacja form lokowania nadwyżek finansowych;
- dywersyfikacja ryzyka politycznego, walutowego;
- elastyczność inwestycji – możliwość dopasowania terminów zapadalności do przepływów pieniężnych inwestora;
- możliwość odsprzedaży obligacji na rynku wtórnym, przy czym rynek wtórny nie jest gwarantowany przez Bank.

GŁÓWNE POTENCJALNE RYZYKA INWESTYCJI:

- ⊗ ryzyko kredytowe emitenta, czyli jego zdolność do terminowej obsługi zadłużenia; brak zdolności emitenta do terminowego regulowania zobowiązań z tytułu ZPD może skutkować utratą części lub całości zainwestowanego kapitału;
- ⊗ ryzyko stopy procentowej wynikające z sytuacji polityczno-gospodarczej;
- ⊗ ryzyko walutowe związane ze zmiennością kursów walut;
- ⊗ ryzyko płynności – ceny ZPD mogą podlegać znacznym wahaniom w zależności od kształtowania się relacji podaży do popytu. Istnieje ryzyko, iż inwestor posiadający ZPD nie będzie mógł ich zbyć w dowolnym terminie, w liczbie przez siebie zakładanej i po satysfakcjonującej cenie. Istnieje ryzyko poniesienia ewentualnych strat wynikających ze sprzedaży ZPD po cenie niższej, niż wyniosła cena ich nabycia;
- ⊗ czynniki ryzyka związane z otoczeniem, w jakim emitent prowadzi działalność;
- ⊗ czynniki ryzyka związane bezpośrednio z działalnością emitenta.

WARUNKI NIEZBĘDNE DO ZAWARCIA TRANSAKCJI:

- ④ zawarcie Umowy zawierania transakcji na instrumentach finansowych i zaakceptowanie Regulaminu prowadzenia rejestru i rozliczania transakcji na zagranicznych instrumentach finansowych oraz zawierania transakcji na zagranicznych papierach dłużnych z BNP Paribas Bank Polska S.A. (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540) lub
- ④ zawarcie Umowy prowadzenia rejestru i rozliczania transakcji na zagranicznych instrumentach finansowych oraz zawierania transakcji na zagranicznych papierach dłużnych z BNP Paribas Bank Polska S.A. (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540);
- ④ zawarcie Umowy o telefoniczne zawieranie transakcji na zagranicznych papierach dłużnych z BNP Paribas Bank Polska S.A. (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540);
- ④ akceptacja Regulaminu prowadzenia rejestru i rozliczania transakcji na zagranicznych instrumentach finansowych oraz zawierania transakcji na zagranicznych papierach dłużnych z BNP Paribas Bank Polska S.A. (dotyczy produktów i usług w ramach działalności przejętej przez BNP Paribas Bank Polska S.A. w wyniku podziału podmiotu o numerze KRS 14540).

ZASADY OPODATKOWANIA

Osoby fizyczne

Dochodem podlegającym opodatkowaniu jest kwota faktycznie otrzymanych odsetek i/lub dyskonto, rozumiane jako różnica pomiędzy ceną wykupu a ceną nabycia (bez względu na to, czy dane papiery wartościowe zostały nabyte na rynku pierwotnym – od emitenta – czy na rynku wtórnym).

W przypadku odpłatnego zbycia zagranicznych papierów dłużnych, dochodem podlegającym opodatkowaniu jest różnica pomiędzy ceną sprzedaży a ceną nabycia, powiększona o koszty związane ze zbyciem.

W zależności od postanowień odpowiedniej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania – podatek może także zostać pobrany w kraju emitenta zagranicznych papierów dłużnych.

Osoby prawne

Otrzymane odsetki podlegają opodatkowaniu w momencie ich faktycznego uzyskania. W przypadku odpłatnego zbycia zagranicznych papierów dłużnych lub ich wykupu przez emitenta, dochodem podlegającym opodatkowaniu jest różnica między ceną uzyskaną ze zbycia tych papierów lub kwotą uzyskaną z tytułu ich wykupu przez emitenta a ceną nabycia tych papierów, pomniejszona o koszty przeprowadzenia transakcji.

W zależności od postanowień odpowiedniej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania – podatek może także zostać pobrany w kraju emitenta zagranicznych papierów dłużnych.

Bank nie ponosi żadnej odpowiedzialności za skutki podatkowe związane z inwestycją w obligacje, w związku z czym podejmując decyzję inwestycyjną, inwestor – w celu uzyskania szczegółowych informacji w zakresie opodatkowania dochodów – powinien zasięgnąć porady profesjonalnego doradcy podatkowego.

PRZYKŁADOWE WYNIKI INSTRUMENTU W RÓŻNYCH WARUNKACH RYNKOWYCH

Zagraniczny papier dłużny o wartości nominalnej 10 000 EUR i odsetkach wypłacanych rocznie według oprocentowania 2,50% w skali roku, wyemitowany 01.04.2017 r. z terminem wykupu 01.04.2019 r.

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ROZLICZENIA W DNIU WYKUPU:

Data	Operacja na instrumencie	Przepływy finansowe
01.04.2017 r.	Zakup 100 ZPD po 100,00 EUR	-1 000 000,00 EUR
01.04.2018 r.	Wypłata odsetek od ZPD	+25 000,00 EUR
01.04.2019 r.	Wypłata odsetek od ZPD	+25 000,00 EUR
01.04.2019 r.	Wykup ZPD	+1 000 000,00 EUR

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ROZLICZENIA W PRZYPADKU SPRZEDAŻY PRZED DNIEM WYKUPU:

Data	Operacja na instrumencie	Przepływy finansowe
01.04.2017 r.	Zakup 100 ZPD po 100,00 EUR	- 1 000 000,00 EUR
01.04.2018 r.	Wypłata odsetek od ZPD	+25 000,00 EUR
01.06.2018 r.	Sprzedaż 100 ZPD po 102,50 EUR	+1 025 000,00 EUR

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ROZLICZENIA W PRZYPADKU SPRZEDAŻY PRZED DNIEM WYKUPU:

Data	Operacja na instrumencie	Przepływy finansowe
01.04.2017 r.	Zakup 100 ZPD po 100,00 EUR	- 1 000 000,00 EUR
01.04.2018 r.	Wypłata odsetek od ZPD	+25 000,00 EUR
01.06.2018 r.	Sprzedaż 100 ZPD po 99,55 EUR	+ 955 000,00 EUR

KOSZTY TRANSAKCJI

Kosztem zawarcia transakcji jest *mark-up* wbudowany w cenę zawarcia transakcji. Maksymalna wartość *mark-up* dla zagranicznych papierów dłużnych wynosi 5% kwoty nominalnej transakcji. Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej maksymalnej wartości. *Mark-up* jest jednorazowym kosztem zawarcia transakcji.

W przypadku gdy nabyte przez Klienta ZPD są przechowywane i/lub rozliczane przez Bank na rzecz Klienta, Bank może z tego tytułu pobierać odpowiednie wynagrodzenie – zgodnie z tabelą opłat i prowizji przedstawioną Klientowi przed podpisaniem umowy o świadczenie takich usług.

Zwrot z inwestycji w zagraniczne papiery dłużne zostanie obniżony o łączne koszty wskazane powyżej.

W związku z transakcjami Bank nie otrzymuje płatności od osób trzecich (zachęt).

PRZYKŁADOWA PREZENTACJA SZACUNKOWYCH KOSZTÓW

Przypadek 1: Klient zawarł z Bankiem transakcję zakupu ZPD o wartości nominalnej 1 000 000 EUR przy założeniu *mark-up* na poziomie 0,2%.

	Koszty procentowo (od nominalu transakcji)	Koszty kwotowo
Koszty związane z instrumentami finansowymi (<i>mark-up</i>)	0,20%	2 000,00 EUR
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i usługami dodatkowymi	0,00%	0,00 EUR
Łączne koszty:	0,20%	2 000,00 EUR

Przypadek 2: Klient zawarł z Bankiem transakcję zakupu ZPD o wartości nominalnej 1 000 000 EUR przy założeniu *mark-up* na poziomie 0,2%. Dodatkowo Bank świadczy na rzecz Klienta usługę rozliczania transakcji (10,00 PLN/transakcja) oraz przechowywania (0,02% rocznie od wartości nominalnej). Klient po roku sprzedał ZPD.

	Koszty procentowo (od nominalu transakcji)	Koszty kwotowo
Koszty związane z instrumentami finansowymi (<i>mark-up</i>)	0,2000%	2 000,00 EUR
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i usługami dodatkowymi:		
■ opłata za rozliczenie transakcji kupna	0,0003%	10,00 PLN
■ opłata roczna za przechowywanie	0,0200%	800,00 PLN
■ opłata za rozliczenie transakcji sprzedaży	0,0003%	10,00 PLN
	Suma: 0,0206% 10,00 PLN	Suma: 820,00 PLN
Łączne koszty pobrane w EUR:	0,2000%	820,00 PLN
Łączne koszty pobrane w PLN:	0,0206%	2 000,00 EUR

8. LOKATA DWUWALUTOWA

OPIS PRODUKTU

Lokata dwuwalutowa jest nowoczesnym instrumentem finansowym, który umożliwia uzyskanie dużo wyższego oprocentowania w stosunku do tradycyjnej lokaty bankowej za cenę akceptacji pewnego ryzyka związanego z inwestycją.

Zakładając lokatę należy uzgodnić z Bankiem m.in.: walutę, w której lokata zostanie założona (waluta podstawowa) oraz walutę, w której może być ona zwrócona, jeśli nastąpi przewalutowanie (waluta wymiany), okres lokaty, wysokość lokaty, kurs zamiany oraz oprocentowanie. Oprocentowanie lokaty składa się z dwóch części: oprocentowania, tak jak dla zwykłej lokaty, oraz premii za ponoszone ryzyko. Po zakończeniu lokaty Bank wypłaca: uzgodnione wcześniej oprocentowanie – zawsze w walucie podstawowej – a także kwotę lokaty w walucie podstawowej lub, jeśli dojdzie do przewalutowania, w walucie wymiany.

Przewalutowanie jest operacją, w której Bank dokonuje przeliczenia kwoty lokaty wyrażonej w walucie podstawowej na kwotę lokaty wyrażoną w walucie wymiany po uzgodnionym z Klientem kursie zamiany. O przewalutowaniu decyduje porównanie kursu zamiany do kursu rynkowego danej pary walut, które jest dokonywane przez Bank zawsze na dwa dni robocze przed terminem zakończenia lokaty.

Lokata dwuwalutowa prowadzona jest m.in. w PLN, EUR i USD.

GŁÓWNE POTENCJALNE RYZYKA INWESTYCJI

Ryzyko ponoszone przez Klienta polega na możliwości przewalutowania zainwestowanej kwoty lokaty po kursie gorszym niż rynkowy i otrzymania kwoty niższej – w przeliczeniu na walutę podstawową – niż zainwestowana.

W przypadku wycofania lokaty przed uzgodnionym terminem Klient nie otrzymuje odsetek od lokaty ani też premii. Ponadto Bank obciąża posiadacza lokaty opłatą z tytułu zerwania lokaty. Jej wysokość zostaje ustalona w dniu złożenia przez Klienta dyspozycji wycofania lokaty.

Profil ryzyka uzależniony jest od warunków danej inwestycji:

- dostępność informacji z danego rynku – rynki, na których występuje duża niepewność oraz zmienność, mogą wysyłać do inwestorów sprzeczne informacje, co może powodować zniekształcenie lub całkowity brak informacji, a w konsekwencji może to prowadzić do błędnej decyzji inwestycyjnej;
- ryzyko podatkowe – ryzyko zmiany przepisów podatkowych powodujące, iż inwestowanie w instrumenty finansowe i produkty finansowe związane będzie z większymi niż dotychczas obciążeniami podatkowymi, co może skutkować zmniejszeniem opłacalności inwestycji;

- Ⓢ ryzyko prawne – ryzyko związane ze zmianami prawnymi dotyczącymi regulacji, którym podlegają emitenci lub dystrybutorzy instrumentów lub produktów finansowych;
- Ⓢ ryzyko rynkowe – ryzyko zawsze występujące, a związane z koniunkturą na rynku instrumentów finansowych lub produktów finansowych. Dotyczy niepewności związanej z możliwością zmian w politycznym lub gospodarczym otoczeniu kraju, które mogą skutkować rozchwianiem sytuacji rynkowej i przez to wpłynąć na konkretny sektor, firmę lub instrument czy produkt finansowy. Głównymi czynnikami wrażliwości są: poziom inflacji, stopy procentowej, deficyty budżetowe, poziom bezrobocia, saldo obrotów bieżących, poziom popytu konsumpcyjnego oraz inne czynniki makroekonomiczne. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być podjęcie błędnej decyzji o rozpoczęciu lub zakończeniu inwestycji;
- Ⓢ złożoność produktu – dotyczy ryzyka związanego z charakterem produktu oraz związaną z nim dokumentacją. Im bardziej złożony, niestandardowy produkt, tym bardziej złożona będzie jego dokumentacja oraz zawarte w niej opisy. W efekcie zrozumienie zasad działania danego produktu może być utrudnione w przypadku skomplikowanej struktury produktu oraz jego dokumentacji.

Wyniki instrumentu finansowego w różnych warunkach rynkowych

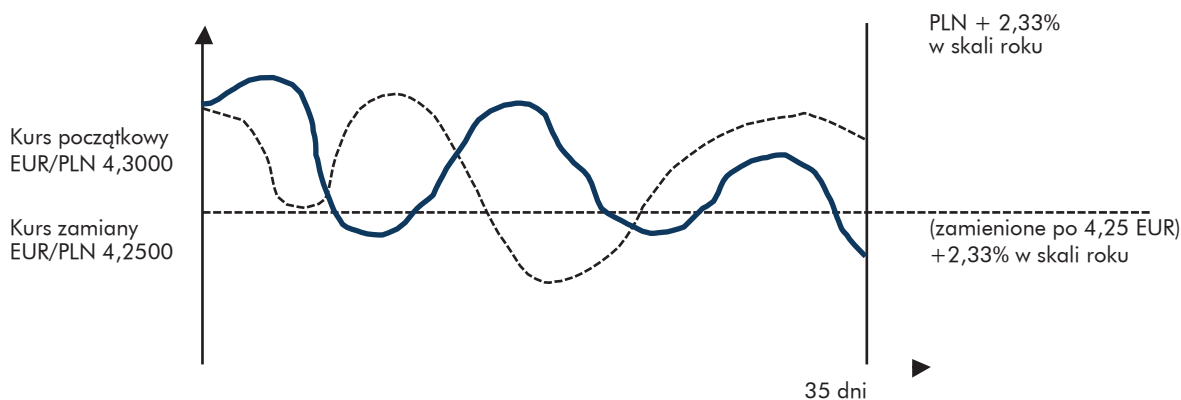
Produkt zakłada gwarancję uzyskania oprocentowania w walucie podstawowej, jednakże ostateczny wynik kapitału (ewentualne przewalutowanie kwoty bazowej) jest uzależniony od rynku walutowego. Oznacza to, że w przypadku pozytywnym waluta podstawowa nie umocniła się do waluty wymiany ponad kurs zamiany, a kapitał wypłacany jest w walucie podstawowej. W przypadku scenariusza pesymistycznego, w momencie gdy waluta podstawowa umocniła się do waluty wymiany ponad kurs zamiany – następuje wypłata odsetek w walucie podstawowej, jednakże zainwestowany kapitał zostaje przewalutowany po kursie zamiany, który jest mniej korzystny niż kurs aktualnie dostępny na rynku walutowym.

Poniżej prezentujemy przykłady wyników w różnych warunkach rynkowych.

Lokata w PLN

Oprocentowanie 2,33% w skali roku

ILUSTRACJA DZIAŁANIA INWESTYCJI

Przykładowy kurs EUR/PLN dla celów ilustracji:

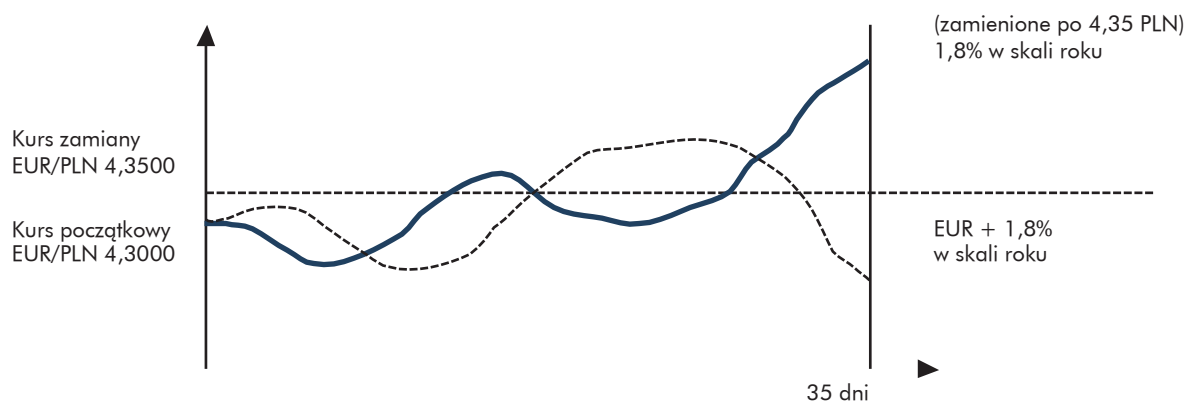
- waluta podstawowa: PLN,
- waluta wymiany: EUR,
- okres: 35 dni,
- kwota: 1 000 000 PLN,
- kurs zamiany: 4,2500 EUR/PLN,
- kurs początkowy: 4,3000 EUR/PLN,
- oprocentowanie: 2,33% w skali roku.

Scenariusz 1	Scenariusz 2
- Kurs o godz. 1 :00 na 2 dni robocze przed dniem zakończenia lokaty wynosi 4,2600 - Kurs 4,2600 jest kursem wyższym niż kurs zamiany (4,2500) i w związku z tym nie dochodzi do przewalutowania	- Kurs o godz. 1 :00 na 2 dni robocze przed dniem zakończenia lokaty wynosi 4,2400 - Kurs 4,2400 jest niższy niż kurs zamiany (4,2500) i w związku z tym następuje przewalutowanie
Wynik inwestycji:	Wynik inwestycji:
- Rozliczenie lokaty w walucie podstawowej: 1 000 000 PLN - Oprocentowanie: $1\,000\,000 \times 2,33\% \times 35 \text{ dni} / 365 \text{ dni}$ = 2234,25 PLN (w walucie podstawowej)	- Rozliczenie lokaty w walucie wymiany, przeliczone po ustalonym kursie wymiany: $1\,000\,000 / 4,25 = 235\,294,10 \text{ EUR}$ - Oprocentowanie: $1\,000\,000 \times 2,33\% \times 35 \text{ dni} / 365 \text{ dni}$ = 2 234,25 PLN (w walucie podstawowej)

Lokata w EUR

Oprocentowanie 1,8% w skali roku

ILUSTRACJA DZIAŁANIA INWESTYCJI

Przykładowy kurs EUR/PLN dla celów ilustracji:

- waluta podstawowa: EUR,
- waluta wymiany: PLN,
- okres: 35 dni,
- kwota: 1 000 000 EUR,
- kurs zamiany: 4,35 EUR/PLN,
- kurs początkowy: 4,3000 EUR/PLN,
- oprocentowanie: 1,8% w skali roku.

Scenariusz 1	Scenariusz 2
- Kurs o godz. 1 :00 na 2 dni robocze przed dniem zakończenia lokaty wynosi 4,3200 - Kurs 4,3200 jest kursem niższym niż kurs zamiany (4,3500) i w związku z tym nie dochodzi do przewalutowania	- Kurs o godz. 1 :00 na 2 dni robocze przed dniem zakończenia lokaty wynosi 4,3600 - Kurs 4,3600 jest wyższy niż kurs zamiany (4,3500) i w związku z tym następuje przewalutowanie
Wynik inwestycji:	Wynik inwestycji:
- Rozliczenie lokaty w walucie podstawowej: 1 000 000 EUR - Oprocentowanie: $1\,000\,000 \times 1,8\% \times 35 \text{ dni} / 365 \text{ dni}$ = 1 726,03 EUR (w walucie podstawowej)	- Rozliczenie lokaty w walucie wymiany przeliczone po ustalonym kursie: $1\,000\,000 \times 4,3500 = 4\,350\,000 \text{ PLN}$ - Oprocentowanie: $1\,000\,000 \times 1,8\% \times 35 \text{ dni} / 365 \text{ dni}$ = 1 726,03 EUR (w walucie podstawowej)

KORZYŚCI:

- oprocentowanie wyższe w stosunku do tradycyjnych lokat bankowych;
- brak spreadu walutowego przy przewalutowaniu;
- brak opłaty za nabycie;
- opieka osobistego dealera walutowego;
- warunkowe ograniczenie ryzyka przewalutowania przez barieręaktywującą;
- waluta wymiany i okres inwestycji są indywidualnie dostosowane do potrzeb Klienta.

WARUNKI NIEZBĘDNE DO ZAŁOŻENIA LOKATY DWUWALUTOWEJ:

- podpisanie Umowy ramowej otwierania i prowadzenia lokat dwuwalutowych;
- zaakceptowanie Regulaminu otwierania i prowadzenia przez BNP Paribas Bank Polska S.A. (DOTYCZY PRODUKTÓW I USŁUG W RAMACH DZIAŁALNOŚCI PRZEJĘTEJ PRZEZ BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A. W WYNIKU PODZIAŁU PODMIOTU O NUMERZE KRS 14540.) terminowych lokat dwuwalutowych;
- potwierdzenie i akceptacja warunków lokaty.

ZASADY OPODATKOWANIA

W przypadku osób fizycznych Bank pobiera i odprowadza podatek od premii w lokacie dwuwalutowej. Klient nie wykazuje dochodu wynikającego z odsetek z lokaty w rozliczeniu rocznym.

W przypadku premii wypłacanej od środków pieniężnych związanych z wykonywaną przez Klienta działalnością gospodarczą Bank nie pobiera podatku, gdyż Klient opodatkowuje dochód i odprowadza podatek samodzielnie.

Kosztem zawarcia transakcji jest *mark-up* wbudowany w cenę transakcji. Maksymalna wartość *mark-up* wynosi 20% kwoty transakcji. Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej wartości. *Mark-up* jest jednorazowym kosztem zawarcia transakcji.

W związku z transakcjami Bank nie otrzymuje płatności od osób trzecich (zachęt).

W przypadku wycofania lokaty przed uzgodnionym terminem Bank obciąża posiadacza lokaty opłatą z tytułu zerwania lokaty. Jej wysokość zostaje ustalona w dniu złożenia przez Klienta dyspozycji wycofania lokaty.

Poniżej prezentujemy szacunkowe koszty dla przykładowej kwoty 100 000 PLN przy *mark-up* na przykładowym poziomie 5%.

Przykład nr 1.

Transakcja kończy się w pierwotnie ustalonym terminie Zakończenia Transakcji

	Procentowo (od kwoty transakcji)	Kwotowo
Koszty i opłaty związane z instrumentem finansowym (<i>mark-up</i>)	5%	5 000 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i inwestycjami dodatkowymi	0%	0
Łączne koszty:	5%	5 000 PLN

Zwrot z inwestycji zostanie obniżony o łączne koszty opisane powyżej.

9. LOKATA INWESTYCYJNA

OPIS PRODUKTU

Lokata inwestycyjna jest nowoczesnym produktem inwestycyjnym, którego stopa procentowa może kształtować się znacznie powyżej stopy zwykłego depozytu – jest to lokata strukturyzowana. Lokata inwestycyjna stanowi połączenie bezpieczeństwa depozytu bankowego z korzyściami z inwestycji na rynku finansowym. Aby zapewnić Klientowi stuprocentową gwarancję zwrotu kapitału, znaczna część środków jest inwestowana w depozyt utrzymywany w Banku, objęty gwarancją Bankowego Funduszu Gwarancyjnego – w zakresie wynikającym z prawa. Pozostała część kapitału jest lokowana w instrumenty rynku finansowego. Klient, który utrzyma lokatę do ustalonego terminu jej zakończenia ma gwarancję zwrotu zainwestowanego kapitału, natomiast oprocentowanie lokaty uzależnione jest od wyceny instrumentu, na podstawie którego zbudowana jest inwestycja. Lokata inwestycyjna cechuje się niskim ryzykiem w stosunku do innych produktów, gdyż inwestor ma 100-procentową gwarancję ochrony kapitału w dniu rozliczenia lokaty. Ryzyko lokaty ogranicza się jedynie do możliwości utraty odsetek (dodatkowej premii).

W dniu rozliczenia lokaty inwestor otrzymuje cały zainwestowany kapitał i w przypadku pomyślnych zmian na rynku – także dodatkową premię. Wysokość premii zależy od skali zmian cen obserwowanego instrumentu finansowego.

Wcześniejsze zakończenie lokaty oznacza konieczność poniesienia przez Klienta opłaty za wyjście. Opłata maleje memoriałowo każdego dnia – do zera w dniu rozliczenia lokaty. Ponadto Klient otrzyma zwrot części zainwestowanego kapitału, która została zainwestowana w depozyt utrzymywany w Banku. W przypadku wcześniejszego zakończenia lokaty Bank nie wypłaca dodatkowej premii, o ile wstępne warunki zawarcia lokaty inwestycyjnej dla danej emisji nie stanowią inaczej.

W momencie zawierania lokaty inwestor może samodzielnie decydować o wariantach inwestycji (tryb indywidualny) lub założyć lokatę w ramach subskrypcji prowadzonych przez Bank.

GŁÓWNE POTENCJALNE RYZYKA INWESTYCJI

Założenie lokaty inwestycyjnej związane jest z ryzykiem rynkowym. Profil ryzyka uzależniony jest od warunków danej emisji:

- ⊗ dostępność informacji z danego rynku – rynki, na których występuje duża niepewność oraz zmienność, mogą wysyłać do inwestorów sprzeczne informacje, co może powodować zniekształcenie lub całkowity brak informacji, a w konsekwencji może to prowadzić do błędnej decyzji inwestycyjnej;
- ⊗ ryzyko kredytowe – ryzyko związane z przepływami finansowymi firmy w związku z prowadzoną przez nią działalnością oraz możliwością niedotrzymania warunków umowy przez stronę. Ryzyko takie może pojawiać się w przypadku emitentów dłużnych papierów wartościowych. Najniższy poziom tego ryzyka występuje (w kolejności) dla papierów emitowanych przez:
 1. Skarb Państwa,
 2. jednostki samorządowe,
 3. instytucje finansowe,
 4. przedsiębiorstwa;

- ④ ryzyko kursu walutowego – związane z nabyciem papierów wartościowych denominowanych w walucie obcej, a tym samym z niepewnością co do kursu, po jakim nastąpi w przyszłości wymiana waluty obcej na krajową. Ryzyko to może wystąpić przy określaniu zmiany kursu danej spółki w walucie, także zmianę wartości waluty bazowej do innych walut – w zależności od wyceny danej spółki. Efektem tego ryzyka może być błędna ocena rentowności danej inwestycji;
- ④ ryzyko płynności – wcześniejsze wyjście z produktu oznacza poniesienie przez Klienta opłaty za wyjście, która wiąże się z utratą zainwestowanego kapitału. Opłata maleje memoriałowo każdego dnia – do zera w dniu rozliczenia lokaty. W przypadku wcześniejszego zakończenia lokaty Bank nie wypłaca dodatkowej premii, o ile wstępne warunki zawarcia lokaty inwestycyjnej dla danej emisji nie stanowią inaczej;
- ④ ryzyko podatkowe – ryzyko zmiany przepisów podatkowych powodujące, iż inwestowanie w instrumenty i produkty finansowe związane będzie z większymi niż dotychczas obciążeniami podatkowymi, co może skutkować zmniejszeniem opłacalności inwestycji;
- ④ ryzyko prawne – ryzyko związane ze zmianami prawnymi dotyczącymi regulacji, którym podlegają emitenci lub dystrybutorzy instrumentów czy produktów finansowych;
- ④ ryzyko rynkowe – ryzyko zawsze występujące, a związane z koniunkturą na rynku instrumentów lub produktów finansowych. Dotyczy niepewności związanej z możliwością zmian w politycznym lub gospodarczym otoczeniu kraju, które mogą skutkować rozchwianiem sytuacji rynkowej i przez to wpłynąć na konkretny sektor, firmę lub instrument czy produkt finansowy. Głównymi czynnikami wrażliwości są: poziom inflacji, stopy procentowej, deficyty budżetowe, poziom bezrobocia, saldo obrotów bieżących, poziom popytu konsumpcyjnego oraz inne czynniki makroekonomiczne. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być podjęcie błędnej decyzji o rozpoczęciu lub zakończeniu inwestycji;
- ④ ryzyko stopy procentowej – ryzyko niestabilności stóp procentowych, powodujące trudność oceny dochodowości inwestycji dla instrumentów o zmiennej stopie procentowej lub powiązanych z wysokością stóp procentowych. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być inwestycja w papiery dłużne o stałym oprocentowaniu, podczas gdy lepsze efekty uzyskuje się inwestując w papiery o zmiennym oprocentowaniu;
- ④ złożoność produktu – dotyczy ryzyka związanego z charakterem produktu oraz związaną z nim dokumentacją. Im bardziej złożony, niestandardowy produkt, tym bardziej złożona będzie jego dokumentacja oraz zawarte w niej opisy. W efekcie zrozumienie zasad działania danego produktu może być utrudnione.

Wyniki instrumentu finansowego w różnych warunkach rynkowych

Cechą charakterystyczną lokat inwestycyjnych jest wypłata 100% zainwestowanego kapitału w dniu rozliczenia lokaty – bez względu na warunki panujące na rynku walutowym lub stóp procentowych w dniu jej zapadalności. Każda lokata inwestycyjna składa się z wbudowanej strategii inwestycyjnej, której zadaniem jest wypłata warunkowego kuponu. Bez względu na scenariusz rynkowy Klient ma zagwarantowaną pełną wypłatę wpłaconego na początku kapitału, ale tylko w momencie dotrzymania lokaty inwestycyjnej do jej końca. W pozytywnym scenariuszu rynkowym Klient otrzyma wypłatę z kuponu.

KORZYŚCI:

- możliwość uzyskania ponadprzeciętnych zysków;
- brak opłaty subskrypcyjnej;
- brak opłaty za zarządzanie;
- 100% gwarancji kapitału w dacie zakończenia lokaty;
- krótki, średni lub długi okres inwestycyjny.

WARUNKI NIEZBĘDNE DO ZAŁOŻENIA LOKATY INWESTYCYJNEJ:

- zaakceptowanie Regulaminu otwierania i prowadzenia przez BNP Paribas Bank Polska S.A. (DOTYCZY PRODUKTÓW I USŁUG W RAMACH DZIAŁALNOŚCI PRZEJĘTEJ PRZEZ BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A. W WYNIKU PODZIAŁU PODMIOTU O NUMERZE KRS 14540.) terminowych lokat inwestycyjnych;
- podpisanie Umowy ramowej otwierania i prowadzenia lokat inwestycyjnych;
- złożenie dyspozycji zawarcia lokaty inwestycyjnej.

Informacje na temat aktualnej oferty lokaty inwestycyjnej dostępne są w oddziałach, u dealera oraz opiekuna Klienta.

ZASADY OPODATKOWANIA

Bank pobiera i odprowadza podatek od premii w lokacie inwestycyjnej. Klient nie wykazuje dochodu wynikającego z odsetek z lokaty w rozliczeniu rocznym.

W przypadku premii wypłacanej od środków pieniężnych związanych z wykonywaną przez Klienta działalnością gospodarczą Bank nie pobiera podatku, gdyż Klient opodatkowuje dochód i odprowadza podatek samodzielnie.

PRZEDTRANSAKCYJNE ZESTAWIENIE SZACOWANYCH KOSZTÓW (EX ANTE) W UJĘCIU ROCZNYM

Instrument/Typ instrumentów					Lokata inwestycyjna			
Kwota inwestycji w PLN					100 000			
Zestawienie rodzajowe kosztów produktu	Procentowo w skali roku				Nominalnie w PLN			
	Koszty wejścia	Koszty utrzymania (roczne)	Koszty wyjścia	Koszty razem	Koszty wejścia	Koszty utrzymania (roczne)	Koszty wyjścia	Koszty razem
Koszty produktu	2,00%	0,00%	0,00%	2,00%	2 000,00	0,00	0,00	2 000,00
Koszty usług	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym wynagrodzenie przekazywane dystrybutorowi	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem	2,00%			2,00%	2 000,00	0,00	0,00	2 000,00

Ilustracja kosztów produktu w pierwszym roku i kolejnych latach oraz wpływ na zwrot z inwestycji	Koszty razem w pierwszym roku	Koszty razem w drugim roku i kolejnych latach	Koszty razem w ostatnim roku
Procentowo w skali roku	2,00%	0,00%	0,00%
Nominalnie w PLN	2 000,00	0,00	0,00

10. UBEZPIECZENIE NA ŻYCIE Z UBEZPIECZENIOWYM FUNDUSZEM KAPITAŁOWYM (PRODUKT STRUKTURYZOWANY)

Ubezpieczenia strukturyzowane nie są objęte regulacją MiFID ani MiFID II i środkami ochrony inwestora wynikającymi z tych regulacji.

OPIS PRODUKTU

Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (produkt strukturyzowany), zwane dalej ubezpieczeniem strukturyzowanym, jest oferowane w formie ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Jest to nowoczesny produkt inwestycyjny, zapewniający ochronę kapitału na ustalonym poziomie i dający przy tym możliwość otrzymania zysku przewyższającego odsetki z lokat bankowych. Dzięki swej konstrukcji daje indywidualnym inwestorom możliwość dostępu do rynków, na których zwykle inwestują tylko zamożni Klienci.

Rentowność ubezpieczenia uzależniona jest od zmiany wartości aktywa bazowego, np. kursu walut, stopy procentowej, indeksu giełdowego lub towaru. W swojej konstrukcji produkt składa się najczęściej z:

- części gwarantowanej – inwestor otrzymuje gwarancję wypłaty kapitału w umówionej wysokości na koniec trwania ubezpieczenia;

- części opcyjnej – powiązanej z rynkiem instrumentu bazowego, np. kursu walut, stopy procentowej, indeksu giełdowego lub towaru, dzięki której inwestor może osiągnąć dodatkowy zysk.

Inwestor, zakupując ubezpieczenie, uzyskuje ochronę ubezpieczeniową zgodnie z właściwymi Ogólnymi Warunkami Ubezpieczenia. Inwestor może wskazać uprawnione osoby, które w razie jego śmierci otrzymają świadczenie w wysokości określonej w Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia.

Po zakończeniu inwestycji inwestor otrzymuje kwotę równą gwarancji kapitału (poziom gwarancji określają Ogólne Warunki Ubezpieczenia) i w przypadku pomyślnych zmian wartości instrumentu bazowego – także dodatkową premię uzależnioną od skali tych zmian.

GŁÓWNE RYZYKA

Główne ryzyka związane z inwestycjami w ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe (U FK):

- ④ ryzyko upadłości firmy (ubezpieczyciela i emitenta instrumentu pochodnego) – niepewność związana z przepływami finansowymi firmy w związku z prowadzoną przez nią działalnością;
- ④ ryzyko finansowe – niepewność co do sposobu, w jaki firma prowadzi finansowanie prowadzonej przez siebie działalności;
- ④ ryzyko płynności – niepewność związana z możliwością szybkiego wyjścia z dokonanej inwestycji po cenie nieodbiegającej znacznie od ceny rynkowej;
- ④ ryzyko rynkowe – niepewność związana z możliwością zmian w politycznym lub gospodarczym otoczeniu kraju, które mogą skutkować rozchwianiem sytuacji rynkowej, a przez to wpłynąć na konkretny sektor, firmę lub instrument finansowy;
- ④ ryzyko inwestycyjne – istnieje ryzyko poniesienia strat wynikających ze spadku wartości jednostek uczestnictwa U FK (ryzyko aktywa bazowego inwestycji);
- ④ ryzyko utraty kapitału – wiąże się z możliwością utraty zainwestowanego kapitału w negatywnych warunkach rynkowych; w przypadku wcześniejszego wyjścia z inwestycji (wykupu polisy) kwota wykupu może być niższa od kwoty wpłaconej przez Klienta.

Szczegółowe informacje na temat ryzyk zawarte są w Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia.

KORZYŚCI:

- możliwość uzyskania ponadprzeciętnych zysków;
- brak opłaty wstępnej (o ile Ogólne Warunki Ubezpieczenia nie przewidują inaczej);
- brak opłaty za zarządzanie (o ile Ogólne Warunki Ubezpieczenia nie przewidują inaczej);
- brak opłaty za wcześniejsze rozwiązanie umowy (o ile Ogólne Warunki Ubezpieczenia nie przewidują inaczej);
- ochrona kapitału w dacie zakończenia inwestycji (poziom ochrony określony w Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia), brak podatku od zysków kapitałowych, przejrzystość inwestycji, możliwość zdywersyfikowania portfela aktywów poprzez inwestowanie na różnych rynkach finansowych: walutowym, kapitałowym czy towarowym.

WARUNKI NIEZBĘDNE DO PRZYSTĄPIENIA DO UBEZPIECZENIA:

- zaakceptowanie Ogólnych Warunków Ubezpieczenia;
- złożenie wniosku o przystąpienie do umowy ubezpieczenia.

ZASADY OPODATKOWANIA

Świadczenia ubezpieczeniowe z ubezpieczeń osobowych, za wyjątkiem ubezpieczeń powiązanych z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi, są zwolnione z opodatkowania (nie dotyczy to produktu w formie ubezpieczenia życia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym).

Nierezydent może być zobligowany do zadeklarowania świadczenia ubezpieczeniowego do opodatkowania w kraju rezydencji na podstawie przepisów lokalnych.

1. UBEZPIECZENIE NA ŻYCIE Z UBEZPIECZENIOWYM FUNDUSZEM KAPITAŁOWYM (PRODUKT FUNDUSZOWY)

Ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe (UFK) nie są objęte regulacją MiFID ani MiFID II i środkami ochrony inwestora z nich wynikającymi.

OPIS PRODUKTU

W odróżnieniu od ubezpieczeń strukturyzowanych, o których mowa w pkt 10 niniejszej Broszury, ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (produkt funduszowy) to połączenie funduszy inwestycyjnych z ubezpieczeniem na życie. Główne różnice w stosunku do ubezpieczenia strukturyzowanego polegają na tym, iż produkt ten nie posiada ochrony kapitału zapewnionej przez ubezpieczyciela, umowa jest na czas nieokreślony, a inwestycja polega na pośredniej inwestycji w fundusze inwestycyjne.

Celem produktu jest zaoferowanie Klientowi dostępu do funduszy różnych TFI, przy jednoczesnym umożliwieniu mu dokonywania bezpodatkowych konwersji z wykorzystaniem pełnej palety dostępnych funduszy.

Ubezpieczeniowy Fundusz Kapitałowy (UFK) jest to wydzielona, odrębnie inwestowana część aktywów towarzystwa ubezpieczeń na życie. W przypadku większości funduszy środki są alokowane w fundusze inwestycyjne, co pozwala na wskazanie Klientowi odpowiednika UFK wśród funduszy inwestycyjnych otwartych (FIO). Jednostki UFK i FIO mają wtedy taką samą wycenę, a przez to i wzrost lub spadek wartości.

Bank może oferować ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym w formie ubezpieczenia indywidualnego.

ROLA BANKU W PROCESIE OFEROWANIA PRODUKTU

W przypadku indywidualnego ubezpieczenia na życie Bank pełni funkcję agenta ubezpieczeniowego, który świadczy usługi pośrednictwa ubezpieczeniowego w imieniu i na rzecz towarzystwa ubezpieczeniowego na życie. W przypadku ubezpieczenia zawartego w formie indywidualnej ubezpieczającym jest bezpośrednio Klient, nie Bank. Klient może być osobą ubezpieczoną lub wskazać osobę trzecią.

CECHY UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE Z UBEZPIECZENIOWYM FUNDUSZEM KAPITAŁOWYM:

- umowa zawierana jest na czas nieokreślony;
- za składki wpłacone przez Klienta kupowane są jednostki uczestnictwa ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych;
- Klient może wybrać produkt ze składką jednorazową lub regularną (o ile wybór taki jest przewidziany dla danego ubezpieczenia);
- Klient ma możliwość dokonywania wpłat dodatkowych (o ile Ogólne Warunki Ubezpieczenia nie stanowią inaczej);
- szczegółowe informacje znajdują się w Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia.

GŁÓWNE RYZYKA

Główne ryzyka związane z inwestycjami w ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe:

- ④ ryzyko upadłości firmy (ubezpieczyciela) – niepewność związana z przepływami finansowymi firmy, w związku z prowadzoną przez nią działalnością;
- ④ ryzyko finansowe – niepewność co do sposobu, w jaki firma prowadzi finansowanie prowadzonej przez siebie działalności;
- ④ ryzyko płynności – niepewność związana z możliwością szybkiego wyjścia z dokonanej inwestycji po cenie nieodbiegającej znacznie od ceny rynkowej;
- ④ ryzyko rynkowe – niepewność związana z możliwością zmian w politycznym lub gospodarczym otoczeniu kraju, które mogą skutkować rozchwianiem sytuacji rynkowej, a przez to wpłynąć na konkretny sektor, firmę lub instrument finansowy;
- ④ ryzyko inwestycyjne – istnieje ryzyko poniesienia strat wynikających ze spadku wartości jednostek uczestnictwa UFK;
- ④ ryzyko utraty kapitału – wiąże się z możliwością utraty zainwestowanego kapitału w negatywnych warunkach rynkowych.

ZASADY OPODATKOWANIA

Przedmiotem i podstawą opodatkowania jest różnica pomiędzy kwotą wypłaconego świadczenia a sumą przekazanych na ubezpieczeniowy fundusz kapitałowy składek. Podatek jest obliczany i pobierany przez towarzystwo ubezpieczeń na życie. Klient nie wykazuje podatku w zeznaniu rocznym.

Nierezydent może być zobligowany do zadeklarowania świadczenia ubezpieczeniowego do opodatkowania w kraju rezydencji na podstawie przepisów lokalnych.

KORZYŚCI:

- ④ szansa na atrakcyjne zyski;
- ④ profesjonalne zarządzanie pieniędzmi – wiedza i doświadczenie specjalistów gwarantują optymalny sposób zarządzania inwestycjami;
- ④ dostępność portfeli modelowych zarządzanych przez ekspertów (zarządzający, budując portfel modelowy, korzysta z dostępnych w produkcie UFK, a w przypadku braku możliwości spełnienia polityki inwestycyjnej – ma także możliwość włączenia do portfeli instrumentów finansowych, które nie są dostępne bezpośrednio w produkcie);
- ④ dywersyfikacja – możliwość wyboru spośród szerokiej gamy funduszy inwestujących w różne typy instrumentów finansowych na rynkach krajowych i zagranicznych;
- ④ możliwość regularnego oszczędzania nawet niewielkich kwot;
- ④ łatwość zawierania transakcji;
- ④ bieżąca wycena stanu aktywów;
- ④ ochrona ubezpieczeniowa w przypadku śmierci ubezpieczonego;
- ④ możliwość wyznaczenia uposażonych;
- ④ gwarancja ubezpieczeniowego funduszu gwarancyjnego w przypadku upadłości ubezpieczyciela w wysokości 50% wierzytelności do kwoty nie większej niż równowartość w złotych 30 000 euro.

WARUNKI NIEZBĘDNE DO ZAWARCIA TRANSAKЦИИ

Klient może przystąpić do ubezpieczenia składając stosowne oświadczenie w placówce Banku i dokonując wpłaty należnej składki. Dokumentem potwierdzającym przystąpienie do umowy jest polisa ubezpieczeniowa.

12. INSTRUMENTY NOTOWANE NA RYNKU NEWCONNECT

OPIS PRODUKTU

Rynek NewConnect jest nową platformą obrotu akcjami, która skupia emitentów – najczęściej spółki młode, dynamicznie się rozwijające, o innowacyjnym pomysle działalności. Należy pamiętać jednakże, że inwestycje w tego typu przedsiębiorstwa charakteryzują się dużym poziomem ryzyka inwestycyjnego (a w związku z tym i z dużymi możliwościami osiągnięcia zysku). Praktyka ofert na rynku NewConnect wskazuje, iż najczęściej przeprowadzaną formą emisji akcji jest subskrypcja prywatna (oferta skierowana maksymalnie do 149 imiennie wskazanych adresatów). Taka forma oferty nie wymaga przygotowywania i zatwierdzania prospektu przez KNF, zatem ilość informacji przekazywanych potencjalnym inwestorom może nie obejmować wszystkich wrażliwych informacji o spółce i ryzykach związanych z jej działalnością. Jeżeli emitent zamierza notować swoje akcje na rynku NewConnect, Regulamin alternatywnego systemu obrotu (ASO) zobowiązuje go do tego, aby w ramach przeprowadzanej oferty prywatnej przekazał potencjalnym inwestorom szereg informacji wskazanych w Regulaminie ASO, jednakże nie są to informacje zatwierdzane przez KNF.

Emitent zobowiązany jest podpisać umowę z autoryzowanym doradcą rynku NewConnect, który doradza i pomaga spółce w wykonywaniu obowiązków nałożonych na emitenta przez Regulamin alternatywnego systemu obrotu. Jednym z warunków wprowadzenia akcji na NewConnect jest przygotowanie dokumentu informacyjnego zatwierdzanego przez autoryzowanego doradcę, w którym znajduje się szereg informacji o emitencie, rynku, na którym działa, sprawozdaniach finansowych oraz czynnikach ryzyka.

GŁÓWNE CZYNNIKI RYZYKA:

- ④ ryzyko związane z zawieszeniem notowań lub wykluczeniem akcji – organizator ASO w ściśle określonych w Regulaminie ASO sytuacjach może zdecydować o zawieszeniu obrotu na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, w tym m.in.:
 1. na wniosek emitenta, jeżeli uzna, że wymagają tego interes i bezpieczeństwo uczestników obrotu;
 2. jeżeli emitent narusza przepisy obowiązujące w alternatywnym systemie, rozwiązanie umowy z autoryzowanym doradcą przed upływem roku od dnia pierwszego notowania;
 3. w przypadku zawieszenia prawa lub skreślenia z listy danego autoryzowanego doradcy;
- ④ ryzyko wykluczenia akcji z obrotu może nastąpić m.in.:
 1. na wniosek emitenta, jeżeli organizator ASO uzna, że wymagają tego interes i bezpieczeństwo uczestników obrotu;
 2. wskutek ogłoszenia upadłości lub otwarcia likwidacji emitenta, gdy zbywalność akcji stała się ograniczona;
 3. w przypadku zniesienia dematerializacji akcji;
- ④ ryzyko związane z płynnością akcji – ze względu na mniejszą przewidywalność rynku NewConnect w porównaniu do rynku regulowanego może pojawić się ryzyko wystąpienia ograniczonej liczby transakcji na instrumentach finansowych emitenta; akcje notowane na rynku NewConnect charakteryzują się niską płynnością i z tego względu mogą występować trudności w sprzedaży dużej liczby akcji w krótkim okresie, co może dodatkowo spowodować obniżenie cen akcji będących przedmiotem obrotu;
- ④ ryzyko inwestycji na rynku NewConnect – inwestycje na rynku NewConnect są znacznie bardziej ryzykowne niż w akcje spółek notowanych na rynku regulowanym GPW; na rynku NewConnect dominuje wysoka zmienność cen akcji w powiązaniu z niską płynnością obrotu.

III. TERMINOWE I POCHODNE PRODUKTY WALUTOWE

WALUTOWE TRANSAKCJE TERMINOWE 42

1. FORWARD-KUPNO/SPRZEDAŻ WALUTY NA TERMIN43

WALUTOWE TRANSAKCJE POCHODNE 48

2. OPCJE PLAIN VANILLA.....49
 - 2.1 ZAKUP OPCJI CALL I PUT49
 - 2.2 SPRZEDAŻ OPCJI CALL I PUT51
3. OPCJE EGZOTYCZNE TYPU KNOCK-OUT/REVERSE KNOCK-OUT CALL (OPCJA BARIEROWA)54
 - 3.1 ZAKUP OPCJI CALL Z BARIERĄ WYGASZAJĄCĄ54
 - 3.2 SPRZEDAŻ OPCJI CALL Z BARIERĄ WYGASZAJĄCĄ.....57
4. OPCJE EGZOTYCZNE TYPU KNOCK-OUT/REVERSE KNOCK-OUT PUT (OPCJA BARIEROWA)60
 - 4.1 ZAKUP OPCJI PUT Z BARIERĄ WYGASZAJĄCĄ.....60
 - 4.2 SPRZEDAŻ OPCJI PUT Z BARIERĄ WYGASZAJĄCĄ.....62
5. OPCJE EGZOTYCZNE TYPU KNOCK-IN/REVERSE KNOCK-IN CALL (OPCJA BARIEROWA)65
 - 5.1 ZAKUP OPCJI CALL Z BARIERĄ AKTYWUJĄCĄ.....65
 - 5.2 SPRZEDAŻ OPCJI CALL Z BARIERĄ AKTYWUJĄCĄ.....68
6. OPCJE EGZOTYCZNE TYPU KNOCK-IN/REVERSE KNOCK-IN PUT (OPCJA BARIEROWA)70
 - 6.1 ZAKUP OPCJI PUT Z BARIERĄ AKTYWUJĄCĄ70
 - 6.2 SPRZEDAŻ OPCJI PUT Z BARIERĄ AKTYWUJĄCĄ.....73
7. OPCJE EGZOTYCZNE TYPU ONE TOUCH (OPCJA BINARNA)76
 - 7.1 ZAKUP OPCJI/OPCJA TYPU „ZAKŁAD”76
 - 7.2 SPRZEDAŻ OPCJI/OPCJA TYPU „ZAKŁAD”78
8. OPCJE EGZOTYCZNE TYPU DOUBLE NO-TOUCH (OPCJA BINARNA)81
 - 8.1 ZAKUP OPCJI/OPCJA TYPU „ZAKŁAD”81
 - 8.2 SPRZEDAŻ/OPCJA TYPU „ZAKŁAD”83
9. OPCJE EGZOTYCZNE TYPU EUROPEAN DIGITAL (OPCJA BINARNA).....86
 - 9.1 ZAKUP OPCJI/OPCJA TYPU „ZAKŁAD”86
 - 9.2 SPRZEDAŻ OPCJI/OPCJA TYPU „ZAKŁAD”88
10. OPCJE EGZOTYCZNE TYPU AVERAGE RATE CALL (OPCJA AZJATYCKA)90
 - 10.1 ZAKUP OPCJI CALL90
 - 10.2 SPRZEDAŻ OPCJI CALL92
11. OPCJE EGZOTYCZNE TYPU AVERAGE RATE PUT (OPCJA AZJATYCKA).....94
 - 11.1 ZAKUP OPCJI PUT.....94
 - 11.2 SPRZEDAŻ OPCJI PUT96
12. STRATEGIE OPCYJNE ASYMETRYCZNE98
13. WALUTOWE TRANSAKCJE POCHODNE- INFORMACJE DODATKOWE 102

TRANSAKCJE OGRANICZAJĄCE RYZYKO ZMIAN POZIOMU STÓP PROCENTOWYCH ... 104

14. Transakcja Zamiany - Strategia IRS dla Kredytobiorcy 105
15. Transakcja Zamiany - Swap Opcyjny - Strategia CAP dla Kredytobiorcy..... 112
16. Transakcja Zamiany - Swap Opcyjny - Strategia FLOOR dla posiadacza aktywów opartych o stopę procentową.....118
17. Transakcja Zamiany - Swap Opcyjny - Strategia COLLAR dla Kredytobiorcy 123
18. Transakcja Zamiany - Strategia TRIGGER SWAP dla Kredytobiorcy..... 132
19. Transakcja Zamiany Kwot Bazowych i Stóp Procentowych – strategia CCIRS 138

KLAUZULE OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI..... 147

WALUTOWE TRANSAKCJE TERMINOWE

1. FORWARD – KUPNO/SPRZEDAŻ WALUTY NA TERMIN

ZASTOSOWANIE – OPIS TRANSAKCJI

Walutowa transakcja terminowa (FX Forward) pozwala Klientowi na zabezpieczenie się przed zmianami kursu walutowego, które mogą niekorzystnie wpłynąć na wynik planowanej przez Klienta transakcji rzeczywistej. W przypadku wzrostu rynkowego kursu walutowego w przyszłości powyżej kursu terminowego, Klient importer będzie miał możliwość kupna waluty po kursie terminowym. W przypadku spadku rynkowego kursu walutowego poniżej kursu terminowego, Klient zobowiązany jest do kupna waluty po określonym kursie terminowym.

Analogicznie: eksporter w przypadku spadku kursu walutowego poniżej kursu terminowego będzie miał możliwość korzystnej sprzedaży waluty po kursie terminowym. Jeżeli jednak kurs wzrośnie powyżej kursu terminowego, eksporter będzie zobowiązany do sprzedaży waluty po kursie terminowym.

RYZIKO

Z chwilą zawarcia transakcji Klient i Bank przyjmują na siebie zobowiązanie rozliczenia transakcji na podstawie uzgodnionych warunków transakcji. Oznacza to, że w dniu rozliczenia transakcji bieżący kurs rynkowy może być korzystniejszy niż kurs terminowy uzgodniony w warunkach transakcji. Dla Klienta, który zawarł transakcję zabezpieczającą kontrakt handlowy lub w celu ograniczenia ryzyka walutowego, utracone korzyści wynikające z pozytywnych zmian kursu w przyszłości są nieograniczone.

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Brak wniesienia tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) bądź strąt (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na ryzyku, że Bank dokona jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strąt (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Ryzyko to obejmuje w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

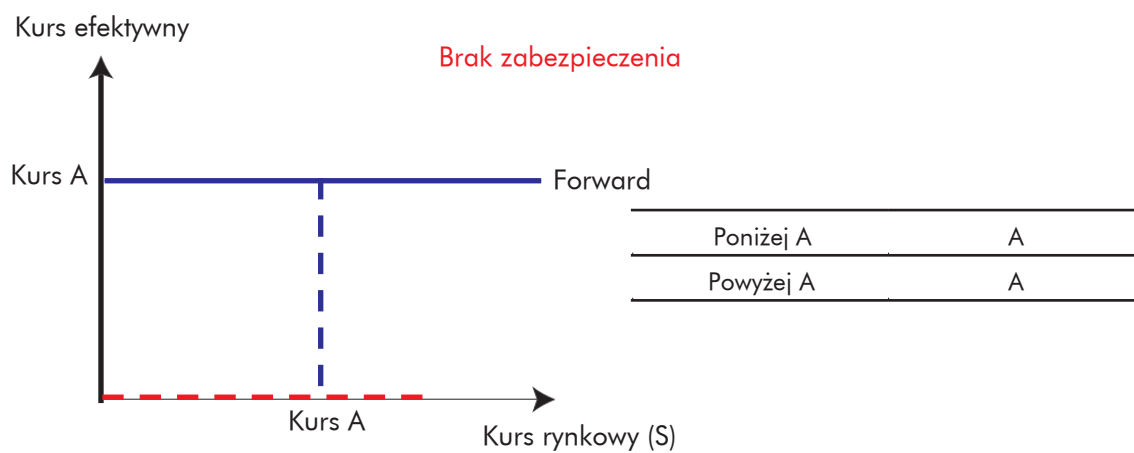
SCENARIUSZ ROZLICZENIA TRANSAKCJI W DNIU REALIZACJI TRANSAKCJA KUPNA WALUTY NA TERMIN

Jeżeli kurs rynkowy (S) znajdzie się powyżej kursu terminowego A – Klient kupi walutę po kursie A lub otrzyma od Banku kwotę rozliczenia netto.

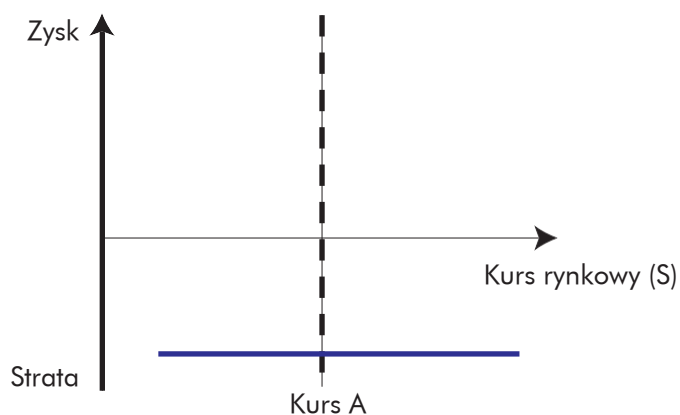
Jeżeli kurs rynkowy (S) spadnie poniżej kursu terminowego A – Klient kupi walutę po kursie A lub wpłaci na rzecz Banku kwotę rozliczenia netto.

GRAFICZNA INTERPRETACJA TRANSAKCJI

Efektywny kurs kupna osiągnięty dzięki zastosowaniu walutowej transakcji terminowej (FX Forward) w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli kupna waluty po bieżącym kursie rynkowym:

Profil wypłaty (zysk/strata) z tytułu realizacji strategii:

SCENARIUSZ ROZLICZENIA TRANSAKCJI W DNIU REALIZACJI

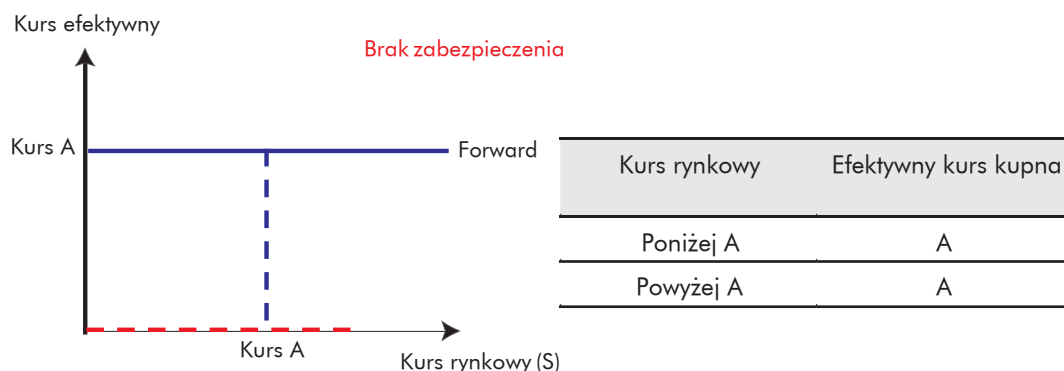
TRANSAKCJA SPRZEDAŻY WALUTY NA TERMIN

Jeżeli kurs rynkowy (S) znajdzie się powyżej kursu terminowego A – Klient sprzeda walutę po kursie A lub wpłaci na rzecz Banku kwotę rozliczenia netto.

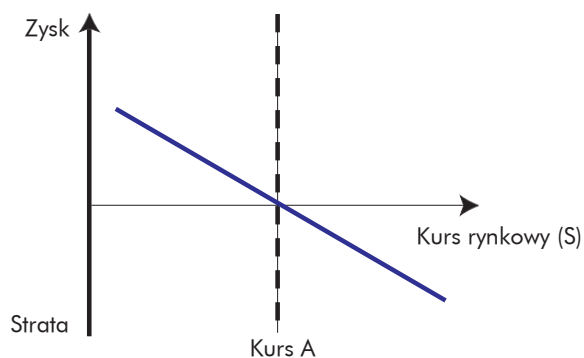
Jeżeli kurs rynkowy (S) spadnie poniżej kursu terminowego A – Klient sprzeda walutę po kursie A lub otrzyma od Banku kwotę rozliczenia netto.

GRAFICZNA INTERPRETACJA TRANSAKCJI

Efektywny kurs sprzedaży osiągnięty dzięki zastosowaniu transakcji terminowej – w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli sprzedaży waluty po bieżącym kursie rynkowym:

Profil wypłaty (zysk/strata) z tytułu realizacji strategii:

POTENCJALNE RYZYKO FINANSOWE KLIENTA Z TYTUŁU ROZLICZENIA TRANSAKCJI NETTO. PRZYKŁAD DLA KWOTY 100 000 EUR/PLN, TRANSAKCJA NA 1 MIESIĄC

Zgodnie z analizą wrażliwości zmiana kursu walutowego o 1 gr (0,0100 PLN) dla par EUR/PLN, USD/PLN, GBP/ PLN powoduje zmianę o +/- 1 000 PLN dla kwoty transakcji 100 000 EUR (w zależności od kierunku walutowej transakcji terminowej (FX Forward), horyzont jednomiesięczny).

Liczymy: $0,0100 \times 100\,000 \text{ EUR} = 1000 \text{ PLN}$.

IMPORT

Kurs terminowy	Kurs w dniu zakończenia transakcji	Rozliczenie netto w PLN
4,4330	4,8330	40 000
4,4330	4,7330	30 000
4,4330	4,6330	20 000
4,4330	4,5330	10 000
4,4330	4,4830	5 000
4,4330	4,4330	0
4,4330	4,3830	-5 000
4,4330	4,3330	-10 000

Kurs terminowy	Kurs w dniu zakończenia transakcji	Rozliczenie netto w PLN
4,4330	4,2330	-20 000
4,4330	4,1330	-30 000
4,4330	4,0330	-40 000

EKSPORT

Kurs terminowy	Kurs w dniu zakończenia transakcji	Rozliczenie netto w PLN
4,4270	5,0270	-60 000
4,4270	4,8270	-40 000
4,4270	4,6270	-20 000
4,4270	4,5270	-10 000
4,4270	4,4770	-5 000
4,4270	4,4270	0
4,4270	4,3770	5 000
4,4270	4,3270	10 000
4,4270	4,2270	20 000
4,4270	4,0270	40 000
4,4270	3,8270	60 000

Walutowa transakcja terminowa (FX Forward) – to instrument finansowy będący w rozumieniu art. 2 pkt 2) ustawy o obrocie kontraktem terminowym, którego instrumentem bazowym jest waluta i który jest wykonywany przez dostawę lub rozliczenie pieniężne.

Klient zawierający walutową transakcję terminową (FX Forward) nabywa lub zbywa instrument bazowy (walutę) z odroczonym terminem dostawy.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach Bank może wyrazić zgodę na przesunięcie pierwotnie ustalonej daty rozliczenia transakcji na termin późniejszy (tzw. rolowanie). Przesunięcie następuje poprzez zawarcie transakcji odwrotnej w stosunku do transakcji pierwotnej, będącej przedmiotem rolowania oraz zawarcie nowej transakcji na warunkach uzgodnionych z Klientem.

Punkty swapowe to różnica między kursem terminowym a kursem spot. Punkty swapowe są wyliczane na podstawie różnicy oprocentowania depozytów na rynku międzybankowym dla pary walut, dla której wyliczane są punkty swapowe, dla określonych terminów. Kurs terminowy jest to kurs bieżący (spot) skorygowany o punkty swapowe.

Kosztom zawarcia transakcji jest *mark-up* wbudowany w cenę transakcji. Maksymalna wartość *mark-up* wynosi 15% kwoty transakcji. Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej wartości. *Mark-up* jest jednorazowym kosztem zawarcia transakcji.

W przypadku wcześniejszego rozliczenia walutowej transakcji terminowej (FX Forward) Bank może pobrać *mark-up*, wliczony w kwotę rozliczenia, w wysokości nieprzekraczającej 20% kwoty transakcji.

Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej wartości.

W związku z transakcjami Bank nie otrzymuje płatności od osób trzecich (zachęt).

Poniżej prezentujemy szacunkowe koszty dla przykładowej kwoty 100 000 PLN oraz *mark-up* na przykładowym poziomie 3%.

Przykład nr 1.

Transakcja kończy się w pierwotnie ustalonym terminie zakończenia transakcji.

	Procentowo (% kwoty transakcji)	Kwotowo
Koszty i opłaty związane z instrumentem finansowym (<i>mark-up</i>)	3%	3 000 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i inwestycjami dodatkowymi	0%	0
Łączne koszty	3%	3 000 PLN

Przykład nr 2.

Transakcja kończy się wcześniej niż w pierwotnie ustalonym terminie zakończenia transakcji.

	Procentowo (% kwoty transakcji)	Kwotowo
Koszty i opłaty związane z instrumentem finansowym (<i>mark-up</i>)	<i>mark-up</i> 3% przy zawarciu transakcji	3 000 PLN
	<i>mark-up</i> 1% przy zamknięciu transakcji	1 000 PLN
	Łączny <i>mark-up</i> 4%	4 000 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i inwestycjami dodatkowymi	0%	0
Łączne koszty	4%	4 000 PLN

Zwrot z inwestycji zostanie obniżony o łączne koszty opisane powyżej.

Mark-up Banku uwzględnia następujące czynniki:

- aktualne ryzyko kredytowe kontrahenta,
- koszt kapitału Banku alokowany dla konkretnej transakcji,
- koszty transakcyjne związane z zawarciem transakcji.

WALUTOWE TRANSAKCJE POCHODNE

2. OPCJE PLAINVANILLA

2.1 ZAKUP OPCJI CALL/PUT

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKCJI

Kupno opcji typu CALL (zakup opcji przez Klienta) pozwala importerowi na zabezpieczenie przed niekorzystnymi zmianami kursu walutowego (wzrost kursu) w przyszłości. Posiadanie opcji CALL daje prawo (ale nie obowiązek) zakupu określonej ilości waluty po ustalonym wcześniej kursie. Nabywający opcję CALL importer ma zagwarantowany kurs maksymalny zakupu waluty. W przypadku spadku kursu waluty poniżej kursu realizacji w dniu realizacji opcji, importer ma możliwość rezygnacji z opcji, a następnie kupna waluty na rynku po niższym kursie bieżącym. Za nabycie prawa do zakupu określonej ilości waluty w przyszłości po kursie realizacji importer płaci premię.

Kupno opcji typu PUT (zakup opcji przez Klienta) pozwala eksporterowi na zabezpieczenie przed niekorzystnymi zmianami kursu walutowego (spadek kursu) w przyszłości. Kupno opcji PUT daje prawo (ale nie obowiązek) sprzedaży określonej ilości waluty po ustalonym wcześniej kursie. Eksporter ma tym samym zagwarantowany kurs minimalny do sprzedaży waluty. W przypadku wzrostu kursu waluty powyżej kursu realizacji opcji eksporter ma możliwość rezygnacji z realizacją opcji, a następnie sprzedaży waluty na rynku po bieżącym kursie. Za nabycie prawa do sprzedaży określonej ilości waluty w przyszłości po kursie realizacji eksporter płaci premię.

RYZYKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

Strata ograniczona do wysokości premii zapłaconej za opcję.

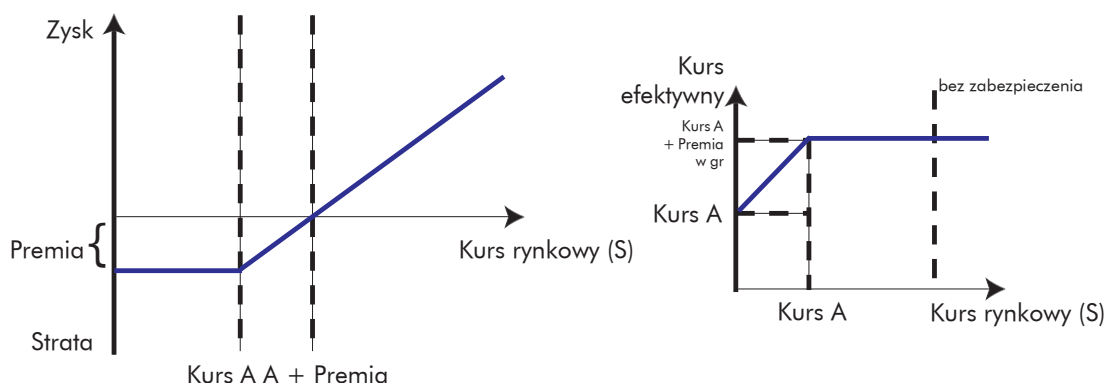
PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ROZLICZENIA OPCJI CALL W DNIU REALIZACJI

Jeżeli kurs rynkowy waluty (S) znajdzie się powyżej kursu A (kurs realizacji opcji) – importer kupi walutę po kursie A lub otrzyma od Banku kwotę rozliczenia netto.

Jeżeli kurs rynkowy waluty (S) spadnie poniżej kursu A (kurs realizacji opcji) – importer kupi walutę po kursie rynkowym, a opcja nie zostanie zrealizowana.

GRAFICZNA INTERPRETACJA TRANSAKCJI

Profil wypłaty (zysk/strata) z tytułu realizacji opcji CALL:

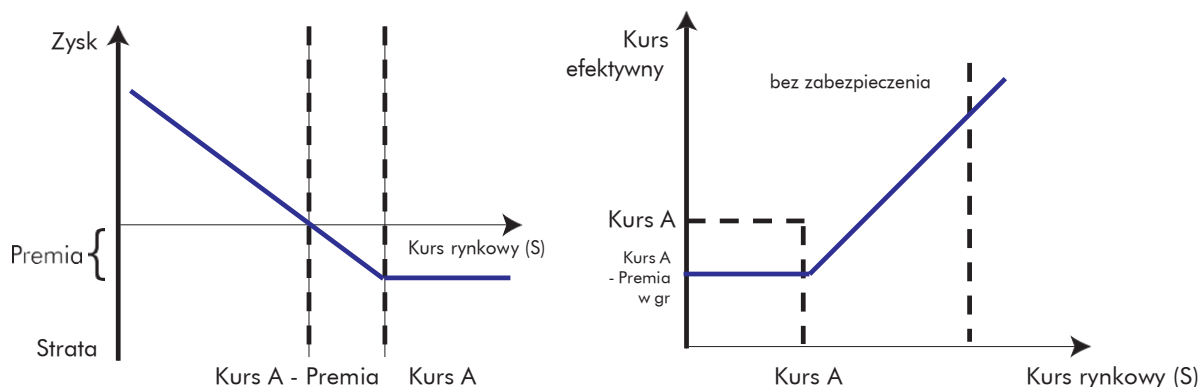
PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ROZLICZENIA OPCJI PUT W DNIU REALIZACJI

Jeżeli kurs rynkowy waluty (S) znajdzie się poniżej kursu A – eksporter sprzedaje walutę po kursie A lub otrzyma od Banku kwotę rozliczenia netto.

Jeżeli kurs rynkowy waluty (S) znajdzie się powyżej kursu A – eksporter sprzedaje walutę po kursie rynkowym, a opcja nie zostanie zrealizowana.

GRAFICZNA INTERPRETACJA TRANSAKCJI

Profil wypłaty (zysk/strata) z tytułu realizacji opcji PUT:

Kwota transakcji 100 000 EUR			
Zakup opcji PUT – eksporter		Koszt premii 5 000 PLN lub 0,05 gr*	
Kurs wykonania	Kurs w dniu realizacji	Rozliczenie netto	Kurs efektywny
4,4270	5,0270	niezrealizowane	4,9770
4,4270	4,8270	niezrealizowane	4,7770
4,4270	4,6270	niezrealizowane	4,5770
4,4270	4,5770	niezrealizowane	4,5270
4,4270	4,4270	0	4,3770
4,4270	4,2770	15 000	4,3770
4,4270	4,2270	20 000	4,3770
4,4270	4,0270	40 000	4,3770

* Koszt premii płatnej przez nabywcę opcji ma charakter informacyjny.

Kwota transakcji 100 000 EUR			
Zakup opcji CALL – importer		Koszt premii 5 000 PLN lub 0,05 gr*	
Kurs wykonania	Kurs w dniu realizacji	Rozliczenie netto	Kurs efektywny
4,4330	4,8330	40 000	4,4830
4,4330	4,6330	20 000	4,4830
4,4330	4,5830	15 000	4,4830
4,4330	4,4330	0	4,4830
4,4330	4,2830	niezrealizowane	4,3330
4,4330	4,2330	niezrealizowane	4,2830
4,4330	4,0330	niezrealizowane	4,0830
4,4330	3,8330	niezrealizowane	3,8830

2.2 SPRZEDAŻ OPCJI CALL/PUT

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKCJI

Sprzedaż opcji typu CALL (wystawienie opcji przez eksportera) pozwala Bankowi na kupno od eksportera waluty po z góry określonym kursie realizacji. Tym samym Klient, wystawiając opcję CALL, zobowiązuje się do sprzedaży Bankowi określonej waluty, w przypadku gdy kurs rynkowy w momencie realizacji opcji będzie wyższy niż kurs realizacji opcji. Za wystawienie opcji CALL eksporter (sprzedający opcję) otrzymuje wynagrodzenie w postaci premii.

Sprzedaż opcji typu PUT (wystawienie opcji przez importera) pozwala Bankowi na sprzedaż wystawcy opcji waluty po z góry określonym kursie. Klient, wystawiając opcję PUT, zobowiązuje się do zakupu od Banku określonej waluty, w przypadku gdy kurs rynkowy w momencie realizacji opcji będzie niższy od kursu realizacji opcji. Za wystawienie opcji PUT importer (sprzedający opcję) otrzymuje wynagrodzenie w postaci premii.

RYZIKO

Wykonanie opcji przez Bank w sytuacji, gdy kurs walutowy na rynku w dniu realizacji opcji będzie niekorzystny dla Klienta.

Utracone korzyści, wynikające z pozytywnej dla zabezpieczanej transakcji handlowej zmiany kursu w przyszłości, są nieograniczone.

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [*spreadu*] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [*spreadu*] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

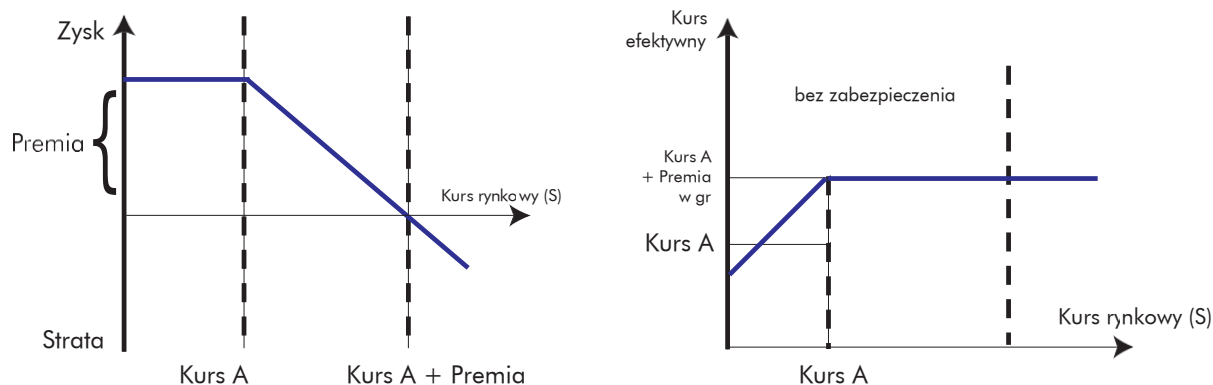
Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ROZLICZENIA OPCJI CALL W DNIU REALIZACJI

Jeżeli kurs rynkowy waluty (S) znajdzie się poniżej kursu A – zobowiązanie z tytułu opcji wygasa i Klient zachowuje premię. Jeżeli kurs rynkowy waluty (S) wzrośnie powyżej kursu A – Klient jest zobowiązany do sprzedaży waluty po kursie A lub musi zapłacić Bankowi należną kwotę z rozliczenia netto.

GRAFICZNA INTERPRETACJA TRANSAKCJI

Profil wypłaty (zysk/strata) z tytułu sprzedanej opcji CALL:

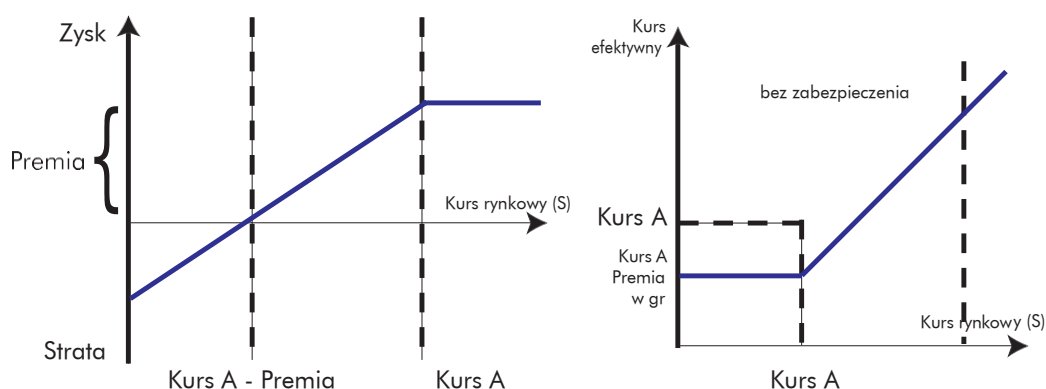

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ ROZLICZENIA OPCJI PUT W DNIU REALIZACJI

Jeżeli kurs rynkowy waluty (S) znajdzie się poniżej kursu A – Klient jest zobowiązany do zakupu waluty po kursie A lub musi zapłacić Bankowi należną kwotę z rozliczenia netto.

Jeżeli kurs rynkowy waluty (S) znajdzie się powyżej kursu A – zobowiązanie z tytułu opcji wygasa i Klient zachowuje premię.

Profil wypłaty (zysk/strata) z tytułu realizacji sprzedanej opcji PUT:

Kwota transakcji 100 000 EUR

Sprzedaż opcji PUT – importer		Koszt premii 5 000 PLN lub 0,05 gr*	
Kurs wykonania	Kurs w dniu realizacji	Rozliczenie netto	Kurs efektywny
4,4330	5,0330	niezrealizowane	4,9830
4,4330	4,8330	niezrealizowane	4,7830
4,4330	4,6330	niezrealizowane	4,5830
4,4330	4,5830	niezrealizowane	4,5330
4,4330	4,4330	niezrealizowane	4,3830
4,4330	4,2830	-15 000	4,3830
4,4330	4,2330	-20 000	4,3830
4,4330	4,1830	-25 000	4,3830

* Koszt premii płatnej przez nabywcę opcji ma charakter informacyjny.

Kwota transakcji 100 000 EUR			
Sprzedaż opcji CALL – eksporter		Koszt premii 5 000 PLN lub 0,05 gr*	
Kurs wykonania	Kurs w dniu realizacji	Rozliczenie netto	Kurs efektywny
4,4270	4,6270	-20 000	4,4770
4,4270	4,5770	-15 000	4,4770
4,4270	4,5270	-10 000	4,4770
4,4270	4,4270	niezrealizowane	4,4770
4,4270	4,2770	niezrealizowane	4,3270
4,4270	4,2270	niezrealizowane	4,2770
4,4270	4,1770	niezrealizowane	4,2270
4,4270	4,0270	niezrealizowane	4,0770

* Koszt premii płatnej przez nabywcę opcji ma charakter informacyjny.

Opcja posiada bieżącą wycenę rynkową, której wartość jest w pełni zależna od aktualnych warunków rynkowych. Opcje można więc odsprzedać i odkupować w trakcie trwania życia opcji.

Przykładowa wycena opcji CALL z datą rozliczenia za 6 miesięcy i kursem wykonania 4,4900 w zależności od czasu pozostałego do wygaśnięcia opcji i zmiany bieżącego kursu rynkowego				Przykładowa wycena opcji PUT z datą rozliczenia za 6 miesięcy i kursem wykonania 4,4900 w zależności od czasu pozostałego do wygaśnięcia opcji i zmiany bieżącego kursu rynkowego			
Spot	6 mies.	3 mies.	1 mies.	Spot	6 mies.	3 mies.	1 mies.
4,8000	9,0%	7,7%	6,7%	4,8000	2,5%	1,4%	0,5%
4,7000	8,0%	6,5%	5,2%	4,7000	3,4%	2,1%	0,9%
4,6000	6,9%	5,4%	3,8%	4,6000	4,5%	3,0%	1,9%
4,4900	6,0%	4,5%	2,8%	4,4900	5,7%	4,3%	2,7%
4,4000	5,3%	3,7%	2,0%	4,4000	7,2%	5,7%	4,1%
4,3000	4,6%	3,0%	1,5%	4,3000	8,8%	7,3%	5,9%
4,2000	4,0%	2,5%	1,0%	4,2000	10,6%	9,2%	7,8%

3. OPCJE EGZOTYCZNE TYPU KNOCK-OUT/REVERSE KNOCK-OUT CALL

3.1 ZAKUP OPCJI CALL Z BARIERĄ WYGASZAJĄCĄ

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKCJI

Kupno opcji egzotycznej typu *knock-out* (KO)/*reverse knock-out* (RKO) CALL pozwala nabywcy na warunkowe zabezpieczenie przed wzrostem kursu walutowego w przyszłości. Nabywając opcję importer ponosi koszt premii na rzecz wystawcy opcji, tj. Banku. Poziom zabezpieczenia, będący kursem realizacji opcji, ustalony jest w momencie zawarcia transakcji opcyjnej.

W instrument wbudowany jest dodatkowy warunek obowiązujący od momentu zakupu opcji do dnia jej realizacji. Jest to bariera wygaszająca opcję ustawiona powyżej (*reverse knock-out*) lub poniżej (*knock-out*) kursu realizacji opcji. Wygaszenie opcji może nastąpić w dowolnym momencie życia opcji. W momencie zakupu opcja jest aktywna. W interesie nabywcy leży to, aby opcja nie została wygaszona przed datą jej realizacji. Wysokość premii, którą za opcję płaci nabywca, zależy od atrakcyjności kursu realizacji oraz od poziomu,

na jakim ustawiona jest bariera wygaszająca. Im dalej od bieżącego kursu rynkowego znajduje się bariera, tym mniejsze prawdopodobieństwo wygaszenia opcji, przez co jest ona droższa. Premia płacona jest w dniu zawarcia transakcji.

KORZYŚCI

Warunkowe zabezpieczenie przed wzrostem kursu waluty.

Niższy koszt zabezpieczenia niż przy zakupie opcji *plain vanilla* z tym samym kursem realizacji.

Możliwość odstąpienia od zakupu, w przypadku gdy kurs rynkowy w dniu realizacji opcji będzie niższy od kursu realizacji.

RYZYO

Brak zabezpieczenia przed wzrostem kursu w przypadku wygaszenia opcji. Strata ograniczona do wysokości premii zapłaconej za opcję.

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

ROZLICZENIE OPCJI W DNIU REALIZACJI

Założenie, że opcja nie została wygaszona. Jeżeli kurs rynkowy (spot) znajdzie się powyżej kursu realizacji, nabywca opcji kupi walutę po kursie realizacji. Efektywny kurs kupna waluty będzie powiększony o wysokość zapłaconej premii.

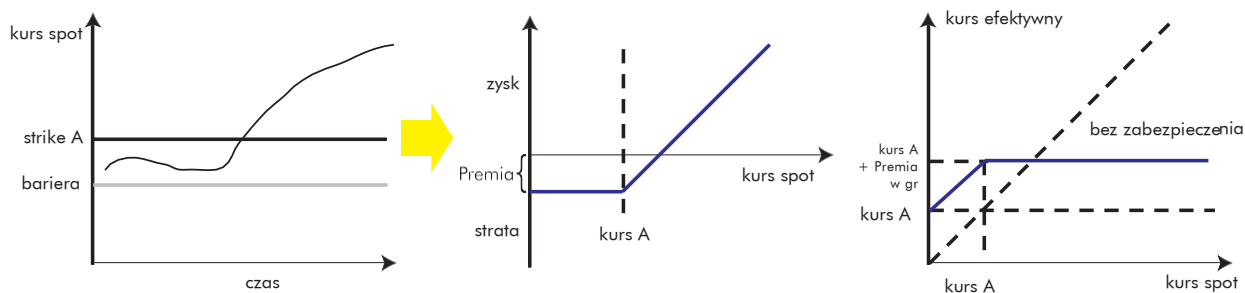
SCENARIUSZ ROZLICZENIA OPCJI

Opcja RKO CALL/strike 4,4330/bariera wygaszająca 4,8500

Koszt zakupu opcji w gr*	Kurs w dniu rozliczenia	Kurs efektywny
4	4,7330	4,4730
4	4,6330	4,4730
4	4,5830	4,4730
4	4,5330	4,4730
4	4,4330	4,4730
4	4,3330	4,3730
4	4,2830	4,3230
4	4,2330	4,2730
4	4,1330	4,1730

* Koszt zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja nie została wygaszona: profil zysk/strata oraz efektywny kurs zakupu waluty osiągnięty dzięki nabyciu RKO CALL w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli zakupu waluty po bieżącym kursie rynkowym:

Założenie, że opcja została wygaszona. Nabywca opcji kupi walutę po kursie rynkowym, ponieważ opcja została wygaszona. Efektywny kurs kupna waluty będzie powiększony o wysokość zapłaconej premii.

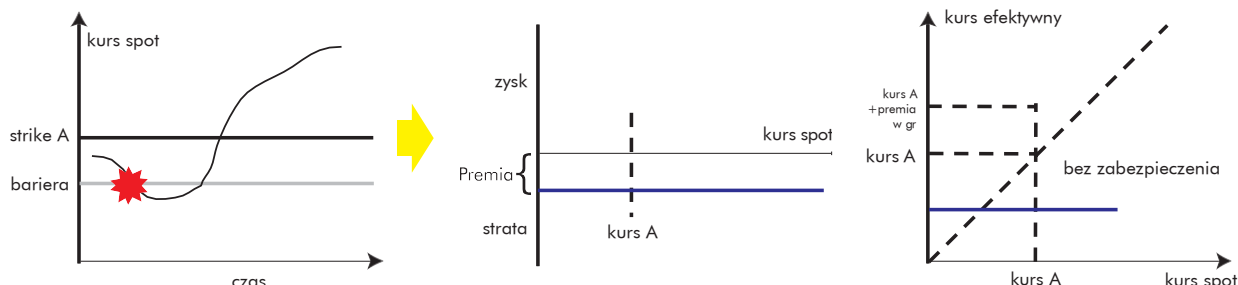
SCENARIUSZ ROZLICZENIA OPCJI

Opcja RKO CALL/strike 4,4330/bariera wygaszająca 4,8500

Koszt zakupu opcji w gr*	Kurs w dniu rozliczenia	Kurs efektywny
4	4,9330	4,9730
4	4,8330	4,8730
4	4,7330	4,7730
4	4,6330	4,6730
4	4,4330	4,4730
4	4,3330	4,3730
4	4,2830	4,3230
4	4,2330	4,2730
4	4,1330	4,1730

* Koszt zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja została wygaszona: profil zysk/strata oraz efektywny kurs zakupu waluty osiągnięty dzięki nabyciu opcji typu KO/RKO CALL w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli zakupu waluty po bieżącym kursie rynkowym:

3.2 SPRZEDAŻ OPCJI CALL Z BARIERĄ WYGASZAJĄCĄ

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKЦИИ

Sprzedaż, czyli wystawienie opcji egzotycznej typu *knock-out* (KO)/*reverse knock-out* (RKO) CALL, pozwala wystawiającemu na otrzymanie premii z tytułu ekspozycji na ryzyko zmiany kursu walutowego w przyszłości. Wystawienie opcji kupna wiąże się z obowiązkiem sprzedaży określonej kwoty waluty na rzecz nabywcy opcji, tj. Banku. Kurs realizacji ustalony jest w momencie zawarcia transakcji opcyjnej.

W instrument wbudowany jest dodatkowy warunek obowiązujący od momentu sprzedaży opcji do dnia jej realizacji. Jest to bariera wygaszająca opcję, ustawiona powyżej (*reverse knock-out*) lub poniżej (*knock-out*) kursu realizacji opcji. Wygaszenie opcji może nastąpić w dowolnym momencie życia opcji. W momencie zawarcia transakcji opcja jest aktywna. W interesie wystawcy leży to, aby opcja została wygaszona przed datą jej realizacji.

Wysokość premii, którą za opcję otrzymuje wystawca opcji, zależy od atrakcyjności kursu realizacji oraz od poziomu, na jakim ustawiona jest bariera wygaszająca. Im bliżej bieżącego kursu rynkowego ustawiona została bariera, tym większe prawdopodobieństwo wygaszenia opcji, przez co jest ona tańsza. Premia wypłacana jest dwa dni robocze po zawarciu transakcji.

KORZYŚCI

Otrzymana premia.

RYZYKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [*spreadu*] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych w transakcji.

Jeżeli w trakcie trwania opcji kurs rynkowy nigdy nie „przebie” bariery, a w dniu realizacji opcji kurs rynkowy będzie powyżej kursu realizacji, wystawca ma obowiązek sprzedaży określonej kwoty po kursie realizacji. Strata wystawcy wynikająca z obowiązku jest wprost proporcjonalna do różnicy między kursem realizacji a kursem rynkowym w dniu realizacji opcji.

ROZLICZENIE OPCJI W DNIU REALIZACJI

Założenie, że opcja nie została wygaszona.

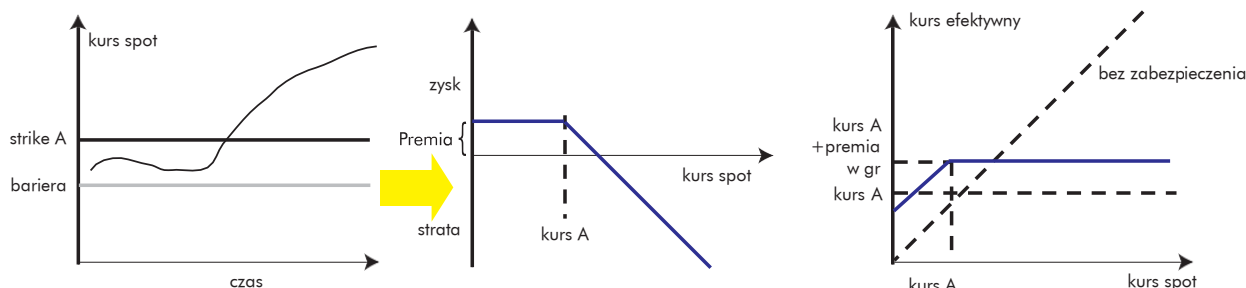
Jeżeli kurs rynkowy znajdzie się powyżej kursu realizacji, wystawca opcji sprzeda walutę po kursie realizacji. Efektywny kurs sprzedaży waluty będzie powiększony o wysokość otrzymanej premii.

SCENARIUSZ ROZLICZENIA OPCJI

Opcja KO CALL/strike 4,4270/bariera wygaszająca 4,0300		
Premia opcyjna w gr*	Kurs w dniu realizacji	Kurs efektywny
4	4,8270	4,4670
4	4,7270	4,4670
4	4,6270	4,4670
4	4,5770	4,4670
4	4,4270	4,4670
4	4,2770	4,3170
4	4,2270	4,2670
4	4,1270	4,1670
4	4,0270	4,0670

* Premia zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja nie została wygaszona: profil zysk/strata oraz efektywny kurs sprzedaży waluty osiągnięty dzięki wystawieniu opcji typu KO/RKO CALL, w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli sprzedaży waluty po bieżącym kursie rynkowym:

ROZLICZENIE OPCJI W DNIU REALIZACJI

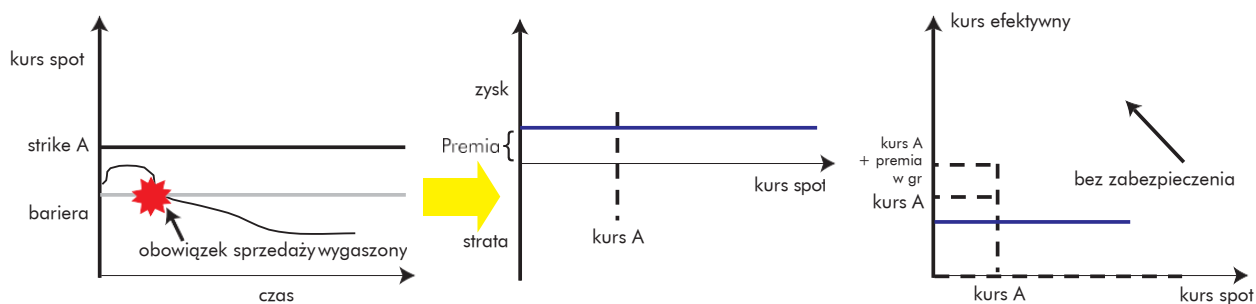
Założenie, że opcja została wygaszona.

Wystawca opcji może sprzedać walutę po kursie rynkowym, ponieważ opcja jest już nieaktywna. Efektywny kurs sprzedaży waluty będzie powiększony o wartość otrzymanej premii.

OPCJA KO CALL/strike 4,4270/bariera wygaszająca 4,0300		
Premia opcyjna w gr*	Kurs w dniu realizacji	Kurs efektywny
4	4,8270	4,8670
4	4,7270	4,7670
4	4,6270	4,6670
4	4,5770	4,6170
4	4,4270	4,4670
4	4,2770	4,3170
4	4,2270	4,2670
4	4,0270	4,0670
4	3,9770	4,0170

* Premia zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja została wygaszona: profil zysk/strata oraz efektywny kurs sprzedaży waluty osiągnięty dzięki wystawieniu opcji typu KO/RKO CALL, w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli sprzedaży waluty po bieżącym kursie rynkowym:

4. OPCJE EGZOTYCZNE TYPU KNOCK-OUT/REVERSE KNOCK-OUT PUT

4.1 ZAKUP OPCJI PUT Z BARIERĄ WYGASZAJĄCĄ

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKCJI

Kupno opcji egzotycznej typu *knock-out* (KO)/*reverse knock-out* (RKO) PUT pozwala nabywcy na warunkowe zabezpieczenie przed spadkiem kursu walutowego w przyszłości. Nabywając opcję Klient ponosi koszt premii na rzecz wystawcy opcji, tj. Banku. Poziom zabezpieczenia będący kursem realizacji opcji ustalony jest w momencie zawarcia transakcji opcyjnej.

W instrument wbudowany jest dodatkowy warunek obowiązujący od momentu zakupu opcji do dnia jej wygaśnięcia. Jest to bariera wygaszająca opcję ustawiona powyżej (*knock-out*) lub poniżej (*reverse knock-out*) kursy realizacji opcji. Wygaszenie opcji może nastąpić w dowolnym momencie życia opcji. W momencie zakupu opcja jest aktywna. W interesie nabywcy leży to, aby opcja nie została wygaszona.

Wysokość premii, którą za opcję płaci nabywca, zależy od atrakcyjności kursu realizacji oraz od poziomu, na jakim ustawiona jest bariera wygaszająca. Im dalej od bieżącego kursu rynkowego znajduje się bariera, tym mniejsze prawdopodobieństwo wygaszenia opcji, przez co jest ona droższa. Premia płacona jest w dniu zawarcia transakcji.

KORZYŚCI

Warunkowe zabezpieczenie przed spadkiem kursu zakupu waluty poniżej kursu realizacji. Niższy koszt zabezpieczenia niż przy zakupie opcji *plain vanilla* z tym samym kursem realizacji.

Możliwość odstąpienia od zakupu, w przypadku gdy kurs rynkowy w dniu realizacji opcji będzie wyższy od kursu realizacji.

RYZYO

Brak zabezpieczenia przed wzrostem kursu w przypadku wygaszenia opcji. Strata ograniczona do wysokości premii zapłaconej za opcję.

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście

z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

ROZLICZENIE OPCJI W DNIU REALIZACJI

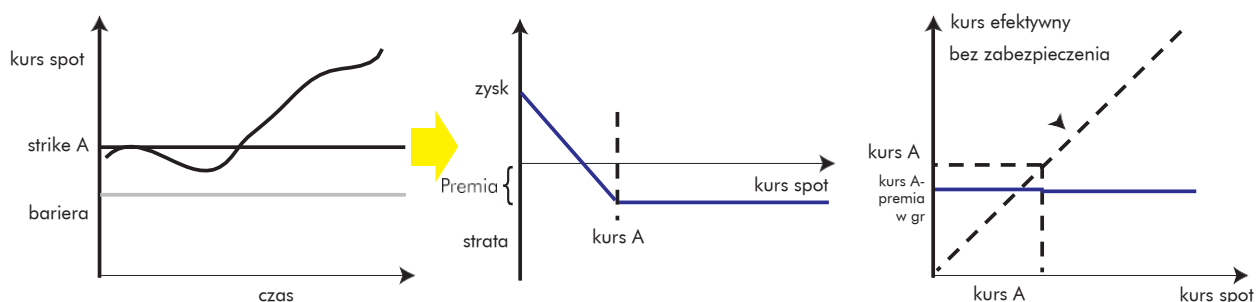
Założenie, że opcja nie została wygaszona.

Jeżeli kurs rynkowy znajdzie się poniżej kursu realizacji, nabywca opcji sprzedaje walutę po kursie realizacji. Efektywny kurs sprzedaży waluty będzie obniżony o wysokość zapłaconej premii.

OPCJA RKO PUT/strike 4,4270/bariera wygaszająca 4,0200		
Koszt zakupu opcji w gr*	Kurs w dniu rozliczenia	Kurs efektywny
4	4,8270	4,7870
4	4,7270	4,6870
4	4,6270	4,5870
4	4,5770	4,5370
4	4,4270	4,3870
4	4,2770	4,3870
4	4,2270	4,3870
4	4,1270	4,3870
4	4,0270	4,3870

* Koszt zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja nie została wygaszona: profil zysk/strata oraz efektywny kurs sprzedaży waluty osiągnięty dzięki nabyciu opcji egzotycznej typu RKO PUT w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli sprzedaży waluty po bieżącym kursie rynkowym:

Założenie, że opcja została wygaszona.

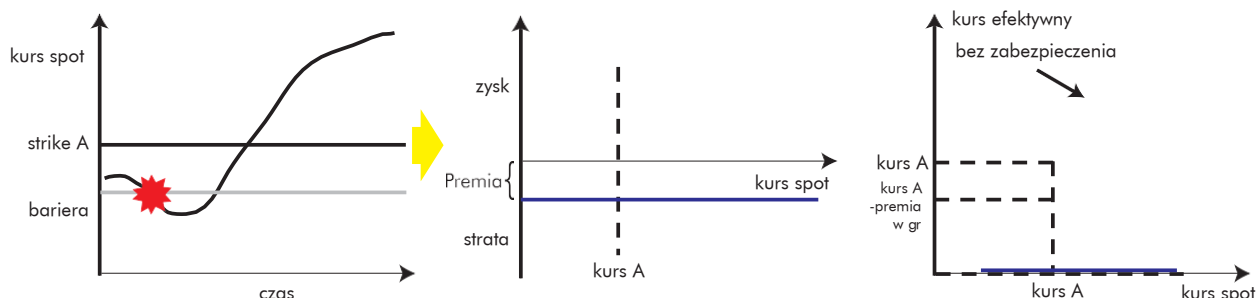
Nabywca opcji sprzedaje walutę po kursie rynkowym, ponieważ opcja została wcześniej wygaszona. Efektywny kurs sprzedaży waluty będzie obniżony o wysokość zapłaconej premii opcyjnej.

OPCJA RKO PUT/strike 4,4270/bariera wygaszająca 4,0200

Koszt zakupu opcji w gr*	Kurs w dniu rozliczenia	Kurs efektywny
4	4,8270	4,7870
4	4,1270	4,0870
4	4,2270	4,1870
4	4,2770	4,2370
4	4,4270	4,3870
4	4,2270	4,1870
4	4,1270	4,0870
4	4,0190	3,9790
4	4,0170	3,9770

* Koszt zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja została wygaszona: profil zysk/strata oraz efektywny kurs sprzedaży waluty osiągnięty dzięki nabyciu opcji egzotycznej typu KO/RKO PUT w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli sprzedaży waluty po bieżącym kursie rynkowym:

4.2 SPRZEDAŻ OPCJI PUT Z BARIERĄ WYGASZAJĄCĄ

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKCJI

Sprzedaż, czyli wystawienie opcji egzotycznej typu *knock-out* (KO)/*reverse knock-out* (RKO) PUT, pozwala wystawiającemu na otrzymanie premii z tytułu ekspozycji na ryzyko zmiany kursu walutowego w przyszłości. Wystawienie opcji sprzedaży wiąże się z obowiązkiem kupna określonej kwoty waluty na rzecz nabywcy opcji, tj. Banku. Kurs kupna (kurs realizacji) ustalony jest w momencie zawarcia transakcji opcyjnej.

W instrument wbudowany jest dodatkowy warunek obowiązujący od momentu sprzedaży opcji do dnia jej wygaśnięcia. Jest to bariera wygaszająca opcję ustawiona powyżej (*knock-out*) lub poniżej (*reverse knock-out*) bieżącego kursu rynkowego. Wygaszenie opcji może nastąpić w dowolnym momencie życia opcji. W momencie zawarcia transakcji opcja jest aktywna. W interesie wystawcy leży to, aby opcja została wygaszona.

Wysokość premii, którą za opcję otrzymuje wystawca, zależy od atrakcyjności kursu realizacji oraz od poziomu, na jakim ustawiona jest bariera wygaszająca. Im bliżej bieżącego kursu rynkowego znajduje się bariera, tym większe prawdopodobieństwo wygaszenia opcji, przez co jest ona tańsza. Premia wypłacana jest dwa dni robocze po zawarciu transakcji.

KORZYŚCI

Otrzymana premia.

RYZIKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

Jeżeli w trakcie trwania opcji kurs rynkowy nigdy nie „przebije” bariery, a w dniu realizacji opcji kurs rynkowy będzie poniżej kursu realizacji, wystawca ma obowiązek kupna określonej kwoty po kursie realizacji. Strata wystawcy wynikająca z obowiązku jest wprost proporcjonalna do różnicy między kursem realizacji a kursem rynkowym w dniu realizacji opcji.

ROZLICZENIE OPCJI W DNIU REALIZACJI

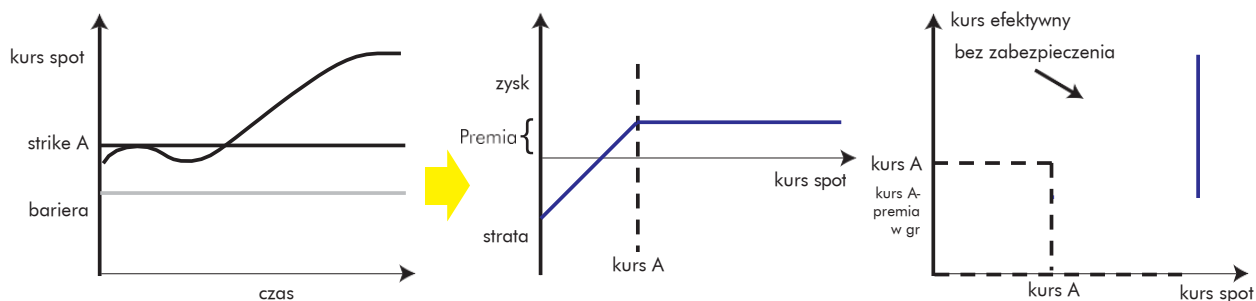
Założenie, że opcja nie została wygaszona.

Jeżeli kurs rynkowy znajdzie się poniżej kursu realizacji, wystawca opcji kupi walutę po kursie realizacji. Efektywny kurs kupna waluty będzie obniżony o wysokość otrzymanej premii.

OPCJA RKO PUT/strike 4,4330/bariera wygaszająca 4,0200		
Premia opcyjna w gr*	Kurs w dniu realizacji	Kurs efektywny
4	4,8330	4,7930
4	4,7330	4,6930
4	4,6330	4,5930
4	4,5830	4,5430
4	4,4330	4,3930
4	4,2830	4,3930
4	4,2330	4,3930
4	4,1330	4,3930
4	4,0830	4,3930

* Premia zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja nie dotknęła bariery wygaszającej: profil zysk/strata oraz efektywny kurs kupna waluty osiągnięty dzięki wystawieniu opcji egzotycznej typu RKO PUT, w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli kupna waluty po bieżącym kursie rynkowym:

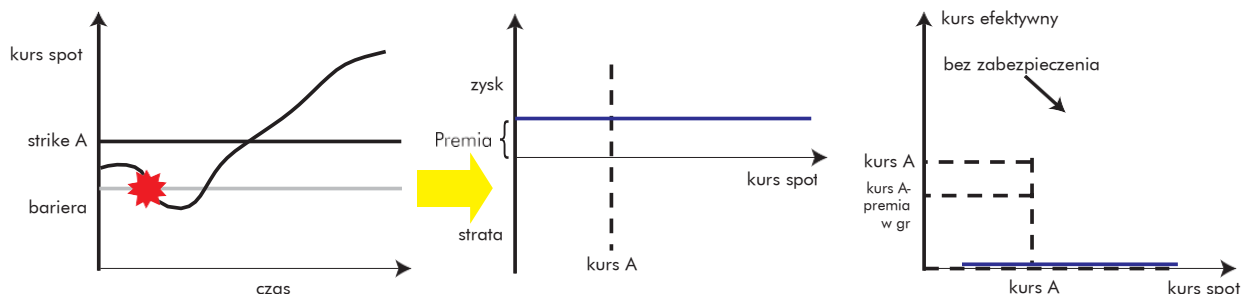

Wystawca opcji może kupić walutę po kursie rynkowym, ponieważ opcja została wcześniej wygaszona. Efektywny kurs kupna waluty będzie obniżony o wartość otrzymanej premii opcyjnej.

OPCJA RKO PUT/strike 4,4330/bariera wygaszająca 4,0200		
Premia opcyjna w gr*	Kurs w dniu realizacji	Kurs efektywny
4	4,8330	4,7930
4	4,7330	4,6930
4	4,6330	4,5930
4	4,5830	4,5430
4	4,4330	4,3930
4	4,2330	4,1930
4	4,1330	4,0930
4	4,0030	3,9630
4	3,9830	3,9430

* Premia zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja została wygaszona: profil zysk/strata oraz efektywny kurs kupna waluty osiągnięty dzięki wystawieniu opcji egzotycznej typu RKO PUT, w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli kupna waluty po bieżącym kursie rynkowym:

5. OPCJE EGZOTYCZNE TYPU KNOCK-IN/REVERSE KNOCK-IN CALL

5.1 ZAKUP OPCJI CALL Z BARIERĄ AKTYWUJĄCĄ

ZASTOSOWANIE, OPISTRANSAKCJI

Kupno opcji egzotycznej typu *knock-in* (KI)/*reverse knock-in* (RKI) CALL pozwala nabywcy na warunkowe zabezpieczenie przed wzrostem kursu walutowego w przyszłości. Nabywając opcję importer ponosi koszt premii na rzecz wystawcy opcji, tj. Banku. Poziom zabezpieczenia, będący kursem realizacji opcji, ustalony jest w momencie zawarcia transakcji opcyjnej.

W instrument wbudowany jest dodatkowy warunek obowiązujący od momentu zakupu opcji do dnia jej wygaśnięcia. Jest to bariera aktywująca opcję, ustawiona powyżej (*reverse knock-in*) lub poniżej (*knock-in*) kursu realizacji. Aktywacja opcji może nastąpić w dowolnym momencie życia opcji. W chwili zakupu opcja nie jest aktywna. W interesie nabywcy leży to, aby opcja została aktywowana.

Wysokość premii, którą za opcję płaci nabywca, zależy od atrakcyjności kursu realizacji oraz od poziomu, na jakim ustawiona jest bariera aktywująca. Im bliżej bieżącego kursu rynkowego znajduje się bariera, tym większe prawdopodobieństwo aktywacji opcji, przez co jest ona droższa. Premia płacona jest w dniu zawarcia transakcji.

KORZYŚCI

Warunkowe zabezpieczenie przed wzrostem kursu zakupu waluty powyżej kursu realizacji. Niższy koszt zabezpieczenia niż przy zakupie opcji *plain vanilla* z tym samym kursem realizacji.

Możliwość odstąpienia od zakupu, w przypadku gdy kurs rynkowy w dniu realizacji opcji będzie niższy od kursu realizacji.

RYZYKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla

Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

Brak zabezpieczenia przed wzrostem kursu w przypadku braku aktywacji opcji. Strata ograniczona do wysokości premii zapłaconej za opcję.

ROZLICZENIE OPCJI W DNIU REALIZACJI

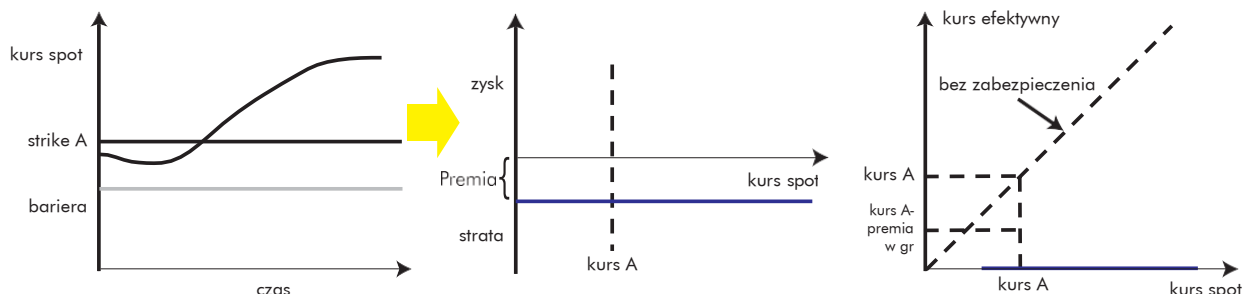
Założenie, że opcja nie została aktywowana.

Niezależnie od tego, gdzie znajdzie się kurs rynkowy w dniu realizacji opcji, nabywca kupi walutę po kursie rynkowym, gdyż opcja nie zostanie aktywowana. Efektywny kurs kupna waluty będzie powiększony o wysokość zapłaconej premii.

OPCJA RKI CALL/strike 4,4330/bariera aktywująca 4,6700		
Koszt opcji w gr*	Kurs w dniu rozliczenia	Kurs efektywny
4	4,6630	4,7030
4	4,6330	4,6730
4	4,5830	4,6230
4	4,5330	4,5730
4	4,4330	4,4730
4	4,3330	4,3730
4	4,2830	4,3230
4	4,2330	4,2730
4	4,1830	4,2230

* Koszt zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja nie została aktywowana: profil zysk/strata oraz efektywny kurs zakupu waluty osiągnięty dzięki nabyciu opcji egzotycznej typu RKI CALL w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli zakupu waluty po bieżącym kursie rynkowym:

Założenie, że opcja została aktywowana.

Jeżeli kurs rynkowy waluty znajdzie się powyżej kursu realizacji, nabywca kupi walutę po kursie realizacji. Efektywny kurs kupna waluty będzie powiększony o wartość zapłaconej premii.

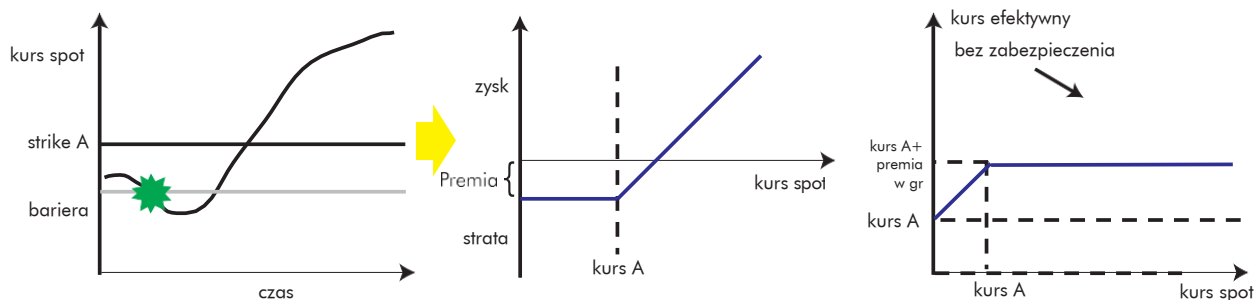
OPCJA RKI CALL/strike 4,4330/bariera aktywująca 4,6700

Koszt zakupu opcji w gr*	Kurs w dniu rozliczenia	Kurs efektywny
4	4,7330	4,4730
4	4,6830	4,4730
4	4,6330	4,4730
4	4,5830	4,4730
4	4,4330	4,4730
4	4,2830	4,3230
4	4,2330	4,2730
4	4,1330	4,1730
4	4,0830	4,1230

* Koszt zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

SCENARIUSZ ROZLICZENIA OPCJI

Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja została aktywowana: profil zysk/strata oraz efektywny kurs zakupu waluty osiągnięty dzięki nabyciu opcji egzotycznej typu KI/RKI CALL w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli zakupu waluty po bieżącym kursie rynkowym.

5.2 SPRZEDAŻ OPCJI CALL Z BARIERĄ AKTYWUJĄCĄ

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKCJI

Sprzedaż, czyli wystawienie opcji egzotycznej typu *knock-in* (KI)/*reverse knock-in* (RKI) CALL, pozwala wystawiającemu na otrzymanie premii z tytułu ekspozycji na ryzyko zmiany kursu walutowego w przyszłości. Wystawienie opcji kupna wiąże się z obowiązkiem sprzedaży określonej kwoty waluty na rzecz nabywcy opcji, tj. Banku. Kurs realizacji ustalony jest w momencie zawarcia transakcji opcyjnej.

W instrument wbudowany jest dodatkowy warunek obowiązujący od momentu sprzedaży opcji do dnia jej wygaśnięcia. Jest to bariera aktywująca opcję ustawiona powyżej (*reverse knock-in*) lub poniżej (*knock-in*) kursu realizacji. Aktywacja opcji może nastąpić w dowolnym momencie życia opcji. W chwili zawarcia transakcji opcja nie jest aktywna. W interesie wystawcy leży to, aby opcja nie została aktywowana.

Wysokość premii, którą za opcję otrzymuje wystawca, zależy od atrakcyjności kursu realizacji oraz od poziomu, na jakim ustawiona jest bariera aktywująca. Im bliżej bieżącego kursu rynkowego znajduje się bariera, tym większe prawdopodobieństwo aktywacji opcji, przez co jest ona droższa. Premia wypłacana jest dwa dni robocze po zawarciu transakcji.

KORZYŚCI

Otrzymana premia.

RYZYKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

Jeżeli kiedykolwiek w trakcie trwania opcji kurs rynkowy „przebije” barierę aktywującą, a w dniu realizacji opcji kurs rynkowy będzie powyżej kursu realizacji, wystawca ma obowiązek sprzedaży określonej kwoty po

kursie realizacji. Strata wystawcy wynikająca z obowiązku jest wprost proporcjonalna do różnicy między kursem realizacji a kursem rynkowym w dniu realizacji opcji.

ROZLICZENIE OPCJI W DNIU REALIZACJI

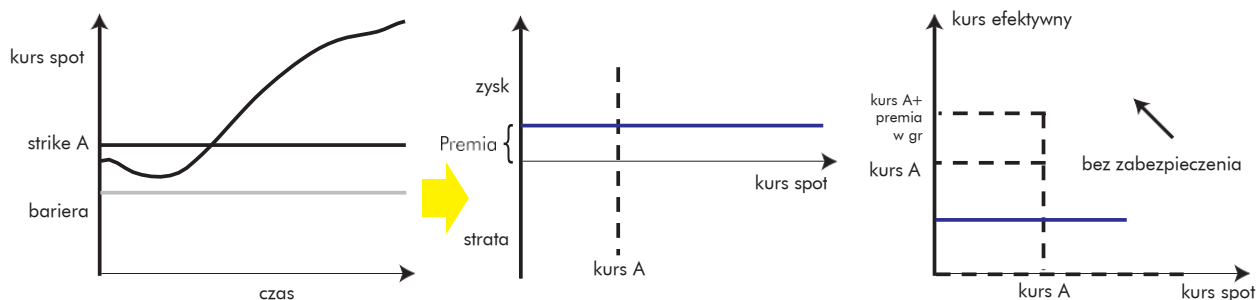
Założenie, że opcja nie została aktywowana.

Niezależnie od tego, gdzie znajdzie się kurs rynkowy w dniu realizacji opcji, wystawca może sprzedać walutę po kursie rynkowym, gdyż opcja nie została aktywowana. Efektywny kurs sprzedaży waluty będzie powiększony o wysokość otrzymanej premii.

OPCJA RKI CALL/strike 4,4270/bariera aktywująca 4,6700		
Premia opcyjna w gr*	Kurs w dniu realizacji	Kurs efektywny
4	4,6670	4,7070
4	4,6270	4,6670
4	4,5770	4,6170
4	4,5270	4,5670
4	4,4270	4,4670
4	4,3270	4,3670
4	4,2770	4,3170
4	4,2270	4,2670
4	4,1770	4,2170

* Premia zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja nie została aktywowana: profil zysk/strata oraz efektywny kurs sprzedaży waluty osiągnięty dzięki wystawieniu opcji egzotycznej typu KI/RKI CALL w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli sprzedaży waluty po bieżącym kursie rynkowym:

Założenie, że opcja została aktywowana.

Jeżeli kurs rynkowy waluty znajdzie się powyżej kursu realizacji, wystawca sprzedaje walutę po kursie realizacji. Efektywny kurs sprzedaży waluty będzie powiększony o wysokość otrzymanej premii.

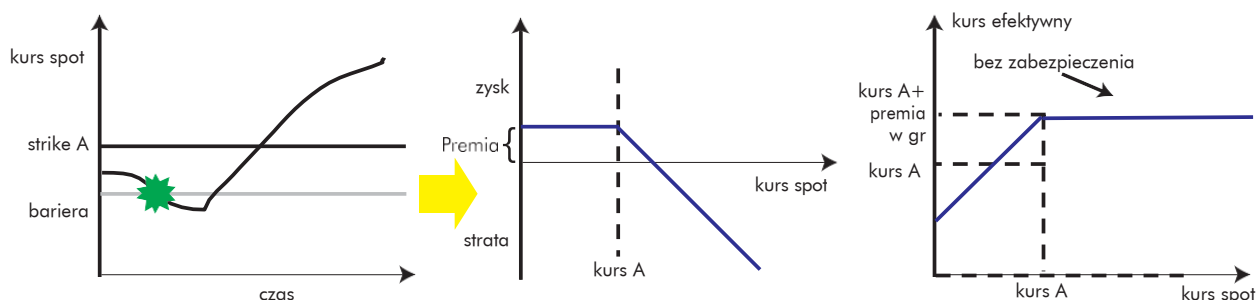
SCENARIUSZ ROZLICZENIA OPCJI

OPCJA RKI CALL/strike 4,4270/bariera aktywująca 4,6700

Premia opcyjna w gr*	Kurs w dniu realizacji	Kurs efektywny
4	4,6770	4,4670
4	4,6270	4,4670
4	4,5770	4,4670
4	4,5270	4,4670
4	4,4270	4,4670
4	4,3270	4,3670
4	4,2770	4,3170
4	4,2270	4,2670
4	4,1770	4,2170

* Premia zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Poniżej przedstawiona jest sytuacja, kiedy opcja jest aktywowana, profil zysk/strata oraz efektywny kurs sprzedaży waluty osiągnięty dzięki wystawieniu opcji egzotycznej typu KI/RKI CALL z barierą aktywującą w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli sprzedaży waluty po bieżącym kursie rynkowym:

6. OPCJE EGZOTYCZNE TYPU KNOCK-IN/REVERSE KNOCK-IN PUT

6.1 ZAKUP OPCJI PUT Z BARIERĄ AKTYWUJĄCĄ

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKCJI

Kupno opcji egzotycznej typu *knock-in* (KI)/*reverse knock-in* (RKI) PUT pozwala nabywcy na zabezpieczenie przed spadkiem kursu walutowego w przyszłości. Nabywając opcję, Klient ponosi koszt premii na rzecz wystawcy opcji, tj. Banku. Poziom zabezpieczenia, będący kursem realizacji opcji, ustalony jest w momencie zawarcia transakcji opcyjnej.

W instrument wbudowany jest dodatkowy warunek obowiązujący od momentu zakupu opcji do dnia jej wygaśnięcia. Jest to bariera aktywująca opcję ustawiona powyżej (*knock-in*) lub poniżej (*reverse knock-in*) kursu realizacji. Aktywacja opcji może nastąpić w dowolnym momencie życia opcji. W momencie zakupu opcja nie jest aktywna. W interesie nabywcy leży to, aby opcja została aktywowana.

Wysokość premii, którą za opcję płaci nabywca, zależy od atrakcyjności kursu realizacji oraz od poziomu, na jakim ustawiona jest bariera aktywująca. Im bliżej bieżącego kursu rynkowego znajduje się bariera, tym większe prawdopodobieństwo aktywacji opcji, przez co jest ona droższa. Premia płacona jest w dniu zawarcia transakcji.

KORZYŚCI

Warunkowe zabezpieczenie przed spadkiem kursu zakupu waluty poniżej kursu realizacji. Niższy koszt zabezpieczenia niż przy zakupie opcji *plain vanilla* z tym samym kursem realizacji.

Możliwość odstąpienia od zakupu, w przypadku gdy kurs rynkowy w dniu realizacji opcji będzie wyższy od kursu realizacji.

RYZIKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

Brak zabezpieczenia przed spadkiem kursu w przypadku braku aktywacji opcji. Strata ograniczona do wysokości premii zapłaconej za opcję.

ROZLICZENIE OPCJI W DNIU REALIZACJI

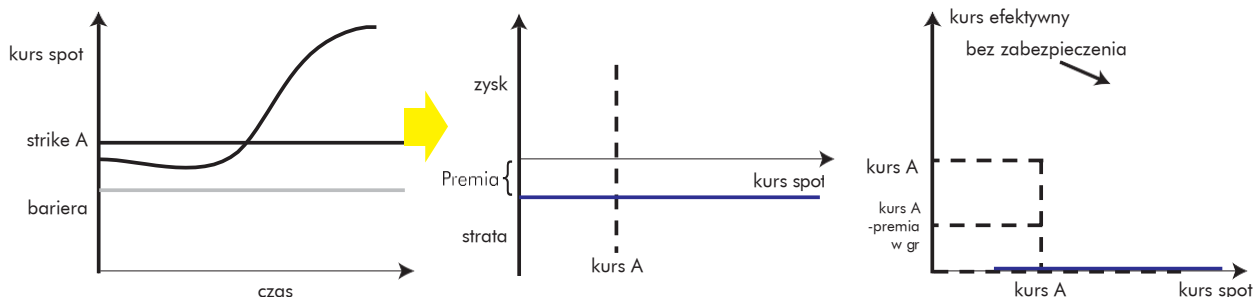
Założenie, że opcja nie została aktywowana.

Niezależnie od tego, gdzie znajdzie się kurs rynkowy w dniu realizacji opcji, nabywca sprzedaje walutę po kursie rynkowym, gdyż opcja nigdy nie została aktywowana. Efektywny kurs sprzedaży waluty będzie obniżony o wysokość zapłaconej premii.

OPCJA KI PUT/strike 4,4270/bariera aktywująca 4,6700		
Koszt zakupu opcji w gr*	Kurs w dniu rozliczenia	Kurs efektywny
4	4,6570	4,6170
4	4,6270	4,5870
4	4,5770	4,5370
4	4,5270	4,4870
4	4,4270	4,3870
4	4,3270	4,2870
4	4,2770	4,2370
4	4,2270	4,1870
4	4,1770	4,1370

* Koszt zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja nie została aktywowana: profil zysk/strata oraz efektywny kurs sprzedaży waluty osiągnięty dzięki nabyciu opcji egzotycznej typu KI/RKI PUT w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli sprzedaży waluty po bieżącym kursie rynkowym:

Założenie, że opcja została aktywowana.

Jeżeli kurs rynkowy waluty znajdzie się poniżej kursu realizacji, nabywca sprzedaje walutę po kursie realizacji. Efektywny kurs sprzedaży waluty będzie obniżony o wartość zapłaconej premii.

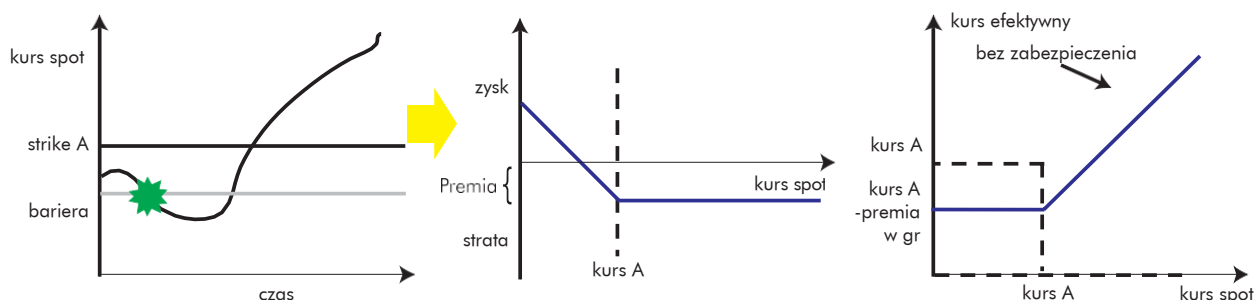
SCENARIUSZ ROZLICZENIA OPCJI

OPCJA KI PUT/strike 4,4270/bariera aktywująca 4,6700

Koszt zakupu opcji w gr*	Kurs w dniu rozliczenia	Kurs efektywny
4	4,6770	4,6370
4	4,6270	4,5870
4	4,5770	4,5370
4	4,5270	4,4870
4	4,4270	4,3870
4	4,3270	4,3870
4	4,2770	4,3870
4	4,2270	4,3870
4	4,1770	4,3870

* Koszt zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja została aktywowana: profil zysk/strata oraz efektywny kurs sprzedaży waluty osiągnięty dzięki nabyciu opcji egzotycznej typu KI/RKI PUT w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli sprzedaży waluty po bieżącym kursie rynkowym:

6.2 SPRZEDAŻ OPCJI PUT Z BARIERĄ AKTYWUJĄCĄ

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKCJI

Sprzedaż, czyli wystawienie opcji egzotycznej typu *knock-in* (KI)/reverse *knock-in* (RKI) PUT, pozwala wystawiającemu na otrzymanie premii z tytułu ekspozycji na ryzyko zmiany kursu walutowego w przyszłości. Wystawienie opcji sprzedaży wiąże się z obowiązkiem kupna określonej kwoty waluty na rzecz nabywcy opcji, tj. Banku. Kurs kupna (realizacji) ustalony jest w momencie zawarcia transakcji opcyjnej.

W instrument wbudowany jest dodatkowy warunek obowiązujący od momentu sprzedaży opcji do dnia jej wygaśnięcia. Jest to bariera aktywująca opcję ustawiona powyżej (*knock-in*) lub poniżej (*reverse knock-in*) kursu realizacji. Aktywacja opcji może nastąpić w dowolnym momencie życia opcji. W chwili zawarcia transakcji opcja nie jest aktywna. W interesie wystawcy leży to, aby opcja nie została aktywowana.

Wysokość premii, którą za opcję otrzymuje wystawca, zależy od atrakcyjności kursu realizacji oraz od poziomu, na jakim ustawiona jest bariera aktywująca. Im bliżej bieżącego kursu rynkowego znajduje się bariera, tym większe prawdopodobieństwo aktywacji opcji, przez co jest ona droższa. Premia wypłacana jest dwa dni robocze po zawarciu transakcji.

KORZYŚCI

Otrzymana premia.

RYZIKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

Jeżeli kiedykolwiek w trakcie trwania opcji kurs rynkowy „przebił” barierę aktywującą, a w dniu realizacji opcji kurs rynkowy będzie poniżej kursu realizacji, wystawca ma obowiązek zakupu określonej kwoty po kursie realizacji. Strata wystawcy wynikająca z obowiązku jest wprost proporcjonalna do różnicy między kursem realizacji a kursem rynkowym w dniu realizacji opcji.

ROZLICZENIE OPCJI W DNIU REALIZACJI

Założenie, że opcja nie została aktywowana.

Niezależnie od tego, gdzie znajdzie się kurs rynkowy w dniu realizacji opcji, wystawca może kupić walutę po kursie rynkowym, gdyż opcja nigdy nie zostanie aktywowana. Efektywny kurs kupna waluty będzie obniżony o wysokość otrzymanej premii.

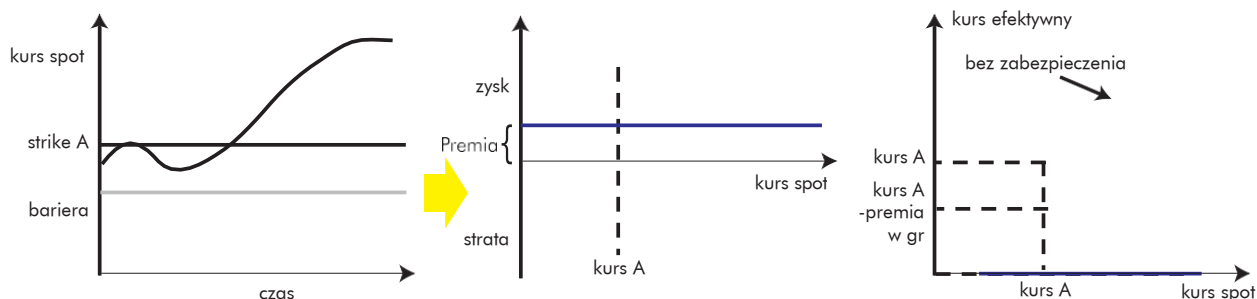
OPCJA KI PUT/strike 4,4330/bariera aktywująca 4,6700		
Premia opcyjna w gr*	Kurs w dniu realizacji	Kurs efektywny
4	4,6630	4,6230
4	4,6330	4,5930
4	4,5830	4,5430
4	4,5330	4,4930
4	4,4330	4,3930

OPCJA KI PUT/strike 4,4330/bariera aktywująca 4,6700

Premia opcyjna w gr*	Kurs w dniu realizacji	Kurs efektywny
4	4,3330	4,2930
4	4,2830	4,2430
4	4,2330	4,1930
4	4,1830	4,1430

* Premia zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja nie została aktywowana: profil zysk/strata oraz efektywny kurs kupna waluty osiągnięty dzięki wystawieniu opcji egzotycznej typu KI/RKI PUT w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli kupna waluty po bieżącym kursie rynkowym:

Jeżeli kurs rynkowy waluty znajdzie się poniżej kursu realizacji, wystawca kupi walutę po kursie realizacji. Efektywny kurs kupna waluty będzie obniżony o wysokość otrzymanej premii.

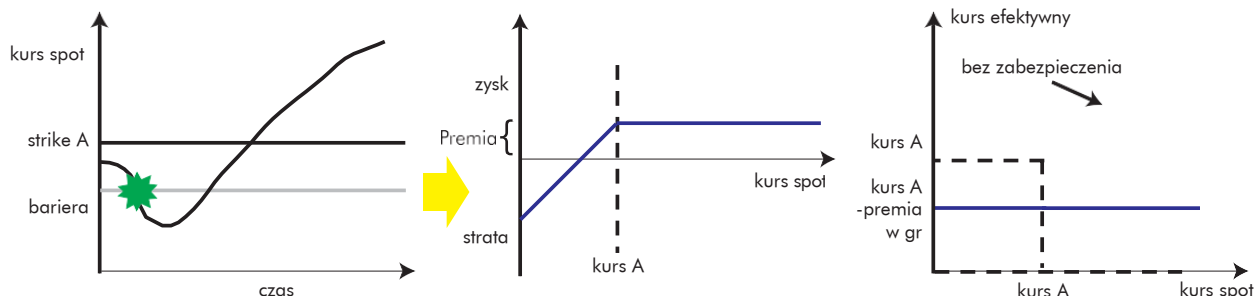
SCENARIUSZ ROZLICZENIA OPCJI

OPCJA KI PUT/strike 4,4330/bariera aktywująca 4,6700

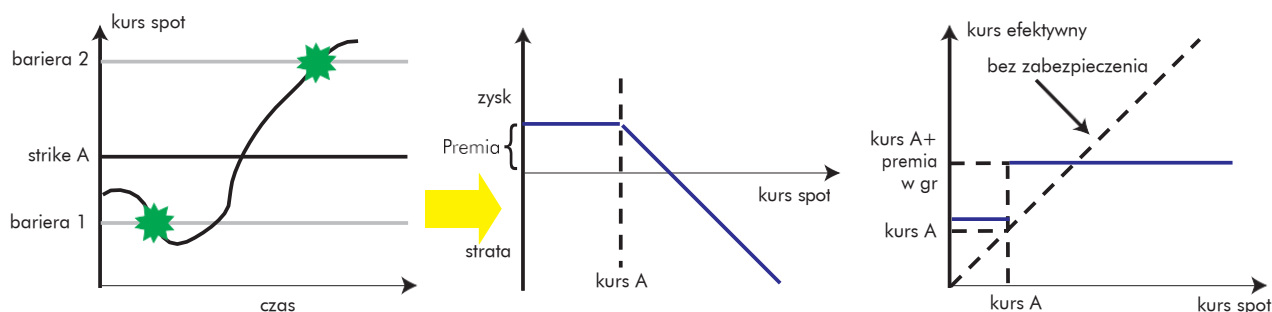
Premia opcyjna w gr*	Kurs w dniu realizacji	Kurs efektywny
4	4,6830	4,6430
4	4,6330	4,5930
4	4,5830	4,5430
4	4,5330	4,4930
4	4,4330	4,3930
4	4,3330	4,3930
4	4,2830	4,3930
4	4,2330	4,3930
4	4,1830	4,3930

* Premia zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Poniżej przedstawiona jest sytuacja, kiedy opcja jest aktywowana, profil zysk/strata oraz efektywny kurs kupna waluty osiągnięty dzięki wystawieniu opcji egzotycznej typu KI/RKI PUT z barierą aktywującą w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli kupna waluty po bieżącym kursie rynkowym:

Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja została aktywowana: profil zysk/strata oraz efektywny kurs sprzedaży waluty osiągnięty dzięki wystawieniu opcji egzotycznej typu DKI CALL w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli sprzedaży waluty po bieżącym kursie rynkowym. Do aktywacji opcji wystarczy „uderzenie” kursu rynkowego jedną z dwóch barier.

7. OPCJE EGZOTYCZNE TYPU ONE-TOUCH (OPCJA BINARNA)

7.1 ZAKUP OPCJI/OPCJA TYPU „ZAKŁAD”

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKCJI

Kupno opcji egzotycznej typu one-touch (OT) pozwala nabywcy na skorzystanie ze zmian kursu walutowego w przyszłości. Nabywając opcję Klient ponosi koszt premii na rzecz sprzedawcy opcji, tj. Banku. Opcja ma określone z góry dwa parametry: kwotę wypłaty i poziom bariery. W zamian za zapłaconą premię nabywca opcji ma prawo do otrzymania kwoty wypłaty w dniu wygaśnięcia opcji, pod warunkiem że kiedykolwiek w trakcie jej życia:

- kurs rynkowy danej pary walut „przebije” barierę ustawioną powyżej kursu rynkowego z dnia zawarcia transakcji – przebicie od dołu; gra na wzrost kursu;
- kurs rynkowy danej pary walut „przebije” barierę ustawioną poniżej kursu rynkowego z dnia zawarcia transakcji – przebicie od góry; gra na spadek kursu.

Jeżeli żaden z tych warunków nie zostanie spełniony, nabywca opcji nie otrzymuje żadnej wypłaty.

Premia, którą płaci nabywca opcji, jest określona jako procent kwoty wypłaty. Jej wysokość zależy od poziomu bariery oraz zmienności rynkowej danej pary walut. Im bliżej bieżącego kursu rynkowego jest bariera, tym większe prawdopodobieństwo jej „przebicia” i otrzymania wypłaty, przez co opcja jest droższa. Podobnie rzecz ma się ze zmiennością rynkową – im większa zmienność, tym droższa opcja. Premia płacona jest w dniu zawarcia transakcji.

KORZYŚCI

Osiągnięcie z góry ustalonej kwoty wypłaty, w przypadku gdy kiedykolwiek w trakcie życia opcji zostaną spełnione warunki transakcji.

Z góry znane kwoty rozliczenia transakcji – tak zysku, jak i straty.

RYZIKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na ryzyku, że Bank dokona jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować nie dokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

Brak wypłaty i utrata premii w przypadku braku spełnienia warunków transakcji. Strata ograniczona do wysokości zapłaconej premii.

GRAFICZNA INTERPRETACJA

Zależnie od tego, czy w ciągu życia opcji bariera opcji egzotycznej typu *one-touch* zostanie osiągnięta, rozliczenie może wyglądać następująco:

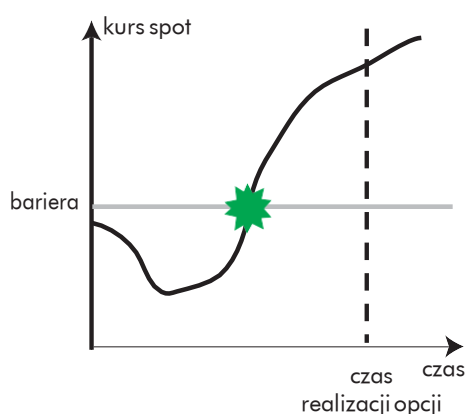
Cena opcji kwotowana:	25–35%
Kurs spot w momencie zakupu:	EUR/PLN 4,5900
Data realizacji opcji:	1 miesiąc
Ustawienie bariery:	EUR/PLN 4,7000
Obserwacja bariery:	ciągła (od zakupu opcji do dnia realizacji)

SCENARIUSZ ROZLICZENIA OPCJI

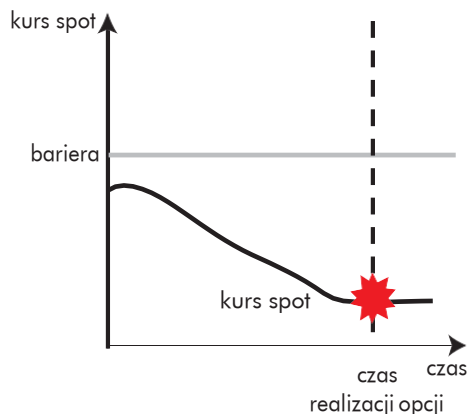
OPCJA OT/bariera 4,7000		
Premia płaćta przez nabywcę opcji w EUR	Czy nastąpiło przebicie bariery TAK/NIE	Wypłata w EUR na rzecz kupującego
-35 000	5,3000	100 000
-35 000	5,1500	100 000
-35 000	5,0000	100 000
-35 000	4,6000	0
-35 000	4,2000	0
-35 000	4,0000	0

* Koszt zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Sytuacja, kiedy bariera zostaje osiągnięta i kupujący otrzymuje wypłatę:

Sytuacja, kiedy bariera nie zostaje osiągnięta i opcja wygasa bez wartości:

7.2 SPRZEDAŻ OPCJI/OPCJA TYPU „ZAKŁAD”

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKCJI

Sprzedaż, czyli wystawienie opcji egzotycznej typu *one-touch*, pozwala wystawiającemu na otrzymanie premii z tytułu ekspozycji na ryzyko zmiany kursu walutowego w przyszłości. Opcja ma określone z góry dwa parametry: kwotę wypłaty i poziom bariery. W zamian za otrzymaną premię sprzedawca opcji ma obowiązek uiszczenia kwoty wypłaty w dniu wygaśnięcia opcji na rzecz nabywcy, tj. Banku, pod warunkiem że kiedykolwiek w trakcie jej życia:

- kurs rynkowy danej pary walut „przebieje” barierę ustawioną powyżej kursu rynkowego z dnia zawarcia transakcji – przebicie od dołu; wystawca gra na brak wzrostów, stabilizację lub spadek kursu;
- kurs rynkowy danej pary walut „przebieje” barierę ustawioną poniżej kursu rynkowego z dnia zawarcia transakcji – przebicie od góry; wystawca gra na brak spadku, stabilizację lub wzrost kursu.

Jeżeli żaden z tych warunków nie zostanie spełniony, wystawca opcji nie uiszcza żadnej wypłaty i zachowuje całą otrzymaną pierwotnie premię.

Premia, którą otrzymuje sprzedający opcję wystawca, jest określona jako procent kwoty wypłaty. Jej wysokość zależy od poziomu bariery oraz zmienności rynkowej danej pary walut. Im bliżej bieżącego kursu rynkowego jest bariera, tym większe prawdopodobieństwo jej „przebicia” i konieczności uiszczenia wypłaty, przez co wystawiona opcja jest droższa. Podobnie rzecz ma się ze zmiennością rynkową – im większa zmienność, tym droższa opcja. Premia wypłacana jest dwa dni robocze od dnia zawarcia transakcji.

KORZYŚCI

Otrzymana premia. Z góry znane kwoty rozliczenia transakcji – tak zysku, jak i straty.

RYZIKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na ryzyku, że Bank dokona jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

Konieczność uiszczenia całości ustalonej kwoty wypłaty, w przypadku gdy w dniu realizacji opcji warunki transakcji zostaną spełnione.

GRAFICZNA INTERPRETACJA

Zależnie od tego, czy w ciągu życia opcji bariera opcji egzotycznej typu *one-touch* zostanie osiągnięta, rozliczenie wystawionej opcji może wyglądać następująco:

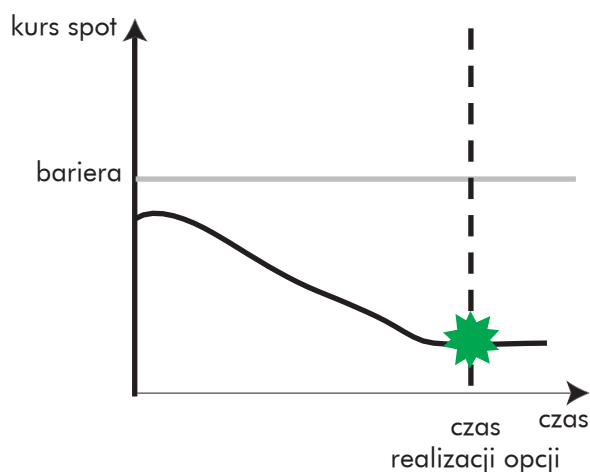
Cena opcji kwotowana:	35–45%
Kurs spot w momencie zakupu:	EUR/PLN 4,5900
Data realizacji opcji:	1 miesiąc
Ustawienie bariery:	EUR/PLN 4,7000
Obserwacja bariery:	ciągła (od zakupu opcji do dnia realizacji)

SCENARIUSZ ROZLICZENIA OPCJI

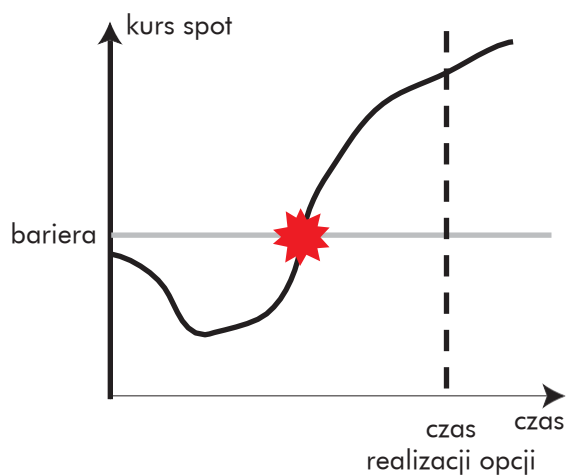
OPCJA OT/bariera 4,7000		
Premia otrzymana przez sprzedającego w EUR*	Czy nastąpiło przebicie bariery TAK/NIE	Wypłata w EUR na rzecz kupującego
35 000	5,3000	-100 000
35 000	5,1500	-100 000
35 000	5,0000	-100 000
35 000	4,6000	zachowana premia
35 000	4,2000	zachowana premia
35 000	4,0000	zachowana premia

* Premia zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Sytuacja, kiedy bariera nie zostaje osiągnięta i wystawca nie uiszcza wypłaty:

Sytuacja, kiedy bariera zostaje osiągnięta i wystawca uiszcza wypłatę:

8. OPCJE EGZOTYCZNE TYPU *DOUBLE NO-TOUCH* (OPCJA BINARNA)

8.1 ZAKUP OPCJI/OPCJA TYPU „ZAKŁAD”

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKCJI

Kupno opcji egzotycznej typu *double no-touch* (DNT) pozwala nabywcy na skorzystanie ze zmian kursu walutowego w przyszłości. Nabywając opcję Klient ponosi koszt premii na rzecz wystawcy opcji, tj. Banku. Opcja ma określone z góry trzy parametry: kwotę wypłaty i poziomy dwóch barier.

W zamian za zapłaconą premię nabywca opcji ma prawo do otrzymania kwoty wypłaty w dniu wygaśnięcia opcji. Do wypłaty dojdzie, pod warunkiem że w trakcie życia opcji kurs rynkowy nigdy nie „przebieje” żadnej z barier. Bariery ustawione są w ten sposób, że jedna bariera jest powyżej, a druga poniżej bieżącego kursu rynkowego.

Jeśli którakolwiek z barier zostanie osiągnięta, nabywca opcji nie otrzymuje żadnej wypłaty.

Premia, którą płaci nabywca opcji, jest określona jako procent kwoty wypłaty. Jej wysokość zależy od poziomu barier oraz zmienności rynkowej danej pary walut. Im dalej bieżącego kursu rynkowego są bariery, tym mniejsze prawdopodobieństwo ich „przebicia”. Oznacza to większe prawdopodobieństwo otrzymania wypłaty, przez co opcja jest droższa. Inaczej rzecz ma się ze zmiennością rynkową – im większa zmienność, tym większe szanse na „przebicie” barier, przez co opcja jest tańsza. Premia płacona jest w dniu zawarcia transakcji.

KORZYŚCI

Osiągnięcie z góry ustalonej kwoty wypłaty, w przypadku gdy kiedykolwiek w trakcie życia opcji zostaną spełnione warunki transakcji.

Z góry znane kwoty rozliczenia transakcji – tak zysku, jak i straty.

RYZYO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

Brak wypłaty i utrata premii w przypadku braku spełnienia warunków transakcji. Strata ograniczona do wysokości zapłaconej premii.

GRAFICZNA INTERPRETACJA

Zależnie od tego, czy w ciągu życia opcji którakolwiek z barier opcji egzotycznej typu *double no-touch* zostanie osiągnięta, rozliczenie zakupionej opcji może wyglądać następująco:

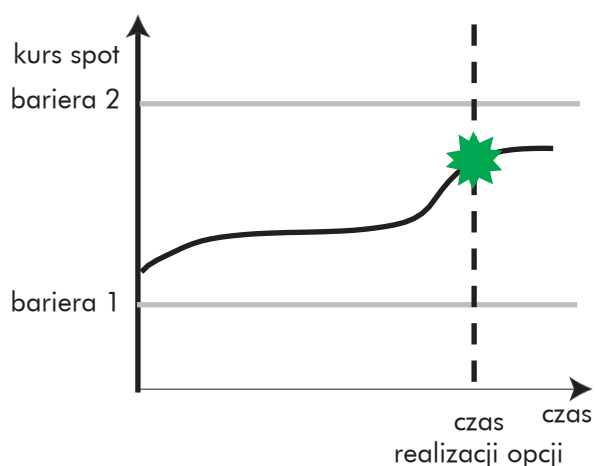
Cena opcji kwotowana:	30–40%
Kurs spot w momencie zakupu:	EUR/PLN 4,5900
Data realizacji opcji:	1 miesiąc
Ustawienie bariery:	EUR/PLN 4,2400 oraz 4,7000
Obserwacja bariery:	ciągła (od zakupu opcji do dnia realizacji)

OPCJA DNT/bariery 4,2000 i 4,7000

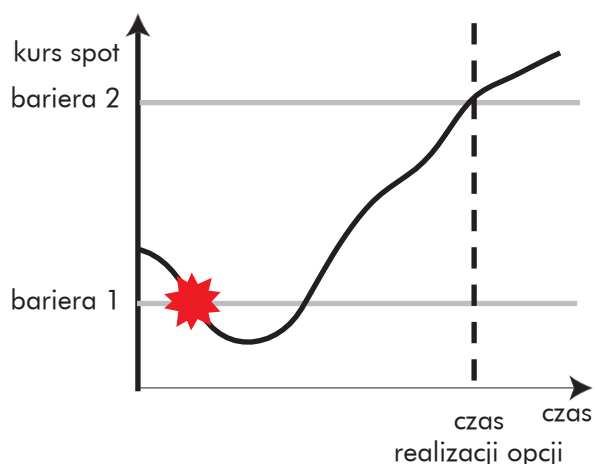
Premia płacona przez nabywcę opcji w EUR*	Czy nastąpiło przebicie bariery TAK/NIE	Wypłata w EUR na rzecz kupującego
-40 000	5,3000	0
-40 000	4,7000	0
-40 000	4,6500	100 000
-40 000	4,6000	100 000
-40 000	4,2500	100 000
-40 000	4,2000	0
-40 000	4,0000	0

* Premia zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Sytuacja, kiedy żadna z barier nie zostaje osiągnięta i kupujący otrzymuje wypłatę:

Sytuacja, kiedy któraś z barier zostaje osiągnięta i opcja wygasa bez wartości:

8.2 SPRZEDAŻ OPCJI/OPCJA TYPU „ZAKŁAD”

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKCJI

Sprzedaż, czyli wystawienie opcji egzotycznej typu *double no-touch* (DNT), pozwala sprzedawcy na otrzymanie premii z tytułu ekspozycji na ryzyko zmiany kursu walutowego w przyszłości. Opcja ma określone z góry trzy parametry: kwotę wypłaty i poziomy dwóch barier.

W zamian za otrzymaną premię wystawca opcji ma obowiązek uiszczenia kwoty wypłaty w dniu realizacji opcji na rzecz nabywcy, tj. Banku. Do wypłaty dojdzie, pod warunkiem że w trakcie życia opcji kurs rynkowy nigdy nie „przebieje” żadnej z barier. Bariery ustawione są w ten sposób, że jedna bariera jest powyżej, a druga poniżej bieżącego kursu rynkowego.

Jeżeli którakolwiek z barier zostanie osiągnięta, wystawca opcji nie uiszcza żadnej wypłaty.

Premia, którą dostaje wystawca opcji, jest określona jako procent kwoty wypłaty. Jej wysokość zależy od poziomu bariery oraz zmienności rynkowej danej pary walut. Im dalej bieżącego kursu rynkowego są bariery, tym mniejsze prawdopodobieństwo ich „przebicia”. Oznacza to większe prawdopodobieństwo konieczności uiszczenia wypłaty, przez co wystawiona opcja jest droższa. Inaczej rzecz ma się ze zmiennością rynkową – im większa zmienność, tym większe szanse na „przebicie” barier, przez co opcja jest tańsza. Premia płacona jest w dniu zawarcia transakcji.

KORZYŚCI

Możliwość uzyskania premii.

Z góry znane kwoty rozliczenia transakcji – tak zysku, jak i straty.

RYZYKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta. Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub

będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

Konieczność uiszczenia całości ustalonej kwoty wypłaty, w przypadku gdy w dniu realizacji opcji warunki transakcji zostaną spełnione.

Z góry znane kwoty rozliczenia transakcji – tak zysku, jak i straty.

GRAFICZNA INTERPRETACJA

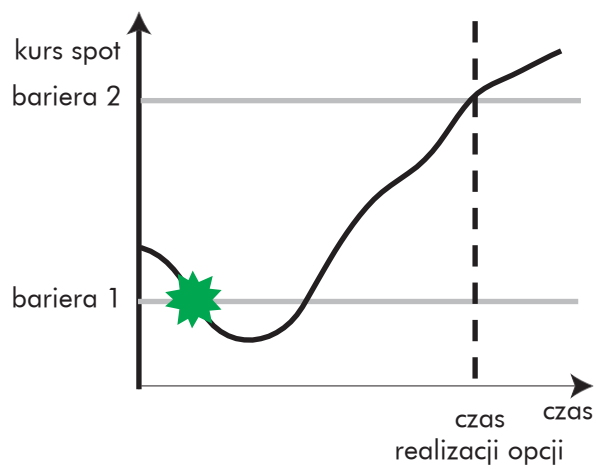
Zależnie od tego, czy w ciągu życia opcji któraś bariera opcji egzotycznej typu *double no-touch* zostanie osiągnięta, rozliczenie wystawionej opcji może wyglądać następująco:

Cena opcji kwotowana:	40–55%
Kurs spot w momencie zakupu:	EUR/PLN 4,5900
Data realizacji opcji:	1 miesiąc
Ustawienie bariery:	EUR/PLN 4,2400 oraz 4,7000
Obserwacja bariery:	ciągła (od zakupu opcji do dnia realizacji)

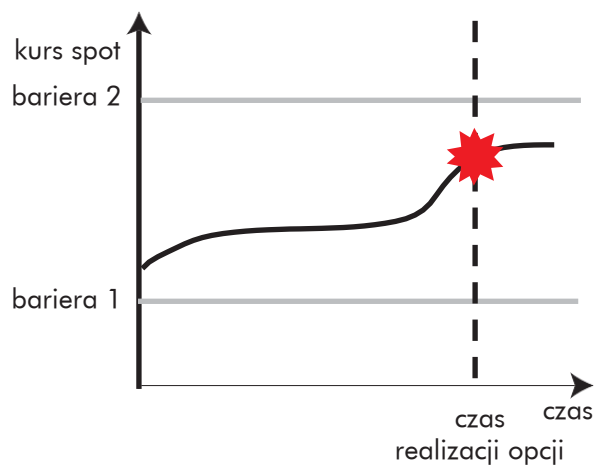
OPCJA DNT/bariery 4,2400 i 4,7000		
Premia otrzymana przez sprzedającego w EUR*	Czy nastąpiło przebicie bariery TAK/NIE	Wypłata w EUR na rzecz kupującego
40 000	5,3000	0
40 000	4,7000	0
40 000	4,6500	-100 000
40 000	4,6000	-100 000
40 000	4,2500	-100 000
40 000	4,2000	0
40 000	4,0000	0

* Premia zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Sytuacja, kiedy jedna z barier zostaje osiągnięta i wystawiający opcję nie uiszcza wypłaty:

Sytuacja, kiedy żadna z barier nie zostaje osiągnięta i wystawca opcji uiszcza wypłatę:

9. OPCJE EGZOTYCZNE TYPU *EUROPEAN DIGITAL* (OPCJA BINARNA)

9.1 ZAKUP OPCJI/OPCJA TYPU „ZAKŁAD”

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKCJI

Kupno opcji egzotycznej typu *european digital* (ED) pozwala nabywcy na skorzystanie ze zmian kursu walutowego w przyszłości. Nabywając opcję Klient ponosi koszt premii na rzecz wystawcy opcji, tj. Banku. Opcja ma określone z góry dwa parametry: kwotę wypłaty i poziom bariery. W zamian za zapłaconą premię nabywca opcji ma prawo do otrzymania kwoty wypłaty, pod warunkiem że w dniu realizacji opcji:

- fixing NBP lub kurs odpowiedniego Banku Centralnego (np. ECB) dla danej pary walut będzie wyższy od poziomu bariery; bariera „przebita” od dołu, gra na wzrost kursu – CALL;
- fixing NBP lub kurs odpowiedniego Banku Centralnego (np. ECB) dla danej pary walut będzie niższy od poziomu bariery; bariera „przebita” od góry, gra na spadek kursu – PUT.

Uwaga: bariera może być ustawiona poniżej lub powyżej bieżącego kursu terminowego.

Jeżeli żaden z tych warunków nie zostanie spełniony, nabywca opcji nie otrzymuje żadnej wypłaty.

Premia, którą płaci nabywca opcji, jest określona jako procent kwoty wypłaty. Jej wysokość zależy od poziomu bariery oraz zmienności rynkowej danej pary walut. Im bliżej bieżącego kursu terminowego znajduje się bariera, tym większe prawdopodobieństwo jej „przebitia” i otrzymania wypłaty, przez co opcja jest droższa. Podobnie rzecz ma się ze zmiennością rynkową – im większa zmienność, tym droższa opcja. Premia płacona jest w dniu zawarcia transakcji.

KORZYŚCI

Osiągnięcie z góry ustalonej kwoty wypłaty, w przypadku gdy w dniu realizacji opcji warunki transakcji zostaną spełnione. Z góry znane kwoty rozliczenia transakcji zysku i straty.

RYZYKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną

transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

Brak wypłaty i utrata premii w przypadku niespełnienia warunków transakcji w dniu realizacji opcji. Strata ograniczona do wysokości zapłaconej premii.

GRAFICZNA INTERPRETACJA

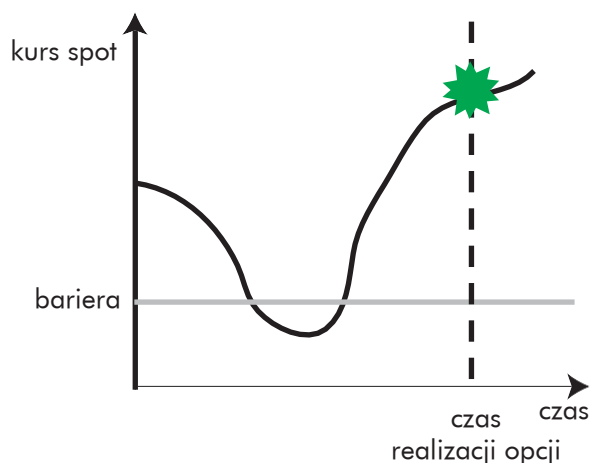
W zależności od tego, czy bariera opcji binarnej zostanie osiągnięta, rozliczenie zakupionej opcji *European digital* może wyglądać następująco:

Cena opcji kwotowana:	25–35%
Kurs EUR/PLN w momencie zakupu opcji:	4,5900
Data realizacji opcji:	1 miesiąc
Bariera:	powyżej 4,7000

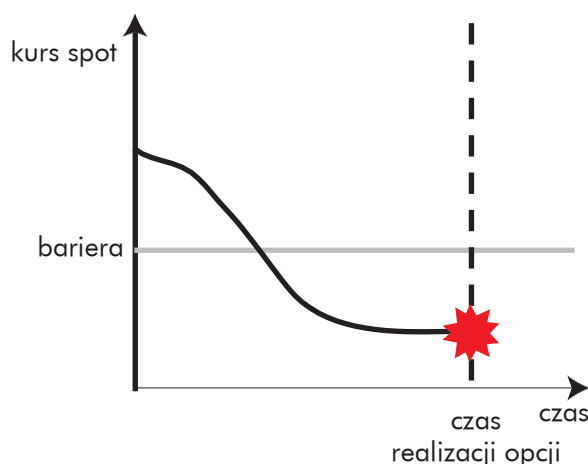
OPCJA ED/bariera 4,7000		
Premia płacona przez nabywcę opcji w EUR*	Czy nastąpiło przebicie bariery TAK/NIE	Wypłata w EUR na rzecz kupującego
-35 000	5,3000	100 000
-35 000	5,1500	100 000
-35 000	5,0000	100 000
-35 000	4,6000	0
-35 000	4,2000	0
-35 000	4,0000	0

* Koszt zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Sytuacja, kiedy bariera zostaje osiągnięta i kupujący otrzymuje wypłatę:

Sytuacja, kiedy bariera nie zostaje osiągnięta i opcja wygasa bez wartości:

9.2 SPRZEDAŻ OPCJI/OPCJA TYPU „ZAKŁAD”

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKCJI

Sprzedaż, czyli wystawienie opcji egzotycznej typu *european digital* (ED), pozwala sprzedającemu na otrzymanie premii z tytułu ekspozycji na ryzyko zmiany kursu walutowego w przyszłości. Opcja ma określone z góry dwa parametry: kwotę wypłaty i poziom bariery. W zamian za otrzymaną premię wystawca opcji ma obowiązek uiszczenia kwoty wypłaty na rzecz nabywcy, tj. Banku, pod warunkiem że w dniu realizacji opcji:

- fixing NBP lub kurs odpowiedniego Banku Centralnego (np. ECB) dla danej pary walut będzie wyższy od poziomu bariery, jeżeli bariera była powyżej bieżącego kursu terminowego; bariera „przebita” od dołu, gra na spadek – CALL,
- fixing NBP lub kurs odpowiedniego Banku Centralnego (np. ECB) dla danej pary walut będzie niższy od poziomu bariery, jeżeli bariera była poniżej bieżącego kursu terminowego; bariera „przebita” od góry, gra na wzrost – PUT.

Uwaga: bariera może być ustawiona poniżej lub powyżej bieżącego kursu terminowego. Jeżeli żaden z tych warunków nie zostanie spełniony, wystawca opcji nie uiszcza żadnej wypłaty.

Premia, którą dostaje wystawca opcji, jest określona jako procent kwoty wypłaty. Jej wysokość zależy od poziomu bariery oraz zmienności rynkowej danej pary walut. Im bliżej bieżącego kursu terminowego jest bariera, tym większe prawdopodobieństwo jej „przebitcia” i konieczności dokonania wypłaty, przez co opcja jest droższa. Podobnie rzecz ma się ze zmiennością rynkową – im większa zmienność, tym droższa opcja. Premia wypłacana jest dwa dni robocze po zawarciu transakcji.

KORZYŚCI

Otrzymana premia.

RYZYSKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta. Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie

terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

Konieczność uiszczenia całości ustalonej kwoty wypłaty, w przypadku gdy w dniu realizacji opcji warunki transakcji zostaną spełnione.

Maksymalna strata ograniczona do wysokości wypłaty.

GRAFICZNA INTERPRETACJA

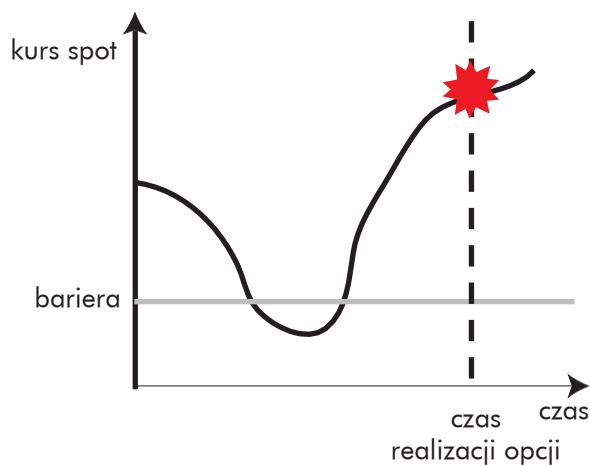
W zależności od tego, czy bariera opcji binarnej zostanie osiągnięta, rozliczenie wystawionej opcji egzotycznej typu *european digital* może wyglądać następująco:

Cena opcji kwotowana:	35–55%
Kurs EUR/PLN w momencie zakupu opcji:	4,5900
Data realizacji opcji:	1 miesiąc
Bariera:	powyżej 4,7000

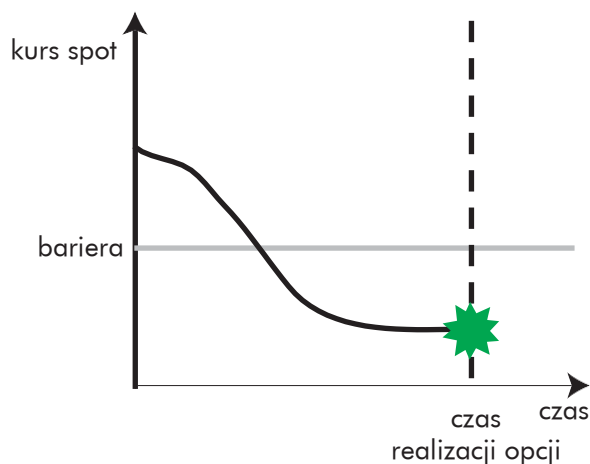
OPCJA ED/bariera 4,7000		
Premia otrzymana przez sprzedającego w EUR*	Czy nastąpiło przebicie bariery TAK/NIE	Wypłata w EUR na rzecz kupującego
35 000	5,3000	-100 000
35 000	5,1500	-100 000
35 000	5,0000	-100 000
35 000	4,6000	0
35 000	4,2000	0
35 000	4,0000	0

* Premia zależy od parametrów opcji; powyższa wartość jest jedynie poglądowa.

Sytuacja, kiedy bariera nie zostaje osiągnięta i wystawca nie dokonuje wypłaty:

Sytuacja, kiedy bariera zostaje osiągnięta i wystawca dokonuje wypłaty:

10. OPCJE AZJATYCKIE TYPU AVERAGE RATE CALL

10.1 ZAKUP OPCJI CALL

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKCJI

Kupno opcji azjatyckiej typu *average rate CALL* pozwala nabywcy na warunkowe zabezpieczenie przed wzrostem kursu walutowego w przyszłości. Nabywając opcję Klient ponosi koszt premii na rzecz sprzedawcy opcji, tj. Banku. Poziom zabezpieczenia, będący kursem realizacji opcji, ustalony jest w momencie zawarcia transakcji opcyjnej.

Ten rodzaj opcji azjatyckiej różni się od opcji *plain vanilla* tym, że kurs referencyjny do rozliczenia opcji jest określony jako średnia obserwowanych fixingów kursu danej pary walut w trakcie życia opcji. Częstotliwość obserwacji może być ustalona na dziennej, tygodniowej lub miesięcznej bazie.

Wysokość premii, którą za opcję płaci nabywca, zależy od atrakcyjności kursu realizacji oraz od częstotliwości obserwacji fixingów. Premia z opcji azjatyckiej kalkulowana na średnich z większej liczby obserwacji jest niższa od premii opartej na wyniku liczonym na podstawie mniejszej liczby obserwacji.

Opcja tego typu rozliczana jest wyłącznie w sposób nierzeczywisty poprzez płatność netto.

KORZYŚCI

Zabezpieczenie przed wzrostem kursu zakupu waluty, pod warunkiem że średnia obserwacji fixingów będzie wyższa od kursu realizacji.

Niższy koszt zabezpieczenia niż przy zakupie opcji *plain vanilla* z tym samym kursem realizacji. Możliwość odstąpienia od zakupu waluty, w przypadku gdy średnia obserwacji fixingów będzie wyższa od kursu realizacji.

RYZIKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

Strata ograniczona do wysokości premii zapłaconej za opcję.

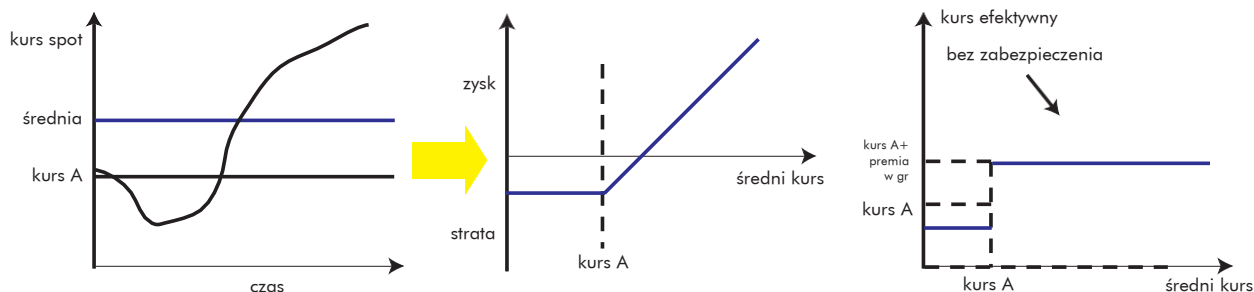
GRAFICZNA INTERPRETACJA

Założenie, że opcja została zrealizowana.

Jeżeli średnia z fixingów w dniu realizacji opcji okaże się wyższa od kursu realizacji, nabywca opcji azjatyckiej typu *average rate CALL* rozliczy zakup waluty wg następującego schematu:

nominał opcji x (średnia z fixingów - kurs realizacji) - wysokość zapłaconej premii

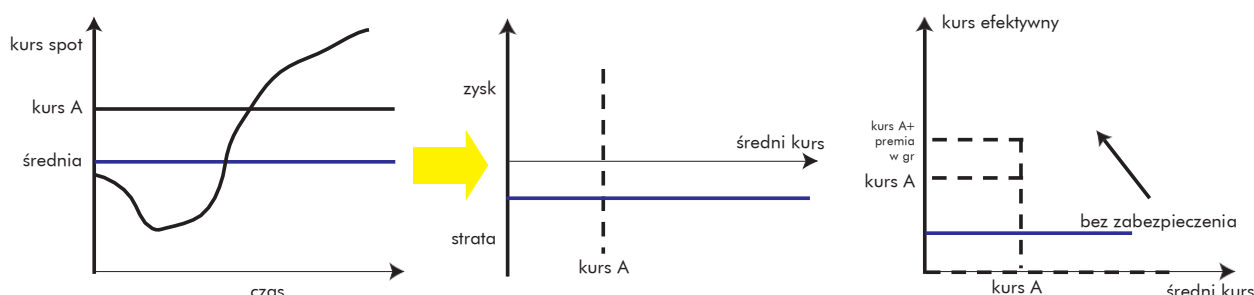
Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja została zrealizowana: profil zysk/strata oraz efektywny kurs zakupu waluty osiągnięty dzięki nabyciu opcji azjatyckiej typu *average rate* CALL w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli zakupu waluty po bieżącym kursie rynkowym:

Założenie, że opcja nie została zrealizowana.

Jeżeli średnia fixingów w dniu realizacji opcji okaże się niższa od kursu realizacji, nabywca opcji azjatyckiej typu *average rate* CALL nie wykona jej i kupi walutę po kursie rynkowym. Efektywny kurs kupna waluty będzie powiększony o wartość zapłaconej premii.

Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja nie została zrealizowana: profil zysk/strata oraz efektywny kurs zakupu waluty osiągnięty dzięki nabyciu opcji azjatyckiej typu *average rate* CALL w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli zakupu waluty po bieżącym kursie rynkowym:

10.2 SPRZEDAŻ OPCJI CALL

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKCJI

Sprzedaż, czyli wystawienie opcji azjatyckiej typu *average rate* CALL, pozwala sprzedającemu na otrzymanie premii z tytułu ekspozycji na ryzyko zmiany kursu walutowego w przyszłości. Wystawienie opcji kupna wiąże się z obowiązkiem sprzedaży określonej kwoty waluty na rzecz nabywcy opcji, tj. Banku. Kurs realizacji ustalony jest w momencie zawarcia transakcji opcyjnej.

Ten rodzaj opcji azjatyckiej różni się od *plain vanilla* tym, że kurs referencyjny do rozliczenia opcji jest określony jako średnia obserwowanych fixingów kursu danej pary walut w trakcie życia opcji. Częstotliwość obserwacji może być ustalona na dziennej, tygodniowej lub miesięcznej bazie.

Wysokość premii, którą za opcję otrzymuje wystawca, zależy od atrakcyjności kursu realizacji oraz od częstotliwości obserwacji fixingów. Premia z opcji azjatyckiej kalkulowana na średnich z większej liczby obserwacji jest niższa od premii opartej na wyniku liczonemu na podstawie mniejszej liczby obserwacji. Premia wypłacana jest dwa dni robocze od dnia zawarcia transakcji.

Opcja tego typu rozliczana jest wyłącznie w sposób nierzeczywisty poprzez płatność netto.

KORZYŚCI

Otrzymana premia.

RYZIKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

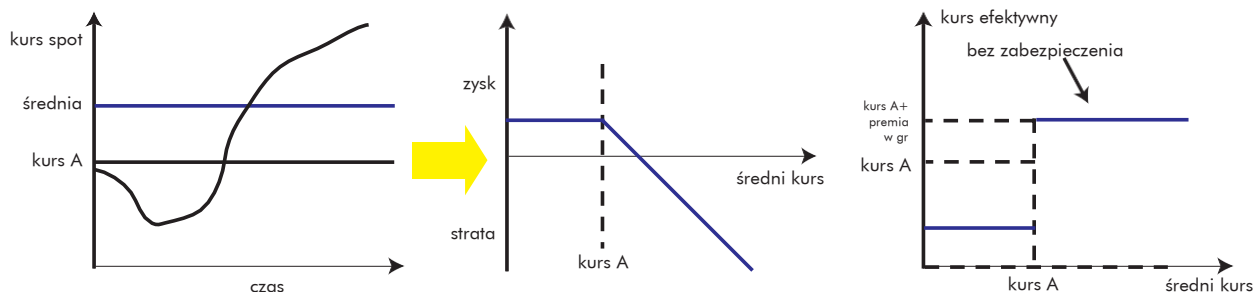
Jeżeli średnia obserwowanych fixingów w dniu realizacji opcji okaże się wyższa od kursu realizacji, wystawca opcji azjatyckiej typu *average rate CALL* ma obowiązek rozliczenia z nabywcą posiadającym prawo kupna po kursie realizacji. Strata z tego wynikająca jest proporcjonalna do różnicy między średnią a kursem realizacji dla danego nominału opcji.

GRAFICZNA INTERPRETACJA

Założenie, że opcja została zrealizowana.

Jeżeli średnia fixingów w dniu realizacji opcji okaże się wyższa od kursu realizacji, wystawca opcji azjatyckiej typu *average rate CALL* rozliczy walutę z nabywcą posiadającym prawo kupna po kursie realizacji. Efektywny kurs sprzedaży waluty będzie powiększony o wartość otrzymanej premii.

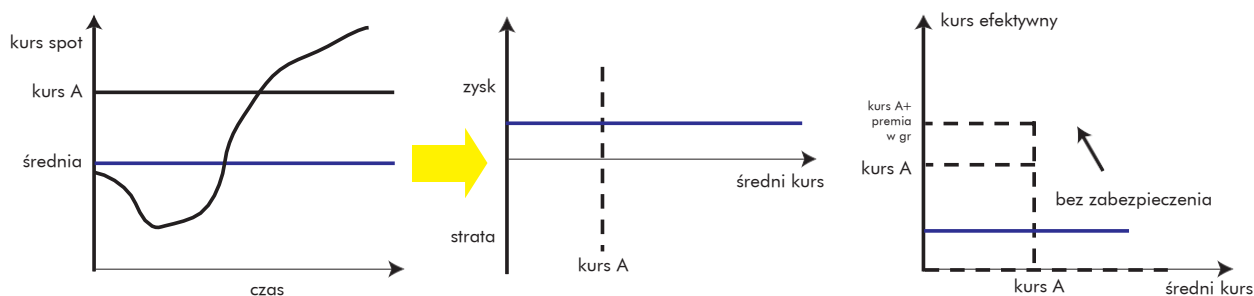
Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja została zrealizowana: profil zysk/strata oraz efektywny kurs sprzedaży waluty osiągnięty dzięki wystawieniu opcji azjatyckiej typu *average rate* CALL w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli sprzedaży waluty po bieżącym kursie rynkowym:

Założenie, że opcja nie została zrealizowana.

Jeżeli średnia fixingów w dniu realizacji opcji okaże się niższa od kursu realizacji, wystawca opcji azjatyckiej typu *average rate* CALL będzie mógł sprzedać walutę po kursie rynkowym. Efektywny kurs sprzedaży waluty będzie powiększony o wartość otrzymanej premii.

Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja nie została zrealizowana: profil zysk/strata oraz efektywny kurs sprzedaży waluty osiągnięty dzięki wystawieniu opcji azjatyckiej typu *average rate* CALL w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli sprzedaży waluty po bieżącym kursie rynkowym:

11. OPCJE AZJATYCKIE TYPU AVERAGE RATE PUT

11.1 ZAKUP OPCJI PUT

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKCJI

Kupno opcji azjatyckiej typu *average rate* PUT pozwala nabywcy na warunkowe zabezpieczenie przed spadkiem kursu walutowego w przyszłości. Nabywając opcję Klient ponosi koszt premii na rzecz sprzedawcy opcji, tj. Banku. Poziom zabezpieczenia, będący kursem realizacji opcji, ustalony jest w momencie zawarcia transakcji opcyjnej.

Ten rodzaj opcji azjatyckiej różni się od opcji *plain vanilla* tym, że kurs referencyjny do rozliczenia opcji jest określony jako średnia obserwowanych fixingów kursu danej pary walut w trakcie życia opcji. Częstotliwość obserwacji może być ustalona na dziennej, tygodniowej lub miesięcznej bazie.

Wysokość premii, którą za opcję płaci nabywca, zależy od atrakcyjności kursu realizacji oraz od częstotliwości obserwacji fixingów. Premia z opcji azjatyckiej kalkulowana na średnich z większej liczby obserwacji jest niższa od premii opartej na wyniku liczonym na podstawie mniejszej liczby obserwacji. Premia płacona jest w dniu zawarcia transakcji.

Opcja tego typu rozliczana jest wyłącznie w sposób nierzeczywisty poprzez płatność netto.

KORZYŚCI

Zabezpieczenie przed spadkiem kursu zakupu waluty, pod warunkiem że średnia obserwacji fixingów będzie niższa od kursu realizacji.

Niższy koszt zabezpieczenia niż przy zakupie opcji *plain vanilla* z tym samym kursem realizacji.

RYZYO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

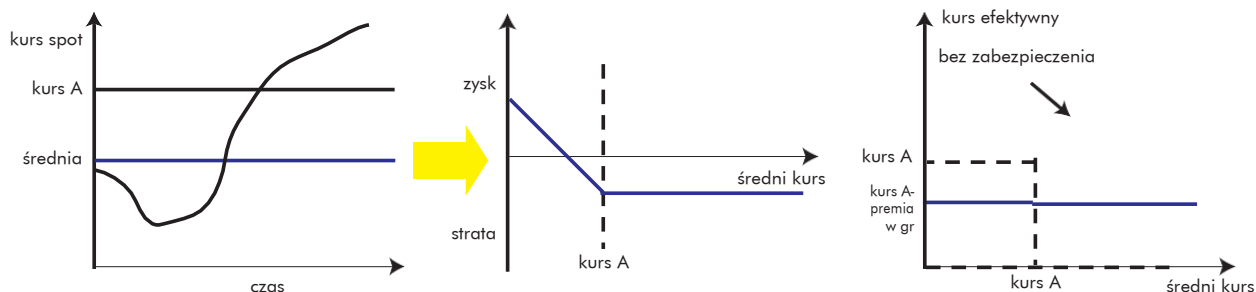
Strata ograniczona do wysokości premii zapłaconej za opcję.

GRAFICZNA INTERPRETACJA

Założenie, że opcja została zrealizowana.

Jeżeli średnia fixingów w dniu realizacji opcji okaże się niższa od kursu realizacji, nabywca opcji azjatyckiej typu *average rate PUT* wykona nabyte prawo do sprzedaży waluty i dokona rozliczenia po kursie realizacji. Efektywny kurs sprzedaży waluty będzie obniżony o wartość zapłaconej premii.

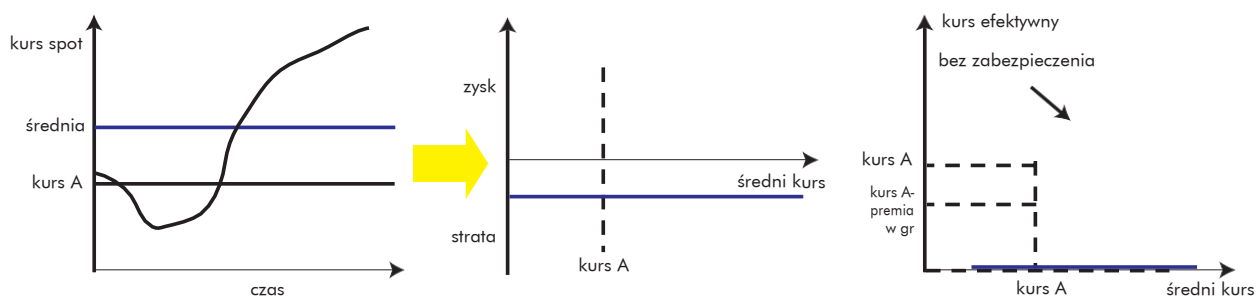
Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja została zrealizowana: profil zysk/strata oraz efektywny kurs sprzedaży waluty osiągnięty dzięki nabyciu opcji azjatyckiej typu *average rate* PUT w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli sprzedaży po bieżącym kursie rynkowym:

Założenie, że opcja nie została zrealizowana.

Jeżeli średnia fixingów w dniu realizacji opcji okaże się wyższa od kursu realizacji, nabywca opcji azjatyckiej typu *average rate* PUT nie wykona jej i może rozliczyć ją po kursie rynkowym. Efektywny kurs rozliczenia waluty będzie obniżony o wartość zapłaconej premii.

Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja nie została zrealizowana: profil zysk/strata oraz efektywny kurs sprzedaży waluty osiągnięty dzięki nabyciu opcji azjatyckiej typu *average rate* PUT w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli sprzedaży waluty po bieżącym kursie rynkowym:

11.2 SPRZEDAŻ OPCJI PUT

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKCJI

Sprzedaż, czyli wystawienie opcji azjatyckiej typu *average rate* PUT, pozwala na otrzymanie premii z tytułu ekspozycji na ryzyko zmiany kursu walutowego w przyszłości. Wystawienie opcji sprzedaży wiąże się z obowiązkiem kupna określonej kwoty waluty od nabywcy opcji, tj. Banku. Kurs realizacji ustalony jest w momencie zawarcia transakcji opcyjnej.

Ten rodzaj opcji azjatyckiej różni się od *plain vanilla* tym, że kurs referencyjny do rozliczenia opcji jest określony jako średnia arytmetyczna obserwowanych fixingów kursu danej pary walut w trakcie życia opcji. Częstotliwość obserwacji może być dzienna, tygodniowa lub miesięczna.

Wysokość premii, którą za opcję otrzymuje wystawca, zależy od atrakcyjności kursu realizacji oraz od częstotliwości obserwacji fixingów. Premia z opcji azjatyckiej kalkulowana na średnich z większej liczby obserwacji jest niższa od premii opartej na wyniku liczonemu na podstawie mniejszej liczby obserwacji. Premia wypłacana jest dwa dni robocze od dnia zawarcia transakcji.

Opcja tego typu rozliczana jest wyłącznie w sposób nierzeczywisty poprzez płatność netto.

KORZYŚCI

Otrzymana premia.

RYZIKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

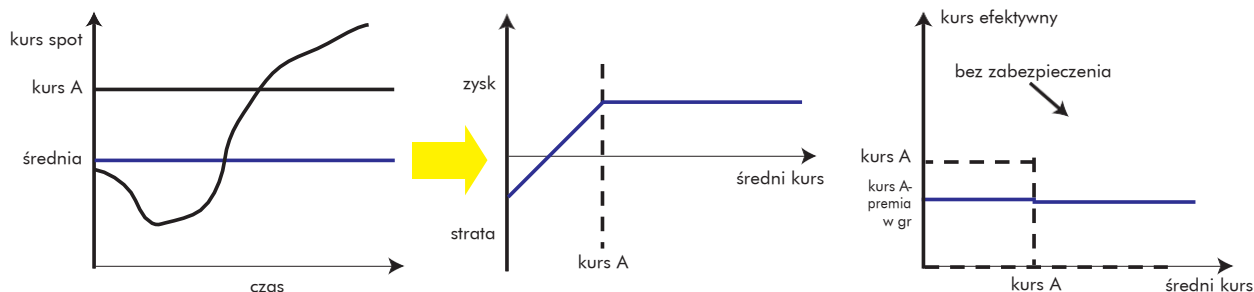
Jeżeli średnia obserwowanych fixingów w dniu realizacji opcji okaże się niższa od kursu realizacji, wystawca opcji azjatyckiej typu *average rate* PUT ma obowiązek rozliczenia z nabywcą posiadającym prawo sprzedaży waluty po kursie realizacji – wynikająca strata jest proporcjonalna do różnicy między średnią a kursem realizacji.

GRAFICZNA INTERPRETACJA

Założenie, że opcja została zrealizowana.

Jeżeli średnia fixingów w dniu realizacji opcji okaże się niższa od kursu realizacji, wystawca opcji azjatyckiej typu *average rate* PUT rozliczy walutę po kursie realizacji. Efektywny kurs kupna waluty będzie obniżony o wartość otrzymanej premii.

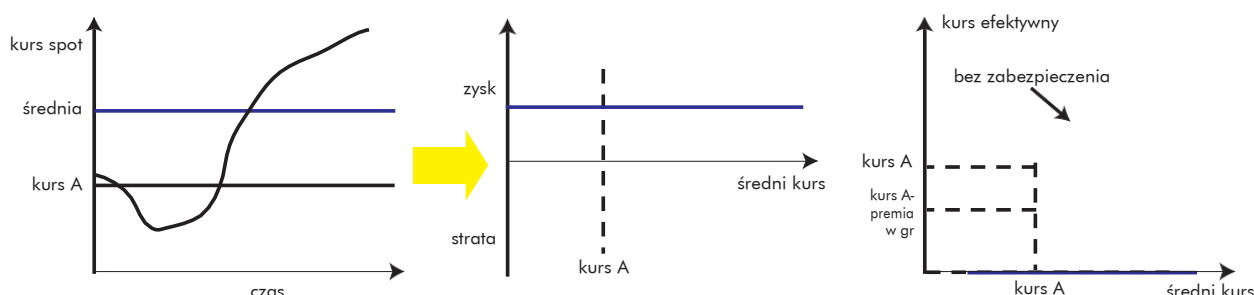
Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja została zrealizowana: profil zysk/strata oraz efektywny kurs kupna waluty osiągnięty dzięki wystawieniu opcji azjatyckiej typu *average rate* PUT w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli zakupu waluty po bieżącym kursie rynkowym:

Założenie, że opcja nie została zrealizowana.

Jeżeli średnia fixingów w dniu realizacji opcji okaże się wyższa od kursu realizacji, wystawca opcji azjatyckiej typu *average rate* PUT będzie mógł kupić walutę po kursie rynkowym. Efektywny kurs zakupu waluty będzie obniżony o wartość otrzymanej premii.

Poniższe wykresy przedstawiają sytuację, gdy opcja nie została zrealizowana, profil zysk/strata oraz efektywny kurs kupna waluty osiągnięty dzięki wystawieniu opcji azjatyckiej typu *average rate* PUT w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli zakupu waluty po bieżącym kursie rynkowym:

12. STRATEGIE OPCYJNE ASYMETRYCZNE

ZASTOSOWANIE, OPIS TRANSAKCJI

Strategie opcyjne wykorzystywane są jako zabezpieczenie przed zmianami kursu walutowego. Jest to złożenie dwóch lub większej liczby opcji, mające na celu zabezpieczenie przed wzrostem lub spadkiem kursu. Strategia opcyjna może mieć charakter strategii zerokosztowej, co oznacza, iż jej zawarcie nie wiąże się z zapłatą premii opcyjnych w dniu zawarcia transakcji. Premie opcyjne się równoważą, tzn. następuje potrącenie wzajemnych wierzytelności z tytułu zapłaty premii opcyjnej ze strony Banku oraz Klienta w dniu zawarcia transakcji.

W strategii symetrycznej opcje kupione i sprzedane mają taki sam nominal. Strategia opcyjna asymetryczna polega na sprzedaży przez Klienta opcji o określonym nominale (nominał opcji sprzedawanej musi odpowiadać ekspozycji walutowej Klienta) oraz kupnie opcji o nominale mniejszym od nominału opcji sprzedanej. Klient nie ponosi kosztów związanych z zawarciem transakcji opcyjnej, ponieważ premia płacona przez Klienta za zakupione opcje równa się premii otrzymanej za opcje sprzedane. Dzięki strategii asymetrycznej Klient zyskuje atrakcyjny kurs w zamian za niepełne zabezpieczenie. Przykładowo: asymetria 1:1,5, gdy ekspozycja walutowa Klienta wynosi 150 000 EUR, polega na sprzedaży opcji o nominale 150 000 EUR i kupnie opcji o nominale 100 000 EUR. Dopuszczalne są różne wartości asymetrii.

RYZYO

Klient nie partycypuje w pozytywnych zmianach kursowych na rynku.

Potencjalne utracone korzyści wynikające z pozytywnej dla zabezpieczanej transakcji handlowej zmiany kursu w przyszłości są nieograniczone.

Niepełne zabezpieczenie przed zmianami kursu walutowego.

Mogą wystąpić ryzyka właściwe dla poszczególnych opcji wchodzących w skład strategii.

W przypadku gdy nominał opcji sprzedawanej jest wyższy od ekspozycji walutowej Klienta, Klient jest narażony na stratę, która nie będzie zrównoważona przepływami z działalności handlowej Klienta.

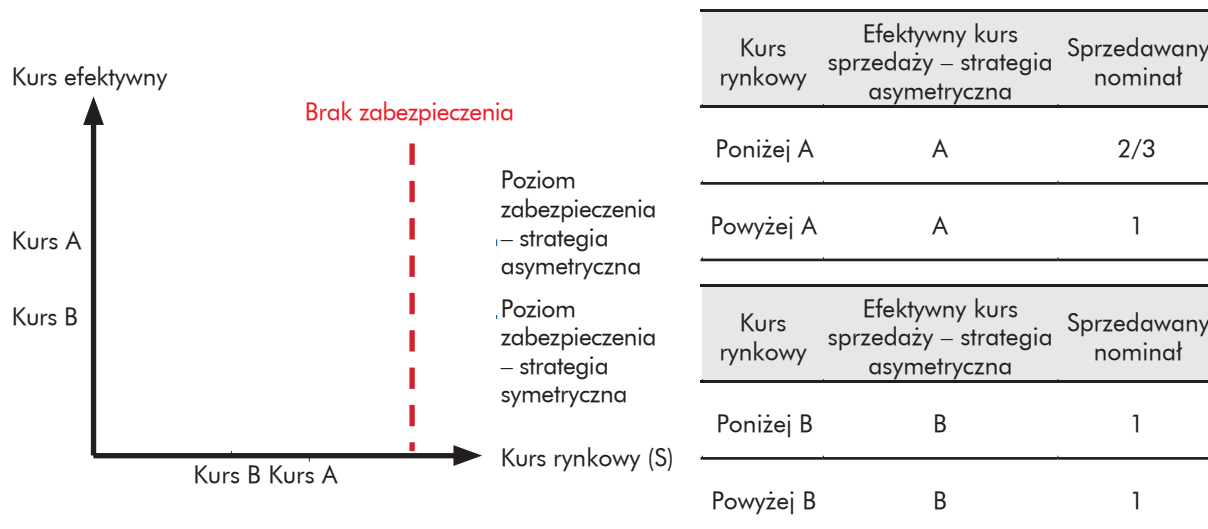
SCENARIUSZ ROZLICZENIA TRANSAKCJI ASYMETRYCZNEJ TRANSAKCJA SPRZEDAŻY WALUTY Z ZASTOSOWANIEM ASYMETRII 1:1,5

Jeżeli kurs rynkowy (S) znajdzie się powyżej kursu wykonania opcji (A) – Klient sprzedaje walutę w kwocie odpowiadającej nominałowi (realizowana jest sprzedana opcja PUT/CALL) po kursie wykonania opcji (A).

Jeżeli kurs rynkowy (S) znajdzie się poniżej kursu wykonania opcji (A) – Klient sprzedaje walutę bazową w kwocie odpowiadającej 2/3 nominału (realizowana jest kupiona opcja PUT/CALL) po kursie wykonania opcji (A).

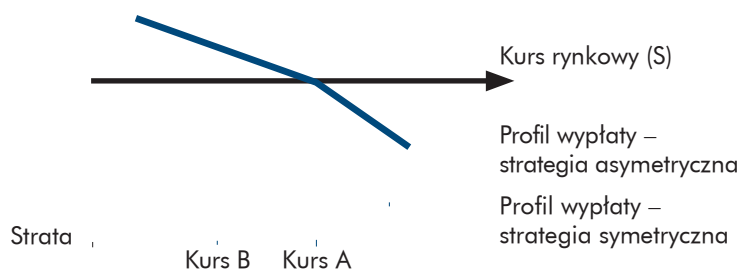
GRAFICZNA INTERPRETACJA TRANSAKCJI Z ZASTOSOWANIEM ASYMETRII 1:1,5

Efektywny kurs sprzedaży waluty osiągnięty dzięki zastosowaniu strategii opcyjnej w porównaniu do pozycji nie zabezpieczonej, czyli sprzedaży waluty po bieżącym kursie rynkowym.

PROFIL WYPŁATY (ZYSK/STRATA) Z TYTUŁU REALIZACJI STRATEGII Z ZASTOSOWANIEM ASYMETRII 1:1,5

Zysk ▲

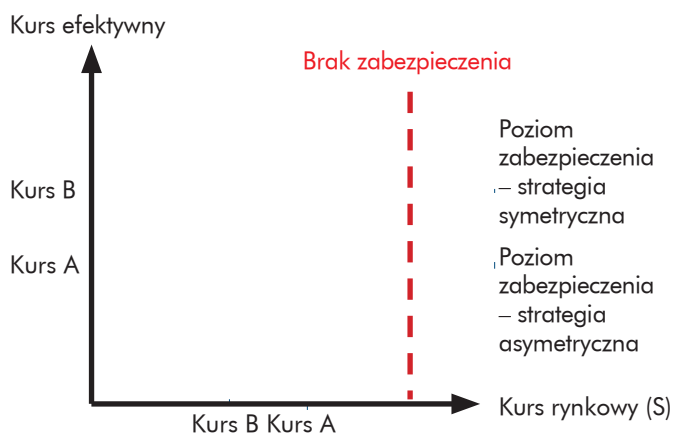
SCENARIUSZ ROZLICZENIA TRANSAKCJI ASYMETRYCZNEJ – TRANSAKCJA KUPNA WALUTY Z ZASTOSOWANIEM ASYMETRII 1:1,5

Jeżeli kurs rynkowy (S) znajdzie się poniżej kursu wykonania opcji (A) – Klient kupuje walutę w kwocie odpowiadającej nominalowi (realizowana jest sprzedana opcja CALL) po kursie wykonania opcji (A).

Jeżeli kurs rynkowy (S) znajdzie się powyżej kursu wykonania opcji (A) – Klient kupuje walutę bazową w kwocie odpowiadającej 2/3 nominalu (realizowana jest kupiona opcja PUT) po kursie wykonania opcji (A).

GRAFICZNA INTERPRETACJA TRANSAKCJI Z ZASTOSOWANIEM ASYMETRII 1:1,5

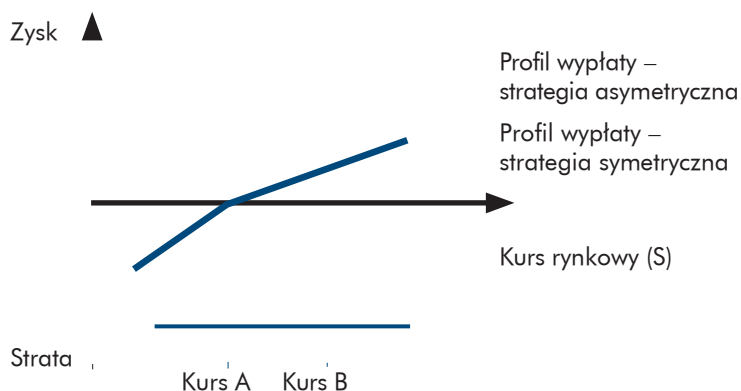
Efektywny kurs kupna waluty osiągnięty dzięki zastosowaniu strategii opcyjnej w porównaniu do pozycji niezabezpieczonej, czyli kupna waluty po bieżącym kursie rynkowym.

Kurs rynkowy	Efektywny kurs kupna – strategia asymetryczna	Kupowany nominal
Poniżej A	A	1
Powyżej A	A	2/3

Kurs rynkowy	Efektywny kurs kupna – strategia asymetryczna	Kupowany nominal
Poniżej B	B	1
Powyżej B	B	1

PROFIL WYPŁATY (ZYSK/STRATA) Z TYTUŁU REALIZACJI STRATEGII Z ZASTOSOWANIEM ASYMETRII 1:

POTENCJALNE RYZYKO FINANSOWE KLIENTA Z TYTUŁU ROZLICZENIA TRANSAKCJI NETTO – PRZYKŁAD DLA KWOTY 100 000 EUR Z ZASTOSOWANIEM ASYMETRII 1:1,5

Zgodnie z analizą wrażliwości zmiana kursu walutowego o 1 grosz = 0,0100 PLN dla par EUR/PLN, USD/PLN, GBP/PLN powoduje zmianę o +/- 1 500 PLN dla kwoty transakcji 150 000 EUR (w zależności od kierunku walutowej transakcji terminowej). Liczymy: $0,0100 \times 150\,000 \text{ EUR} = 1\,500 \text{ PLN}$.

Strategia asymetryczna dla Klienta z ekspozycją na 150 000 EUR składa się z opcji sprzedanej z nominałem 150 000 EUR i opcji kupionej z nominałem 100 000 EUR.

EKSPORT

4,2000	3,9500	25 000
4,2000	4,0000	20 000
4,2000	4,0500	15 000
4,2000	4,1000	10 000
4,2000	4,1500	5 000
4,2000	4,2000	0
4,2000	4,2500	-7 500
4,2000	4,3000	-15 000
4,2000	4,3500	-22 500
4,2000	4,4000	-30 000
4,2000	4,4500	-37 500

IMPORT

4,2000	3,9500	-37 500
4,2000	4,0000	-30 000
4,2000	4,0500	-22 500
4,2000	4,1000	-15 000
4,2000	4,1500	-7 500
4,2000	4,2000	0
4,2000	4,2500	5 000
4,2000	4,3000	10 000
4,2000	4,3500	15 000
4,2000	4,4000	20 000
4,2000	4,4500	25 000

13. WALUTOWE TRANSAKcje POCHODNE – INFORMACJE DODATKOWE

Transakcja opcji walutowych (FX Option) – to instrument finansowy, będący w rozumieniu art. 2 pkt 2) ustawy o obrocie opcją, której instrumentem bazowym jest waluta i który jest wykonywany przez dostawę lub rozliczenie pieniężne.

Klient zawierający walutową transakcję pochodną: opcję *plain vanilla* lub opcję barierową – warunkowo nabywa bądź zbywa instrument bazowy (walutę) z odroczonym terminem dostawy.

Klient zawierający walutową transakcję pochodną: opcję binarną lub opcję azjatycką nie nabywa bądź nie zbywa bezpośrednio instrumentu bazowego (waluty), lecz instrument pochodny oparty na walucie.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach Bank może wyrazić zgodę na przesunięcie pierwotnie ustalonej daty rozliczenia transakcji na termin późniejszy (tzw. rolowanie). Przesunięcie następuje poprzez zawarcie transakcji odwrotnej w stosunku do transakcji pierwotnej, będącej przedmiotem rolowania oraz zawarciem nowej transakcji – na warunkach uzgodnionych z Klientem.

Kosztom zawarcia transakcji jest *mark-up* wbudowany w cenę transakcji. Maksymalna wartość *mark-up* wynosi 15% kwoty transakcji. Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej wartości. *Mark-up* jest jednorazowym kosztem zawarcia transakcji.

W przypadku wcześniejszego rozliczenia transakcji opcji walutowych (FX Option) Bank może pobrać *mark-up*, wliczony w kwotę rozliczenia, w wysokości nieprzekraczającej 20% kwoty transakcji.

Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej wartości.

W związku z transakcjami Bank nie otrzymuje płatności od osób trzecich (zachęt).

Poniżej prezentujemy szacunkowe koszty dla przykładowej kwoty 200 000 PLN oraz *mark-up* na przykładowym poziomie 3%.

Przykład nr 1.

Transakcja kończy się w pierwotnie ustalonym terminie zakończenia transakcji.

	Procentowo (% kwoty transakcji)	Kwotowo
Koszty i opłaty związane z instrumentem finansowym (<i>mark-up</i>)	3%	6 000 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i inwestycjami dodatkowymi	0%	0
Łączne koszty	3%	6 000 PLN

Przykład nr 2.

Transakcja kończy się wcześniej niż w pierwotnie ustalonym terminie zakończenia transakcji.

	Procentowo (% kwoty transakcji)	Kwotowo
Koszty i opłaty związane z instrumentem finansowym (<i>mark-up</i>)	3% <i>mark-up</i> przy zawarciu transakcji	6 000 PLN
	1% <i>mark-up</i> przy zamknięciu transakcji	2 000 PLN
	4% łączny <i>mark-up</i>	8 000 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i inwestycjami dodatkowymi	0%	0
Łączne koszty	4%	8 000 PLN

Zwrot z inwestycji zostanie obniżony o łączne koszty opisane powyżej.

Cena kupna/sprzedaży instrumentu finansowego wynika z bieżącej wyceny rynkowej (BWR) – przy założeniu, że BWR bazuje na kwotowaniach otrzymanych od zewnętrznych dostawców.

Mark-up Banku uwzględnia następujące czynniki:

- aktualne ryzyko kredytowe kontrahenta,
- koszt kapitału Banku alokowany dla konkretnej transakcji,
- koszty transakcyjne związane z zawarciem transakcji,
- kwotę oraz termin zapadalności transakcji.

**TRANSAKCJE OGRANICZAJĄCE
RYZYO ZMIAN POZIOMU
STÓP PROCENTOWYCH**

14. TRANSAKCJA ZAMIANY – STRATEGIA IRS DLA KREDYTOBIORCY

Produkty ograniczające ryzyko stopy procentowej powinny być dopasowane do zobowiązań posiadanych przez Klienta, w szczególności do waluty zobowiązania, nominałów oraz terminów zapadalności. Głównym celem zawarcia transakcji ograniczającej ryzyko jest zminimalizowanie wpływu wahań rynkowych związanych ze wzrostem rynkowych stóp procentowych na działalność biznesową przedsiębiorstwa.

Przed zawarciem transakcji należy dokonać analizy potencjalnych ryzyk rynkowych mogących mieć wpływ na zachowanie się wykorzystywanego instrumentu zabezpieczającego.

W celu szerszego zrozumienia mechanizmu działania narzędzi ograniczających ryzyko wzrostu stóp procentowych prosimy o kontakt z naszym specjalistą produktowym.

ZASTOSOWANIE

Kredytobiorca, którego zobowiązanie odsetkowe oparte jest na zmiennej stopie procentowej, może zabezpieczyć się przed potencjalnym wzrostem stóp procentowych w przyszłości poprzez zawarcie z Bankiem transakcji zamiany – strategii IRS.

CEL ZAWARCIA STRATEGII IRS

Stabilizacja kosztu finansowania zobowiązań w przyszłości.

OPIS PRODUKTU

W strategii IRS Bank periodically płaci odsetki kredytobiorcy na podstawie zmiennego indeksu (np. stawka 1M WIBOR, 3M WIBOR, 1M EURIBOR itp.) – tzw. stopy referencyjnej Banku, a kredytobiorca płaci odsetki Bankowi na podstawie stałej stopy procentowej – tzw. stopy referencyjnej Klienta.

Wzajemne płatności dokonywane są cyklicznie aż do zapadalności transakcji na podstawie ustalonej w dniu zawierania transakcji wysokości nominału, który zazwyczaj jest zbliżony do harmonogramu zabezpieczanego kredytu.

SPOSÓB ROZLICZENIA

- W sytuacji gdy stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, w danym okresie odsetkowym znajduje się powyżej stopy referencyjnej Klienta, to Klient otrzymuje różnicę netto pomiędzy stopą referencyjną Banku, np. 1M WIBOR, a stopą referencyjną Klienta.
- W sytuacji gdy stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, w danym okresie odsetkowym znajduje się poniżej stopy referencyjnej Klienta, to Klient płaci różnicę netto pomiędzy stopą referencyjną Klienta a stopą referencyjną Banku, np. 1M WIBOR.
- Jeżeli stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, jest równa stopie referencyjnej Klienta, suma płatności Banku i Klienta równa jest zero, ponieważ strony płacą odsetki według tej samej stawki.

RYZYO

Ryzyko dopłat w okresach odsetkowych: jeżeli stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, spadnie poniżej stopy referencyjnej Klienta, wtedy Klient będzie płacił Bankowi według wyższej stopy (stopy referencyjnej Klienta) niż wartość stopy referencyjnej Banku, np. 1M WIBOR. Tym samym wynik na transakcji IRS będzie negatywny.

Ryzyko realizacji ujemnej wyceny:

- w przypadku wcześniejszego zamknięcia transakcji może powstać konieczność pokrycia przez Klienta ujemnej wyceny transakcji, tzw. bieżącej wyceny rynkowej (BWR);
- transakcja będzie miała ujemną BWR, jeśli w ciągu jej trwania poziom rynkowych terminowych stóp procentowych (odzwierciedlają one oczekiwania uczestników rynku co do kształtowania się indeksów rynkowych, np. 1M WIBOR, 1M EURIBOR) będzie niższy od stopy referencyjnej Klienta dla pozostałego okresu trwania transakcji;
- BWR jest wyrażona w PLN (kurs fixingu NBP z dnia wyceny).

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

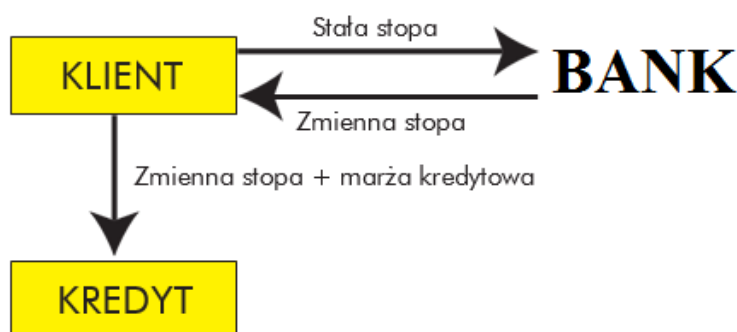
Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

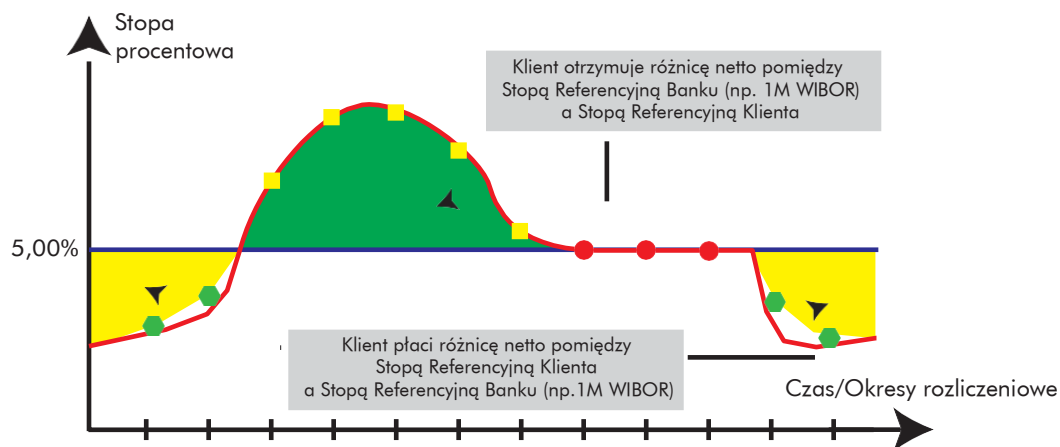
Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

W sprawie szerszego omówienia powyżej wymienionych ryzyk zalecamy kontakt ze specjalistą produktowym.

GRAFICZNA INTERPRETACJA STRATEGII IRS – SCHEMAT TRANSAKCJI

WZAJEMNA WYMIANA PŁATNOŚCI

- Klient płaci różnicę netto pomiędzy Stopą Referencyjną Klienta a Stopą Referencyjną Banku (np. 1M WIBOR).
- Klient otrzymuje różnicę netto pomiędzy Stopą Referencyjną Banku (np. 1M WIBOR) a Stopą Referencyjną Klienta.
- Suma płatności Banku i Klienta równa jest 0, ponieważ strony płacą odsetki według tej samej stawki.

PRZYKŁAD STRATEGII IRS DLA KREDYTOBIORCY

Założenia:

Klient posiada kredyt oparty na zmiennej stopie procentowej. Bank proponuje zawarcie transakcji zamiany – strategii IRS.

- Stopa referencyjna Banku = 1MWIBOR.
- Stopa referencyjna Klienta = 2,10%.

SCENARIUSZE

- Stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, spada poniżej stopy referencyjnej Klienta – Klient płaci różnicę netto pomiędzy stopą referencyjną Klienta a stopą referencyjną Banku, np. 1M WIBOR.
- Stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, wzrasta powyżej stopy referencyjnej Klienta – Klient otrzymuje różnicę netto pomiędzy stopą referencyjną Banku, np. 1M WIBOR, a stopą referencyjną Klienta.
- Stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, jest równa stopie referencyjnej Klienta – suma płatności Banku i Klienta równa jest zero, ponieważ strony płacą odsetki według tej samej stawki.

PRZYKŁADOWA SYMULACJA RYNKOWA

Okresy odsetkowe	Kwota bazowa Klienta i Banku	1M WIBOR	Stopa referencyjna Banku	Stopa referencyjna Klienta	Wynik rozliczenia w okresach odsetkowych p.a.	Wynik rozliczenia netto w okresie odsetkowym w PLN
1	12 000 000	2,15%	2,15%	2,10%	0,05%	500
2	12 000 000	2,20%	2,20%	2,10%	0,10%	1 000
3	12 000 000	2,25%	2,25%	2,10%	0,15%	1 500
4	12 000 000	2,30%	2,30%	2,10%	0,20%	2 000
5	12 000 000	2,35%	2,35%	2,10%	0,25%	2 500

Okresy odsetkowe	Kwota bazowa Klienta i Banku	1M WIBOR	Stopa referencyjna Banku	Stopa referencyjna Klienta	Wynik rozliczenia w okresach odsetkowych p.a.	Wynik rozliczenia netto w okresie odsetkowym w PLN
6	12 000 000	2,40%	2,40%	2,10%	0,30%	3 000
7	12 000 000	2,45%	2,45%	2,10%	0,35%	3 500
8	12 000 000	2,50%	2,50%	2,10%	0,40%	4 000
9	12 000 000	2,55%	2,55%	2,10%	0,45%	4 500
10	12 000 000	2,60%	2,60%	2,10%	0,50%	5 000
11	12 000 000	2,65%	2,65%	2,10%	0,55%	5 500
12	12 000 000	2,70%	2,70%	2,10%	0,60%	6 000
13	12 000 000	2,75%	2,75%	2,10%	0,65%	6 500
14	12 000 000	2,80%	2,80%	2,10%	0,70%	7 000
15	12 000 000	2,85%	2,85%	2,10%	0,75%	7 500
16	12 000 000	2,90%	2,90%	2,10%	0,80%	8 000
17	12 000 000	2,95%	2,95%	2,10%	0,85%	8 500
18	12 000 000	3,00%	3,00%	2,10%	0,90%	9 000
19	12 000 000	2,05%	2,05%	2,10%	-0,05%	-500
20	12 000 000	2,00%	2,00%	2,10%	-0,10%	-1 000
21	12 000 000	1,95%	1,95%	2,10%	-0,15%	-1 500
22	12 000 000	1,90%	1,90%	2,10%	-0,20%	-2 000
23	12 000 000	1,85%	1,85%	2,10%	-0,25%	-2 500
24	12 000 000	1,80%	1,80%	2,10%	-0,30%	-3 000
25	12 000 000	1,75%	1,75%	2,10%	-0,35%	-3 500
26	12 000 000	1,70%	1,70%	2,10%	-0,40%	-4 000
27	12 000 000	1,65%	1,65%	2,10%	-0,45%	-4 500
28	12 000 000	1,60%	1,60%	2,10%	-0,50%	-5 000
29	12 000 000	1,55%	1,55%	2,10%	-0,55%	-5 500
30	12 000 000	1,50%	1,50%	2,10%	-0,60%	-6 000
31	12 000 000	1,45%	1,45%	2,10%	-0,65%	-6 500
32	12 000 000	1,40%	1,40%	2,10%	-0,70%	-7 000
33	12 000 000	1,35%	1,35%	2,10%	-0,75%	-7 500
34	12 000 000	1,30%	1,30%	2,10%	-0,80%	-8 000
35	12 000 000	1,25%	1,25%	2,10%	-0,85%	-8 500
36	12 000 000	1,20%	1,20%	2,10%	-0,90%	-9 000

WCZEŚNIEJSZE ROZLICZENIE TRANSAKCJI

Zawarta transakcja na bieżąco podlega wycenie w stosunku do stale zmieniających się parametrów rynkowych. Wartość wyceny jest odzwierciedlona w bieżącej wycenie rynkowej, którą Bank udostępnia na życzenie Klienta. W celu dokonania wcześniejszego rozliczenia strategii IRS Bank dokona wyceny instrumentu metodą netto.

Kwota zobowiązania Klienta – w przypadku ujemnej wyceny – lub kwota zobowiązania Banku – w przypadku dodatniej wyceny – po dokonaniu wcześniejszego rozliczenia transakcji zostanie zaksięgowana w ciężar lub na dobro rachunku Klienta. Wcześniejsze rozliczenie transakcji może wiązać się z koniecznością pokrycia przez Klienta kosztów transakcyjnych poniesionych przez Bank, wynikających w szczególności z różnicy między notowaniami kursów kupna i kursów sprzedaży transakcji na rynku międzybankowym w danej walucie, publikowanymi w serwisach informacyjnych (Bloomberg, Reuters). Z tego powodu kwota zobowiązania Banku lub Klienta może różnić się od bieżącej wyceny rynkowej dokonywanej w dniu wcześniejszego rozliczenia transakcji lub w dniu wcześniejszego rozwiązania.

SYMULACJA PRZEPŁYWÓW ODSETKOWYCH

Przykładowe strumienie wymiany odsetkowej zostały załączone na końcu niniejszego dokumentu.

PODSUMOWANIE

- Kredytobiorca, który płaci odsetki według zmiennej stopy procentowej, uzyskuje zabezpieczenie przed wzrostem stóp procentowych poprzez skorzystanie ze strategii IRS. Transakcja powinna być powiązana z kredytem, a jej harmonogram i przepływy dopasowuje się do zabezpieczanego kredytu, którego spłata jest realizowana zgodnie z umową kredytową.
- W przypadku wcześniejszej spłaty kredytu zabezpieczonego strategią IRS należy pamiętać o równoczesnym zamknięciu strategii IRS. W przeciwnym wypadku Klient zajmie pozycję spekulacyjną niepowiązaną z pozycją zabezpieczoną, jaką była ekspozycja kredytowa.

RYNKOWA WYCENA TRANSAKCJI

W celu lepszego zobrazowania metodologii wyceny transakcji zamiany poniżej załączono tablele pokazujące przyszłe wzajemne płatności dokonywane przez Klienta i Bank w poszczególnych okresach odsetkowych i od odpowiedniego nominatu – przy założeniu bieżącej, implikowanej krzywej rentowności. BWR w danym dniu jest różnicą pomiędzy sumami przepływów Klienta i Banku sprowadzonych do wartości bieżącej.

Transakcja zamiany – strategia IRS											
Przykład scenariusza zakładającego wzrost kwotowań terminowych stóp procentowych											
Początek okresu	Koniec okresu	Liczba dni	Stopa referencyjna Klienta	Implikowana krzywa*	Nominat	Data rozliczenia	Współczynnik dyskontowy	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Klienta wg stopy referencyjnej Klienta	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Banku według stopy referencyjnej Banku	Szacowana bieżąca wycena transakcji	
2016-10-01	2016-10-31	30	2,10%	2,05%	12 000 000	2016-10-31	0,997	20 650	20 159	-492	
2016-10-31	2016-11-30	30	2,10%	2,10%	12 000 000	2016-11-30	0,994	20 588	20 588	0	
2016-11-30	2016-12-31	31	2,10%	2,15%	12 000 000	2016-12-31	0,990	21 189	21 693	504	
2016-12-31	2017-01-31	31	2,10%	2,20%	12 000 000	2017-01-31	0,986	21 103	22 108	1 005	
2017-01-31	2017-02-28	28	2,10%	2,25%	12 000 000	2017-02-28	0,983	19 003	20 360	1 357	
2017-02-28	2017-03-31	31	2,10%	2,30%	12 000 000	2017-03-31	0,979	20 953	22 949	1 996	

Transakcja zamiany – strategia IRS											
Przykład scenariusza zakładającego wzrost kwotowań terminowych stóp procentowych											
Początek okresu	Koniec okresu	Liczba dni	Stopa referencyjna Klienta	Implikowana krzywa*	Nominat	Data rozliczenia	Współczynnik dyskontowy	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Klienta wg stopy referencyjnej Klienta	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Banku według stopy referencyjnej Banku	Szacowana bieżąca wycena rynkowa transakcji	
2017-03-31	2017-04-30	30	2,10%	2,35%	12 000 000	2017-04-30	0,976	20 215	22 622	2 407	
2017-04-30	2017-05-31	31	2,10%	2,40%	12 000 000	2017-05-31	0,973	20 825	23 800	2 975	
2017-05-31	2017-06-30	30	2,10%	2,45%	12 000 000	2017-06-30	0,969	20 070	23 415	3 345	
2017-06-30	2017-07-31	31	2,10%	2,50%	12 000 000	2017-07-31	0,967	20 696	24 639	3 942	
2017-07-31	2017-08-31	31	2,10%	2,55%	12 000 000	2017-08-31	0,963	20 61	25 027	4 417	
2017-08-31	2017-09-30	30	2,10%	2,60%	12 000 000	2017-09-30	0,959	19 863	24 592	4 729	
2017-09-30	2017-10-31	31	2,10%	2,65%	12 000 000	2017-10-31	0,955	20 440	25 793	5 353	
2017-10-31	2017-11-30	30	2,10%	2,70%	12 000 000	2017-11-30	0,951	19 697	25 325	5 628	
2017-11-30	2017-12-31	31	2,10%	2,75%	12 000 000	2017-12-31	0,947	20 268	26 542	6 274	
2017-12-31	2018-01-31	31	2,10%	2,80%	12 000 000	2018-01-31	0,943	20 183	26 910	6 728	
2018-01-31	2018-02-28	28	2,10%	2,85%	12 000 000	2018-02-28	0,939	18 152	24 635	6 483	
2018-02-28	2018-03-31	31	2,10%	2,90%	12 000 000	2018-03-31	0,935	20 012	27 635	7 623	
2018-03-31	2018-04-30	30	2,10%	2,95%	12 000 000	2018-04-30	0,931	19 283	27 088	7 805	
2018-04-30	2018-05-31	31	2,10%	3,00%	12 000 000	2018-05-31	0,927	19 840	28 343	8 503	
2018-05-31	2018-06-30	30	2,10%	3,05%	12 000 000	2018-06-30	0,923	19 117	27 766	8 648	
2018-06-30	2018-07-31	31	2,10%	3,10%	12 000 000	2018-07-31	0,919	19 669	29 035	9 366	
2018-07-31	2018-08-31	31	2,10%	3,15%	12 000 000	2018-08-31	0,915	19 584	29 375	9 792	
2018-08-31	2018-09-30	30	2,10%	3,20%	12 000 000	2018-09-30	0,911	18 869	28 753	9 884	
2018-09-30	2018-10-31	31	2,10%	3,25%	12 000 000	2018-10-31	0,907	19 412	30 043	10 631	
2018-10-31	2018-11-30	30	2,10%	3,30%	12 000 000	2018-11-30	0,903	18 703	29 391	10 688	
2018-11-30	2018-12-31	31	2,10%	3,35%	12 000 000	2018-12-31	0,899	19 241	30 694	1 453	
2018-12-31	2019-01-31	31	2,10%	3,40%	12 000 000	2019-01-31	0,895	19 155	31 014	1 858	
2019-01-31	2019-02-28	28	2,10%	3,45%	12 000 000	2019-02-28	0,891	17 224	28 297	1 073	
2019-02-28	2019-03-31	31	2,10%	3,50%	12 000 000	2019-03-31	0,887	18 984	31 640	12 656	
2019-03-31	2019-04-30	30	2,10%	3,55%	12 000 000	2019-04-30	0,883	18 289	30 917	12 628	
2019-04-30	2019-05-31	31	2,10%	3,60%	12 000 000	2019-05-31	0,879	18 813	32 251	13 438	
2019-05-31	2019-06-30	30	2,10%	3,65%	12 000 000	2019-06-30	0,875	18 123	31 500	13 377	
2019-06-30	2019-07-31	31	2,10%	3,70%	12 000 000	2019-07-31	0,871	18 642	32 845	14 203	

Transakcja zamiany – strategia IRS											
Przykład scenariusza zakładającego wzrost kwotowań terminowych stóp procentowych											
Początek okresu	Koniec okresu	Liczba dni	Stopa referencyjna Klienta	Implikowana krzywa*	Nominat	Data rozliczenia	Współczynnik dyskontowy	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Klienta wg stopy referencyjnej Klienta	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Banku według stopy referencyjnej Banku	Szacowana bieżąca wycena rynkowa transakcji	
2019-07-31	2019-08-31	31	2,10%	3,75%	12 000 000	2019-08-31	0,867	18 556	33 136	14 580	
2019-08-31	2019-09-30	30	2,10%	3,80%	12 000 000	2019-09-30	0,863	17 875	32 345	14 470	
* Wartość terminowych stóp procentowych.								703 900	973 226	269 326	
								Wartość bieżąca przepływów płaconych przez Klienta	Wartość bieżąca przepływów otrzymanych przez Klienta		
								Wartość BWR	269 326		

WARUNKI NIEZBĘDNE DO ZAWARCIA TRANSAKCJI ZAMIANY LUB/I TRANSAKCJI TERMINOWEJ I POCHODNEJ:

- podpisana odpowiednia dokumentacja w zakresie transakcji terminowych i pochodnych,
- przyznany limit na transakcje zamiany,
- nadana przez Bank kategoria Klienta zgodna z MiFID.

Kosztem zawarcia transakcji jest *mark-up* wbudowany w cenę transakcji. Maksymalna wartość *mark-up* wynosi 15% kwoty transakcji. Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej wartości. *Mark-up* jest jednorazowym kosztem zawarcia transakcji.

W przypadku wcześniejszego rozliczenia transakcji zamiany IRS Bank może pobrać *mark-up*, wliczony w kwotę rozliczenia, w wysokości nieprzekraczającej 20% kwoty transakcji.

Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej wartości.

W związku z transakcjami Bank nie otrzymuje płatności od osób trzecich (zachęt).

Poniżej prezentujemy szacunkowe koszty dla przykładowej kwoty 500 000 PLN oraz *mark-up* na przykładowym poziomie 3%.

Przykład nr 1.

Transakcja kończy się w pierwotnie ustalonym terminie zakończenia transakcji.

	Procentowo (% kwoty transakcji)	Kwotowo
Koszty i opłaty związane z instrumentem finansowym (<i>mark-up</i>)	3%	15 000 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i inwestycjami dodatkowymi	0%	0
Łączne koszty	3%	15 000 PLN

Przykład nr 2.

Transakcja kończy się wcześniej niż w pierwotnie ustalonym terminie zakończenia transakcji.

	Procentowo (% kwoty transakcji)	Kwotowo
Koszty i opłaty związane z instrumentem finansowym (<i>mark-up</i>)	3% <i>mark-up</i> przy zawarciu transakcji	15 000 PLN
	1% <i>mark-up</i> przy zamknięciu transakcji	5 000 PLN
	4% łączny <i>mark-up</i>	20 000 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i inwestycjami dodatkowymi	0%	0
Łączne koszty	4%	20 000 PLN

Zwrot z inwestycji zostanie obniżony o łączne koszty opisane powyżej.

Transakcja zamiany – transakcja zamiany IRS, będąca w rozumieniu art. 2 pkt 2) ustawy o obrocie instrumentem finansowym typu *swap*, której instrumentem bazowym jest stopa procentowa i która jest wykonywana przez dostawę lub rozliczenie pieniędzy.

Klient zawierający transakcję zamiany IRS nie nabywa lub nie zbywa bezpośrednio instrumentu bazowego (stopy procentowej), lecz instrument pochodny oparty na stopie procentowej.

15. TRANSAKcja ZAMIANy – SWAP OPCYJNY, STRATEGIA CAP DLA KREDYTOBIORCY

Produkty ograniczające ryzyko stopy procentowej powinny być dopasowane do zobowiązań posiadanych przez Klienta, w szczególności do waluty zobowiązania, nominałów oraz terminów zapadalności. Głównym celem zawarcia transakcji ograniczającej ryzyko jest zminimalizowanie wpływu wahań rynkowych związanych ze wzrostem rynkowych stóp procentowych na działalność biznesową przedsiębiorstwa.

Przed zawarciem transakcji należy dokonać analizy potencjalnych ryzyk rynkowych mogących mieć wpływ na zachowanie się wykorzystywanego instrumentu ograniczającego ryzyko.

W celu szerszego zrozumienia mechanizmu działania narzędzi ograniczających ryzyko wzrostu stóp procentowych zapraszamy do kontaktu z naszym specjalistą produktowym.

ZASTOSOWANIE

Kredytobiorca, którego zobowiązanie odsetkowe oparte jest na zmiennej stopie procentowej, może zabezpieczyć się przed potencjalnym wzrostem stóp procentowych w przyszłości poprzez zawarcie z Bankiem transakcji – strategii CAP.

CEL ZAWARCIA STRATEGII CAP

Pełne zabezpieczenie przed wzrostem kosztu finansowania zobowiązań w przyszłości.

OPIS PRODUKTU

W strategii CAP Bank periodically płaci odsetki kredytobiorcy na podstawie zmiennego indeksu (np. stawka 1M WIBOR, 3M WIBOR, 1M EURIBOR itp.) – tzw. stopy referencyjnej Banku, a Kredytobiorca płaci odsetki Bankowi na podstawie zmiennej stawki, nie wyższej od stopy granicznej. Wzajemne płatności dokonywane są cyklicznie aż do zapadalności transakcji na podstawie ustalonej w dniu zawierania transakcji wysokości nominału, który zazwyczaj jest zbliżony do harmonogramu zabezpieczanego kredytu. Za prawo do dokonywania płatności na podstawie stopy referencyjnej Klienta – Klient płaci premię.

SPOSÓB ROZLICZENIA

- W sytuacji gdy stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, w dniu ustalenia stóp referencyjnych znajduje się powyżej stopy granicznej, to Klient otrzymuje różnicę netto pomiędzy stopą referencyjną Banku, np. 1M WIBOR, a stopą graniczną dla danego okresu odsetkowego.
- W sytuacji gdy stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, w dniu ustalenia stóp referencyjnych znajduje się poniżej stopy granicznej, to suma płatności Banku i Klienta równa jest zero, ponieważ strony płacą odsetki według tej samej stopy dla danego okresu odsetkowego.
- W sytuacji gdy stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, w dniu ustalenia stóp referencyjnych jest równa stopie granicznej, to suma płatności Banku i Klienta równa jest zero, ponieważ strony płacą odsetki według tej samej stopy dla danego okresu odsetkowego.

RYZIKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

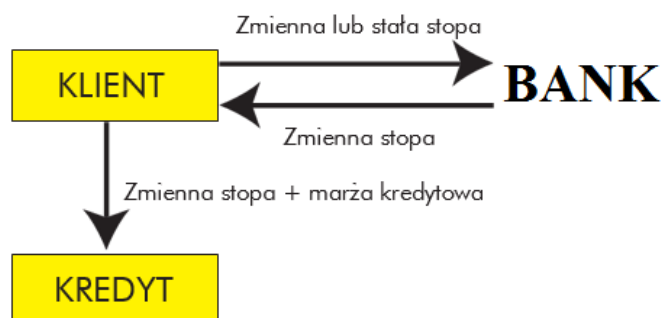
Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

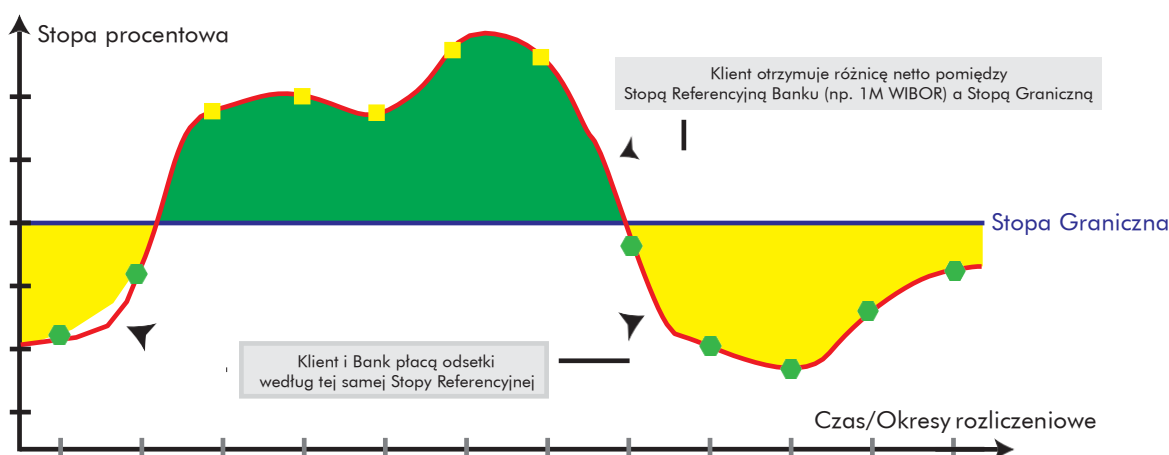
Jedynym ryzykiem przy niniejszej strategii jest utrata kwoty premii, jaką Klient zapłacił za prawo do dokonywania płatności – maksymalnie w wysokości określonej przez stopę graniczną.

GRAFICZNA INTERPRETACJA STRATEGII CAP

SCHEMAT TRANSAKCJI

WZAJEMNA WYMIANA PŁATNOŚCI

- Klient i Bank płacą odsetki według tej samej Stopy Referencyjnej.
- Klient otrzymuje różnicę netto pomiędzy Stopą Referencyjną Banku (np. 1M WIBOR) a Stopą Graniczną.

PRZYKŁAD STRATEGII CAP DLA KREDYTOBIORCY

ZAŁOŻENIA

Klient posiada kredyt oparty na zmiennej stopie procentowej. Bank proponuje strategię CAP:

- stopa referencyjna Banku = 1M WIBOR,
- stopa graniczna = 2,65%,
- koszt premii: 1% nominału transakcji.

SCENARIUSZE

- Stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, znajduje się poniżej stopy granicznej – suma płatności Banku i Klienta równa jest zero, ponieważ strony płacą odsetki według tej samej stawki.

- Stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, znajduje się powyżej stopy granicznej – Klient otrzymuje różnicę netto pomiędzy stopą referencyjną Banku, np. 1M WIBOR, a stopą graniczną.
- Stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, jest równa stopie granicznej – suma płatności Banku i Klienta równa jest zero, ponieważ strony płacą odsetki według tej samej stawki.

PRZYKŁADOWA SYMULACJA RYNKOWA ROZLICZEŃ W OKRESACH ODSETKOWYCH

Okresy odsetkowe	Kwota bazowa Klienta i Banku	1M WIBOR	Stopa referencyjna Banku	Stopa referencyjna Klienta	Wynik rozliczenia w okresach odsetkowych p.a.	Wynik rozliczenia netto w okresie odsetkowym w PLN
1	10 000 000	2,00%	2,00%	2,00%	0,00%	0
2	10 000 000	2,05%	2,05%	2,05%	0,00%	0
3	10 000 000	2,10%	2,10%	2,10%	0,00%	0
4	10 000 000	2,15%	2,15%	2,15%	0,00%	0
5	10 000 000	2,20%	2,20%	2,20%	0,00%	0
6	10 000 000	2,25%	2,25%	2,25%	0,00%	0
7	10 000 000	2,30%	2,30%	2,30%	0,00%	0
8	10 000 000	2,35%	2,35%	2,35%	0,00%	0
9	10 000 000	2,40%	2,40%	2,40%	0,00%	0
10	10 000 000	2,45%	2,45%	2,45%	0,00%	0
11	10 000 000	2,70%	2,70%	2,65%	0,05%	417
12	10 000 000	2,75%	2,75%	2,65%	0,10%	833
13	10 000 000	2,80%	2,80%	2,65%	0,15%	1 250
14	10 000 000	2,85%	2,85%	2,65%	0,20%	1 667
15	10 000 000	2,90%	2,90%	2,65%	0,25%	2 083
16	10 000 000	2,95%	2,95%	2,65%	0,30%	2 500
17	10 000 000	3,00%	3,00%	2,65%	0,35%	2 917
18	10 000 000	3,05%	3,05%	2,65%	0,40%	3 333
19	10 000 000	3,10%	3,10%	2,65%	0,45%	3 750
20	10 000 000	3,15%	3,15%	2,65%	0,50%	4 167

WCZEŚNIEJSZE ROZLICZENIE TRANSAKCJI

Zawarta transakcja na bieżąco podlega wycenie, tzw. bieżącej wycenie rynkowej (BWR), w stosunku do stale zmieniających się parametrów rynkowych. Wartość wyceny Bank udostępnia na życzenie Klienta. W celu dokonania wcześniejszego rozliczenia strategii CAP Bank dokona wyceny transakcji metodą netto. Kwota zobowiązania Banku po dokonaniu wcześniejszego rozliczenia transakcji zostanie zaksięgowana na dobro rachunku Klienta. Wartość BWR dla strategii CAP nigdy nie przyjmie wartości mniejszej od zera (bez uwzględnienia zapłaconej premii).

PODSUMOWANIE

- ④ Kredytobiorca, który płaci odsetki według zmiennej stopy procentowej, uzyskuje pełne zabezpieczenie przed wzrostem stóp procentowych powyżej stopy granicznej poprzez skorzystanie ze strategii CAP. Za prawo do płacenia odsetek według stopy granicznej Klient ponosi koszt premii opcyjnej. Poziom stopy granicznej jest ustalany przez nabywcę strategii CAP i bezpośrednio wpływa na wartość premii.
- ④ Transakcja powinna być powiązana z kredytem, a jej harmonogram i przepływy dopasowuje się do zabezpieczanego kredytu, którego spłata jest realizowana zgodnie z umową kredytową.
- ④ Po zawarciu transakcji koszty obsługi zobowiązań będą znane i nie będą podlegały wahaniom większym niż te wyznaczone przez przedział stóp procentowych strategii CAP. W przypadku wcześniejszej spłaty kredytu zabezpieczonego strategią CAP należy pamiętać o równoczesnym zamknięciu strategii CAP. W przeciwnym wypadku Klient zajmie pozycję spekulacyjną niepowiązaną z pozycją zabezpieczoną, jaką była ekspozycja kredytowa.

RYNKOWA WYCENA TRANSAKCJI

W celu lepszego zobrazowania metodologii wyceny transakcji zamiany poniżej załączono tabelę pokazującą przyszłe wzajemne płatności dokonywane przez Klienta i Bank w poszczególnych okresach odsetkowych i od odpowiedniego nominału – przy założeniu bieżącej, implikowanej krzywej rentowności. BWR w danym dniu jest różnicą pomiędzy sumami przepływów Klienta i Banku sprowadzonych do wartości bieżącej.

2016-10-01	2016-10-31	30	2,00%	2,05%	65,00%	12 000 000	2016-10-31	0,997	12 783	13 103	320
2016-10-31	2016-11-30	30	2,00%	2,10%	55,00%	12 000 000	2016-11-30	0,994	10 784	1 323	539
2016-11-30	2016-12-31	31	2,00%	2,15%	47,00%	12 000 000	2016-12-31	0,990	9 484	10 196	711
2016-12-31	2017-01-31	31	2,00%	2,20%	32,00%	12 000 000	2017-01-31	0,986	6 431	7 075	643
2017-01-31	2017-02-28	28	2,00%	2,25%	31,00%	12 000 000	2017-02-28	0,983	5 610	6 312	701
2017-02-28	2017-03-31	31	2,00%	2,30%	27,00%	12 000 000	2017-03-31	0,979	5 388	6 196	808
2017-03-31	2017-04-30	30	2,00%	2,35%	26,00%	12 000 000	2017-04-30	0,976	5 006	5 882	876
2017-04-30	2017-05-31	31	2,00%	2,40%	22,00%	12 000 000	2017-05-31	0,973	4 363	5 236	873
2017-05-31	2017-06-30	30	2,00%	2,45%	21,00%	12 000 000	2017-06-30	0,969	4 014	4 917	903
2017-06-30	2017-07-31	31	2,00%	2,50%	21,00%	12 000 000	2017-07-31	0,967	4 139	5 174	1 035
2017-07-31	2017-08-31	31	2,00%	2,55%	20,00%	12 000 000	2017-08-31	0,963	3 926	5 005	1 080
2017-08-31	2017-09-30	30	2,00%	2,60%	21,00%	12 000 000	2017-09-30	0,967	4 006	5 207	1 202
2017-09-30	2017-10-31	31	2,00%	2,65%	15,00%	12 000 000	2017-10-31	0,959	2 933	3 886	953
2017-10-31	2017-11-30	30	2,00%	2,70%	15,00%	12 000 000	2017-11-30	0,956	2 828	3 818	990
2017-11-30	2017-12-31	31	2,00%	2,75%	15,00%	12 000 000	2017-12-31	0,953	2 912	4 005	1 092
2017-12-31	2018-01-31	31	2,00%	2,80%	12,00%	12 000 000	2018-01-31	0,949	2 322	3 250	929
2018-01-31	2018-02-28	28	2,00%	2,85%	12,00%	12 000 000	2018-02-28	0,946	2 089	2 977	888
2018-02-28	2018-03-31	31	2,00%	2,90%	12,00%	12 000 000	2018-03-31	0,942	2 305	3 342	1 037
2018-03-31	2018-04-30	30	2,00%	2,95%	12,00%	12 000 000	2018-04-30	0,939	2 223	3 278	1 056
2018-04-30	2018-05-31	31	2,00%	3,00%	10,00%	12 000 000	2018-05-31	0,936	1 907	2 860	953
2018-05-31	2018-06-30	30	2,00%	3,05%	10,00%	12 000 000	2018-06-30	0,932	1 839	2 804	965
2018-06-30	2018-07-31	31	2,00%	3,10%	10,00%	12 000 000	2018-07-31	0,929	1 893	2 934	1 041
2018-07-31	2018-08-31	31	2,00%	3,15%	9,00%	12 000 000	2018-08-31	0,925	1 698	2 674	976
2018-08-31	2018-09-30	30	2,00%	3,20%	9,00%	12 000 000	2018-09-30	0,922	1 637	2 619	982
2018-09-30	2018-10-31	31	2,00%	3,25%	9,00%	12 000 000	2018-10-31	0,919	1 685	2 738	1 053

Transakcja zamiany – strategia CAP												
Przykład scenariusza zakładającego wzrost kwotowań terminowych stóp procentowych												
Początek okresu	Koniec okresu	Liczba dni	Stopa referencyjna Klienta	Implikowana krzywa*	Wartość opcji	Nominał	Data rozliczenia	Współczynnik dyskontowy	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Klienta według stopy referencyjnej Klienta	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Banku według stopy referencyjnej Banku	Szacowana bieżąca wycena rynkowa transakcji	
2018-10-31	2018-11-30	30	2,00%	3,30%	9,00%	12 000 000	2018-11-30	0,915	1 625	2 681	1 056	
2018-11-30	2018-12-31	31	2,00%	3,35%	7,00%	12 000 000	2018-12-31	0,912	1 301	2 179	878	
2018-12-31	2019-01-31	31	2,00%	3,40%	7,00%	12 000 000	2019-01-31	0,908	1 296	2 203	907	
2019-01-31	2019-02-28	28	2,00%	3,45%	7,00%	12 000 000	2019-02-28	0,905	1 166	2 012	846	
2019-02-28	2019-03-31	31	2,00%	3,50%	6,00%	12 000 000	2019-03-31	0,902	1 103	1 930	827	
2019-03-31	2019-04-30	30	2,00%	3,55%	6,00%	12 000 000	2019-04-30	0,898	1 063	1 887	824	
2019-04-30	2019-05-31	31	2,00%	3,60%	6,00%	12 000 000	2019-05-31	0,895	1 094	1 970	875	
2019-05-31	2019-06-30	30	2,00%	3,65%	6,00%	12 000 000	2019-06-30	0,891	1 055	1 925	870	
2019-06-30	2019-07-31	31	2,00%	3,70%	5,00%	12 000 000	2019-07-31	0,888	905	1 674	769	
2019-07-31	2019-08-31	31	2,00%	3,75%	5,00%	12 000 000	2019-08-31	0,885	901	1 690	789	
2019-08-31	2019-09-30	30	2,00%	3,80%	5,00%	12 000 000	2019-09-30	0,881	869	1 651	782	
* Wartość terminowych stóp procentowych.									1 6585	148 615		
									Wartość bieżąca przepływów płaconych przez Klienta	Wartość bieżąca przepływów otrzymanych przez Klienta		
									Wartość BWR	32 031		

WARUNKI NIEZBĘDNE DO ZAWARCIA TRANSAKCJI ZAMIANY LUB/I TRANSAKCJI TERMINOWEJ I POCHODNEJ:

- podpisana odpowiednia dokumentacja w zakresie transakcji terminowych i pochodnych,
- przyznany limit na transakcje zamiany,
- nadana przez Bank kategoria Klienta zgodna z MiFID.

Kosztem zawarcia transakcji jest *mark-up* wbudowany w cenę transakcji. Maksymalna wartość *mark-up* wynosi 15% kwoty transakcji. Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej wartości. *Mark-up* jest jednorazowym kosztem zawarcia transakcji.

W przypadku wcześniejszego rozliczenia transakcja zamiany CAP Bank może pobrać *mark-up*, wliczony w kwotę rozliczenia, w wysokości nieprzekraczającej 20% kwoty transakcji.

Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej wartości.

W związku z transakcjami Bank nie otrzymuje płatności od osób trzecich (zachęt).

Poniżej prezentujemy szacunkowe koszty dla przykładowej kwoty 500 000 PLN oraz *mark-up* na przykładowym poziomie 3%.

Przykład nr 1.

Transakcja kończy się w pierwotnie ustalonym terminie zakończenia transakcji.

	Procentowo (% kwoty transakcji)	Kwotowo
Koszty i opłaty związane z instrumentem finansowym (<i>mark-up</i>)	3%	15 000 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i inwestycjami dodatkowymi	0%	0
Łączne koszty	3%	15 000 PLN

Przykład nr 2.

Transakcja kończy się wcześniej niż w pierwotnie ustalonym terminie zakończenia transakcji.

	Procentowo (% kwoty transakcji)	Kwotowo
Koszty i opłaty związane z instrumentem finansowym (<i>mark-up</i>)	3% <i>mark-up</i> przy zawarciu transakcji	15 000 PLN
	1% <i>mark-up</i> przy zamknięciu transakcji	5 000 PLN
	4% łączny <i>mark-up</i>	20 000 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i inwestycjami dodatkowymi	0%	0
Łączne koszty	4%	20 000 PLN

Zwrot z inwestycji zostanie obniżony o łączne koszty opisane powyżej.

Transakcja zamiany CAP – transakcji zamiany, będąca w rozumieniu art. 2 pkt 2) ustawy o obrocie instrumentem finansowym typu *swap*, której instrumentem bazowym jest stopa procentowa i która jest wykonywana przez dostawę lub rozliczenie pieniężne.

Klient zawierający transakcję zamiany CAP nie nabywa lub nie zbywa bezpośrednio instrumentu bazowego (stopy procentowej), lecz instrument pochodny oparty na stopie procentowej.

16. TRANSAKCJA ZAMIANY – SWAP OPCYJNY

STRATEGIA FLOOR DLA POSIADACZA AKTYWÓW OPARTYCH NA STOPIE PROCENTOWEJ

Produkty ograniczające ryzyko stopy procentowej powinny być dopasowane do posiadanych przez Klienta aktywów, w szczególności do waluty, nominału oraz terminów zapadalności. Głównym celem zawarcia transakcji ograniczającej ryzyko jest zminimalizowanie wpływu wahań rynkowych związanych ze spadkiem rynkowych stóp procentowych na działalność biznesową przedsiębiorstwa.

Przed zawarciem transakcji należy dokonać analizy potencjalnych ryzyk rynkowych mogących mieć wpływ na zachowanie się wykorzystywanego instrumentu zabezpieczającego. W celu szerszego zrozumienia mechanizmu działania narzędzi ograniczających ryzyko spadku stóp procentowych zapraszamy do kontaktu z naszym specjalistą produktowym.

ZASTOSOWANIE

Klient, który posiada aktywa oparte na zmiennej stopie procentowej, może zabezpieczyć się przed potencjalnym spadkiem stóp procentowych w przyszłości poprzez zawarcie z Bankiem transakcji – strategii FLOOR.

CEL ZAWARCIA STRATEGII FLOOR

Pełne zabezpieczenie przed spadkiem oprocentowania w przyszłości.

OPIS PRODUKTU

W strategii FLOOR Bank periodically płaci odsetki posiadaczowi aktywa na podstawie zmiennego indeksu (np. stawka 1M WIBOR, 3M WIBOR, 1M EURIBOR itp.) – tzw. stopy referencyjnej Banku, ale nie niższej od stopy granicznej. Posiadacz aktywa płaci odsetki Bankowi na podstawie zmiennego indeksu, tzw. stopy referencyjnej Klienta.

Wzajemne płatności dokonywane są cyklicznie aż do zapadalności transakcji na podstawie ustalonej w dniu zawierania transakcji wysokości nominału, który zazwyczaj jest zbliżony do harmonogramu rozliczenia aktywa.

Za gwarancję otrzymywania minimalnych odsetek na poziomie nie niższym niż stopa graniczna Klient płaci premię.

SPOSÓB ROZLICZENIA

- W sytuacji gdy stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, w dniu ustalenia stóp referencyjnych znajduje się powyżej stopy granicznej, to suma płatności Banku i Klienta równa jest zero, ponieważ strony płacą odsetki według tej samej stopy dla danego okresu odsetkowego.
- W sytuacji gdy stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, w dniu ustalenia stóp referencyjnych znajduje się poniżej stopy granicznej, Klient otrzymuje różnicę netto pomiędzy stopą referencyjną Banku, np. 1M WIBOR, a stopą graniczną dla danego okresu odsetkowego.
- W sytuacji gdy stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, w dniu ustalenia stóp referencyjnych jest równa stopie granicznej, to suma płatności Banku i Klienta równa jest zero, ponieważ strony płacą odsetki według tej samej stopy dla danego okresu odsetkowego.

RYZYKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych

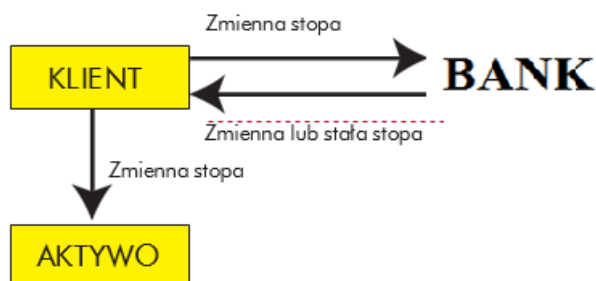
dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

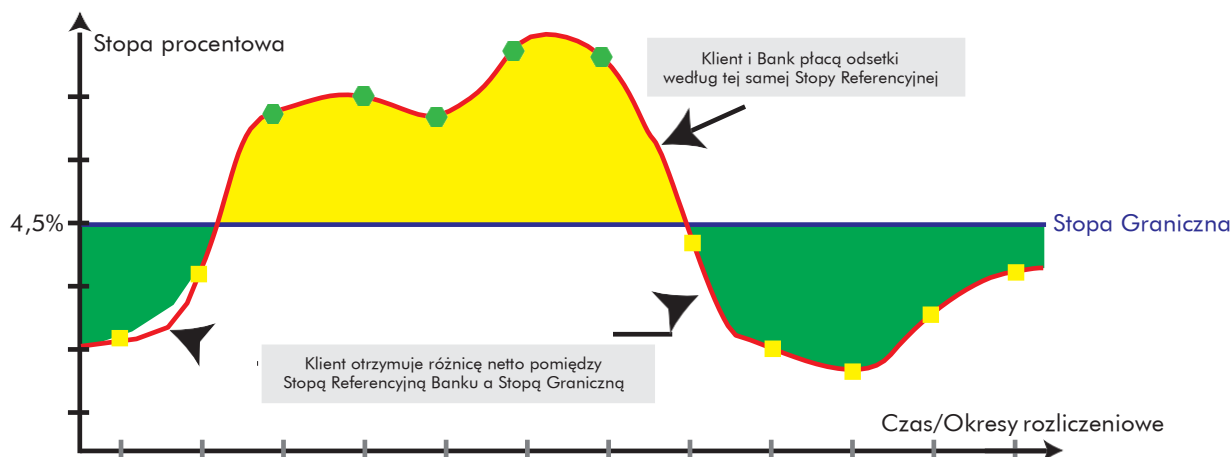
Jedynym ryzykiem przy niniejszej strategii jest utrata kwoty premii, jaką Klient zapłacił za gwarancję otrzymywania minimalnych odsetek na poziomie nie niższym niż stopa graniczna.

GRAFICZNA INTERPRETACJA STRATEGII

SCHEMAT TRANSAKCJI

WZAJEMNA WYMIANA PŁATNOŚCI

- Klient otrzymuje różnicę netto pomiędzy Stopą Referencyjną Banku a Stopą Graniczną.
- Klient i Bank płacą odsetki według tej samej Stopy Referencyjnej.

PRZYKŁAD STRATEGII FLOOR DLA POSIADACZA AKTYWÓW OPARTYCH NA STOPIE PROCENTOWEJ

ZAŁOŻENIA

Klient posiada depozyt oparty na zmiennej stopie procentowej. Bank proponuje strategię FLOOR:

- stopa referencyjna Banku = 1M WIBOR, nie niższa od stopy granicznej,

- stopa graniczna = 2,70%,
- 1M WIBOR = 3,15%,
- koszt premii: 1% nominału transakcji.

SCENARIUSZE

- Stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, znajduje się poniżej stopy granicznej – Klient otrzymuje różnicę netto pomiędzy stopą referencyjną Banku, np. 1M WIBOR, a stopą graniczną.
- Stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, znajduje się powyżej stopy granicznej – suma płatności Banku i Klienta równa jest zero, ponieważ strony płacą odsetki według tej samej stawki.
- Stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, jest równa stopie granicznej – suma płatności Banku i Klienta równa jest zero, ponieważ strony płacą odsetki według tej samej stawki.

PRZYKŁADOWA SYMULACJA RYNKOWA ROZLICZEŃ W OKRESACH ODSETKOWYCH

Okresy odsetkowe	Kwota bazowa Klienta i Banku	1M WIBOR	Stopa referencyjna Banku	Stopa referencyjna Klienta	Wynik rozliczenia w okresach odsetkowych p.a.	Wynik rozliczenia netto w okresie odsetkowym w PLN
1	10 000 000	3,15%	3,15%	3,15%	0,00%	0
2	10 000 000	3,10%	3,10%	3,10%	0,00%	0
3	10 000 000	3,05%	3,05%	3,05%	0,00%	0
4	10 000 000	3,00%	3,00%	3,00%	0,00%	0
5	10 000 000	2,95%	2,95%	2,95%	0,00%	0
6	10 000 000	2,90%	2,90%	2,90%	0,00%	0
7	10 000 000	2,85%	2,85%	2,85%	0,00%	0
8	10 000 000	2,80%	2,80%	2,80%	0,00%	0
9	10 000 000	2,75%	2,75%	2,75%	0,00%	0
10	10 000 000	2,70%	2,70%	2,70%	0,00%	0
11	10 000 000	2,50%	2,70%	2,50%	0,20%	1 667
12	10 000 000	2,45%	2,70%	2,45%	0,25%	2 083
13	10 000 000	2,40%	2,70%	2,40%	0,30%	2 500
14	10 000 000	2,35%	2,70%	2,35%	0,35%	2 917
15	10 000 000	2,30%	2,70%	2,30%	0,40%	3 333
16	10 000 000	2,25%	2,70%	2,25%	0,45%	3 750
17	10 000 000	2,20%	2,70%	2,20%	0,50%	4 167
18	10 000 000	2,15%	2,70%	2,15%	0,55%	4 583
19	10 000 000	2,10%	2,70%	2,10%	0,60%	5 000
20	10 000 000	2,05%	2,70%	2,05%	0,65%	5 417

WCZEŚNIEJSZE ROZLICZENIE TRANSAKCJI

W przypadku wcześniejszego rozliczenia aktywa może powstać konieczność wcześniejszego rozliczenia transakcji, chyba że Bank – po zapoznaniu się z bieżącą sytuacją Klienta – postanowi inaczej. W celu dokonania wcześniejszego rozliczenia strategii FLOOR Bank dokona wyceny kupionych przez Klienta opcji FLOOR. Kwota zobowiązania Banku po dokonaniu wcześniejszego rozliczenia transakcji – polegającego na odsprzedaży Bankowi kupionych opcji FLOOR – zostanie zaksięgowana na dobro rachunku Klienta.

PODSUMOWANIE

- Posiadacz aktywów opartych na stopie procentowej, który otrzymuje odsetki według zmiennej stopy procentowej, uzyskuje pełne zabezpieczenie przed spadkiem stóp procentowych poprzez skorzystanie ze strategii FLOOR. Za prawo do otrzymywania minimalnej stawki FLOOR Klient ponosi koszt premii opcyjnej.
- Transakcja oferowana jest wyłącznie w powiązaniu z aktywem opartym na stopie procentowej, a jej harmonogram i przepływy dopasowuje się do zabezpieczanego aktywa, którego rozliczenie jest realizowane zgodnie z umową.

Po zawarciu transakcji koszty obsługi zobowiązań będą znane i nie będą podlegały wahaniom większym niż te wyznaczone przez przedział stóp procentowych strategii FLOOR.

WARUNKI NIEZBĘDNE DO ZAWARCIA TRANSAKCJI ZAMIANY LUB/I TRANSAKCJI TERMINOWEJ I POCHODNEJ:

- podpisana odpowiednia dokumentacja w zakresie transakcji terminowych i pochodnych,
- przyznany limit na transakcje zamiany,
- nadana przez Bank kategoria Klienta zgodna z MiFID.

Kosztom zawarcia transakcji jest *mark-up* wbudowany w cenę transakcji. Maksymalna wartość *mark-up* wynosi 15% kwoty transakcji. Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej wartości. *Mark-up* jest jednorazowym kosztem zawarcia transakcji.

W przypadku wcześniejszego rozliczenia transakcji zamiany FLOOR Bank może pobrać *mark-up*, wliczony w kwotę rozliczenia, w wysokości nieprzekraczającej 20% kwoty transakcji.

Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej wartości.

W związku z transakcjami Bank nie otrzymuje płatności od osób trzecich (zachęt).

Poniżej prezentujemy szacunkowe koszty dla przykładowej kwoty 500 000 PLN oraz *mark-up* na przykładowym poziomie 3%.

Przykład nr 1.

Transakcja kończy się w pierwotnie ustalonym terminie zakończenia transakcji.

	Procentowo (% kwoty transakcji)	Kwotowo
Koszty i opłaty związane z instrumentem finansowym (<i>mark-up</i>)	3%	15 000 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i inwestycjami dodatkowymi	0%	0
Łączne koszty	3%	15 000 PLN

Przykład nr 2.

Transakcja kończy się wcześniej niż w pierwotnie ustalonym terminie zakończenia transakcji.

	Procentowo (% kwoty transakcji)	Kwotowo
Koszty i opłaty związane z instrumentem finansowym (<i>mark-up</i>)	3% <i>mark-up</i> przy zawarciu transakcji	15 000 PLN
	1% <i>mark-up</i> przy zamknięciu transakcji	5 000 PLN
	4% łączny <i>mark-up</i>	20 000 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i inwestycjami dodatkowymi	0%	0
Łączne koszty	4%	20 000 PLN

Zwrot z inwestycji zostanie obniżony o łączne koszty opisane powyżej.

Transakcja zamiany *FLOOR*– transakcja zamiany, będąca w rozumieniu art. 2 pkt 2) ustawy o obrocie instrumentem finansowym typu *swap*, której instrumentem bazowym jest stopa procentowa i która jest wykonywana przez dostawę lub rozliczenie pieniężne.

Klient zawierający transakcję zamiany *FLOOR* nie nabywa lub nie zbywa bezpośrednio instrumentu bazowego (stopy procentowej), lecz instrument pochodny oparty na stopie procentowej.

17. TRANSAKCJA ZAMIANY – SWAP OPCYJNY, STRATEGIA COLLAR DLA KREDYTOBIORCY

Produkty ograniczające ryzyko stopy procentowej powinny być dopasowane do zobowiązań posiadanych przez Klienta, w szczególności do waluty zobowiązania, nominałów oraz terminów zapadalności. Głównym celem zawarcia transakcji ograniczającej ryzyko jest zminimalizowanie wpływu wahań rynkowych związanych ze wzrostem rynkowych stóp procentowych na działalność biznesową przedsiębiorstwa.

Przed zawarciem transakcji należy dokonać analizy potencjalnych ryzyk rynkowych mogących mieć wpływ na zachowanie się wykorzystywanego instrumentu zabezpieczającego.

W celu szerszego zrozumienia mechanizmu działania narzędzi ograniczających ryzyko wzrostu stóp procentowych, zapraszamy do kontaktu z naszym specjalistą produktowym.

ZASTOSOWANIE

Kredytobiorca, którego zobowiązanie odsetkowe oparte jest o zmienną stopę procentową, może ograniczyć ryzyko wzrostu stóp procentowych w przyszłości poprzez zawarcie z Bankiem transakcji – strategii *COLLAR*. Jednocześnie zachowuje elastyczność cen w określonym z góry przedziale.

CEL ZAWARCIA STRATEGII COLLAR

Stabilizacja kosztu finansowania zobowiązań w przyszłości, w określonym z góry przedziale stóp procentowych.

OPIS PRODUKTU

W strategii *COLLAR* Bank periodically płaci odsetki kredytobiorcy na podstawie zmiennego indeksu (np. stawka 1M WIBOR, 3M WIBOR, 1M EURIBOR itp.) – tzw. stopy referencyjnej Banku – a kredytobiorca płaci odsetki Bankowi na podstawie stałej stopy procentowej – tzw. stopy referencyjnej Klienta, nie niższej od dolnej stopy granicznej i nie wyższej od górnej stopy granicznej. Niniejsze stawki oznaczają odpowiednio dolną i górną granicę dla stopy bazowej w danych okresach odsetkowych. Wzajemne płatności dokonywane są cyklicznie aż do zapadalności transakcji, na podstawie ustalonej w dniu zawierania transakcji wysokości nominalu, który zazwyczaj jest zbliżony do harmonogramu zabezpieczanego kredytu.

SPOSÓB ROZLICZENIA

- Jeżeli stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, w dniu ustalenia stóp referencyjnych znajduje się pomiędzy dolną stopą graniczną a górną stopą graniczną, suma płatności Banku i Klienta równa jest zero, ponieważ strony płacą odsetki według tej samej stawki.
- Jeżeli stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, w dniu ustalenia stóp referencyjnych znajduje się powyżej górnej stopy granicznej, to Klient otrzymuje różnicę netto pomiędzy stopą referencyjną Banku, np. 1M WIBOR, a górną stopą graniczną.
- Jeżeli stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, w dniu ustalenia stóp referencyjnych znajduje się poniżej dolnej stopy granicznej, to Klient płaci różnicę netto pomiędzy dolną stopą graniczną a stopą referencyjną Banku, np. 1M WIBOR.

RYZYKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

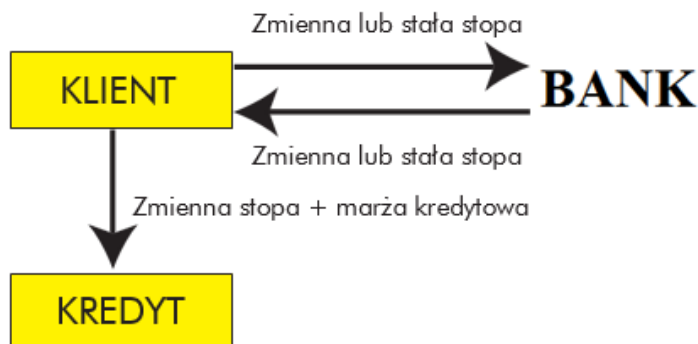
Ryzyko dopłat w okresach odsetkowych: jeżeli stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, spadnie poniżej dolnej stopy granicznej, wtedy Klient będzie płacił Bankowi według wyższej stopy (dolnej stopy granicznej) niż wartość stopy referencyjnej Banku, np. 1M WIBOR. Tym samym wynik na transakcji COLLAR jest negatywny.

Ryzyko realizacji ujemnej wyceny:

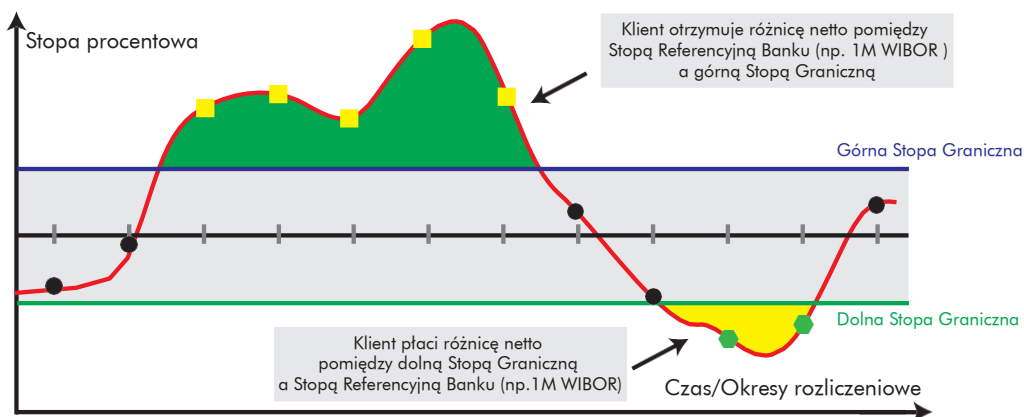
- w przypadku wcześniejszego zamknięcia transakcji może powstać konieczność pokrycia przez Klienta ujemnej wyceny transakcji, tzw. bieżącej wyceny rynkowej (BWR);
- transakcja będzie miała ujemną BWR, jeśli w ciągu jej trwania poziom rynkowych terminowych stóp procentowych (odzwierciedlają one oczekiwania uczestników rynku co do kształtowania się indeksów rynkowych, np. 1M WIBOR, 1M EURIBOR), i/lub poziom zmienności tych stóp będzie niższy od poziomów stóp granicznych ustalonych dla pozostającego okresu trwania transakcji;
- BWR jest wyrażona w PLN (kurs fixingu NBP z dnia wyceny).

W sprawie szerszego omówienia powyżej wymienionych ryzyk zalecamy kontakt ze specjalistą produktowym.

GRAFICZNA INTERPRETACJA STRATEGII COLLAR

WZAJEMNA WYMIANA PŁATNOŚCI

- Klient i Bank płacą odsetki wg Stopy Referencyjnej Banku (np. 1M WIBOR).
- Klient płaci różnicę netto pomiędzy dolną Stopą Graniczną a Stopą Referencyjną Banku (np. 1M WIBOR).
- Klient otrzymuje różnicę netto pomiędzy Stopą Referencyjną Banku (np. 1M WIBOR) a górną Stopą Graniczną.

PRZYKŁAD STRATEGII COLLAR

ZAŁOŻENIA

- Klient posiada kredyt oparty na zmiennej stopie procentowej.
- Bank proponuje zawarcie transakcji zamiany – strategii COLLAR: stopa referencyjna Banku = 1M WIBOR.
- Klient płaci odsetki według stopy referencyjnej Banku w przedziale: górna stopa graniczna – 3%, dolna stopa graniczna – 1,5%.

SCENARIUSZE

Stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, znajduje się wewnątrz przedziału:

- Klient płaci odsetki według stopy referencyjnej Klienta np. 1M WIBOR,
- Bank płaci odsetki według stopy referencyjnej Banku np. 1M WIBOR.

Stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, znajduje się powyżej górnej stopy granicznej w danym okresie odsetkowym:

- Klient płaci odsetki według górnej stopy granicznej,
- Bank płaci odsetki według stopy referencyjnej Banku, np. 1M WIBOR.

Stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, znajduje się poniżej dolnej stopy granicznej w danym okresie odsetkowym:

- Klient płaci odsetki według dolnej stopy granicznej,
- Bank płaci odsetki według stopy referencyjnej Banku, np. 1M WIBOR.

PRZYKŁADOWA SYMULACJA RYNKOWA ROZLICZEŃ W OKRESACH ODSETKOWYCH

Okresy odsetkowe	Kwota bazowa Klienta i Banku	1M WIBOR	Stopa referencyjna Banku	Stopa referencyjna Klienta	Wynik rozliczenia w okresach odsetkowych p.a.	Wynik rozliczenia netto w okresie odsetkowym w PLN
1	12 000 000	3,50%	3,50%	3,00%	0,50%	5 000
2	12 000 000	3,40%	3,40%	3,00%	0,40%	4 000
3	12 000 000	3,30%	3,30%	3,00%	0,30%	3 000
4	12 000 000	3,20%	3,20%	3,00%	0,20%	2 000
5	12 000 000	3,10%	3,10%	3,00%	0,10%	1 000
6	12 000 000	3,00%	3,00%	3,00%	0,00%	0
7	12 000 000	2,90%	2,90%	2,90%	0,00%	0
8	12 000 000	2,80%	2,80%	2,80%	0,00%	0
9	12 000 000	2,70%	2,70%	2,70%	0,00%	0
10	12 000 000	2,60%	2,60%	2,60%	0,00%	0
11	12 000 000	2,50%	2,50%	2,50%	0,00%	0
12	12 000 000	2,40%	2,40%	2,40%	0,00%	0
13	12 000 000	2,30%	2,30%	2,30%	0,00%	0
14	12 000 000	2,20%	2,20%	2,20%	0,00%	0
15	12 000 000	2,10%	2,10%	2,10%	0,00%	0
16	12 000 000	2,00%	2,00%	2,00%	0,00%	0
17	12 000 000	1,90%	1,90%	1,90%	0,00%	0
18	12 000 000	1,80%	1,80%	1,80%	0,00%	0
19	12 000 000	1,70%	1,70%	1,70%	0,00%	0
20	12 000 000	1,60%	1,60%	1,60%	0,00%	0
21	12 000 000	1,50%	1,50%	1,50%	0,00%	0
22	12 000 000	1,40%	1,40%	1,50%	-0,10%	-1 000
23	12 000 000	1,30%	1,30%	1,50%	-0,20%	-2 000
24	12 000 000	1,20%	1,20%	1,50%	-0,30%	-3 000
25	12 000 000	1,10%	1,10%	1,50%	-0,40%	-4 000
26	12 000 000	1,00%	1,00%	1,50%	-0,50%	-5 000

WCZEŚNIEJSZE ROZLICZENIE TRANSAKCJI

Zawarta transakcja na bieżąco podlega wycenie, tzw. bieżącej wycenie rynkowej (BWR), w stosunku do stale zmieniających się parametrów rynkowych. Wartość wyceny Bank udostępnia na życzenie Klienta.

W celu dokonania wcześniejszego rozliczenia strategii COLLAR Bank dokona wyceny instrumentu metodą netto. Kwota zobowiązania Klienta – w przypadku ujemnej wyceny – lub kwota zobowiązania Banku – w przypadku dodatniej wyceny – po dokonaniu wcześniejszego rozliczenia transakcji zostanie zaksięgowana w ciężar lub na dobro rachunku Klienta. Wcześniejsze rozliczenie transakcji może wiązać się z koniecznością pokrycia przez Klienta kosztów transakcyjnych poniesionych przez Bank, wynikających w szczególności z różnicy między notowaniami kursów kupna i kursów sprzedaży transakcji na rynku międzybankowym w danej walucie, publikowanymi w serwisach informacyjnych (Bloomberg, Reuters). Z tego powodu kwota zobowiązania Banku lub Klienta może różnić się od bieżącej wyceny rynkowej dokonywanej w dniu wcześniejszego rozliczenia transakcji lub w dniu wcześniejszego rozwiązania.

SYMULACJA PRZEPŁYWÓW ODSETKOWYCH

Zachęcamy Państwa do zapoznania się z przykładowymi strumieniami wymiany odsetkowej, które zostały załączone na końcu niniejszego dokumentu.

PODSUMOWANIE

- Kredytobiorca, który płaci odsetki według zmiennej stopy procentowej, uzyskuje zabezpieczenie przed wzrostem stóp procentowych poprzez skorzystanie ze strategii COLLAR.
- Klient uzyskuje w tej transakcji elastyczność w postaci ustalonych wartości górnego i dolnego poziomu obszaru granicznego, w ramach którego Klient decyduje się rozliczać z Bankiem poprzez dokonywanie wzajemnych płatności na warunkach ustalonych w strategii COLLAR.
- Transakcja powinna być powiązana z kredytem, a jej harmonogram i przepływy dopasowuje się do zabezpieczanego kredytu, którego spłata jest realizowana zgodnie z umową kredytową.
- Po zawarciu transakcji koszty obsługi zobowiązań będą znane i nie będą podlegały wahaniom większym niż te wyznaczone przez przedział stóp procentowych strategii COLLAR.

RYNKOWA WYCENA TRANSAKCJI

W celu lepszego zobrazowania metodologii wyceny transakcji zamiany poniżej załączono tabele pokazujące przyszłe wzajemne płatności dokonywane przez Klienta i Bank w poszczególnych okresach odsetkowych i od odpowiedniego nominatu przy założeniu bieżącej, implikowanej krzywej rentowności. BWR w danym dniu jest różnicą pomiędzy sumami przepływów Klienta i Banku zdyskontowanych do wartości bieżącej.

Transakcja zamiany – strategia COLLAR Przykład scenariusza zakładającego wzrost stóp procentowych											
Początek okresu	Koniec okresu	Liczba dni	Górna stopa graniczna	Implikowana krzywa*	Wartość opcji	Nominał	Data rozliczenia	Współczynnik dyskontowy	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Klienta według stopy referencyjnej Klienta	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Banku według stopy referencyjnej Banku	Szacowana bieżąca wycena ry transakcji
2016-10-01	2016-10-31	30	3,00%	3,05%	65,00%	12 000 000	2016-10-31	0,997	19 175	19 495	320
2016-10-31	2016-11-30	30	3,00%	3,10%	55,00%	12 000 000	2016-11-30	0,994	16 176	16 716	539
2016-11-30	2016-12-31	31	3,00%	3,15%	47,00%	12 000 000	2016-12-31	0,990	14 227	14 938	711
2016-12-31	2017-01-31	31	3,00%	3,20%	32,00%	12 000 000	2017-01-31	0,986	9 647	10 290	643

Transakcja zamiany – strategia COLLAR
Przykład scenariusza zakładającego wzrost stóp procentowych

Początek okresu	Koniec okresu	Liczba dni	Górna stopa graniczna	Implikowana krzywa*	Wartość opcji	Nominał	Data rozliczenia	Współczynnik dyskontowy	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Klienta według stopy referencyjnej Klienta	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Banku według stopy referencyjnej Banku	Szacowana bieżąca wycena ry transakcji
2017-01-31	2017-02-28	28	3,00%	3,25%	31,00%	12 000 000	2017-02-28	0,983	8 416	9 117	701
2017-02-28	2017-03-31	31	3,00%	3,30%	27,00%	12 000 000	2017-03-31	0,979	8 082	8 890	808
2017-03-31	2017-04-30	30	3,00%	3,35%	26,00%	12 000 000	2017-04-30	0,976	7 509	8 385	876
2017-04-30	2017-05-31	31	3,00%	3,40%	22,00%	12 000 000	2017-05-31	0,973	6 545	7 418	873
2017-05-31	2017-06-30	30	3,00%	3,45%	21,00%	12 000 000	2017-06-30	0,969	6 021	6 924	903
2017-06-30	2017-07-31	31	3,00%	3,50%	21,00%	12 000 000	2017-07-31	0,967	6 209	7 244	1 035
2017-07-31	2017-08-31	31	3,00%	3,55%	20,00%	12 000 000	2017-08-31	0,963	5 889	6 968	1 080
2017-08-31	2017-09-30	30	3,00%	3,60%	21,00%	12 000 000	2017-09-30	0,967	6 009	7 210	1 202
2017-09-30	2017-10-31	31	3,00%	3,65%	15,00%	12 000 000	2017-10-31	0,959	4 400	5 353	953
2017-10-31	2017-1 -30	30	3,00%	3,70%	15,00%	12 000 000	2017-1 -30	0,956	4 243	5 233	990
2017-1 -30	2017-12-31	31	3,00%	3,75%	15,00%	12 000 000	2017-12-31	0,953	4 369	5 461	1 092
2017-12-31	2018-01-31	31	3,00%	3,80%	12,00%	12 000 000	2018-01-31	0,949	3 482	4 411	929
2018-01-31	2018-02-28	28	3,00%	3,85%	12,00%	12 000 000	2018-02-28	0,946	3 134	4 022	888
2018-02-28	2018-03-31	31	3,00%	3,90%	12,00%	12 000 000	2018-03-31	0,942	3 457	4 495	1 037
2018-03-31	2018-04-30	30	3,00%	3,95%	12,00%	12 000 000	2018-04-30	0,939	3 334	4 390	1 056
2018-04-30	2018-05-31	31	3,00%	4,00%	10,00%	12 000 000	2018-05-31	0,936	2 860	3 814	953
2018-05-31	2018-06-30	30	3,00%	4,05%	10,00%	12 000 000	2018-06-30	0,932	2 758	3 723	965
2018-06-30	2018-07-31	31	3,00%	4,10%	10,00%	12 000 000	2018-07-31	0,929	2 840	3 881	1 041
2018-07-31	2018-08-31	31	3,00%	4,15%	9,00%	12 000 000	2018-08-31	0,925	2 546	3 522	976
2018-08-31	2018-09-30	30	3,00%	4,20%	9,00%	12 000 000	2018-09-30	0,922	2 455	3 437	982
2018-09-30	2018-10-31	31	3,00%	4,25%	9,00%	12 000 000	2018-10-31	0,919	2 528	3 581	1 053
2018-10-31	2018-1 -30	30	3,00%	4,30%	9,00%	12 000 000	2018-1 -30	0,915	2 437	3 493	1 056
2018-1 -30	2018-12-31	31	3,00%	4,35%	7,00%	12 000 000	2018-12-31	0,912	1 951	2 829	878
2018-12-31	2019-01-31	31	3,00%	4,40%	7,00%	12 000 000	2019-01-31	0,908	1 944	2 851	907
2019-01-31	2019-02-28	28	3,00%	4,45%	7,00%	12 000 000	2019-02-28	0,905	1 749	2 595	846
2019-02-28	2019-03-31	31	3,00%	4,50%	6,00%	12 000 000	2019-03-31	0,902	1 654	2 481	827
2019-03-31	2019-04-30	30	3,00%	4,55%	6,00%	12 000 000	2019-04-30	0,898	1 594	2 418	824
2019-04-30	2019-05-31	31	3,00%	4,60%	6,00%	12 000 000	2019-05-31	0,895	1 641	2 517	875

Transakcja zamiany – strategia COLLAR											
Przykład scenariusza zakładającego wzrost stóp procentowych											
Początek okresu	Koniec okresu	Liczba dni	Górna stopa graniczna	Implikowana krzywa*	Wartość opcji	Nominat	Data rozliczenia	Współczynnik dyskontowy	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Klienta według stopy referencyjnej Klienta	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Banku według stopy referencyjnej Banku	Szacowana bieżąca wycena ry transakcji
2019-05-31	2019-06-30	30	3,00%	4,65%	6,00%	12 000 000	2019-06-30	0,891	1 582	2 453	870
2019-06-30	2019-07-31	31	3,00%	4,70%	5,00%	12 000 000	2019-07-31	0,888	1 357	2 127	769
2019-07-31	2019-08-31	31	3,00%	4,75%	5,00%	12 000 000	2019-08-31	0,885	1 352	2 141	789
2019-08-31	2019-09-30	30	3,00%	4,80%	5,00%	12 000 000	2019-09-30	0,881	1 304	2 086	782
* Wartość prognozowanych stóp procentowych.									174 877	206 908	
									Wartość bieżąca przepływów płaconych przez Klienta	Wartość bieżąca przepływów otrzymanych przez Klienta	
									Wartość BWR	32 031	

Transakcja zamiany – strategia COLLAR											
Przykład scenariusza zakładającego spadek stóp procentowych											
Początek okresu	Koniec okresu	Liczba dni	Dolna stopa graniczna	Implikowana krzywa*	Wartość opcji	Nominat	Data rozliczenia	Współczynnik dyskontowy	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Klienta według stopy referencyjnej Klienta	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Banku według stopy referencyjnej Banku	Szacowana bieżąca wycena ry transakcji
2016-10-01	2016-10-31	30	1,50%	1,45%	65,00%	12 000 000	2016-10-31	0,997	9 588	9 268	-320
2016-10-31	2016-11-30	30	1,50%	1,40%	55,00%	12 000 000	2016-11-30	0,994	8 088	7 549	-539
2016-11-30	2016-12-31	31	1,50%	1,35%	47,00%	12 000 000	2016-12-31	0,990	7 113	6 402	-711
2016-12-31	2017-01-31	31	1,50%	1,30%	32,00%	12 000 000	2017-01-31	0,986	4 824	4 180	-643

Transakcja zamiany – strategia COLLAR
Przykład scenariusza zakładającego spadek stóp procentowych

Początek okresu	Koniec okresu	Liczba dni	Dolna stopa graniczna	Implikowana krzywa*	Wartość opcji	Nominał	Data rozliczenia	Współczynnik dyskontowy	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Klienta według stopy referencyjnej Klienta	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Banku według stopy referencyjnej Banku	Szacowana bieżąca wycena ry transakcji
2017-01-31	2017-02-28	28	1,50%	1,25%	31,00%	12 000 000	2017-02-28	0,983	4 208	3 506	-701
2017-02-28	2017-03-31	31	1,50%	1,20%	27,00%	12 000 000	2017-03-31	0,979	4 041	3 233	-808
2017-03-31	2017-04-30	30	1,50%	1,15%	26,00%	12 000 000	2017-04-30	0,976	3 754	2 878	-876
2017-04-30	2017-05-31	31	1,50%	1,10%	22,00%	12 000 000	2017-05-31	0,973	3 272	2 400	-873
2017-05-31	2017-06-30	30	1,50%	1,05%	21,00%	12 000 000	2017-06-30	0,969	3 01	2 107	-903
2017-06-30	2017-07-31	31	1,50%	1,00%	21,00%	12 000 000	2017-07-31	0,967	3 104	2 070	-1 035
2017-07-31	2017-08-31	31	1,50%	0,95%	20,00%	12 000 000	2017-08-31	0,963	2 944	1 865	-1 080
2017-08-31	2017-09-30	30	1,50%	0,90%	21,00%	12 000 000	2017-09-30	0,967	3 004	1 803	-1 202
2017-09-30	2017-10-31	31	1,50%	0,85%	15,00%	12 000 000	2017-10-31	0,959	2 200	1 247	-953
2017-10-31	2017-11-30	30	1,50%	0,80%	15,00%	12 000 000	2017-11-30	0,956	2 121	1 131	-990
2017-11-30	2017-12-31	31	1,50%	0,75%	15,00%	12 000 000	2017-12-31	0,953	2 184	1 092	-1 092
2017-12-31	2018-01-31	31	1,50%	0,70%	12,00%	12 000 000	2018-01-31	0,949	1 741	813	-929
2018-01-31	2018-02-28	28	1,50%	0,65%	12,00%	12 000 000	2018-02-28	0,946	1 567	679	-888
2018-02-28	2018-03-31	31	1,50%	0,60%	12,00%	12 000 000	2018-03-31	0,942	1 729	691	-1 037
2018-03-31	2018-04-30	30	1,50%	0,55%	12,00%	12 000 000	2018-04-30	0,939	1 667	611	-1 056
2018-04-30	2018-05-31	31	1,50%	0,50%	10,00%	12 000 000	2018-05-31	0,936	1 430	477	-953
2018-05-31	2018-06-30	30	1,50%	0,45%	10,00%	12 000 000	2018-06-30	0,932	1 379	414	-965
2018-06-30	2018-07-31	31	1,50%	0,40%	10,00%	12 000 000	2018-07-31	0,929	1 420	379	-1 041
2018-07-31	2018-08-31	31	1,50%	0,35%	9,00%	12 000 000	2018-08-31	0,925	1 273	297	-976
2018-08-31	2018-09-30	30	1,50%	0,30%	9,00%	12 000 000	2018-09-30	0,922	1 228	246	-982
2018-09-30	2018-10-31	31	1,50%	0,25%	9,00%	12 000 000	2018-10-31	0,919	1 264	211	-1 053
2018-10-31	2018-11-30	30	1,50%	0,20%	9,00%	12 000 000	2018-11-30	0,915	1 218	162	-1 056
2018-11-30	2018-12-31	31	1,50%	0,15%	7,00%	12 000 000	2018-12-31	0,912	976	98	-878
2018-12-31	2019-01-31	31	1,50%	0,10%	7,00%	12 000 000	2019-01-31	0,908	972	65	-907
2019-01-31	2019-02-28	28	1,50%	0,05%	7,00%	12 000 000	2019-02-28	0,905	875	29	-846
2019-02-28	2019-03-31	31	1,50%	0,00%	6,00%	12 000 000	2019-03-31	0,902	827	0	-827
2019-03-31	2019-04-30	30	1,50%	-0,05%	6,00%	12 000 000	2019-04-30	0,898	797	-27	-824
2019-04-30	2019-05-31	31	1,50%	-0,10%	6,00%	12 000 000	2019-05-31	0,895	821	-55	-875

Transakcja zamiany – strategia COLLAR											
Przykład scenariusza zakładającego spadek stóp procentowych											
Początek okresu	Koniec okresu	Liczba dni	Dolna stopa graniczna	Implikowana krzywa*	Wartość opcji	Nominał	Data rozliczenia	Współczynnik dyskontowy	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Klienta według stopy referencyjnej Klienta	Kwota odsetek liczona od kwoty bazowej Banku według stopy referencyjnej Banku	Szacowana bieżąca wycena ryzyka transakcji
2019-05-31	2019-06-30	30	1,50%	-0,15%	6,00%	12 000 000	2019-06-30	0,891	791	-79	-870
2019-06-30	2019-07-31	31	1,50%	-0,20%	5,00%	12 000 000	2019-07-31	0,888	679	-90	-769
2019-07-31	2019-08-31	31	1,50%	-0,25%	5,00%	12 000 000	2019-08-31	0,885	676	-113	-789
2019-08-31	2019-09-30	30	1,50%	-0,30%	5,00%	12 000 000	2019-09-30	0,881	652	-130	-782
* Wartość prognozowanych stóp procentowych.									87 438	55 408	
									Wartość bieżąca przepływów płaconych przez Klienta	Wartość bieżąca przepływów otrzymanych przez Klienta	
									Wartość BWR	-32 031	

WARUNKI NIEZBĘDNE DO ZAWARCIA TRANSAKCJI ZAMIANY LUB/I TRANSAKCJI TERMINOWEJ I POCHODNEJ:

- podpisana odpowiednia dokumentacja w zakresie transakcji terminowych i pochodnych,
- przyznany limit na transakcje zamiany,
- nadana przez Bank kategoria Klienta zgodna z MiFID.

Kosztem zawarcia transakcji jest *mark-up* wbudowany w cenę transakcji. Maksymalna wartość *mark-up* wynosi 15% kwoty transakcji. Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej wartości. *Mark-up* jest jednorazowym kosztem zawarcia transakcji.

W przypadku wcześniejszego rozliczenia transakcji zamiany COLLAR Bank może pobrać *mark-up*, wliczony w kwotę rozliczenia, w wysokości nieprzekraczającej 20% kwoty transakcji.

Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej wartości.

W związku z transakcjami Bank nie otrzymuje płatności od osób trzecich (zachęt).

Poniżej prezentujemy szacunkowe koszty dla przykładowej kwoty 500 000 PLN oraz *mark-up* na przykładowym poziomie 3%.

Przykład nr 1.

Transakcja kończy się w pierwotnie ustalonym terminie zakończenia transakcji.

	Procentowo (% kwoty transakcji)	Kwotowo
Koszty i opłaty związane z instrumentem finansowym (<i>mark-up</i>)	3%	15 000 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i inwestycjami dodatkowymi	0%	0
Łączne koszty	3%	15 000 PLN

Przykład nr 2.

Transakcja kończy się wcześniej niż w pierwotnie ustalonym terminie zakończenia transakcji.

	Procentowo (% kwoty transakcji)	Kwotowo
Koszty i opłaty związane z instrumentem finansowym (<i>mark-up</i>)	3% <i>mark-up</i> przy zawarciu transakcji	15 000 PLN
	1% <i>mark-up</i> przy zamknięciu transakcji	5 000 PLN
	4% łączny <i>mark-up</i>	20 000 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i inwestycjami dodatkowymi	0%	0
Łączne koszty	4%	20 000 PLN

Zwrot z inwestycji zostanie obniżony o łączne koszty opisane powyżej.

Transakcja zamiany COLLAR – to transakcja zamiany, będąca w rozumieniu art. 2 pkt 2) ustawy o obrocie instrumentem finansowym typu swap, której instrumentem bazowym jest stopa procentowa i która jest wykonywana przez dostawę lub rozliczenie pieniężne.

Klient zawierający transakcję zamiany COLLAR nie nabywa lub nie zbywa bezpośrednio instrumentu bazowego (stopy procentowej), lecz instrument pochodny oparty na stopie procentowej.

18. TRANSAKCJA ZAMIANY

Produkty ograniczające ryzyko stopy procentowej powinny być dopasowane do zobowiązań posiadanych przez Klienta, w szczególności do waluty zobowiązania, nominałów oraz terminów zapadalności. Głównym celem zawarcia transakcji ograniczającej ryzyko jest zminimalizowanie wpływu wahań rynkowych związanych ze wzrostem rynkowych stóp procentowych na działalność biznesową przedsiębiorstwa.

Przed zawarciem transakcji należy dokonać analizy potencjalnych ryzyk rynkowych mogących mieć wpływ na zachowanie się wykorzystywanego instrumentu zabezpieczającego.

W celu pełnego zrozumienia mechanizmu działania narzędzi ograniczających ryzyko wzrostu stóp procentowych prosimy o kontakt z naszym specjalistą produktowym.

ZASTOSOWANIE

Kredytobiorca, którego zobowiązanie odsetkowe oparte jest na zmiennej stopie procentowej, może zabezpieczyć się przed potencjalnym wzrostem stóp procentowych w przyszłości poprzez zawarcie z Bankiem transakcji zamiany – strategii TRIGGER SWAP.

CEL ZAWARCIA STRATEGII TRIGGER SWAP

Warunkowa stabilizacja kosztu finansowania zobowiązań w przyszłości.

OPIS PRODUKTU

W strategii TRIGGER SWAP Bank periodically płaci odsetki kredytobiorcy na podstawie zmiennego indeksu (np. stawka 1M WIBOR, 3M WIBOR, 1M EURIBOR itp.), tzw. stopy referencyjnej Banku, a kredytobiorca płaci odsetki Bankowi na podstawie stałej stopy procentowej, tzw. stopy referencyjnej Klienta. W przypadku gdy zmienny indeks przekroczy barierę, tzw. stopę graniczną ustaloną w dniu zawarcia transakcji, Klient płaci odsetki na podstawie stopy referencyjnej Klienta, równej stopie referencyjnej Banku pomniejszonej o różnicę pomiędzy stopą graniczną a stopą referencyjną Klienta.

Wzajemne płatności dokonywane są cyklicznie aż do zapadalności transakcji na podstawie ustalonej w dniu zawierania transakcji wysokości nominału, który zazwyczaj jest zbliżony do harmonogramu zabezpieczanego kredytu.

SPOSÓB ROZLICZENIA

- ④ W sytuacji gdy zmienny indeks, np. 1M WIBOR, znajduje się poniżej stopy granicznej w danym okresie odsetkowym oraz powyżej stopy referencyjnej Klienta, wówczas Klient płaci odsetki na podstawie stopy referencyjnej Klienta, a Bank płaci na podstawie stopy referencyjnej Banku, np. 1M WIBOR.
- ④ W sytuacji gdy zmienny indeks, np. 1M WIBOR, znajduje się powyżej stopy granicznej w danym okresie odsetkowym, wówczas Klient płaci odsetki na podstawie stopy referencyjnej Klienta, równej stopie referencyjnej Banku pomniejszonej o różnicę pomiędzy stopą graniczną a stopą referencyjną Klienta.
- ④ W sytuacji gdy zmienny indeks, np. 1M WIBOR, znajduje się poniżej stopy referencyjnej Klienta w danym okresie odsetkowym, wówczas Klient płaci odsetki na podstawie stopy referencyjnej Klienta, a Bank płaci odsetki na podstawie stopy referencyjnej Banku, np. 1M WIBOR.
- ④ W sytuacji gdy zmienny indeks, np. 1M WIBOR, znajduje się powyżej stopy granicznej w danym okresie odsetkowym, wówczas Klient płaci odsetki na podstawie stopy referencyjnej Klienta, równej stopie referencyjnej Banku pomniejszonej o różnicę pomiędzy stopą graniczną a stopą referencyjną Klienta.
- ④ W sytuacji gdy zmienny indeks, np. 1M WIBOR, znajduje się poniżej stopy referencyjnej Klienta w danym okresie odsetkowym, wówczas Klient płaci odsetki na podstawie stopy referencyjnej Klienta, a Bank płaci odsetki na podstawie stopy referencyjnej Banku, np. 1M WIBOR.

RYZYKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [*spreadu*] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych

dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

Ryzyko dopłat w okresach odsetkowych – jeżeli stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, spadnie poniżej stopy referencyjnej Klienta, wtedy Klient będzie płacił Bankowi według wyższej stopy (stopy referencyjnej Klienta) niż wartość stopy referencyjnej Banku, np. 1M WIBOR.

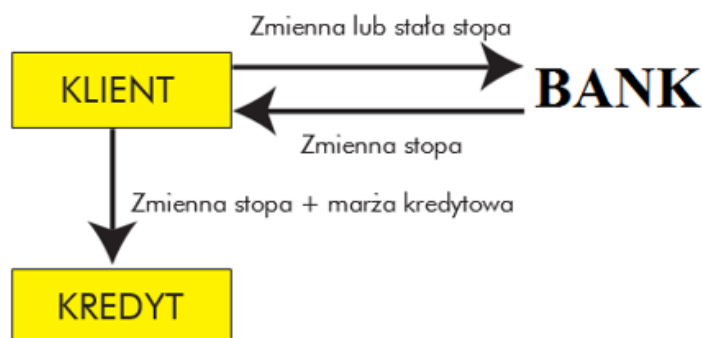
Ryzyko realizacji ujemnej wyceny:

- w przypadku wcześniejszego zamknięcia transakcji może powstać konieczność pokrycia przez Klienta ujemnej wyceny transakcji, tzw. bieżącej wyceny rynkowej (BWR);
- transakcja będzie miała ujemną BWR, jeśli w ciągu jej trwania poziom rynkowych terminowych stóp procentowych (odzwierciedlają one oczekiwania uczestników rynku co do kształtowania się indeksów rynkowych, np. 1M WIBOR, 1M EURIBOR) będzie niższy od stopy referencyjnej Klienta dla pozostającego okresu trwania transakcji;
- BWR może przyjmować ujemną wartość w przypadku wzrostu implikowanej zmienności terminowych stóp procentowych;
- BWR jest wyrażona w PLN (kurs fixingu NBP z dnia wyceny).

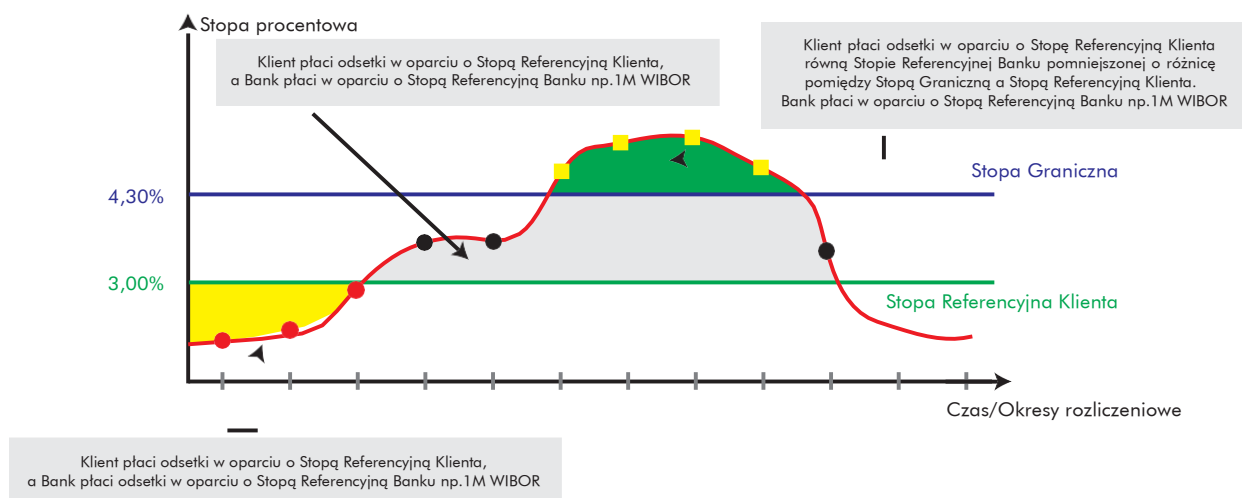
W kwestii szerszego omówienia powyżej wymienionych ryzyk zalecamy kontakt ze specjalistą produktowym.

GRAFICZNA INTERPRETACJA STRATEGII TRIGGER SWAP

SCHEMAT TRANSAKCJI

WZAJEMNA WYMIANA PŁATNOŚCI

- Klient płaci odsetki w oparciu o Stopę Referencyjną Klienta równą Stopie Referencyjnej Banku pomniejszonej o różnicę pomiędzy Stopą Graniczną a Stopą Referencyjną Klienta. Bank płaci w oparciu o Stopę Referencyjną Banku np. 1M.
- Klient płaci odsetki w oparciu o Stopę Referencyjną Klienta, a Bank płaci w oparciu o Stopę Referencyjną Banku np. 1M WIBOR.
- Klient płaci odsetki w oparciu o Stopę Referencyjną Klienta, a Bank płaci odsetki w oparciu o Stopę Referencyjną Banku np. 1M WIBOR.

PRZYKŁAD STRATEGII TRIGGER SWAP DLA KREDYTOBIORCY

ZAŁOŻENIA

Klient posiada kredyt oparty na zmiennej stopie procentowej.

Bank proponuje zawarcie transakcji zamiany – strategii *TRIGGER SWAP*:

- stopa referencyjna Banku = 1M WIBOR (w dniu zawarcia transakcji wynosi 2,00%),
- stopa referencyjna Klienta = 1,50%,
- stopa graniczna = 3,00%.

SCENARIUSZE

Stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, znajduje się poniżej stopy granicznej, ale powyżej stopy referencyjnej Klienta:

- stopa referencyjna Klienta = 1,50%,
- stopa referencyjna Banku, 1M WIBOR = np. 2,50%.

Stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, wzrasta powyżej stopy granicznej – do poziomu np. 3,50%:

- stopa referencyjna Klienta = 1M WIBOR, np. 3,50% - (3,00% - 1,50%) = 2,00%,
- stopa referencyjna Banku = 3,50%.

Stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, spada poniżej stopy referencyjnej Klienta – do poziomu np. 1,30%:

- stopa referencyjna Klienta = 1,50%,
- stopa referencyjna Banku 1M WIBOR = 1,30%.

PRZYKŁADOWA SYMULACJA RYNKOWA ROZLICZEŃ W OKRESACH ODSETKOWYCH

Okres odset	Indeks, np. 1M WIBOR	Stopa graniczna	Stopa referencyjna Klienta	Kwota bazowa Banku i Klienta	Kwota odsetek płaconych przez Klienta	Kwota odsetek płaconych przez Bank
1	1,60%	3,00%	1,50%	10 000 000 PLN	12 329 PLN	13 151 PLN
2	1,90%	3,00%	1,50%	10 000 000 PLN	12 329 PLN	15 616 PLN
3	2,20%	3,00%	1,50%	10 000 000 PLN	12 329 PLN	18 082 PLN
4	2,50%	3,00%	1,50%	10 000 000 PLN	12 329 PLN	20 548 PLN
5	3,10%	3,00%	1,60%	10 000 000 PLN	13 151 PLN	25 479 PLN
6	3,15%	3,00%	1,65%	10 000 000 PLN	13 562 PLN	25 890 PLN
7	3,20%	3,00%	1,70%	10 000 000 PLN	13 973 PLN	26 301 PLN
8	3,25%	3,00%	1,75%	10 000 000 PLN	14 384 PLN	26 712 PLN
9	3,35%	3,00%	1,85%	10 000 000 PLN	15 205 PLN	27 534 PLN
10	3,40%	3,00%	1,90%	10 000 000 PLN	15 616 PLN	27 945 PLN
11	3,30%	3,00%	1,80%	10 000 000 PLN	14 795 PLN	27 123 PLN
12	3,20%	3,00%	1,70%	10 000 000 PLN	13 973 PLN	26 301 PLN
13	3,10%	3,00%	1,60%	10 000 000 PLN	13 151 PLN	25 479 PLN
14	2,90%	3,00%	1,50%	10 000 000 PLN	12 329 PLN	23 836 PLN
15	2,70%	3,00%	1,50%	10 000 000 PLN	12 329 PLN	22 192 PLN
16	2,50%	3,00%	1,50%	10 000 000 PLN	12 329 PLN	20 548 PLN
17	2,30%	3,00%	1,50%	10 000 000 PLN	12 329 PLN	18 904 PLN
18	2,00%	3,00%	1,50%	10 000 000 PLN	12 329 PLN	16 438 PLN
19	1,80%	3,00%	1,50%	10 000 000 PLN	12 329 PLN	14 795 PLN
20	1,40%	3,00%	1,50%	10 000 000 PLN	12 329 PLN	1 507 PLN
21	1,30%	3,00%	1,50%	10 000 000 PLN	12 329 PLN	10 685 PLN
22	1,20%	3,00%	1,50%	10 000 000 PLN	12 329 PLN	9 863 PLN
23	1,10%	3,00%	1,50%	10 000 000 PLN	12 329 PLN	9 041 PLN
24	1,00%	3,00%	1,50%	10 000 000 PLN	12 329 PLN	8 219 PLN
25	0,90%	3,00%	1,50%	10 000 000 PLN	12 329 PLN	7 397 PLN
26	0,80%	3,00%	1,50%	10 000 000 PLN	12 329 PLN	6 575 PLN
27	0,70%	3,00%	1,50%	10 000 000 PLN	12 329 PLN	5 753 PLN
					349 726 PLN	491 918 PLN
Różnica pomiędzy odsetkami zapłaconymi przez Klienta a otrzymanymi od Banku					142 192 PLN	

WCZEŚNIEJSZE ROZLICZENIE TRANSAKCJI

Zawarta transakcja na bieżąco podlega wycenie w stosunku do stale zmieniających się parametrów rynkowych. Wartość wyceny jest odzwierciedlona w bieżącej wycenie rynkowej, którą Bank udostępnia na życzenie Klienta. W celu dokonania wcześniejszego rozliczenia strategii *TRIGGER SWAP* Bank dokona wyceny instrumentu metodą netto.

Kwota zobowiązania Klienta – w przypadku ujemnej wyceny – lub kwota zobowiązania Banku – w przypadku dodatniej wyceny – po dokonaniu wcześniejszego rozliczenia transakcji zostanie zaksięgowana w ciężar lub na dobro rachunku Klienta. Wcześniejsze rozliczenie transakcji może wiązać się z koniecznością pokrycia przez Klienta kosztów transakcyjnych poniesionych przez Bank, wynikających w szczególności z różnicy między notowaniami kursów kupna i kursów sprzedaży transakcji na rynku międzybankowym w danej walucie, publikowanymi w serwisach informacyjnych (Bloomberg, Reuters). Z tego powodu kwota zobowiązania Banku lub Klienta może różnić się od bieżącej wyceny rynkowej dokonywanej w dniu wcześniejszego rozliczenia transakcji lub w dniu wcześniejszego rozwiązania.

PODSUMOWANIE

Strategia *TRIGGER SWAP* pozwala kredytobiorcy na pełne zabezpieczenie kredytu – o ile jest on oparty o ten sam indeks co strategia *TRIGGER SWAP* – do określonego poziomu indeksu.

W przypadku gdy indeks przekroczy poziom stopy granicznej określonej w dniu zawarcia transakcji, Klient będzie płać odsetki na podstawie stopy referencyjnej Klienta, równej stopie referencyjnej Banku pomniejszonej o różnicę pomiędzy stopą graniczną a stopą referencyjną Klienta.

RYNKOWA WYCENA TRANSAKCJI

BWR w danym dniu jest różnicą pomiędzy sumami przepływów Klienta i Banku sprowadzonych do wartości bieżącej.

WARUNKI NIEZBĘDNE DO ZAWARCIA TRANSAKCJI ZAMIANY LUB/ I TRANSAKCJI TERMINOWEJ I POCHODNEJ:

- podpisana odpowiednia dokumentacja w zakresie transakcji terminowych i pochodnych,
- przyznany limit na transakcje zamiany,
- nadana przez Bank kategoria Klienta zgodna z MiFID.

Kosztem zawarcia transakcji jest *mark-up* wbudowany w cenę transakcji. Maksymalna wartość *mark-up* wynosi 15% kwoty transakcji. Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej wartości. *Mark-up* jest jednorazowym kosztem zawarcia transakcji.

W przypadku wcześniejszego rozliczenia transakcji zamiany *TRIGGER SWAP* Bank może pobrać *mark-up*, wliczony w kwotę rozliczenia, w wysokości nieprzekraczającej 20% kwoty transakcji.

Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej wartości.

W związku z transakcjami Bank nie otrzymuje płatności od osób trzecich (zachęt).

Poniżej prezentujemy szacunkowe koszty dla przykładowej kwoty 500 000 PLN oraz *mark-up* na przykładowym poziomie 3%.

Przykład nr 1.

Transakcja kończy się w pierwotnie ustalonym terminie zakończenia transakcji.

	Procentowo (% kwoty transakcji)	Kwotowo
Koszty i opłaty związane z instrumentem finansowym (<i>mark-up</i>)	3%	15 000 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i inwestycjami dodatkowymi	0%	0
Łączne koszty	3%	15 000 PLN

Przykład nr 2.

Transakcja kończy się wcześniej niż w pierwotnie ustalonym terminie zakończenia transakcji.

	Procentowo (% kwoty transakcji)	Kwotowo
Koszty i opłaty związane z instrumentem finansowym (<i>mark-up</i>)	3% <i>mark-up</i> przy zawarciu transakcji	15 000 PLN
	1% <i>mark-up</i> przy zamknięciu transakcji	5 000 PLN
	4% łączny <i>mark-up</i>	20 000 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i inwestycjami dodatkowymi	0%	0
Łączne koszty	4%	20 000 PLN

Zwrot z inwestycji zostanie obniżony o łączne koszty opisane powyżej.

Transakcja zamiany *TRIGGER SWAP* – to transakcja zamiany, będąca w rozumieniu art. 2 pkt 2) ustawy o obrocie instrumentem finansowym typu *swap*, której instrumentem bazowym jest stopa procentowa i która jest wykonywana przez dostawę lub rozliczenie pieniędzy.

Klient zawierający transakcję zamiany *TRIGGER SWAP* nie nabywa lub nie zbywa bezpośrednio instrumentu bazowego (stopy procentowej), lecz instrument pochodny oparty na stopie procentowej.

19. TRANSAKCA ZAMIANY KWOT BAZOWYCH I STÓP PROCENTOWYCH – STRATEGIA CIRS

Produkty ograniczające ryzyko stopy procentowej powinny być dopasowane do zobowiązań posiadanych przez Klienta, w szczególności do waluty zobowiązania, nominałów oraz terminów zapadalności. Głównym celem zawarcia transakcji ograniczającej ryzyko jest zminimalizowanie wpływu wahań rynkowych związanych ze wzrostem rynkowych stóp procentowych na działalność biznesową przedsiębiorstwa.

Przed zawarciem transakcji należy dokonać analizy potencjalnych ryzyk rynkowych mogących mieć wpływ na zachowanie się wykorzystywanego instrumentu zabezpieczającego.

W celu szerszego zrozumienia mechanizmu działania narzędzi ograniczających ryzyko wzrostu stóp procentowych prosimy o kontakt z naszym specjalistą produktowym.

ZASTOSOWANIE

Kredytobiorca, którego zobowiązanie odsetkowe oparte jest na zmiennej stopie procentowej i denominowane w walucie innej niż waluta wpływów z tytułu rozliczeń handlowych, może zabezpieczyć się przed potencjalnym wzrostem stóp procentowych, na których oparte jest zobowiązanie odsetkowe, przy jednoczesnym zabezpieczeniu poziomu kursu waluty, po jakim rozliczane będą prognozowane wpływy.

CEL ZAWARCIA STRATEGII CIRS

Dopasowanie struktury finansowania do struktury rozliczeń handlu zagranicznego przy jednoczesnej możliwości obniżenia lub stabilizacji kosztu finansowania oraz zabezpieczeniu wysokości przyszłych wpływów w walucie obcej do wysokości rat kapitałowych kredytu w walucie.

OPIS PRODUKTU

W strategii CIRS Bank periodically płaci odsetki kredytobiorcy na podstawie stałej stopy lub zmiennego indeksu (np. stawka 1M WIBOR, 3M WIBOR, 1M EURIBOR itp.), tzw. stopy referencyjnej Banku, a kredytobiorca płaci odsetki Bankowi na podstawie stałej stopy lub zmiennego indeksu – tzw. stopy referencyjnej Klienta.

Pomiędzy Bankiem a Klientem dochodzi do wymiany kwot kapitału i płatności odsetkowych w różnych walutach. Wymiana kapitału na końcu i/lub na początku odbywa się po kursie ustalonym w dniu zawarcia transakcji. Kredytobiorca posiadający zobowiązanie w walucie A oparte na zmiennej stopie procentowej może zamienić koszt finansowania, zmieniając go na denominowany w walucie B i jednocześnie oparty na stałej stopie procentowej.

Wzajemne płatności dokonywane są cyklicznie w okresach odsetkowych aż do zapadalności transakcji na podstawie ustalonej w dniu zawierania transakcji wysokości nominalu, który zazwyczaj jest zbliżony do harmonogramu zabezpieczanego kredytu.

WARIANT I - STRATEGIA CIRS BEZ AMORTYZACJI KWOTY BAZOWEJ

Płatności Klienta wynikające z obsługi			Płatności Klienta po zawarciu strategii	
Okres Odsetkowy	Nominał kredytu w PLN	Miesięczna kwota BEZ amortyzacji w PLN –	EUR	Kwota BEZ amortyzacji w
1	45 000 000	45 000 000	10 000 000	10 000 000
2	45 000 000	45 000 000	10 000 000	10 000 000
3	45 000 000	45 000 000	10 000 000	10 000 000
4	45 000 000	45 000 000	10 000 000	10 000 000
5	45 000 000	45 000 000	10 000 000	10 000 000
6	45 000 000	45 000 000	10 000 000	10 000 000
7	45 000 000	45 000 000	10 000 000	10 000 000
8	45 000 000	45 000 000	10 000 000	10 000 000
9	45 000 000	45 000 000	10 000 000	10 000 000
10	45 000 000	45 000 000	10 000 000	10 000 000

4,5000

WARIANT II - STRATEGIA CIRS Z AMORTYZACJĄ KWOTY BAZOWEJ

Płatności Klienta wynikające z obsługi			Płatności Klienta po zawarciu strategii	
Okres Odsetkowy	Nominał kredytu w PLN	Miesięczna kwota amortyzacji w PLN –	EUR	Kwota amortyzacji w
1	50 000 000	0	11 111 111	0
2	45 000 000	5 000 000	11 111 111	1 111 111
3	40 000 000	5 000 000	10 000 000	1 111 111
4	35 000 000	5 000 000	8 888 889	1 111 111
5	30 000 000	5 000 000	7 777 778	1 111 111
6	25 000 000	5 000 000	6 666 667	1 111 111
7	20 000 000	5 000 000	5 555 556	1 111 111
8	15 000 000	5 000 000	4 444 444	1 111 111
9	10 000 000	5 000 000	3 333 333	1 111 111
10	5 000 000	0	2 222 222	0

4,5000

SPOSÓB ROZLICZENIA STRATEGII CIRS NA PRZYKŁADZIE EUR/PLN, W RAMACH KTÓREGO STOPA REFERENCYJNA KLIENTA TO STOPA 0,5% PŁACONA W EUR, A STOPA REFERENCYJNA BANKU TO 1MWIBOR

KROK I:

Klient wymienia się z Bankiem kapitałami – otrzymuje kwotę bazową w EUR (równą kwocie zabezpieczanego kredytu w PLN), aby dokonywać cyklicznych płatności odsetkowych w EUR. Jednocześnie deponuje w Banku jej ekwiwalent wyrażony w PLN, aby otrzymywać odsetki w PLN. Środki na depozyt w PLN może pozyskać ze sprzedaży kwoty w EUR po bieżącym kursie rynkowym.

KROK II:

Stopa referencyjna Klienta, na podstawie której Klient dokonuje cyklicznych płatności w okresie odsetkowym (od kwoty bazowej wyrażonej w EUR), to stała stopa, np. 0,5% (możliwe są również transakcje oparte na zmiennym indeksie, np. 1M EURIBOR) w stosunku rocznym. Środki potrzebne do dokonywania płatności odsetkowych w EUR mogą być przez Klienta kupowane na rynku lub pozyskiwane z tytułu rozliczeń handlu zagranicznego.

Stopa referencyjna Banku, na podstawie której Bank dokonuje cyklicznych płatności w okresie odsetkowym (od kwoty bazowej wyrażonej w PLN), to np. 1M WIBOR (możliwe są również transakcje oparte na stałej stopie).

KROK III:

Klient wymienia się z Bankiem kapitałami – otrzymuje kwotę bazową w PLN (Bank zwraca depozyt), jednocześnie zwracając Bankowi kwotę bazową w EUR. Środki na zwrot kwoty w EUR Klient może pozyskać z zakupu EUR za PLN po bieżącym kursie rynkowym.

RYZYKO

Bank może zażądać wniesienia dodatkowego zabezpieczenia przez Klienta w związku z zawartymi transakcjami w trakcie ich trwania, na zasadach przewidzianych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach.

Żądanie wniesienia zabezpieczenia może wynikać w szczególności ze zmiany rynkowej wyceny zawartych przez Klienta transakcji. W konsekwencji Klient może być zobowiązany do wpłaty określonych środków pieniężnych tytułem zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji w momencie lub wysokości, które są trudne lub niemożliwe do wcześniejszego przewidzenia. Niewniesienie tych środków może skutkować jednostronnym wcześniejszym zakończeniem zawartych transakcji przez Bank i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami dla Klienta.

Istnieje ryzyko, że w przypadku gdy Klient będzie chciał zakończyć transakcję przed jej uzgodnionym pierwotnie terminem, takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie istotnie utrudnione, będzie wymagało czasu lub będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko jednostronnego zamknięcia polega na tym, że Bank może dokonać jednostronnego wcześniejszego zakończenia transakcji, w określonych w odpowiedniej umowie oraz regulaminach przypadkach (w szczególności w sytuacji wystąpienia przypadku naruszenia). Takie wcześniejsze zakończenie transakcji będzie wiązało się z poniesieniem przez Klienta dodatkowych kosztów (w szczególności obejmujących możliwość doliczenia *mark-up* przez Bank przy wcześniejszym rozliczeniu transakcji, koszty wynikające z negatywnych dla Klienta różnic [spreadu] pomiędzy cenami kupna i sprzedaży określonych instrumentów oraz obowiązek pokrycia kosztów Banku) lub strat (wcześniejsze rozwiązanie transakcji może skutkować niekorzystną dla Klienta wyceną transakcji w danym momencie, w zależności od czynników rynkowych). W szczególności wcześniejsze wyjście z inwestycji może być dokonane po gorszej dla Klienta cenie niż cena wynikająca z referencyjnej wyceny rynkowej, o której Bank informuje Klienta w trakcie trwania transakcji.

Ryzyko kredytowe Banku jest ryzykiem utraty przez Bank zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Obejmuje ono w szczególności ryzyko upadłości Banku. Ryzyko to może skutkować niedokonaniem przez Bank płatności na rzecz Klienta, które wynikają z warunków zawartych transakcji.

Ryzyko stopy procentowej: jeżeli stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, spadnie poniżej stopy referencyjnej Klienta, wtedy Klient będzie płacił Bankowi według wyższej stopy (stopy referencyjnej Klienta) niż wartość stopy referencyjnej Banku.

Ryzyko walutowe w okresach odsetkowych: Klient odsprzeda swoje wpływy z tytułu rozliczeń handlu zagranicznego po kursie z dnia rozpoczęcia transakcji.

Ryzyko walutowe w dniu zakończenia transakcji: w dniu zakończenia transakcji Klient dokona odkupu waluty (o ile nie posiada środków na rachunku walutowym w dniu zakończenia transakcji) po bieżącym rynkowym kursie.

Ryzyko realizacji ujemnej wyceny:

- ⓐ w przypadku wcześniejszego zamknięcia transakcji może powstać konieczność pokrycia przez Klienta ujemnej wyceny transakcji, tzw. bieżącej wyceny rynkowej (BWR). Na BWR składa się przede wszystkim wycena wynikająca z wahań kursowych (różnica pomiędzy kursem na dzień wyceny a kursem z dnia rozpoczęcia transakcji), a dodatkowo wynikająca ze zmian stóp procentowych;
- ⓑ transakcja będzie miała ujemną BWR z tytułu niekorzystnych zmian stóp procentowych, jeśli w ciągu jej trwania poziom rynkowych terminowych stóp procentowych (odzwierciedlają one oczekiwania uczestników rynku co do kształtowania się indeksów rynkowych, np. 1M WIBOR, 1M EURIBOR) będzie niższy od stopy referencyjnej Klienta dla pozostającego okresu trwania transakcji;
- ⓒ wartość BWR jako wynik dwóch powyższych czynników jest wyrażana w PLN (kurs fixingu NBP z dnia wyceny);
- ⓓ transakcja z amortyzacją kwoty bazowej będzie charakteryzowała się niższym poziomem ryzyka walutowego w porównaniu do strategii bez amortyzacji kwoty bazowej – z uwagi na sukcesywne zmniejszanie się kwoty bazowej pozostającej do rozliczenia.

W sprawie szerszego omówienia powyżej wymienionych ryzyk zalecamy kontakt ze specjalistą produktowym.

GRAFICZNA INTERPRETACJA STRATEGII CIRS

KROK I:

Klient sprzedaje Bankowi kwotę bazową w PLN, jednocześnie kupując ekwiwalent w EUR po kursie spot 4,5000.

KROK II:

Cykliczne płatności w okresach odsetkowych.

KROK III:

Klient oddaje Bankowi kwotę bazową w EUR, jednocześnie otrzymując zdeponowany wcześniej ekwiwalent w PLN. Wymiana końcowa jest realizowana po tym samym kursie co z dnia rozpoczęcia transakcji*.

* Aby zwrócić Bankowi kwotę w EUR w dniu zakończenia transakcji, Klient, o ile nie posiada wpływów w EUR wynikających z rozliczeń handlu zagranicznego, zakupuje EUR po bieżącym kursie rynkowym, co generuje ryzyko walutowe.

PRZYKŁAD STRATEGII CIRS DLA KREDYTOBIORCY

Klient posiada kredyt oparty na zmiennej stopie procentowej. Bank proponuje zawarcie transakcji zamiany – strategii CIRS:

- kwota bazowa = 45 000 000 PLN,
- stopa referencyjna Banku = 1MWIBOR,
- stopa referencyjna Klienta = 0,5%,
- kurs wymiany dla początkowej i końcowej wymiany kapitałów EUR/PLN = 4,5000.

SCENARIUSZE

- Stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, spada poniżej stopy referencyjnej Klienta – Klient płaci wyższe odsetki.
- Stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, wzrasta powyżej stopy referencyjnej Klienta – Klient otrzymuje odsetki wyższe niż te płacone na rzecz Banku.
- Stopa referencyjna Banku, np. 1M WIBOR, jest równa stopie referencyjnej Klienta – Klient i Bank płacą odsetki w tej samej wysokości.
- Kurs waluty bazowej Klienta w ciągu życia transakcji ulega umocnieniu – BWR przyjmuje wartość ujemną.
- Kurs waluty bazowej Klienta w ciągu życia transakcji ulega osłabieniu – BWR przyjmuje wartość dodatnią.

WCZEŚNIEJSZE ROZLICZENIE TRANSAKCJI

Zawarta transakcja na bieżąco podlega wycenie w stosunku do stale zmieniających się parametrów rynkowych. Wartość wyceny jest odzwierciedlona w bieżącej wycenie rynkowej, którą Bank udostępnia na życzenie Klienta. W celu dokonania wcześniejszego rozliczenia strategii CIRS Bank dokona wyceny instrumentu.

Kwota zobowiązania Klienta – w przypadku ujemnej wyceny – lub kwota zobowiązania Banku – w przypadku dodatniej wyceny – po dokonaniu wcześniejszego rozliczenia transakcji zostanie zaksięgowana w ciężar lub na dobro rachunku Klienta. Wcześniejsze rozliczenie transakcji może wiązać się z koniecznością pokrycia przez Klienta kosztów transakcyjnych poniesionych przez Bank, wynikających w szczególności z różnicy między notowaniami kursów kupna i kursów sprzedaży transakcji na rynku międzybankowym w danej walucie, publikowanymi w serwisach informacyjnych (Bloomberg, Reuters). Z tego powodu kwota zobowiązania Banku lub Klienta może różnić się od bieżącej wyceny rynkowej dokonywanej w dniu wcześniejszego rozliczenia transakcji lub w dniu wcześniejszego rozwiązania.

SYMULACJA PRZEPŁYWÓW ODSETKOWYCH

Poniżej zostały zaprezentowane przykładowe strumienie wymiany odsetkowej.

Okresy odsetkowe	Stopa referencyjna Klienta płatna w EUR	Kwota bazowa w EUR	Kwota odsetek w EUR	Stopa referencyjna Banku płatna w PLN	Kwota bazowa w PLN	Poziom indeksu w danym okresie odsetkowym	Kwota odsetek w PLN
1	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	1,70%	62 877
2	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	1,75%	64 726
3	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	1,80%	66 575
4	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	1,85%	68 425
5	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	1,90%	70 274
6	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	1,95%	72 123
7	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	2,00%	73 973
8	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	2,05%	75 822
9	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	2,10%	77 671
10	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	2,15%	79 521
11	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	2,20%	81 370
12	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	2,25%	83 219
13	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	2,30%	85 068
14	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	2,35%	86 918
15	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	2,40%	88 767
16	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	2,45%	90 616
17	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	2,50%	92 466
18	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	2,55%	94 315
19	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	2,60%	96 164
20	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	2,65%	98 014
21	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	2,70%	99 863
22	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	0,50%	18 493
23	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	0,45%	16 644
24	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	0,40%	14 795
25	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	0,35%	12 945
26	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	0,30%	1 096
27	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	0,25%	9 247
28	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	0,20%	7 397
29	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	0,15%	5 548
30	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	0,10%	3 699
31	0,50%	10 000 000	4 10	1M WIBOR	45 000 000	0,05%	1 849

PODSUMOWANIE

- Strategia CIRS umożliwia dokonanie zabezpieczenia zobowiązań odsetkowych opartych na zmiennej stopie procentowej, które są denominowane w walucie innej niż waluta wpływów z tytułu rozliczeń handlowych.
- Ponadto strategia CIRS umożliwia zabezpieczenie poziomu kursu waluty, po jakim rozliczne będą wpływy z tytułu operacji zagranicznych, do wysokości płatności w okresach odsetkowych (strategia CIRS z amortyzacją kwoty bazowej).
- Zawarcie transakcji w innej walucie niż waluta wpływu z tytułu rozliczeń handlu zagranicznego spowoduje zajęcie pozycji spekulacyjnej.

RYNKOWA WYCENA TRANSAKCJI

W celu lepszego zobrazowania metodologii wyceny transakcji zamiany poniżej załączono tabele pokazujące przyszłe wzajemne płatności dokonywane przez Klienta i Bank w poszczególnych okresach odsetkowych i od odpowiedniego nominału przy założeniu bieżącej, implikowanej krzywej rentowności. BWR w danym dniu jest różnicą pomiędzy sumami przepływów Klienta i Banku sprowadzonych do wartości bieżącej.

Transakcja zamiany – strategia CIRS z punktu widzenia kredytobiorcy Scenariusz: osłabienie PLN w stosunku do EUR na moment wyceny											
Początek okresu odsetkowego	Koniec okresu odsetkowego	Liczba dni	Stopa referencyjna Klienta	Kurs walutowy z dnia rozpoczęcia transakcji	Kurs walutowy na moment kwotowania BWR	Implikowana krzywa dla EUR	Kwota bazowa Klienta	Kwota bazowa Banku	Data rozliczenia	Współczynnik dyskontowy	Przeptywy z tytułu różnicy między stopą referencyjną Klienta a implikowaną krzywą dla EUR
2016-10-01	2016-10-31	30	0,50%	4,5000	4,7000	0,00%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2016-10-31	0,9989	-416
2016-10-31	2016-11-30	30	0,50%	4,5000	4,7000	0,07%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2016-11-30	0,9979	-358
2016-11-30	2016-12-31	31	0,50%	4,5000	4,7000	0,14%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2016-12-31	0,9969	-309
2016-12-31	2017-01-31	31	0,50%	4,5000	4,7000	0,21%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-01-31	0,9958	-249
2017-01-31	2017-02-28	28	0,50%	4,5000	4,7000	0,28%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-02-28	0,9949	-170
2017-02-28	2017-03-31	31	0,50%	4,5000	4,7000	0,35%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-03-31	0,9939	-128
2017-03-31	2017-04-30	30	0,50%	4,5000	4,7000	0,42%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-04-30	0,9933	-66
2017-04-30	2017-05-31	31	0,50%	4,5000	4,7000	0,49%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-05-31	0,9922	-9
2017-05-31	2017-06-30	30	0,50%	4,5000	4,7000	0,56%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-06-30	0,9910	50
2017-06-30	2017-07-31	31	0,50%	4,5000	4,7000	0,63%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-07-31	0,9897	111
2017-07-31	2017-08-31	31	0,50%	4,5000	4,7000	0,70%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-08-31	0,9885	170
2017-08-31	2017-09-30	30	0,50%	4,5000	4,7000	0,77%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-09-30	0,9873	222
2017-09-30	2017-10-31	31	0,50%	4,5000	4,7000	0,84%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-10-31	0,9863	289
2017-10-31	2017-11-30	30	0,50%	4,5000	4,7000	0,91%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-11-30	0,9848	336
2017-11-30	2017-12-31	31	0,50%	4,5000	4,7000	0,98%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-12-31	0,9832	406
2017-12-31	2018-01-31	31	0,50%	4,5000	4,7000	1,05%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2018-01-31	0,9815	465
2018-01-31	2018-02-28	28	0,50%	4,5000	4,7000	1,12%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2018-02-28	0,9798	472
2018-02-28	2018-03-31	31	0,50%	4,5000	4,7000	1,19%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2018-03-31	0,9778	581

Transakcja zamiany – strategia CIRS z punktu widzenia kredytobiorcy Scenariusz: osłabienie PLN w stosunku do EUR na moment wyceny											
Początek okresu odsetkowego	Koniec okresu odsetkowego	Liczba dni	Stopa referencyjna Klienta	Kurs walutowy z dnia rozpoczęcia transakcji	Kurs walutowy na moment kalkulacji BWR	Implikowana krzywa dla EUR	Kwota bazowa Klienta	Kwota bazowa Banku	Data rozliczenia	Współczynnik dyskontowy	Przepływy z tytułu różnicy między stopą referencyjną Klienta a implikowaną krzywą dla EUR
2018-03-31	2018-04-30	30	0,50%	4,5000	4,7000	1,26%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2018-04-30	0,9761	618
2018-04-30	2018-05-31	31	0,50%	4,5000	4,7000	1,33%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2018-05-31	0,9743	696
2018-05-31	2018-06-30	30	0,50%	4,5000	4,7000	1,40%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2018-06-30	0,9723	729
2018-06-30	2018-07-31	31	0,50%	4,5000	4,7000	1,47%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2018-07-31	0,9702	810
2018-07-31	2018-08-31	31	0,50%	4,5000	4,7000	1,54%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2018-08-31	0,9682	867
2018-08-31	2018-09-30	30	0,50%	4,5000	4,7000	1,61%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2018-09-30	0,9661	894
Suma po przeliczeniu na PLN											28 260
Różnica kursowa											-200 000
BWR w PLN											-171 740

Transakcja zamiany – strategia CIRS z punktu widzenia Kredytobiorcy Scenariusz: umocnienie PLN w stosunku do EUR na moment wyceny											
Początek okresu odsetkowego	Koniec okresu odsetkowego	Liczba dni	Stopa referencyjna Klienta	Kurs walutowy z dnia rozpoczęcia transakcji	Kurs walutowy na moment kalkulacji BWR	Implikowana krzywa dla n	Kwota bazowa Klienta	Kwota bazowa Banku	Data rozliczenia	Współczynnik dyskontowy	Przepływy z tytułu różnicy między stopą referencyjną Klienta a implikowaną krzywą dla EUR
2016-10-01	2016-10-31	30	0,50%	4,5000	4,3500	0,00%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2016-10-31	0,9989	-416
2016-10-31	2016-11-30	30	0,50%	4,5000	4,3500	0,07%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2016-11-30	0,9979	-358
2016-11-30	2016-12-31	31	0,50%	4,5000	4,3500	0,14%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2016-12-31	0,9969	-309
2016-12-31	2017-01-31	31	0,50%	4,5000	4,3500	0,21%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-01-31	0,9958	-249
2017-01-31	2017-02-28	28	0,50%	4,5000	4,3500	0,28%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-02-28	0,9949	-170
2017-02-28	2017-03-31	31	0,50%	4,5000	4,3500	0,35%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-03-31	0,9939	-128
2017-03-31	2017-04-30	30	0,50%	4,5000	4,3500	0,42%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-04-30	0,9933	-66
2017-04-30	2017-05-31	31	0,50%	4,5000	4,3500	0,49%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-05-31	0,9922	-9
2017-05-31	2017-06-30	30	0,50%	4,5000	4,3500	0,56%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-06-30	0,9910	50

Transakcja zamiany – strategia CIRS z punktu widzenia Kredytobiorcy Scenariusz: umocnienie PLN w stosunku do EUR na moment wyceny											
Początek okresu odsetkowego	Koniec okresu odsetkowego	Liczba dni	Stopa referencyjna Klienta	Kurs walutowy z dnia rozpoczęcia transakcji	Kurs walutowy na moment kalkulacji BWR	Implikowana krzywa dla n	Kwota bazowa Klienta	Kwota bazowa Banku	Data rozliczenia	Współczynnik dyskontowy	Przepływy z tytułu różnicy między stopą referencyjną Klienta a implikowaną krzywą dla EUR
2017-06-30	2017-07-31	31	0,50%	4,5000	4,3500	0,63%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-07-31	0,9897	111
2017-07-31	2017-08-31	31	0,50%	4,5000	4,3500	0,70%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-08-31	0,9885	170
2017-08-31	2017-09-30	30	0,50%	4,5000	4,3500	0,77%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-09-30	0,9873	222
2017-09-30	2017-10-31	31	0,50%	4,5000	4,3500	0,84%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-10-31	0,9863	289
2017-10-31	2017-11-30	30	0,50%	4,5000	4,3500	0,91%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-11-30	0,9848	336
2017-11-30	2017-12-31	31	0,50%	4,5000	4,3500	0,98%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2017-12-31	0,9832	406
2017-12-31	2018-01-31	31	0,50%	4,5000	4,3500	1,05%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2018-01-31	0,9815	465
2018-01-31	2018-02-28	28	0,50%	4,5000	4,3500	1,12%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2018-02-28	0,9798	472
2018-02-28	2018-03-31	31	0,50%	4,5000	4,3500	1,19%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2018-03-31	0,9778	581
2018-03-31	2018-04-30	30	0,50%	4,5000	4,3500	1,26%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2018-04-30	0,9761	618
2018-04-30	2018-05-31	31	0,50%	4,5000	4,3500	1,33%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2018-05-31	0,9743	696
2018-05-31	2018-06-30	30	0,50%	4,5000	4,3500	1,40%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2018-06-30	0,9723	729
2018-06-30	2018-07-31	31	0,50%	4,5000	4,3500	1,47%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2018-07-31	0,9702	810
2018-07-31	2018-08-31	31	0,50%	4,5000	4,3500	1,54%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2018-08-31	0,9682	867
2018-08-31	2018-09-30	30	0,50%	4,5000	4,3500	1,61%	€ 1 000 000	4 500 000 zł	2018-09-30	0,9661	894
Suma po przeliczeniu na PLN											26 155
Różnica kursowa											150 000
BWR w PLN											176 155

WARUNKI NIEZBĘDNE DO ZAWARCIA TRANSAKCJI ZAMIANY LUB/I TRANSAKCJI TERMINOWEJ I POCHODNEJ:

- podpisana odpowiednia dokumentacja w zakresie transakcji terminowych i pochodnych,
- przyznany limit na transakcje zamiany oraz limit na transakcje walutowe,
- nadana przez Bank kategoria Klienta zgodna z MiFID.

Transakcja zamiany – to transakcja zamiany CIRS, będąca w rozumieniu art. 2 pkt 2) ustawy o Obrocie instrumentem finansowym typu swap, której instrumentami bazowymi są stopa procentowa oraz waluta i która jest wykonywana przez dostawę lub rozliczenie pieniężne.

Klient zawierający Transakcję Zamiany CIRS nie nabywa lub nie zbywa bezpośrednio instrumentu bazowego – stopy *mark-up* z odroczonym terminem dostawy.

Koszt zawarcia transakcji jest *mark-up* wbudowany w cenę transakcji. Maksymalna wartość *mark-up* wynosi 15% kwoty transakcji. Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej wartości. *Mark-up* jest jednorazowym kosztem zawarcia transakcji.

W przypadku wcześniejszego rozliczenia transakcji zamiany CIRS Bank może pobrać *mark-up*, wliczony w kwotę rozliczenia, w wysokości nieprzekraczającej 20% kwoty transakcji.

Faktycznie pobrany *mark-up* może być niższy od tej wartości.

W związku z transakcjami Bank nie otrzymuje płatności od osób trzecich (zachęt).

Poniżej prezentujemy szacunkowe koszty dla przykładowej kwoty 500 000 PLN oraz *mark-up* na przykładowym poziomie 3%.

Przykład nr 1.

Transakcja kończy się w pierwotnie ustalonym terminie zakończenia transakcji.

	Procentowo (% kwoty transakcji)	Kwotowo
Koszty i opłaty związane z instrumentem finansowym (<i>mark-up</i>)	3%	15 000 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i inwestycjami dodatkowymi	0%	0
Łączne koszty	3%	15 000 PLN

Przykład nr 2.

Transakcja kończy się wcześniej niż w pierwotnie ustalonym terminie zakończenia transakcji.

	Procentowo (% kwoty transakcji)	Kwotowo
Koszty i opłaty związane z instrumentem finansowym (<i>mark-up</i>)	3% <i>mark-up</i> przy zawarciu transakcji	15 000 PLN
	1% <i>mark-up</i> przy zamknięciu transakcji	5 000 PLN
	4% łączny <i>mark-up</i>	20 000 PLN
Koszty związane z usługami inwestycyjnymi i inwestycjami dodatkowymi	0%	0
Łączne koszty	4%	20 000 PLN

Zwrot z inwestycji zostanie obniżony o łączne koszty opisane powyżej.

KLAUZULE OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

Niniejszy materiał ma charakter wyłącznie reklamowy i informacyjny oraz nie stanowi oferty w rozumieniu Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeksu cywilnego. Informacje zawarte w niniejszym materiale nie mogą być traktowane jako usługa doradztwa inwestycyjnego, podatkowego lub jako forma świadczenia pomocy prawnej. BNP Paribas Bank Polska S.A. dołożył starań, aby zamieszczone w niniejszym materiale informacje były rzetelne oraz oparte na wiarygodnych źródłach.

Instrumenty mogą być denominowane w walucie obcej, w związku z czym rzeczywista wartość inwestycji będzie zależna od zmiany kursów wymiany, które mogą wpływać na zwiększenie lub zmniejszenie wartości instrumentu i ewentualnych zysków.

Inwestowanie w instrumenty finansowe może wiązać się z koniecznością poniesienia opłat i prowizji. Prezentowane wyniki nie uwzględniają tych pozycji i nie gwarantują prezentacji łącznego wyniku dla Klienta. Szczegółowe informacje na temat opłat i prowizji związanych z daną usługą inwestycyjną, instrumentem finansowym znajdują się w oddziałach BNP Paribas Bank Polska S.A.

Niniejsze zestawienie stanowi symulację przyszłych wyników i nie stanowi gwarancji osiągnięcia w przyszłości podobnych wyników z inwestycji. Mechanizm symulacji nie odnosi się do wyników w przeszłości. Scenariusze

symulacji mają charakter wyłącznie przykładowy i nie odnoszą się do indywidualnej sytuacji Klienta. Symulacja jest oparta na wynikach brutto, w związku z czym, w celu obliczenia rzeczywistego wyniku, należy uwzględnić ewentualne opłaty i prowizje związane z inwestycją w transakcje terminowe i pochodne.

Inwestowanie w instrumenty finansowe może się wiązać z konsekwencjami podatkowymi. W celu uzyskania szczegółowych informacji w zakresie opodatkowania zysków z inwestycji w instrumenty finansowe Klient powinien zasięgnąć porady profesjonalnego doradcy podatkowego.

Inwestycje w instrumenty finansowe nie są zobowiązaniem ani nie są gwarantowane przez BNP Paribas Bank Polska S.A. Niezależnie od informacji przekazanych przez BNP Paribas Bank Polska S.A., przed zawarciem każdej transakcji Klient jest zobowiązany do oceny i określenia jej ryzyka, potencjalnych korzyści oraz ewentualnych strat, jak również w szczególności charakterystyki, konsekwencji prawnych i księgowych transakcji, konsekwencji zmieniających się czynników rynkowych oraz w sposób niezależny ocenić, czy jest w stanie sam lub po konsultacjach ze swoimi doradcami podjąć takie ryzyko.

BNP Paribas Bank Polska S.A., oferując instrumenty finansowe, nie świadczy usług doradztwa inwestycyjnego ani nie udziela porad inwestycyjnych lub rekomendacji zawarcia transakcji. Ostateczna decyzja co do zawarcia transakcji, horyzontu inwestycyjnego oraz wielkości zaangażowanych środków należy wyłącznie do Klienta.

Przyjmuję do wiadomości i akceptuję, że inwestycje w instrumenty finansowe są obarczone ryzykiem inwestycyjnym, co oznacza możliwość uzyskania negatywnego wyniku finansowego z tej inwestycji (włącznie z możliwością utraty części lub całości zainwestowanego kapitału).

Historyczne wyniki inwestycyjne nie stanowią gwarancji osiągnięcia podobnych wyników inwestycyjnych w przyszłości. Ewentualne zyski mogą ulec zwiększeniu lub zmniejszeniu wskutek zmian wielkości popytu i podaży na rynku instrumentów finansowych, kursu walutowego, stopy procentowej lub innych czynników rynkowych mających wpływ na wycenę instrumentu.

Przyjmuję do wiadomości i akceptuję, że instrumenty finansowe mogą działać w oparciu na mechanizmie dźwigni finansowej (transakcje lewarowane). Mechanizm ten oznacza, że podstawą do wyliczenia wyniku finansowego inwestycji (zysku, względnie straty z zainwestowanego kapitału) jest wielokrotność zainwestowanego kapitału. Zysk lub strata z inwestycji może więc wielokrotnie przekroczyć kwotę zainwestowanego kapitału. Wielkość zysku lub straty zależy od stopnia dźwigni finansowej.

Przyjmuję do wiadomości i akceptuję, że wartość transakcji i wynik finansowy inwestycji są zależne od kursu wymiany walut, który jest zmienny. Zmienność kursu wymiany wynika ze zmienności popytu i podaży na waluty na rynkach finansowych, na który wpływ mogą mieć m.in. sytuacja polityczno-gospodarcza, zmiana parametrów makroekonomicznych, poziom inflacji i oceny ryzyka inwestycji.

Przyjmuję do wiadomości i akceptuję, że wartość transakcji i wynik finansowy inwestycji są zależne od cen towarów bazowych, które są zmienne. Zmienność cen towarów wynika ze zmienności popytu i podaży na rynkach finansowych, na które wpływ mogą mieć m.in. sytuacja polityczno-gospodarcza, zmiana parametrów makroekonomicznych, poziom inflacji i oceny ryzyka inwestycji.

Przyjmuję do wiadomości i akceptuję, że wartość transakcji oraz zysku z inwestycji zależy od wartości stopy procentowej, która jest zmienna. Zmienność stopy procentowej wynika ze zmienności ceny pieniądza na rynkach finansowych, przy uwzględnieniu w szczególności sytuacji polityczno-gospodarczej, zmiany parametrów makroekonomicznych, poziomu inflacji i oceny ryzyka inwestycji.

Przed skorzystaniem z usług inwestycyjnych lub przed zainwestowaniem w instrumenty finansowe bądź produkty inwestycyjne należy zapoznać się z Regulaminem oraz Umową dotyczącą danego produktu lub usługi.

Powielanie bądź publikowanie niniejszego materiału lub jego części bez pisemnej zgody BNP Paribas Bank Polska S.A. jest zabronione.

IV. BIURO MAKLERSKIE

Biuro Maklerskie BNP Paribas Bank Polska S.A., ul. Twarda 18, 00-105 Warszawa - BNP Paribas Bank Polska Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie przy ul. Kasprzaka 10/16, 01-211 Warszawa, zarejestrowany w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod nr KRS 0000011571, posiadający NIP 526-10-08-546 oraz kapitał zakładowy w wysokości 147 418 918 zł, w całości wpłacony.
Tel. 22 548 97 77, 801 11 77 77* • www.bnpparibas.pl/biuro-maklerskie

* Koszt połączenia według taryfy operatora.

Biuro Maklerskie BNP Paribas Bank Polska S.A. posiada zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie świadczenia następujących usług maklerskich:

- ④ przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych;
- ④ wykonywania zleceń, o których mowa w pkt 1, na rachunek dającego zlecenie;;
- ④ doradztwa inwestycyjnego;
- ④ oferowania instrumentów finansowych;
- ④ zarządzanie portfelem;
- ④ przechowywania lub rejestrowania instrumentów finansowych, w tym prowadzenia rachunków papierów wartościowych i rachunków zbiorczych oraz prowadzenia rachunków pieniężnych;
- ④ sporządzania analiz inwestycyjnych, analiz finansowych oraz innych rekomendacji o charakterze ogólnym dotyczących transakcji w zakresie instrumentów finansowych.

Biuro Maklerskie BNP Paribas Bank Polska S.A. podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego z siedzibą w Warszawie, 00-540, ul. Piękna 20, telefon: + 48 22 262 50 00, faks: + 48 22 262 511, e-mail: knf@knf.gov.pl, www.knf.gov.pl.

Klienci mogą kontaktować się z Biurem Maklerskim BNP Paribas Bank Polska S.A. w języku polskim. Wszelkie dokumenty podpisywane z Klientami oraz wszelkie informacje przekazywane są również w języku polskim.

W uzasadnionych przypadkach Biuro Maklerskie BNP Paribas Bank Polska S.A. może komunikować się z Klientami w języku angielskim.

Biuro Maklerskie pragnie poinformować, iż każda inwestycja w instrumenty finansowe obarczona jest ryzykiem utraty części lub całości zainwestowanych środków lub także wiąże się z koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów. Poziom ryzyka jest różny w zależności od rodzaju instrumentu finansowego. Podjęcie decyzji inwestycyjnej wiąże się z określeniem przyszłej stopy zwrotu oraz odpowiedniej miary ryzyka związanej z daną inwestycją. Każda inwestycja to ryzyko poniesienia określonego początkowego wydatku w zamian za niepewne przyszłe zyski.

Pragniemy zwrócić uwagę, iż cena instrumentów finansowych uzależniona jest od bardzo wielu czynników, które mogą być niezależne od emitentów instrumentów finansowych oraz wyniku ich działalności gospodarczej. Należy w tym miejscu wymienić, iż podstawowymi czynnikami ryzyka inwestycji w instrumenty finansowe, powodującymi niepewność względem wyniku tej inwestycji jest m.in. ryzyko zmiany stopy procentowej, ryzyko złej tendencji na rynku, ryzyko polityczne, ryzyko podatkowe, ryzyko wcześniejszego wykupu lub zamiany, ryzyko branżowe, inne ryzyka, których prawdopodobny wpływ na inwestycję nie może lub nie mógł być przewidziany.

Klient, przed podjęciem decyzji inwestycyjnej, jest zobowiązany do zapoznania się z informacjami na temat poszczególnych instrumentów finansowych oraz ryzykami z nimi związanymi. Ostateczna decyzja w zakresie dokonania określonych transakcji należy wyłącznie do Klienta. Biuro Maklerskie ani jego pracownicy nie ponoszą odpowiedzialności za decyzje inwestycyjne Klienta.

Rynki, na których działa Biuro Maklerskie oraz instrumenty finansowe, w które inwestowanie jest możliwe za pośrednictwem Biura Maklerskiego, są wskazane w komunikatach dostępnych na stronie internetowej www.bnpparibas.pl/biuro-maklerskie.

Poniżej przedstawiono ogólny opis istoty tych instrumentów finansowych, które są przedmiotem usług świadczonych przez Biuro Maklerskie. Informacja o instrumentach finansowych zawarta jest również na stronach internetowych: www.bnpparibas.pl i www.bnpparibas.pl/biuro-maklerskie. Szczegółowy opis poszczególnych

instrumentów finansowych jest dostępny na stronach internetowych emitenta i ewentualnie organizatora rynku, na którym dany instrument jest notowany.

Koszty związane z zawieraniem transakcji oraz posiadaniem instrumentów finansowych są określone w Tabeli opłat i prowizji Biura Maklerskiego. Dodatkowo Klient otrzymuje raport na temat szacowanych kosztów i opłat, jakie zostaną poniesione przez Klienta w związku z usługą maklerską oraz inwestycjami w instrumenty finansowe. Dokumenty te są udostępniane Klientowi przy zawieraniu umowy świadczenia usług maklerskich, a dodatkowo dostępne na stronach: www.bnpparibas.pl i www.bnpparibas.pl/biuro-maklerskie.

1. AKCJE

Akcja – to udziałowy instrument finansowy inkorporujący prawo do ułamka majątku spółki akcyjnej. Pojęcie akcji można rozpatrywać w trzech znaczeniach:

- jako ułamek kapitału akcyjnego;
- jako ogół praw przysługujących akcjonariuszowi wobec spółki akcyjnej oraz obowiązków akcjonariusza wobec spółki;
- jako dokument akcyjny – formalna legitymacja do przysługujących akcjonariuszowi praw.

Pomimo wieloznaczności pojęcia akcji wszystkie powyższe znaczenia są ze sobą ściśle powiązane. Pojęcie akcji jako ogółu praw przysługujących jej posiadaczowi (akcjonariuszowi) obejmuje przede wszystkim poniższe prawa.

Prawa majątkowe:

- prawo do udziału w zysku (prawo do dywidendy);
- prawo pierwszeństwa objęcia akcji nowej emisji (prawo poboru);
- prawo do udziału w majątku likwidacyjnym spółki akcyjnej.

Prawa niemajątkowe (korporacyjne):

- prawo do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy;
- prawo do głosu;
- prawo do żądania zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy;
- prawo do umieszczenia w porządku obrad Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy określonych spraw;
- prawo do zaskarżania uchwał Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy;
- prawo do informacji o działalności spółki.

Akcje mogą być imienne lub na okaziciela. Jednakże przedmiotem obrotu na rynku zorganizowanym mogą być wyłącznie akcje na okaziciela. Akcje wprowadzone do obrotu na rynku zorganizowanym nie posiadają formy materialnej (akcje zdematerializowane). Dematerializacja obrotu powoduje, iż akcje zapisywane są na rachunkach papierów wartościowych w postaci elektronicznej (w postaci zapisu w systemie informatycznym).

Inwestycje w akcje w obrocie zorganizowanym wiążą się z wysokim ryzykiem wahań kursu akcji. Duża zmienność cen akcji może mieć poważny wpływ na zysk lub stratę zainwestowanych środków. Wysokość poziomu ryzyka uzależniona jest w głównej mierze od doboru akcji notowanych w obrocie zorganizowanym i może być świadomie przez inwestora zmieniana. Inwestor ma wpływ na przebieg inwestycji poprzez dokonywanie odpowiedniego doboru akcji w trakcie trwania inwestycji, poprzez dokonywanie transakcji kupna i sprzedaży akcji, a ostateczny wynik inwestycji uzależniony jest od umiejętności i profesjonalizmu inwestora oraz skłonności do ponoszenia ryzyka. Decyzję inwestycyjną podejmuje inwestor. Inwestor o niskim poziomie akceptacji ryzyka osiąga mniejszy zysk, inwestując w spółki duże, stabilne, o odpowiedniej płynności akcji na rynku. Inwestor o skłonności do ponoszenia dużego ryzyka osiąga duże zyski poprzez dokonywanie inwestycji w spółki małe i średnie, o niskiej kapitalizacji i płynności, którymi w głównej mierze zainteresowany jest tzw. kapitał spekulacyjny.

GŁÓWNE CZYNNIKI RYZYKA

W głównej mierze ryzyko związane z posiadaniem akcji dotyczy emitenta akcji oraz jego działalności i kondycji finansowej. W okresie gdy emitent dobrze prosperuje, akcjonariusze mogą spodziewać się wzrostu wartości posiadanych akcji oraz liczyć na wypłatę dywidendy. Nie należy jednak zapominać, iż obrót akcjami dokonywany jest w oparciu na obrocie w ramach gospodarki wolnorynkowej, w ramach silnej konkurencji, gdzie możliwe jest odwrócenie silnej pozycji spółki. Należy w tym miejscu pamiętać o ryzyku utraty części lub

całości zainwestowanych środków w sytuacji upadłości emitenta. Warto zaznaczyć jest fakt, iż w przypadku scenariusza, który zakłada utratę zainwestowanych środków w sytuacji upadłości emitenta, akcjonariusz odpowiada za zobowiązania spółki do wartości opłaconego kapitału.

Oprócz powyższego wyróżniamy następujące czynniki ryzyka:

- ④ ryzyko gospodarcze (makroekonomiczne) – wynika z faktu wrażliwości rynku, na którym dokonuje się obrót instrumentami finansowymi (rynek kapitałowy) na stan koniunktury w gospodarce krajowej i światowej. Głównymi czynnikami wrażliwości są: poziom inflacji, stopy procentowej, deficyty budżetowe, poziom bezrobocia, saldo obrotów bieżących, poziom popytu konsumpcyjnego oraz inne czynniki makroekonomiczne;
- ④ ryzyko związane ze spółką (emitentem akcji) – ryzyko to w głównej mierze determinowane jest specyfiką działalności spółki, jakością prac zarządu, nadzorem organów kontrolnych spółki, wynikami finansowym spółki, ładem korporacyjnym przyjętym w spółce, polityką dywidendy, strukturą akcjonariatu, podziałem akcji, ryzykiem kredytowym spółki (czyli ryzykiem niewypłacalności);
- ④ ryzyko branżowe – wynika z faktu, iż każda branża narażona jest na ryzyko inwestycyjne uwarunkowane zewnętrznymi warunkami gospodarczymi; w przypadku spółek surowcowych ryzyko wynika z poziomu cen surowców na giełdach towarowych i ich skutków dla wyniku finansowego spółki, z trendów i mody inwestycyjnej w spółkach z danego sektora, sezonowości branży, w której działa spółka;
- ④ ryzyko inflacyjne – to jedno z najważniejszych zagrożeń dla gospodarki, które powoduje gwałtowny wzrost cen towarów i usług, a równocześnie osłabia wartość pieniądza; na rynku znajduje się więcej pieniędzy niż towarów i usług, które można kupić za pieniądze będące na rynku; głównym zagrożeniem dla rynku instrumentów finansowych jest fakt, iż inflacja jest ograniczana wzrostem poziomu stóp procentowych, który niekiedy przekłada się niekorzystnie na rynek instrumentów finansowych;
- ④ ryzyko płynności notowań akcji spółki – o płynności mówimy wtedy, kiedy na rynku giełdowym spotyka się duża liczba kupujących i sprzedających akcje danej spółki; w przypadku gdy akcje danej spółki nie są płynne, ich kurs może ulegać dramatycznym wahaniom.

Przykład obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych

Transakcja zakupu 100 akcji po cenie 20 PLN (wartość 2 000 PLN; pomijamy koszty prowizji). Tydzień później spółka podaje słabe wyniki finansowe i akcje tanieją do 15 PLN. W tym momencie wartość pakietu akcji wynosi 1 500 PLN (100 akcji po cenie 15 PLN), co oznacza spadek wartości pakietu akcji o 500 PLN, czyli o 25%.

2. PRAWA DO AKCJI (PDA)

Prawo do akcji (PDA) – to instrument finansowy zbliżony w swej konstrukcji do akcji. Prawo do akcji powstaje w sytuacji, gdy prospekt emisyjny akcji to przewiduje. Koncepcja wprowadzenia prawa do akcji zrodziła się w celu szybszego rozpoczęcia notowań spółki na rynku giełdowym. Zazwyczaj okres pomiędzy zakończeniem subskrypcji a pierwszym notowaniem akcji spółki na giełdzie jest dosyć długi. Głównie ma to związek z rejestracją podwyższenia kapitału akcyjnego w sądzie. Instrument ten pozwala na wcześniejszą płynność z dokonanej inwestycji, zanim podwyższenie kapitału akcyjnego zostanie zarejestrowane w sądzie.

Okres życia tego instrumentu jest ograniczony do okresu pomiędzy przydziałem akcji nowej emisji a uprawomocnieniem się postanowienia sądu o rejestracji podwyższenia kapitału akcyjnego i rejestracją akcji w depozycie papierów wartościowych.

GŁÓWNE CZYNNIKI RYZYKA

Czynniki ryzyka związane z prawem do akcji są identyczne jak w przypadku akcji. Dodatkowo pragniemy podkreślić, iż Klient powinien wziąć pod uwagę ryzyko odmowy rejestracji podwyższenia kapitału akcyjnego przez sąd. W takiej sytuacji prawa do akcji wygasają, a emitent jest zobowiązany do zwrotu inwestorowi wpłaconych środków na zakup akcji.

Przykład obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych

Transakcja zakupu 5 000 PDA po cenie 1 PLN (wartość 5 000 PLN, pomijamy koszty prowizji). Dwa dni później

PDA tracą 5 groszy, co oznacza spadek kursu do 0,95 PLN. Przy takiej cenie wartość 5 000 PDA wynosi: $5\,000 \times 0,95 \text{ PLN} = 4\,750 \text{ PLN}$, co oznacza spadek wartości PDA o 250 PLN, czyli o 5%.

3. PRAWO POBORU

Prawo poboru – to prawo pierwszeństwa do objęcia akcji nowej emisji przez dotychczasowych akcjonariuszy spółki. Warto podkreślić fakt, iż w przypadku objęcia nowej emisji akcji zwiększa się krąg akcjonariuszy, a co za tym idzie zmniejsza się procentowy udział dotychczasowych akcjonariuszy w kapitale akcyjnym spółki. Wykorzystanie prawa poboru pozwala na zachowanie identycznego udziału w kapitale akcyjnym spółki przez dotychczasowych akcjonariuszy. W przypadku gdy podwyższenie kapitału akcyjnego z zachowaniem prawa poboru dla dotychczasowych akcjonariuszy dokonywane jest przez spółkę dopuszczoną do obrotu na rynku regulowanym, prawo poboru może być dopuszczone do obrotu na rynku giełdowym. Oznacza to, że prawo poboru może być sprzedane przez dotychczasowych akcjonariuszy, którzy rezygnują z zachowania tego samego poziomu kapitału akcyjnego lub zakupione przez tych, którzy chcą zwiększyć zaangażowanie w kapitale akcyjnym spółki lub stać się akcjonariuszem spółki.

Walne Zgromadzenie może podjąć decyzję o wyłączeniu prawa pierwszeństwa w obejmowaniu akcji nowych emisji przez dotychczasowych akcjonariuszy. Wyłączenie prawa poboru wymaga zgody co najmniej 4/5 głosów na Walnym Zgromadzeniu.

GŁÓWNE CZYNNIKI RYZYKA

Czynniki ryzyka związane z prawem poboru są identyczne jak w przypadku akcji. Dodatkowo pragniemy zwrócić uwagę, iż okres notowania praw poboru jest z reguły dosyć krótki. Notowania praw poboru charakteryzują się bardzo dużą zmiennością cen. Klient, który nie zdecyduje się sprzedać praw poboru w terminie ich notowania, powinien podjąć decyzję, czy zapisuje się na akcje nowej emisji; w przeciwnym wypadku prawa poboru wygasną. Z dniem wygaśnięcia praw poboru Klientowi nie przysługują żadne świadczenia pieniężne. W przypadku nadsubskrypcji akcji w wykonaniu prawa poboru zapisy zostaną zredukowane. Zwracamy także uwagę na konieczność przestrzegania przez Klienta terminów przyjmowania zapisów w wykonaniu prawa poboru, które są ściśle określone w prospekcie emisyjnym. Zapis powinien być w pełni opłacony w terminie składania zapisów. W przypadku redukcji zapisów odpowiednia część środków zostanie zwrócona Klientowi.

Przykład obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych

Transakcja zakupu 10 praw poboru po cenie 20 PLN (wartość 200 PLN, pomijamy koszty prowizji). Tydzień później spółka podaje słabe wyniki finansowe i prawa poboru tanieją do 15 PLN. W tym momencie wartość pakietu praw poboru wynosi $10 \times 15 \text{ PLN} = 150 \text{ PLN}$, co oznacza spadek wartości pakietu o 50 PLN, czyli o 25%.

4. CERTYFIKATY INWESTYCYJNE FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH ZAMKNIĘTYCH

Certyfikaty inwestycyjne (CI) – to papiery wartościowe emitowane przez fundusze inwestycyjne zamknięte (FIZ). CI są tytułami uczestnictwa w FIZ. Certyfikaty inwestycyjne mogą być imienne lub na okaziciela, z tym że CI dopuszczone do obrotu na rynku zorganizowanym mogą być wyłącznie na okaziciela.

Wartość CI ustalana jest w dniu wyceny aktywów zgromadzonych przez FIZ. Wycena dokonywana jest nie rzadziej niż raz na kwartał i/lub na 7 dni przed rozpoczęciem przyjmowania zapisów na CI nowych emisji, a także w dniu wykupu certyfikatów. CI publiczne, notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych, podlegają codziennej wycenie w trakcie sesji giełdowej.

Certyfikaty inwestycyjne dają także określone prawa ich posiadaczom.

Wśród najważniejszych należy wymienić:

- prawo do części dochodów, o ile statut FIZ przewiduje wypłaty dochodów;
- prawo do udziału w Zgromadzeniach Inwestorów lub Radzie Inwestorów; prawo głosu na Zgromadzeniu Inwestorów lub Radzie Inwestorów;
- prawo do udziału w aktywach pozostałych do podziału po dokonaniu likwidacji funduszu.

Wartość certyfikatu inwestycyjnego ustalana w dniach oficjalnych wycen jest wynikiem prowadzonej przez fundusz inwestycyjny zamknięty określonej w statucie funduszu polityki inwestycyjnej. Polityka inwestycyjna FIZ obejmuje co do zasady inwestycje w następujące klasy aktywów (pod warunkiem, że są zbywalne):

- papiery wartościowe;
- wierzytelności, z wyjątkiem wierzytelności wobec osób fizycznych;
- udziały w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością;
- waluty;
- instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne;
- prawa majątkowe;
- instrumenty rynku pieniężnego.

GŁÓWNE CZYNNIKI RYZYKA

Czynniki ryzyka zostały opisane w sekcji pt. *Fundusze inwestycyjne*.

Przykład nr 1 obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych

Z powodu błędnej decyzji inwestycyjnej zarządzającego funduszem wartość certyfikatu spada ze 120 PLN do 105 PLN. Klient ponosi stratę w wysokości 120 PLN - 105 PLN, czyli 15 PLN, co oznacza spadek wartości portfela o 12,5%.

Przykład nr 2 obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych

Obecnie certyfikat notowany jest po cenie 100 PLN, po której również Klient nabył certyfikat. Klient w wyniku pewnych okoliczności zdecydował się na sprzedaż certyfikatu. Z powodu niskiej płynności sprzedaje po najlepszej cenie kupna w tym momencie – wynoszącej 90 PLN, tym samym ponosząc stratę w wysokości: 100 PLN - 90 PLN = 10 PLN, co równa się 10% wartości portfela.

Przykład nr 3 obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych

W wyniku pozytywnych warunków rynkowych wartość składu portfela inwestycyjnego funduszu zwiększyła się, a wartość certyfikatu urosła z 1000 PLN do 1110 PLN. Tym samym Klient zyskuje 110 PLN - 1000 PLN = 110 PLN, co oznacza wzrost wartości portfela o 11%.

5. KONTRAKTY TERMINOWE

Kontrakty terminowe to instrumenty finansowe będące rodzajem umowy zawartej między dwiema stronami, z których jedna zobowiązuje się do kupna, a druga do sprzedaży po ustalonej cenie i w określonym czasie (w tzw. dniu wygaśnięcia) określonej liczby instrumentów bazowych lub do dokonania równoważnego rozliczenia pieniężnego. Instrumentami bazowymi dla kontraktów mogą być np. indeksy giełdowe, waluty, akcje. Na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie regulowanie zobowiązań następuje z reguły w postaci rozliczenia pieniężnego. W przypadku inwestycji inwestor musi pamiętać, iż przedmiotem transakcji nie jest instrument bazowy, a jedynie sam kontrakt terminowy oparty na jego podstawie.

O inwestorze, który kupił kontrakt terminowy mówi się, że ma otwartą pozycję długą; jeśli go sprzedał – mówi się, że ma otwartą pozycję krótką. Chcąc wycofać się z rynku, inwestor musi zamknąć pozycję, czyli w przypadku posiadania pozycji długiej musi sprzedać kontrakt, jeśli posiada pozycję krótką musi kupić kontrakt.

Kurs kontraktu podaje się w punktach, a cenę ustala się, mnożąc kurs przez odpowiedni mnożnik.

W przeciwieństwie do akcji, przy inwestowaniu w kontrakt terminowy nie trzeba angażować wszystkich środków, na które opiewa kontrakt. Wystarczy jedynie wnieść tzw. depozyt zabezpieczający, który stanowi niewielki procent wartości kontraktu. W przypadku kontraktu terminowego wykorzystywany jest mechanizm dźwigni finansowej, co oznacza, że wartość nominalna transakcji może wielokrotnie przekraczać wielkość wniesionego depozytu zabezpieczającego. Nawet niewielkie zmiany cen instrumentów bazowych mogą w istotnym stopniu wpływać

na zyski i straty ponoszone przez Klienta. Wnoszony depozyt zabezpiecza tylko część wielkości nominalnej transakcji, co stanowi o wysokim potencjale ewentualnego zysku, ale także i o możliwości poniesienia dotkliwych strat, w szczególności utraty całej wartości wniesionego depozytu, a nawet obowiązku dopłaty powyżej jego wartości w związku z poniesioną stratą. W przypadku transakcji na kontraktach terminowych strata może przewyższać kwotę zainwestowaną (depozyt).

Izba rozliczeniowa codziennie dokonuje rozliczeń między uczestnikami rynku, które skutkują koniecznością uzupełnienia depozytu lub jego zwrotu. W przypadku nieuzupełnienia depozytu zabezpieczającego w wyznaczonym terminie Biuro Maklerskie jest uprawnione do zamknięcia otwartych pozycji, co nie zwalnia Klienta z obowiązku pokrycia całości powstałego zobowiązania.

Z inwestowaniem w kontrakty terminowe związane są wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla instrumentu bazowego, na który dany kontrakt opiewa. Należy mieć również na uwadze, że cena kontraktu terminowego może odbiegać od wartości teoretycznej instrumentu bazowego. Również płynność niektórych kontraktów terminowych jest znacznie niższa od płynności instrumentów bazowych, na które opiewają (np. kontrakty na akcje).

Jednocześnie w związku z faktem, że otwarcie pozycji na kontrakcie wiąże się z wniesieniem jedynie depozytu zabezpieczającego zamiast całej wartości kontraktu, inwestycje w kontrakty terminowe obciążone są bardzo wysokim ryzykiem. Wynika to z wykorzystania dźwigni finansowej. Klient powinien liczyć się nie tylko z możliwością utraty całości zainwestowanego kapitału, lecz także z potencjalną stratą przekraczającą wielkość pierwotnie opłaconego depozytu.

GŁÓWNE CZYNNIKI RYZYKA:

- ⊗ ryzyko przyszłego kształtowania się kursu – brak pewności co do kierunku kształtowania się ceny instrumentu finansowego, w przyszłości potencjalnie skutkujący stratą części lub całości zainwestowanego kapitału;
- ⊗ ryzyko zmienności – kurs rynkowy może podlegać znaczącym wahaniom, powodując istotną fluktuację wartości zainwestowanego kapitału;
- ⊗ ryzyko płynności instrumentu finansowego – polega na braku możliwości kupna lub sprzedaży instrumentu finansowego bez znaczącego wpływu na jego cenę;
- ⊗ ryzyko zawieszenia obrotu lub wykluczenia instrumentu finansowego z obrotu – na podwyższenie ryzyka inwestycyjnego wpływa również możliwość zawieszenia notowań, wycofania lub wykluczenia instrumentów finansowych z obrotu na danym rynku; taka sytuacja w znaczący sposób może wpłynąć na rynkową wycenę instrumentów finansowych;
- ⊗ ryzyko instrumentu bazowego – wynika z ryzyk dotyczących instrumentu finansowego, którego kwotowania stanowią podstawę wyceny lub rozliczenia kontraktu terminowego;
- ⊗ ryzyko bazy – oznacza, że cena instrumentu pochodnego może odbiegać od wartości teoretycznej wynikającej z wyceny instrumentu bazowego;
- ⊗ ryzyko dywidendy – w przypadku zmiany oczekiwań względem płatności dywidendy z instrumentu bazowego bądź spółki z indeksu kurs kontraktu terminowego może ulec istotnej zmianie;
- ⊗ ryzyko dźwigni finansowej – do zawarcia transakcji wystarcza ułamek wartości rzeczywistej transakcji pobranej jako zabezpieczenie, co tworzy efekt dźwigni finansowej; w przypadku niekorzystnej zmiany kursu instrumentu finansowego istnieje ryzyko poniesienia przez inwestora straty istotnie przekraczającej wartość pierwotnie zainwestowanej w transakcję kwoty (wniesionego zabezpieczenia).

Przykład nr 1 obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych

Przykład ryzyka dźwigni finansowej, tj. możliwość odniesienia dużych zysków, ale również poniesienia dużych strat. W przypadku dźwigni finansowej, np. 1 do 10, zmiana wartości instrumentu o 1% wpłynie na zmianę zainwestowanej kwoty o 10%.

Kupujemy kontrakt na WIG20 notowany po 2 500 PLN. W przypadku tego kontraktu mnożnik wynosi 20 PLN, więc wartość kontraktu to $2\,500 \times 20 \text{ PLN} = 50\,000 \text{ PLN}$. Spadek wartości indeksu o 100 punktów powoduje spadek wartości kontraktu o 2 000 PLN: $50\,000 \text{ PLN} - (2\,400 \times 20 \text{ PLN}) = 50\,000 \text{ PLN} - 48\,000 \text{ PLN} = 2\,000 \text{ PLN}$. W tym przypadku strata wynosi 2 000 PLN.

Przykład nr 2 obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych

Przykład dotyczący straty i konieczności dopłaty depozytu zabezpieczającego. Gdy wielkość straty przekroczy wpłacony depozyt zabezpieczający (w przypadku Kontraktów na WIG20 to 7,4% wielkości pozycji), zostajemy wezwani do uzupełnienia depozytu albo pozycja zostanie zamknięta przez Biuro Maklerskie. Zatem istnieje możliwość poniesienia większej straty niż kapitał pierwotnie zainwestowany. Wielkość straty jest teoretycznie nieograniczona).

Kupujemy kontrakt na WIG20 notowany po 2 500 PLN. Depozyt zabezpieczający, który musimy wpłacić, wynosi 3 700 PLN ($2\,500 \times 20 \text{ PLN} \times 7,4\%$). Załóżmy, że spadek wartości indeksu wynosi 200 punktów. Poniesiona strata wynosi 4 000 PLN, ponieważ: $50\,000 \text{ PLN} - (2\,500 - 200) \times 20 \text{ PLN} = 4\,000 \text{ PLN}$.

Strata jest większa niż wniesiony depozyt. W takiej sytuacji zostajemy wezwani do uzupełnienia depozytu w wysokości 300 PLN ($4\,000 \text{ PLN} - 3\,700 \text{ PLN} = 300 \text{ PLN}$) albo nasza pozycja zostanie zamknięta przez Biuro Maklerskie.

6. OPCJE

Opcje (tak jak kontrakty terminowe są instrumentem pochodnym) to umowa między dwiema stronami (inwestorami), z których jeden jest wystawcą opcji, a drugi nabywcą. Możemy wyróżnić dwa rodzaje opcji: opcje kupna (CALL) i opcje sprzedaży (PUT).

O inwestorze, który kupił, mówi się, że nabył opcję kupna lub sprzedaży, a o sprzedającym – że wystawił opcję kupna lub sprzedaży. Może on ją utrzymać do dnia wykonania opcji lub też wycofać się z rynku (zamknąć pozycję) przed tym terminem.

Istotą inwestowania w tego typu instrumenty finansowe jest możliwość osiągania zysków przy wzroście instrumentu bazowego, jaką dają: nabycie opcji kupna oraz wystawienie opcji sprzedaży. Nabycie opcji sprzedaży oraz wystawienie opcji kupna umożliwia osiągnięcie zysku przy spadku instrumentu bazowego.

Maksymalny zysk Klienta zajmującego pozycję długą na opcjach jest nieograniczony, podczas gdy maksymalny zysk Klienta zajmującego pozycję krótką to równowartość otrzymanej w momencie otwierania pozycji premii. Klient otwierający pozycję długą na opcjach musi zapłacić premię. Klient otwierający pozycję krótką na opcjach wnosi depozyt zabezpieczający. Minimalną wartość depozytu wnoszonego do firmy inwestycyjnej określa właściwa izba rozrachunkowa, którą dla obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie jest KDPW – CCP i która rozlicza oraz gwarantuje wszystkie zawarte na rynku transakcje.

Na wartość opcji wpływają:

- wysokość stóp procentowych – wzrost stopy procentowej wolnej od ryzyka prowadzi do spadku cen opcji sprzedaży i do wzrostu wartości opcji kupna;
- czas pozostający do wygaśnięcia opcji – im dłuższy czas pozostający do wygaśnięcia opcji, tym większa wartość czasowa opcji;
- cena instrumentu bazowego – im wyższa cena instrumentu bazowego, tym wyższa wartość opcji kupna lub tym niższa wartość opcji sprzedaży;
- cena wykonania – cena, po jakiej nabywca opcji kupna może nabyć instrument bazowy opcji lub cena, po jakiej nabywca opcji sprzedaży może sprzedać opcję sprzedaży;
- zmienność ceny instrumentu podstawowego – miara niepewności odnośnie do przyszłych zmian tej ceny.

Opcje kupna stanowią dla nabywcy prawo do kupna instrumentu finansowego po z góry określonej cenie (kurs wykonania) oraz na warunkach z góry określonych. Inwestor może z tego prawa nie skorzystać i nie kupować instrumentu bazowego.

Inwestor kupując opcję sprzedaży, otrzymuje prawo do sprzedaży instrumentu bazowego, jednak nie musi z niego skorzystać. Drugą stroną transakcji z nabywcą opcji (kupna i sprzedaży) jest wystawca opcji (wystawca opcji kupna lub wystawca opcji sprzedaży).

W przypadku opcji na indeks giełdowy WIG20 mówimy o tzw. europejskim stylu wykonania.

Przez opcje kupna o europejskim stylu wykonania rozumie się zobowiązanie wystawcy opcji wobec nabywcy opcji do wypłacenia w dniu wygaśnięcia opcji kwoty rozliczenia. Kwota rozliczenia wyznaczana jest jako

różnica pomiędzy ceną rozliczeniową (kurs rozliczeniowy pomnożony przez mnożnik) a ceną wykonania (kurs wykonania pomnożony przez mnożnik).

Przez opcje sprzedaży o europejskim stylu wykonania rozumie się zobowiązanie wystawcy opcji wobec nabywcy opcji do wypłacenia w dniu wygaśnięcia opcji kwoty rozliczenia. Kwota rozliczenia wyznaczana jest jako różnica pomiędzy ceną wykonania a ceną rozliczeniową.

Nabywca dokonuje zapłaty za opcję w formie premii opcyjnej, czyli ceny opcji na rynku. Środki te trafiają do wystawcy, który jest z kolei zobowiązany do wniesienia depozytu zabezpieczającego w celu gwarancji dojścia umowy do skutku. Wysokość depozytu jest określana przez izbę rozliczeniową. Wystawca jest zobowiązany do jego uzupełnienia w przypadku spadku poniżej określonego poziomu.

Od długich pozycji w opcjach (transakcji kupna opcji) nie jest pobierany depozyt zabezpieczający. Inwestor jest zobowiązany do opłacenia premii opcyjnej.

Potencjalna strata nabywającego opcję jest ograniczona do wysokości premii opcyjnej. Jego potencjalny zysk jest nieograniczony. Potencjalna strata wystawiającego opcję jest nieograniczona, natomiast zysk jest ograniczony do wysokości premii.

GŁÓWNE CZYNNIKI RYZYKA:

Z inwestowaniem w opcje związane są wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla instrumentu bazowego, na który dany kontrakt opcyjny opiewa. Poza tym mogą nastąpić inne czynniki ryzyka:

- ④ ryzyko płynności – możliwość zawarcia transakcji może być ograniczona ze względu na brak drugiej strony transakcji;
- ④ ryzyko rynkowe – związane jest ze zmianami kursów opcji, które zależą przede wszystkim od wartości instrumentu bazowego i jego zmienności; jest dodatkowo potęgowane przez efekt dźwigni finansowej, dlatego też relatywnie małe wahania kursów instrumentu bazowego mają proporcjonalnie większy wpływ na wartość pozycji w opcjach;
- ④ ryzyko związane z upływem czasu – cena opcji zależy od czasu, jaki pozostał do wygaśnięcia opcji; zbliżanie się terminu wygaśnięcia opcji może powodować spadek wartości opcji nawet przy niezmiennym poziomie ceny instrumentu bazowego;
- ④ ryzyko nieograniczonej straty – w przypadku wystawienia opcji występuje zagrożenie, że strata może być nieograniczona.

Przykład nr 1 obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych

Przykład zajęcia długiej pozycji: wielkość straty ograniczona do zapłaconej premii.

Inwestor kupuje opcję CALL z ceną wykonania 1 000 PLN. Cena rynkowa w momencie wykonania instrumentu bazowego wynosi 800 PLN. Cena opcji (premia) wynosi 100 PLN. W tym przypadku opcja CALL nie zostanie wykonana, bo cena rynkowa instrumentu bazowego jest niższa od ceny wykonania. Strata z takiej inwestycji równa się 100 PLN i jest równa zapłaconej premii opcyjnej.

Przykład nr 2 obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych

Teoretycznie nieograniczona wielkość straty, większa niż wniesiony depozyt zabezpieczający, w przypadku zajęcia pozycji krótkiej.

Inwestor postanowił wystawić opcję sprzedaży o kursie wykonania 2 400 punktów. Inwestor, sprzedając powyższą opcję po cenie 180 punktów, był zobowiązany do złożenia depozytu zabezpieczającego w wysokości 2 463,86 PLN (dodatkowo inwestor zapłacił prowizję). Na koniec dnia kurs opcji wyniósł 214 punktów (w przypadku odkupienia opcji inwestor straciłby 34 punkty, czyli 340 PLN). Na następną sesję obowiązywał depozyt w wysokości 3 630,37 PLN, co było związane ze znaczną zmianą czynników wpływających na wycenę opcji, dlatego inwestor musiał dokonać dopłaty w wysokości 1 166,51 PLN ($3\,630,37\text{ PLN} - 2\,463,86\text{ PLN} = 1\,166,51\text{ PLN}$).

7. ETF

ETF (ang. *exchange traded fund*) jest tytułem uczestnictwa notowanym na giełdzie na takich samych zasadach jak akcje. Jego celem jest wierne odwzorowanie danego indeksu giełdowego. Cechami charakterystycznymi tego instrumentu są możliwość stałej kreacji i umarzania jednostek uczestnictwa, jak również duża płynność zapewniana przez animatorów oraz niskie koszty transakcyjne w porównaniu z samodzielnym kupowaniem walorów, na których opiera się dany indeks ETF.

Z punktu widzenia inwestora ETF jest wygodnym instrumentem, który pozwala na inwestowanie w określony benchmark.

GŁÓWNE CZYNNIKI RYZYKA:

- ⊗ ryzyko rynkowe – ceny ETF mogą rosnąć lub spadać z uwagi na zmieniające się warunki gospodarcze, polityczne lub rynkowe albo z uwagi na sytuację indywidualną emitenta;
- ⊗ ryzyko kontrahenta – fundusz ETF może być narażony na ryzyko niewypłacalności kontrahentów wynikające z wykorzystania instrumentów finansowych zawartych z instytucją kredytową; z funduszami ETF odwzorowującymi indeksy akcji wiążą się wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla inwestycji w akcje;
- ⊗ z funduszami ETF odwzorowującymi indeksy rynków papierów dłużnych wiążą się wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla inwestycji w papiery dłużne;
- ⊗ z funduszami ETF odwzorowującymi indeksy rynków instrumentów pochodnych wiążą się wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla inwestycji w instrumenty pochodne;
- ⊗ z funduszami ETF odwzorowującymi ceny towarów i walut wiążą się wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla inwestycji w towary i waluty, w szczególności na rynku terminowym ww. produktów.

Przykład obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych

Zmiana ceny rynkowej ETF-u z 250 PLN na 200 PLN powoduje stratę w wysokości 50 PLN (ponieważ: 250 PLN - 200 PLN = 50 PLN). Maksymalna strata ograniczona do wielkości zainwestowanego kapitału.

8. CERTYFIKATY STRUKTURYZOWANE

Certyfikaty strukturyzowane to instrumenty finansowe, których cena jest uzależniona od wartości określonego wskaźnika rynkowego (instrumentu bazowego), np. indeksów giełdowych, kursów akcji, surowców, produktów rolnych, kursów walut, stóp procentowych. Są emitowane przez instytucje finansowe, najczęściej banki lub firmy inwestycyjne. Istnieje niemal nieograniczona możliwość konstrukcji certyfikatów strukturyzowanych, zatem nie jest możliwe szczegółowe przedstawienie charakterystyki ww. instrumentu finansowego. Istotą certyfikatu strukturyzowanego jest zobowiązanie emitenta wobec nabywcy (inwestora) do wypłacenia mu, w terminie wykupu instrumentu, kwoty rozliczenia kalkulowanej według określonego wzoru. Forma prawna tego instrumentu może być różna, np. może to być obligacja, certyfikat, warrant.

Certyfikaty strukturyzowane dostępne w Biurze Maklerskim można podzielić na te, które w dniu rozliczenia charakteryzują się pełną gwarancją kapitału, niepełną lub jej brakiem. Wszystkie te produkty bez względu na rodzaj gwarancji mają wbudowany instrument ryzykowny, czyli opcję finansową. Opcja finansowa ma za zadanie generowanie ewentualnej stopy zwrotu, jednakże jej realizacja jest uzależniona od warunków na rynkach finansowych.

Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje certyfikatów strukturyzowanych w zależności od konstrukcji instrumentu:

- produkty gwarantujące ochronę kapitału określane jako bardzo bezpieczne, które dają Klientowi określony udział w zyskach generowanych przez wbudowany w produkt wskaźnik rynkowy i jednocześnie gwarancję zwrotu 100% zainwestowanego kapitału na zakończenie inwestycji; gwarancja kapitału nie obejmuje całego okresu trwania produktu, a jedynie moment jego wygaśnięcia;
- produkty niegwarantujące pełnej ochrony kapitału, czyli bardziej ryzykowne, w których potencjalny udział Klienta w zyskach jest większy, ale dotyczy to również udziału w ewentualnych stratach generowanych przez produkt wbudowany.

Certyfikat strukturyzowany składa się z dwóch zasadniczych elementów:

- obligacji – od której zależą gwarancja kapitału i jej wysokość; w różnych typach produktów stosowane są zarówno obligacje zerokuponowe, jak i te o stałym oprocentowaniu;
- opcji – odzwierciedlającej profil wartości certyfikatu strukturyzowanych.

CERTYFIKATY GWARANTOWANE

A) Certyfikaty z partycypacją

Wartość certyfikatu zależy od kształtowania się cen instrumentu bazowego i współczynnika partycypacji. W dniu wykupu wartość certyfikatu wyliczana jest na podstawie średniej z sumy wartości instrumentów bazowych w dniach obserwacji.

B) Certyfikaty gwarantowane z kuponami

Ten rodzaj certyfikatów oferuje roczne wypłaty kuponów, które są uzależnione od koszyka akcji wchodzących w skład instrumentu bazowego. W dniach obserwacji cena koszyka porównywana jest do jego wartości początkowej i na podstawie tego stosunku oraz określonych właściwości produktu wypłacany jest kupon.

Niezależnie od typu certyfikatu gwarancja ochrony kapitału odnosi się zawsze tylko do terminu wykupu – w czasie życia instrumentu dopuszczalne są wahania cen.

CERTYFIKATY BONUSOWE

Mechanizm certyfikatu bonusowego umożliwia osiągnięcie dodatkowego zysku, dopóki cena instrumentu bazowego pozostaje ponad ustaloną barierą. Jeśli cena spada poniżej bariery, certyfikat zaczyna naśladować efektywność instrumentu bazowego w stosunku 1:1.

Na początku okresu trwania certyfikatu bonusowego określa się dla niego następujące parametry:

- poziom bonusu,
- poziom bariery,
- maksymalny pułap (CAP).

Parametry te są ustalane w zależności od terminu wykupu, zmienności ceny instrumentu bazowego oraz przewidywanych dywidend i pozostają stałe przez cały okres trwania certyfikatu.

W momencie emisji cena certyfikatu bonusowego odpowiada mniej więcej cenie instrumentu bazowego. W chwili wykupu certyfikatu bonus jest wypłacany, nawet jeśli cena instrumentu bazowego jest niższa niż w momencie emisji certyfikatu.

Jedynym i rozstrzygającym warunkiem wypłaty bonusu jest to, by cena instrumentu bazowego nie osiągnęła wyznaczonej bariery ani nie spadła poniżej niej. Odległość od bariery stanowi ochronę tylko w przypadku niewielkich spadków cen. Jeśli cena akcji spadnie na tyle znacznie, że osiągnie wartość bariery, mechanizm działania bonusu będzie dezaktywowany i certyfikat będzie odpowiadał bezpośredniej inwestycji, np. w akcję lub indeks.

W przypadku gdy poziom maksymalny (CAP) został wyznaczony, szanse na zysk są ograniczone do jego poziomu. Dzięki zastosowaniu poziomu maksymalnego wielkość samego bonusu, który można zaproponować, wzrasta bądź może zostać zamieniona na niższy poziom bariery (większy bufor ryzyka).

CERTYFIKATY Z DŹWIGNIĄ FINANSOWĄ

a) Certyfikaty *turbo knock-out*

Certyfikaty *turbo knock-out* umożliwiają osiąganie znacznych zysków przy relatywnie niedużym zaangażowaniu kapitału. Mechanizm dźwigni finansowej działa w obie strony i zyski inwestora mogą szybko zmaleć, jeśli rynek będzie poruszał się w odwrotnym kierunku. W odróżnieniu do innych lewarowanych instrumentów finansowych, bazujących na kursach akcji i indeksów, dla certyfikatów *turbo knock-out* nie mają zastosowania depozyty zabezpieczające.

Certyfikaty *turbo* posiadają wbudowany mechanizm *knock-out*, który pozwala zabezpieczyć inwestora przed stratami większymi niż wartość zaangażowanego kapitału w przypadku chybionych transakcji. Wartość ewentualnej straty jest ograniczona do zainwestowanego kapitału.

Certyfikaty *knock-out* posiadają z góry ustaloną cenę wykonania (*strike price*) oraz barierę *knock-out*.

Cena wykonania stanowi poziom finansowania i tym samym umożliwia zastosowanie efektu dźwigni. Podobny efekt inwestor mógłby osiągnąć zaciągając pożyczkę w swoim domu maklerskim jako uzupełnienie wkładu własnego na zakup papierów wartościowych.

Knock-out natomiast ma funkcję mechanizmu *stop-loss* i ma za zadanie ochronę inwestora przed większą stratą niż pierwotnie zainwestowana na zakup instrumentu. W przypadku certyfikatów typu *long* bariera *knock-out* umieszczona jest poniżej bieżącego kursu giełdowego instrumentu bazowego, a w przypadku certyfikatów typu *short* – powyżej.

W przypadku gdy cena instrumentu bazowego dotknie bariery lub spadnie poniżej niej bądź ją przekroczy kiedykolwiek podczas życia produktu, certyfikat ulega tzw. *knock-outowi*. Wówczas certyfikat jest wykupywany po wartości rezydualnej. Wartość rezydualna wynika z dodatniej różnicy pomiędzy ceną wykonania a średnią ceną wykupu. Wartość rezydualna jest obliczana przez emitenta i wypłacana inwestorowi.

Certyfikaty *turbo knock-out* są instrumentami tzw. *delta-one* – zmiana ceny certyfikatu (nominalna) jest bardzo bliska zmianie ceny instrumentu bazowego. Dzięki dźwigni finansowej procentowe zmiany wartości certyfikatów są większe niż zmiany ceny instrumentu bazowego.

b) Certyfikaty faktor

Certyfikaty faktor dają możliwość zarabiania na zmianach cen z wybraną przez inwestora stałą dźwignią finansową (lewarem). Faktory to certyfikaty typu *open-end*, czyli bez terminu zapadalności. Dzięki swej konstrukcji dają szansę na ponadprzeciętne zyski lub mogą służyć jako zabezpieczenie portfela. Wbudowana dźwignia powoduje, że zmiana ceny instrumentu bazowego o 1% powoduje automatycznie zmianę ceny certyfikatu faktor o 2% (dla dźwigni równej 2), 3% (dla dźwigni równej 3), 4% (dla dźwigni równej 4).

Dla certyfikatów faktor nie ma znaczenia wyjściowy poziom ceny samego certyfikatu; obserwować powinniśmy zmiany ceny instrumentu bazowego, które mają bezpośrednie przełożenie na zmianę ceny certyfikatów. Dzielne zmiany cen certyfikatu faktor równe są procentowym zmianom cen instrumentu bazowego pomnożonym przez uprzednio określony faktor. Wobec tego dzienne zmiany cen certyfikatów przewyższają zmiany cen instrumentu bazowego o efekt wybranego faktora – w kwestii zarówno zysków, jak i strat.

Certyfikaty faktor posiadają wbudowany mechanizm obronny, który polega na zabezpieczeniu przed wyjątkowo dużymi zmianami cen instrumentu bazowego w ciągu jednego dnia, powodującymi duże straty inwestora. Jeżeli dojdzie do zmiany ceny instrumentu bazowego o 40% dla dźwigni ± 2 , 30% dla dźwigni ± 3 , albo 20% dla dźwigni ± 4 , to następuje zaprzestanie dalszego naliczania strat od poziomu uwzględnianego na początku sesji. Następuje wtedy ustalenie nowego poziomu odniesienia dla zmiany ceny instrumentu bazowego na jego poziomie w danym momencie. Dalsze straty lub zyski naliczane są od tego nowego poziomu odniesienia. Mechanizm ma na celu zabezpieczenie przed stratą przewyższającą zainwestowany kapitał.

GŁÓWNE CZYNNIKI RYZYKA:

- ⊗ ryzyko kredytowe emitenta – zdolność emitenta do spłaty zobowiązań; wypłata w terminie wykupu zależy od wypłacalności emitenta;
- ⊗ ryzyko zmienności wyceny – cena produktu zależy od zmienności wbudowanego instrumentu pochodnego, dotyczy również certyfikatów gwarantowanych w trakcie trwania produktu;
- ⊗ ryzyko stopy procentowej – ze względu na konstrukcję produktu poziom stóp procentowych ma wpływ na wycenę instrumentu;
- ⊗ ryzyko instrumentu bazowego – ze względu na konstrukcję produktu wyceny instrumentu bazowego mają wpływ na wycenę produktu;
- ⊗ ryzyko zmienności wycen instrumentu bazowego – duża zmienność wycen instrumentu bazowego może negatywnie wpływać na wycenę produktu;
- ⊗ ryzyko płynności instrumentu finansowego – polega na braku możliwości kupna lub sprzedaży instrumentu finansowego bez znaczącego wpływu na jego cenę;

- ryzyko dźwigni finansowej – w przypadku certyfikatów z dźwignią polega na poniesieniu większych strat niż straty na instrumencie bazowym.

Przykład nr 1 obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych – instrument: certyfikat gwarantowany

Inwestor kupuje 3-letni certyfikat gwarantowany po cenie nominalnej 1000 PLN. Po roku inwestor chciałby sprzedać certyfikat na giełdzie, wcześniej jednak – wskutek wzrostu stóp procentowych – spada cena obligacji i tym samym wycena certyfikatu do poziomu 940 PLN. Inwestor, sprzedając certyfikat, ponosi stratę: $1000 \text{ PLN} - 940 \text{ PLN} = 60 \text{ PLN}$, co stanowi 6% wartości portfela.

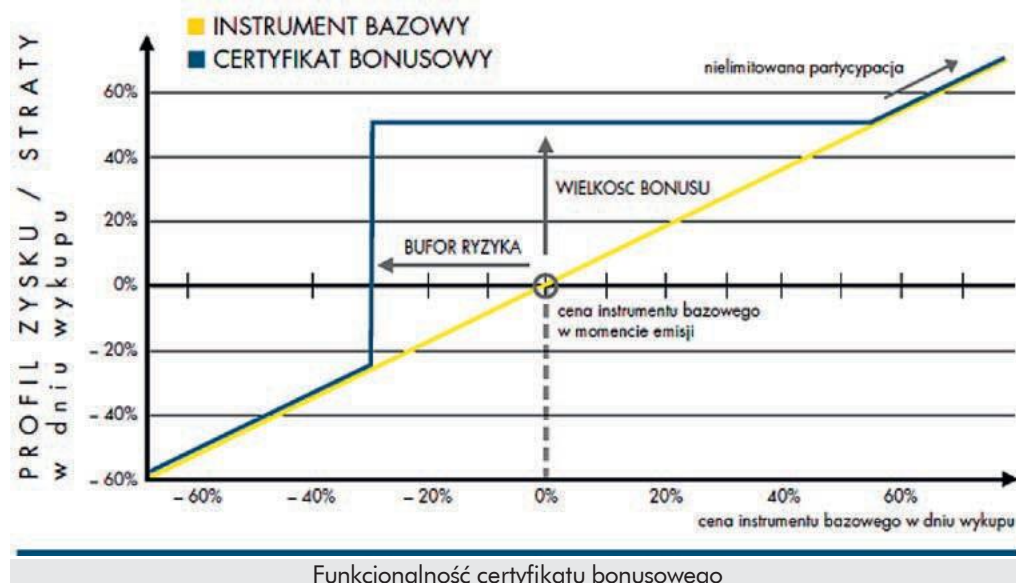
Przykład nr 2 obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych – instrument: certyfikat bonusowy

PRZYKŁAD

Cena instrumentu bazowego w dacie emisji	1 000 PLN
Poziom bonusu	1 500 PLN
Bariera	700 PLN

W dniu emisji certyfikat bonusowy oraz instrument bazowy znajdują się na poziomie 1 000 PLN. Bonus zostaje ustalony na poziomie 1 500 PLN, a bariera – na poziomie 700 PLN. W przypadku gdy instrument bazowy nigdy nie dotknie bądź nie spadnie poniżej poziomu bariery – 700 PLN – a nadal będzie znajdował się w przedziale od 700 PLN do 1 500 PLN, na koniec okresu inwestor otrzyma 1 500 PLN. W przypadku gdy instrument bazowy będzie powyżej 1 500 PLN na koniec okresu, wykup będzie zależał od aktualnego zachowania się ceny akcji.

Ten przykład ilustruje, że inwestor korzysta ze wzrostu instrumentu bazowego ponad poziom bonusu, nie będąc jednocześnie ograniczony poziomem maksymalnym (CAP). Niniejsza sytuacja daje możliwość nieograniczonego zysku. Jeżeli instrument bazowy w trakcie życia produktu dotknie bądź spadnie poniżej poziomu bariery, wykup będzie analogiczny do dalszego zachowania się instrumentu bazowego.

Przykład nr 3 obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych – instrument: certyfikaty denominowane w walucie innej niż PLN

Ryzyko niekorzystnych zmian kursów walutowych w przypadku produktów, dla których instrument bazowy jest nominowany w walucie obcej.

Wartość instrumentu bazowego wzrasta ze 100 USD do 105 USD. W tym samym czasie kurs walutowy USD/PLN spada z 3,5 do 3,3. Mimo wzrostu wartości instrumentu bazowego wartość produktu strukturyzowanego spada, powodując stratę inwestora równą 3,5 PLN:

$$\begin{aligned}100 \text{ USD} &= 100 \times 3,5 = 350 \text{ PLN} \\105 \text{ USD} &= 105 \times 3,3 = 346,5 \text{ PLN} \\350 \text{ PLN} - 346,5 \text{ PLN} &= 3,5 \text{ PLN}\end{aligned}$$

Przykład nr 4 obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych – instrument: certyfikat z dźwignią finansową

Ryzyko dźwigni finansowej, tj. możliwość odniesienia dużych zysków, ale również poniesienia dużych strat. W przypadku dźwigni finansowej, np. 1 do 15, zmiana wartości instrumentu o 1% wpłynie na zmianę zainwestowanej kwoty o 15%.

Kupujemy 100 certyfikatów *turbo long* na akcje. Cena jednego certyfikatu wynosi 0,94 PLN, a cena akcji wynosi 36,21 PLN.

Po pewnym czasie cena akcji spadła o 1% i wynosiła 35,95 PLN ($36,21 \text{ PLN} \times 99\% = 35,95 \text{ PLN}$). W tym samym czasie wartość certyfikatu *turbo* opartego na akcji spadła do poziomu 0,88 PLN ($0,94 \text{ PLN} - 0,88 \text{ PLN} = 0,06 \text{ PLN}$, co stanowi 6,38 %). Zatem cena certyfikatu spadła o 6,38%, podczas gdy cena akcji spadła tylko o 1%.

(W przypadku certyfikatów strukturyzowanych strata nigdy nie przekroczy zaangażowanego kapitału).

Przykład nr 5 obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych – instrument: certyfikaty *knock-out*

Kupujemy 10 certyfikatów *turbo long* na akcje. Cena jednego certyfikatu wynosi 0,29 PLN; w tym czasie cena rynkowa akcji to 16,19 PLN. Bariera *knock-out* (poziom, przy którym certyfikat wygaśnie) wynosi 14,32 PLN.

Po pewnym czasie akcje spadły do 14,32 PLN. Przy tej cenie akcji następuje wygaśnięcie certyfikatu (następuje aktywacja zlecenia ograniczającego stratę [*stop-loss*] wbudowanego w certyfikat), a inwestor otrzymuje jedynie 0,1 PLN: $(14,32 \text{ PLN} - 13,32 \text{ PLN}) \times 0,1 = 0,1 \text{ PLN}$.

14,32 PLN – poziom, po którym została zamknięta pozycja Klienta (poziom bariery *knock-out*). 13,32 PLN – poziom, przy którym certyfikat jest wart 0 PLN (poziom *strike*, określany również poziomem finansowania albo ceną wykonania). 0,1 – mnożnik certyfikatu.

W powyższym przypadku Klient zainwestował 0,29 PLN; w wyniku spadku ceny instrumentu bazowego kupiony przez niego certyfikat jest wart jedynie 0,1 PLN.

Inwestor stracił 0,19 PLN z zaangażowanego kapitału ($0,29 \text{ PLN} - 0,1 \text{ PLN} = 0,19 \text{ PLN}$).

Po osiągnięciu bariery przez instrument bazowy pozycja na certyfikatach jest zamykana i strata się nie powiększa. Możliwy jest jednak skrajny przypadek zamknięcia pozycji poniżej poziomu bariery, ale strata inwestora nigdy nie przekroczy zaangażowanego na początku kapitału.

Przykład nr 6 obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych (*tracker*)

Tracker na indeks ze współczynnikiem subskrypcji (mnożnikiem) 100:1 kosztuje 28 PLN przy poziomie indeksu: 2 800 punktów. Jeżeli wartość indeksu spadnie do poziomu 2 200 punktów, to certyfikat będzie wart zaledwie 22 PLN ($2\,200 : 100 = 22 \text{ PLN}$). Strata poniesiona przez inwestora wyniesie 6 PLN: $28 \text{ PLN} - 22 \text{ PLN} = 6 \text{ PLN}$.

Przykład nr 7 obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych (certyfikat faktor)

Certyfikat faktor long + 2 na indeks „+ 2” oznacza dźwignię finansową. Indeks otwiera się na poziomie 2 000 punktów i spada o 10% – do 1 800 punktów w ciągu jednego dnia. Ponieważ dźwignia finansowa dla certyfikatu wynosi 2, zatem w przypadku spadku wartości indeksu o 10% certyfikat będzie tracił 20%. Jeżeli przyjmiemy, że wartość certyfikatu na początku dnia wynosiła 100 PLN, to zmiana indeksu o -10% spowoduje spadek kursu certyfikatu do 80 PLN, czyli o 20% (dwukrotnie więcej niż instrument bazowy). Strata wyniesie 20 PLN (100 PLN - 80 PLN = 20 PLN).

9. LISTY ZASTAWNE

Listy zastawne to długoterminowe dłużne instrumenty finansowe emitowane przez banki hipoteczne. Podstawą emisji są wierzytelności banku hipotecznego zabezpieczone hipotekami. Bank hipoteczny emitujący listy zastawne zobowiązuje się wobec ich właścicieli do spełnienia określonego świadczenia pieniężnego – wypłaty odsetek i wykupienia samego listu w sposób i w terminach określonych w warunkach emisji.

GŁÓWNE CZYNNIKI RYZYKA

Listy zastawne są instrumentem finansowym o niskim ryzyku inwestycyjnym, wynikającym z ustawowych wymogów wielostopniowego zabezpieczenia ich emisji i obrotu przez emitenta. Możemy wskazać następujące czynniki ryzyka:

- Ⓐ ryzyko kredytowe – istnieje ryzyko pogorszenia jakości portfela kredytowego banku hipotecznego, związanego z ogólną sytuacją gospodarczą, spadkiem cen nieruchomości lub wzrostem wymaganych przez inwestorów stóp kapitalizacji; w konsekwencji może to się odbić na wyniku finansowym Banku i mieć negatywny wpływ na zdolność emitenta do obsługi i wykupu wyemitowanych listów zastawnych;
- Ⓑ ryzyko płynności – może wynikać z faktu istnienia różnic pomiędzy zapadalnością aktywów Banku a wymagalnością jego pasywów; w odniesieniu do listów zastawnych może istnieć niedopasowanie pomiędzy zapadalnością wyemitowanych instrumentów finansowych a wymagalnością zabezpieczających ich spłatę kredytów – oznacza to, iż w dacie wykupu wyemitowanych listów zastawnych może pojawić się konieczność refinansowania części wynikającego z nich zadłużenia, na przykład poprzez emisję nowych instrumentów finansowych lub finansowanie na rynku międzybankowym;
- Ⓒ ryzyko stopy procentowej – istnieje prawdopodobieństwo, że bank hipoteczny natrafi na znaczne niedopasowanie okresów ryzyka pomiędzy listami zastawnymi, a kredytami hipotecznymi. Pociąga to za sobą bezpośrednie narażenie na wysokie ryzyko stopy procentowej. Dotyczy to w szczególności kredytów hipotecznych ze stałą stopą oprocentowania. Istnieje także ryzyko wcześniejszej spłaty kredytu. Ryzyko to istnieje szczególnie w przypadku długoterminowych kredytów hipotecznych o stałej stopie oprocentowania; kredytobiorcy mogą zdecydować o wcześniejszej spłacie kredytu w związku z obniżaniem się poziomu stóp procentowych na rynku międzybankowym;
- Ⓓ ryzyko płynności – inwestor nabywający listy zastawne powinien brać pod uwagę ryzyko związane z ewentualnymi trudnościami z ich sprzedażą po akceptowalnej przez niego cenie lub z jednorazową sprzedażą znacznych pakietów listów zastawnych, ze względu na niską płynność rynku;
- Ⓔ ryzyko rozliczeniowe – ryzyko rozliczeniowe oznacza ryzyko wystąpienia sytuacji, w której emitent, w wykonaniu swoich zobowiązań wynikających z transakcji zawartej na rynkach finansowych, złożył instrukcję rozliczeniową i zlecił przekazanie na rzecz kontrahenta należnego od emitenta świadczenia, a kontrahent emitenta nie złożył odpowiedniej instrukcji dotyczącej świadczenia wzajemnego na rzecz emitenta;
ryzyko wcześniejszej spłaty kredytów hipotecznych – umowa kredytowa dopuszcza przedterminową spłatę należności przez kredytobiorcę; wcześniejsza spłata kredytu hipotecznego może wpłynąć na realizowaną przez emitenta stopę zwrotu z portfela kredytowego, w przypadku gdyby spłacona należność nie mogła być zastąpiona innym aktywem o porównywalnej dochodowości. Wyższe ryzyko tego rodzaju jest ponoszone w przypadku kredytów oprocentowanych na podstawie stałej stopy. Ryzyko wcześniejszej spłaty kredytów hipotecznych może mieć negatywny wpływ na sytuację finansową i działalność emitenta oraz na zdolność emitenta do obsługi i wykupu wyemitowanych listów zastawnych;
- Ⓕ ryzyko adekwatności kapitałowej – banki są zobowiązane do spełniania wymogów adekwatności kapitałowej, czyli do posiadania kapitałów, których minimalny poziom wynika z przepisów prawa;

w następstwie kryzysu finansowego wymogi adekwatności kapitałowej zostały podniesione i nie można wykluczyć, że zostaną ponownie podniesione w przyszłości. Podniesienie wymogów kapitałowych może spowodować konieczność pozyskania przez emitenta dodatkowego kapitału spełniającego kryteria określone w odpowiednich przepisach lub ograniczenia skali działalności emitenta, co może mieć negatywny wpływ na sytuację finansową emitenta oraz na zdolność emitenta do obsługi i wykupu wyemitowanych listów zastawnych.

Przykład obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych

W wyniku wzrostu wartości stóp procentowych cena zakupionego po 100 PLN listu zastawnego spadła do 95 PLN. Strata w tym przypadku wynosi 5 PLN ($100 \text{ PLN} - 95 \text{ PLN} = 5 \text{ PLN}$), czyli 5% zainwestowanego kapitału.

10. WARRANTY

Warranty są papierami wartościowymi z grupy instrumentów pochodnych, notowanymi na rynku kasowym. Ich wycena zależy od ceny lub wartości tzw. instrumentu bazowego. Instrumentem bazowym mogą być akcje, obligacje, indeksy giełdowe, kursy walut, towary czy też wartości stóp procentowych. Warranty, w odróżnieniu od opcji, posiadają określonego emitenta – wystawcę instrumentu, którym jest osoba prawna. Liczba wystawionych warrantów jest ograniczona do konkretnej liczby określonej dla danej serii.

Warranty umożliwiają inwestorom osiąganie zysków poprzez korzystanie z efektu dźwigni finansowej, gdy cena instrumentu bazowego zarówno rośnie (warrant typu kupna, CALL), jak i spada (warrant typu sprzedaży, PUT). Zachowanie instrumentu bazowego, jak i jego zmienność mają znaczący wpływ na wycenę warrantu.

Mechanizm dźwigni finansowej wbudowany w konstrukcję warrantu nie powoduje podwyższonego ryzyka dla nabywcy warrantu. Maksymalna strata z tytułu nabycia warrantu jest równa kwocie przeznaczanej na zakup warrantów.

Warrant daje prawo – ale nie obowiązek – nabycia bądź sprzedaży instrumentu bazowego po określonej cenie wykonania (tzw. *strike*) podczas całego okresu życia instrumentu (warrant typu amerykańskiego) lub w określonym z góry momencie (warrant typu europejskiego).

GŁÓWNE CZYNNIKI RYZYKA

Warranty umożliwiają osiąganie ponadprzeciętnych zysków, niosąc jednocześnie ze sobą ryzyko całkowitej utraty kapitału. Poza zachowaniem ceny instrumentu bazowego na cenę warrantu mają wpływ takie czynniki jak zmienność kursu instrumentu bazowego, dywidenda, stopa procentowa czy wartość czasu. Z powodu ich złożoności i zastosowanej dźwigni finansowej warranty są instrumentami dla doświadczonych inwestorów, stale monitorujących ich zachowanie. Ryzyko to obejmuje w szczególności:

- ryzyko kredytowe – ryzyko wypłacalności wystawcy warrantu;
- ryzyko płynności – warranty opcyjne charakteryzują się niską płynnością obrotu;
- ryzyko rynkowe – ryzyko poniesienia strat w wyniku spadku kursu warrantu;
- ryzyko ceny wykonania – w terminie wykonania warrantu cena wykonania warrantu kupna może być wyższa od ceny instrumentu bazowego lub cena wykonania warrantu sprzedaży może być niższa od ceny wykonania warrantu;
- ryzyko dodatkowych zobowiązań – posiadanie warrantu kupna w przypadku rozliczenia przez dostawę powoduje dodatkowe zobowiązanie z tytułu nabycia instrumentu bazowego.

Przykład obliczania wysokości straty poniesionej w wyniku zawarcia transakcji przy niekorzystnych warunkach rynkowych

Emitent warrantu jest zobowiązany do wypłacenia właścicielom warrantów kwoty rozliczenia. W przypadku warrantu kupna jest to dodatnia różnica pomiędzy ceną instrumentu bazowego (np. akcji) a ceną wykonania określoną przez emitenta. W przypadku warrantu sprzedaży kwotą rozliczenia jest dodatnia różnica między ceną wykonania a ceną instrumentu bazowego.

Kupujemy warrant kupna na 1 akcję spółki XXX z terminem wygaśnięcia za rok. Aktualna cena spółki XXX wynosi 10 PLN, cena warrantu (określana jako premia) wynosi 2 PLN, cena wykonania warrantu wynosi 15 PLN.

Jeżeli cena rynkowa akcji spółki XXX w dniu wykonania warrantu będzie niższa niż 15 PLN, warrant nie zostanie wykonany, a jego posiadacz poniesie stratę w wysokości równej cenie nabycia warrantu, czyli 2 PLN.

Jeżeli cena rynkowa akcji spółki XXX w dniu wykonania warrantu będzie wyższa niż 15 PLN, ale nie wyższa niż 17 PLN, np. 16,5 PLN, to niewykonanie warrantu kosztowałoby 2 PLN (koszt nabycia warrantu). Jeśli zdecydujemy się na wykonanie warrantu, otrzymamy 1,5 PLN (różnica między ceną akcji a ceną wykonania: $16,5 \text{ PLN} - 15 \text{ PLN} = 1,5 \text{ PLN}$). Oznaczałoby to stratę w wysokości 0,5 PLN (różnica między ceną zakupu warrantu a otrzymaną kwotą: $2 \text{ PLN} - 1,5 \text{ PLN} = 0,5 \text{ PLN}$).

Punkt opłacalności ww. inwestycji, czyli moment, w którym kupujący warrant zaczyna zarabiać, powinien być wyższy niż 17 PLN ($15 \text{ PLN} + 2 \text{ PLN} = 17 \text{ PLN}$). Oznacza to, że inwestor zacznie osiągać zysk w momencie, w którym cena instrumentu bazowego przekroczy cenę wykonania warrantu powiększoną o koszt warrantu.

V. USŁUGI POWIERNICZE

BNP Paribas Bank Polska S.A.,
ul. Kasprzaka 10/16
Warszawa 01-211,
tel.: +48 22 343 69 07,
strona internetowa: www.bnpparibas.com,
e-mail: custody@bnpparibas.pl, DIFIUP-RM@bnpparibas.pl

Adres korespondencyjny:
BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A.
Ul. Grzybowska 78
00-844 Warszawa

BNP Paribas Bank Polska S.A. posiada zezwolenie Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (KPWiG), obecnie Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), na świadczenie usług powierniczych od 2002 roku. Bank powierniczy podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego z siedzibą w Warszawie, 00-540, ul. Piękna 20, telefon: + 48 22 262-50-37, faks: + 48 22 262-50-74, e-mail: dfl@knf.gov.pl, www.knf.gov.pl.

Bank powierniczy przechowuje i rozlicza wszystkie instrumenty finansowe oferowane na rynku krajowym oraz zagraniczne instrumenty finansowe, stanowiące przedmiot inwestycji osób krajowych i zagranicznych, na podstawie właściwych przepisów prawa.

BNP Paribas Bank Polska S.A. gwarantuje bezpieczeństwo przechowywanych instrumentów finansowych, zachowanie pełnej poufności o przechowywanych instrumentach oraz ich bezwzględne oddzielenie od aktywów własnych Banku. Instrumenty finansowe rejestrowane są na rachunku papierów wartościowych. Otwarcie rachunku papierów wartościowych wymaga podpisania osobnej umowy o prowadzenie rachunku papierów wartościowych.

Instrumenty finansowe dopuszczone do obrotu zorganizowanego rejestrowane są w formie zdematerializowanej i przechowywane na rachunkach papierów wartościowych BNP Paribas Bank Polska S.A. na rzecz Klientów.

INFORMACJA O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH I RYZYKU

1. INFORMACJE OGÓLNE

BNP Paribas Bank Polska S.A. pragnie poinformować, iż każda inwestycja w instrumenty finansowe obarczona jest ryzykiem utraty części lub całości zainwestowanych środków lub także wiąże się z koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów. Poziom ryzyka jest różny w zależności od rodzaju instrumentu finansowego. Podjęcie decyzji inwestycyjnej wiąże się z określeniem przyszłej stopy zwrotu oraz odpowiedniej miary ryzyka związanej z daną inwestycją. Każda inwestycja to ryzyko poniesienia określonego początkowego wydatku w zamian za niepewne przyszłe zyski.

Pragniemy zwrócić uwagę, iż cena instrumentów finansowych uzależniona jest od bardzo wielu czynników, które mogą być niezależne od emitentów instrumentów finansowych oraz wyniku ich działalności gospodarczej. Należy w tym miejscu wymienić, iż podstawowymi czynnikami ryzyka inwestycji w instrumenty finansowe, powodującymi niepewność względem wyniku tej inwestycji, jest m.in. ryzyko zmiany stopy procentowej, ryzyko złej tendencji na rynku, ryzyko polityczne, ryzyko podatkowe, ryzyko wcześniejszego wykupu i/lub zamiany, ryzyko branżowe oraz inne ryzyka, których prawdopodobny wpływ na inwestycję nie może lub nie mógł być przewidziany.

Instrumenty finansowe będące przedmiotem świadczonych usług powierniczych to między innymi: akcje, prawa do akcji (PDA), prawa poboru, obligacje, kontrakty terminowe, opcje, ETF, listy zastawne, certyfikaty inwestycyjne, zagraniczne instrumenty finansowe.

Informacje dotyczące poszczególnych instrumentów finansowych znajdują się we wcześniejszej części niniejszej Broszury.

Klient, przed podjęciem decyzji inwestycyjnej, jest zobowiązany do zapoznania się z informacjami na temat poszczególnych rodzajów instrumentów finansowych oraz ryzyk z nim związanych.

WAŻNE INFORMACJE

Niniejszy materiał ma charakter wyłącznie reklamowy i informacyjny oraz nie stanowi oferty w rozumieniu Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny. Informacje zawarte w niniejszym materiale nie mogą być traktowane jako usługa doradztwa inwestycyjnego, podatkowego lub jako forma świadczenia pomocy prawnej. BNP Paribas Bank Polska S.A. dołożył starań, aby zamieszczone w niniejszym materiale informacje były rzetelne oraz oparte na wiarygodnych źródłach.

Inwestowanie w instrumenty finansowe może wiązać się z koniecznością poniesienia opłat i prowizji. Prezentowane wyniki nie uwzględniają tych pozycji i nie gwarantują prezentacji łącznego wyniku dla Klienta.

Szczegółowe informacje na temat opłat i prowizji związanych z daną usługą inwestycyjną lub instrumentem finansowym znajdują się w oddziałach BNP Paribas Bank Polska S.A., w szczególności w Tabeli opłat i prowizji obowiązującej w Banku.

Inwestowanie w instrumenty finansowe może się wiązać z konsekwencjami podatkowymi. W celu uzyskania szczegółowych informacji w zakresie opodatkowania zysków z inwestycji w instrumenty finansowe Klient powinien zasięgnąć porady profesjonalnego doradcy podatkowego.

Inwestycje w instrumenty finansowe będące w obrocie zorganizowanym są objęte systemem rekompensat inwestorskich w zakresie określonym w regulacjach Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych.

Zyski z inwestycji w instrumenty finansowe podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych. Bank nie ponosi żadnej odpowiedzialności za skutki podatkowe związane z inwestycją w instrumenty finansowe, w związku z czym podejmując decyzję inwestycyjną, Inwestor w celu uzyskania szczegółowych informacji w zakresie opodatkowania dochodów powinien zasięgnąć porady profesjonalnego doradcy podatkowego.

BNP Paribas Bank Polska S.A. może świadczyć usługę doradztwa inwestycyjnego wyłącznie na podstawie podpisanej z Klientem umowy.

Ostateczna decyzja co do zawarcia transakcji, horyzontu inwestycyjnego oraz wielkości zaangażowanych środków należy wyłącznie do Klienta.

Informacje zawarte w niniejszym materiale nie stanowią doradztwa inwestycyjnego, porady inwestycyjnej ani rekomendacji zawarcia transakcji.

Zestawienia zawarte w niniejszym materiale, będące symulacją przyszłych wyników, nie stanowią gwarancji osiągnięcia w przyszłości podobnych wyników z inwestycji. Mechanizm symulacji nie odnosi się do wyników w przeszłości. Scenariusze symulacji mają charakter wyłącznie przykładowy i nie odnoszą się do indywidualnej sytuacji Klienta. Symulacja jest oparta na wynikach brutto, w związku z czym, w celu obliczenia rzeczywistego wyniku, należy uwzględnić ewentualne opłaty i prowizje związane z inwestycją.

Inwestycje w instrumenty finansowe nie są zobowiązaniem ani nie są gwarantowane przez BNP Paribas Bank Polska S.A. Niezależnie od informacji przekazanych przez BNP Paribas Bank Polska S.A., przed zawarciem każdej transakcji Klient jest zobowiązany do oceny i określenia jej ryzyka, potencjalnych korzyści oraz ewentualnych strat, jak również w szczególności charakterystyki, konsekwencji prawnych i księgowych transakcji, konsekwencji zmieniających się czynników rynkowych oraz w sposób niezależny ocenić, czy jest w stanie sam lub po konsultacjach ze swoimi doradcami podjąć takie ryzyko.

Instrumenty mogą być denominowane w walucie obcej, w związku z czym rzeczywista wartość inwestycji będzie zależna od zmiany kursów wymiany, które mogą wpływać na zwiększenie lub zmniejszenie wartości instrumentu i ewentualnych zysków.

Inwestycje w instrumenty finansowe są obarczone ryzykiem inwestycyjnym, co oznacza możliwość uzyskania negatywnego wyniku finansowego z tej inwestycji (włącznie z możliwością utraty części lub całości zainwestowanego kapitału). Historyczne wyniki inwestycyjne nie stanowią gwarancji osiągnięcia podobnych wyników inwestycyjnych w przyszłości. Ewentualne zyski mogą ulec zwiększeniu lub zmniejszeniu wskutek zmian wielkości popytu i podaży na rynku instrumentów finansowych, kursu walutowego, stopy procentowej lub innych czynników rynkowych mających wpływ na wycenę instrumentu.

Transakcje terminowe i pochodne oraz transakcje zamiany działają na podstawie mechanizmu dźwigni

finansowej (transakcje lewarowane). Mechanizm ten oznacza, że podstawą do wyliczenia wyniku finansowego inwestycji (zysku, względnie straty z zainwestowanego kapitału) jest wielokrotność zainwestowanego kapitału. Zysk lub strata z inwestycji może więc wielokrotnie przekroczyć kwotę zainwestowanego kapitału. Wielkość zysku lub straty zależy od stopnia dźwigni finansowej.

Wartość transakcji i wynik finansowy inwestycji są zależne od kursu wymiany walut, który jest zmienny. Zmienność kursu wymiany wynika ze zmienności popytu i podaży na waluty na rynkach finansowych, na który wpływ mogą mieć m.in. sytuacja polityczno-gospodarcza, zmiana parametrów makroekonomicznych, poziom inflacji i oceny ryzyka inwestycji.

Wartość transakcji oraz zysku z inwestycji zależy od wartości stopy procentowej, która jest zmienna. Zmienność stopy procentowej wynika ze zmienności ceny pieniądza na rynkach finansowych, przy uwzględnieniu w szczególności sytuacji polityczno-gospodarczej, zmiany parametrów makroekonomicznych, poziomu inflacji i oceny ryzyka inwestycji.

Wartość transakcji i wynik finansowy inwestycji są zależne od cen towarów bazowych, które są zmienne. Zmienność cen towarów wynika ze zmienności popytu i podaży na rynkach finansowych, na które wpływ mogą mieć m.in. sytuacja polityczno-gospodarcza, zmiana parametrów makroekonomicznych, poziom inflacji i oceny ryzyka inwestycji.

Powielanie bądź publikowanie niniejszego materiału lub jego części bez pisemnej zgody BNP Paribas Bank Polska S.A. jest zabronione.

Bank zwraca uwagę, że może zaistnieć sytuacja, szczególnie w przypadku tzw. interwencji produktowej regulatora, że niektóre z wyżej wymienionych produktów będą czasowo lub bezterminowo wycofane z oferty.

Niniejszy dokument stanowi informację w rozumieniu art. 71 Kodeksu cywilnego i nie może być traktowany jako złożenie oferty lub zaciągnięcie przez Bank zobowiązań. Informacje w nim zawarte stanowią wyraz najlepszej wiedzy pracowników BNP Paribas Bank Polska S.A. i/lub pochodzą ze źródła powszechnie uznawanego za wiarygodne, jednakże nie stanowią, jak i nie mogą być interpretowane jako rekomendacja bądź inna usługa o podobnym charakterze. BNP Paribas Bank Polska S.A. nie ponosi odpowiedzialności za decyzje inwestycyjne lub inne czynności podjęte przez Klienta na podstawie informacji zawartych w niniejszym dokumencie. Historyczne kształtowanie się kursów walut nie stanowi gwarancji wystąpienia podobnych notowań w przyszłości.